Ferhan Şensoy

Oteller Kitabı

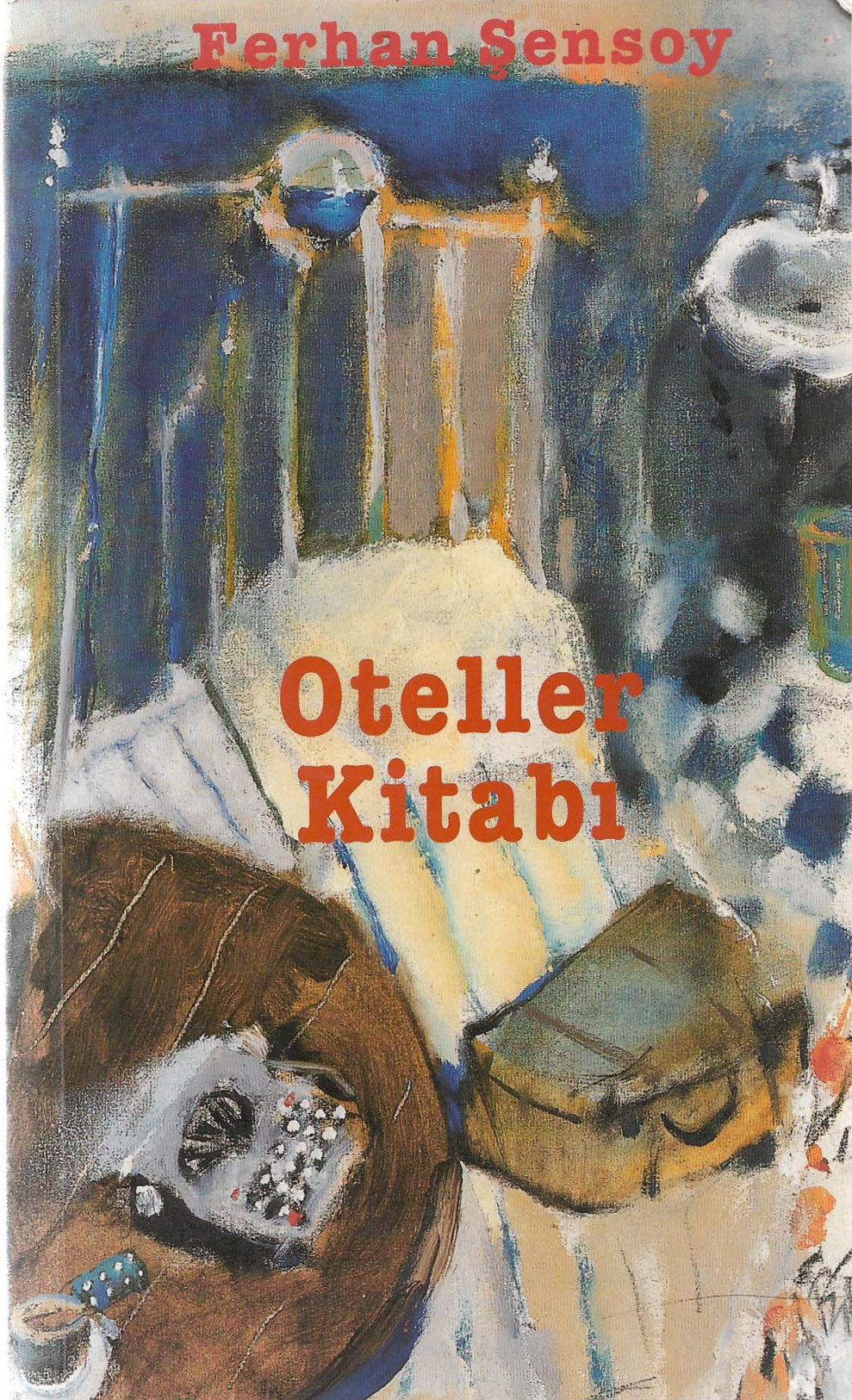

Basım / Kasım 1996
Kapak / Birol Kutadgu
Dizgi ve Baskı / Aksoy Matbaacılık A.Ş.
ISBN / 975-7904-02-3

© Ferhan Şensoy

(Her hakkı yazarına aittir. Yayıncı izni olmadan hiç bir biçimde, hiç bir bölümü kullanılamaz.)

ORTAOYUNCULAR
SANAT GÖSTERİLERİ VE YAYINCILIK A.Ş.
İstiklal cad. No: 140 Beyoğlu-İSTANBUL
Tel / 212-2511865 Fax / 212-2444327

B İ R M E K T U P

Yalıkavak, 16.8.1994

Sayın İlgili,

- yani kim kendini ne kadar ilgili hissediyorsa, o denli muhattabıdır bu mektubun.-

Ne zaman Anadolu'ya turneye çıksam, otelden otele gezdirdiğimiz, biraz hüzünlü, biraz yalnızlık dolu turneciliğimizin başından kimi ilginç olaylar geçer. Otelcilik konusunun, inşaatı tamamlamak ve kapıya mümkünse beş (uyduramadık yan gitti dört, belki üç) yıldız çakmaktan ibaret olduğu sanılan ülkemizde, elbette her otelde serüven yaşanıyor.

Her seferinde, bütün bunları bir deftere yazsaydım, eserlerim arasına keyifli bir "OTELLER KİTABI" ekleyebilirdim, diye hayıflanıyorum. Bu hayıflanmaları ayyuka çıkaran cici mektubunuz,

elime rastlantısal olarak geçti. Mektubu okur okumaz, gülerek, hemen mektubun üstüne bir not düştüm:

"KUŞADASI'NDA KUŞ YUVASI BİR OTEL"
(Oteller Kitabı Dosyası)

Mektubu bir mavi dosyaya koydum. Böylece "OTELLER KİTABI" dosyası açılmış oldu. Bir dosya açılması bir yazar için çok önemlidir. Dosya açıldımı artık eser, aşşağı yukarı yazılmış demektir.

Bugün sayenizde, yıllardır gecikmiş bir kitabı yazmaya koyuluyorum. Bana böyle bir eser kazandırdığınız için otelinize ne kadar teşekkür etsem azdır.

Bu mektup da zaten kitabın önsözü olacak ve bu teşekkür yalnızca aramızda kalmayacak.

Kuş yuvası otelinize, Kuşadası'na ulaşmadan ulaşacağımı düşünemediğim için, oteli önce pas geçtim. Kuşadası'nı aheste beste geçtikten sonra, bir benzinciden tüyo alarak Söke yolundan tornistan yapıp kuş yuvası

otelinize ulaştım 19 Temmuz 1994 salı günü, gayet siesta ikindi suları. Otel girişinde beni bekleyen bir hava gözlenmiyordu. Ben de zaten, belirli bir karşılama töreni, bando ve mızıka beklentisinde değildim. Fakat arabamdan çantalarımı alacak, "komi", "tomi", "general" gibi biri yok mu? Arabamı alıp bir yere parkedecek bir kahraman düşünülmemiş mi? Düşünülmemiş demek ki! Ben bütün bu kahramanlıkları, kendim becererek, çantalarımı yüklenerek resepsiyona ulaştım.

Baba adı, doğum yeri, hane, kütük, cilt, mahalle, köy, gibi bana yıllardır sorulmayan sorulardan oluşmuş, gayet "Nusret Demiral" bir soruşturmadan geçtim. Buna fazla alınmadım. Yusuf Cemil oğlu, Müjgan' dan doğma, Osman Ferhan Şensoy isimli terörist olarak T.C. vatandaşı değil miyim? Yes! Resepsiyonda bu işe önem veren genç bayan da, bu bilgileri polise bildirmek için aldığını belirtti. Sanki benim poliste kalın ve ciddi bir dosyam yokmuş gibi, sanki Doğan Sineması'nda o gece polisten ve

herkesten gizli oynuyormuşum gibi... Her ne karın virüsüyse, ön elemede başarılı olarak odama kavuştum.

Güvercin yuvası gibi, Kuşadası'nda Adakule Oteli, hiç kuş yok ortalıkta. Belki transit geçiyorlar kuşluk vakti. Belki de havuzda yüzen şu tiplerdir buranın bağlantılı kuşları... Neyse otel serin, hayal gücü maratonda... Odam müthiş büyük bir salon, dipte kocaman bir yatak odası, yuvarlak küvetli ve jakuzili bir banyo, salonun bir köşesinde şık bir bar, barda iki hoş şarap bardağı, başka hiç bir şey yok. Bir sıvı yudumlamak arzusundayım. Buzdolabını açtım, bomboş. Bomboş sözcüğünü yanlış kullandım burda. Bir yeri tenha görünce, "bomboş" bulma salak insan eğilimim yaptı hatayı. Buzdolabı tam bomboş denilemez, bir gazoz açacağı var, onunla kimi açacaksam?

Eve telefon edip, vukuatsız olarak Kuşadası'na ulaştığımı bildirmek derdindeyim. Telefona el attım. Sıfır denedim, dokuz denedim, hat alınamıyor. Telefonun çevre düzenlemesinde,

hangi numaraya basılınca telefonun infilak edeceğine dair bilgiler yok. Gelişigüzel kimi numaralara değişik parmaklarımla dokunmaca oynarken santral çıktı karşıma. Telefon etme isteğimi bildirdim. Santral numarayı aldı, benim adıma bizim evi arama çalışmalarına başladı. Bu arada oda servisin numarasını da çaktırmadan laf arasında santıralcının ağzından aldım. Bir iki deneme sonucunda oda servis yanıt verdi. Ne yenilebilir? Ne isterseniz! Ne var yani? Pek bir şey yok! Uzun tartışmalar sonucu bir porsiyon piliç ızgara konusunda anlaştık. Biraz sonra oda servis beni arayarak piliç ızgara kalmadığını bildirdi. Piliç mi kalmamış, ızgarası mı kalmamış, tam anlıyamadan bir porsiyon biftek konusunda ortak karar aldık. Biraz sonra santıral bizim evin telefonunun sürekli meşgul çaldığını belirtti. Duş aldım, gazeteleri okudum, tıraş oldum. Yemek söylediğimi unuttuğum bir sırada, yemeğim geldi.

Otelden sinemaya giderken resepsiyona, devrisi gün için istediğim gazetelerin lis-

tesini bıraktım. Gece otele döndüğümde, Resepsiyon Bey, oda anahtarımla birlikte, gazete listemi uzattı.

-Benden bana not gelemez Resepsiyon Bey! Bu benim size bıraktığım bir not. Bunlar renkli-türkçe gazete isimleri, yarın sabah bu gazeteleri rica ediyorum. Gut nayt!

diyerek ona kağıdı geri verdim. Resepsiyon Bey bir an şaşkınca baktı kağıda ve neresine n'apıcağını çok iyi şavullayamadığı o kağıdı, gene oda numaramın deliğine soktu. Sokmuş olmanın huzuruna erdi. Devrisi gün oteli terkederken bu notun bana gene uzatılacağını algılamış olarak, çalışmadığını artık öğrendiğim asansörü pas geçerek, çalışana bindim, kocaman odama çıktım. Uyumaya engel bir ses üreten soğutucuyu kapattım, pencereleri açtım.

Çarşamba gün öğlen suları otelden ayrılmak üzere resepsiyona çantalarımla

dayandığımda, renkli-türkçe gazeteler listesi deliğinde duruyordu, gazeteler tabii ki alınmamıştı. Buna çok şaşırmadım. Asıl şaşırtıcı olan, hesabı ödemek istediğimde, hesabın ödenmiş olduğunun belirtilmesi oldu. Nasıl olur? Dün gece odama sızıp ırzıma geçen zengin bir kadın, küstahça hesabımı ödeyip gitmiş olamaz. Öyle bir kadın yok yani ortada. Otelinizdeki biricik gecemi yalnız geçirdim.

-Kim ödemiş? Bir yanlışlık var. Benim hesabımı niçin başka biri ödesin?

Gak ve guk ediliyor. İçerden yetkili bir bayan geliyor. O da ısrarla hesabın ödendiğini belirtiyor. Kimin ödediğini öğrenmek için diretiyorum. O yetkili bayan bana:

-İzmir Devlet Tiyatrosu'ndan Hasan Bey ödediler!

diyor. Böyle bir tanıdığım yok. Üstelik devletin tiyatrosuyla hiç bir ilişkim yok. Bunun bir yanlışlık olduğu ve hesabımı ödemek istediğim konusunda direniyorum, gel dikiz ki otel yetkilileri benden dirençliler, hiç bir şekilde benden

hesap alamayacaklarını belirtiyorlar.

Teşekkür ederek, İzmir Devlet Tiyatrosu'ndan Sarı Sabolu Hasan Bey'e selamlar bırakarak ayrılıyorum otelinizden, basıyorum gaza, istikamet Denizli, "FERHANGİ ŞEYLER" 985. oyun!

Ağustos başında tiyatro turnesi son buluyor. Teknik ekip, dekor ve araç ve gereçlerle İstanbul'a dönerken, ben bir dağ başına, yorgun kafamı dinlemeye çekiliyorum. İstanbul'a inen teknik ekip, dekor ve araç ve gereçleri tiyatroya bırakıp, tiyatroda birikmiş mektupları bana kargoluyarak tatile çıkıyor. Mektup paketinden çıkan "Hotel Adakule" antetli ve imzalı, 20.07.1994 tarihli mektubunuz aynen şöyle :

"Sayın İlgili,

Otelimizde konaklamanızdan dolayı ilişikteki 2535500 TL.lik faturanın bedelini Akbank Kuşadası şubesi Yaman Otelcilik adına kayıtlı 9208-0 nolu hesaba yatırmanızı rica eder, iyi çalışmalar dileriz."

Mektubunuzda kullanılan ifade, san-

ki otelinizde kalınmış da para ödenmesi unutulmuş gibi, bir dolandırıcıya yazılmış, bağışlayıcı bir ağabey mektubu havası veriyor PTT aracılığıyla bana ulaştırdığınız, şeridinin değiştirilme zamanı gelmiş de geçmiş bir portatif daktiloda yazılan, antetini sevdiğimin kağıdına. Oysa ben sizden daha esprili, daha şakacı bir özür mektubu beklerdim. İzmir Devlet Tiyatrosu'ndan Sarı Sabolu Hasan Bey hikayesini götünden uyduran ben değilim ki!

Bence, sizden gelen mektup şöyle olmalıydı:

" Sayın Ferhan Şensoy,

Otelimizde konaklamanızdan dolayı onur duyduk. Size otel şeref defterini imzalatmayı unuttuğumuz için çok üzgünüz. Otelimiz yeni bir kuruluş olduğu için henüz elimizde olmayan kimi aksaklıklar oluyor. Bu aksaklıklardan biri de, otelimizden ayrılışınız sırasında olmuş. Otelden ayrılırken ısrarla hesap ödemek istemenize rağmen görevli arkadaşlar hesabınızın İzmir Devlet Tiyatrosu'ndan Sarı Sabolu Hasan Bey tara-

fından ödendiğini belirtmişler, siz gittikten biraz sonra da İzmir Devlet Tiyatrosu'nda Sarı Sabolu Hasan Bey diye birinin olmadığını öğrenmişler. Arkadaşlarımız, Afrika sıcaklarının da etkisiyle götlerinden uydurdukları bir "İZMİR DEVLET TİYATROSU'NDAN SARI SABOLU HASAN BEY" sendromu geçirmişler. Bir gün, bir Akbank şubesine yolunuz düşerse, ilişikte terbiyesizce faturası bulunan, kayda değmez miktar bir gecelik konaklama bedelini, Kuşadası Akbank hesabımıza havale edebilirseniz, bu hatayı yapan arkadaşlarımızı bağışlamış olur ve mutlu kılarsınız.

Sizi hiç bu konularla ilgilenmemeniz gereken bir anda, böyle salak bir mektupla rahatsız ettiğimiz için özür dileriz.

Saygılarımızla."

Bu sıcakta kasabaya inip, Akbank'ta sıkıcı ve uzun bir kuyruğa girip bilgisayar sisteminin arızaya geçip, canı istediği zaman arızadan çıkmasını bekledikten epey sonra, sıra bana gelerek, size borcum olan 2535500 TL.'yi

hesabınıza havale ettim. Benim için az eziyet olmadı. Oysa ben bu parayı, 20 Temmuz 1994 çarşamba günü öğlen suları, resepsiyona nakit olarak uzattım ve terbiyesizce reddedildim.

Havale makbuzu fotokopisi ektedir. Özgün makbuzu dosyama koydum, kitabın arka kapağı olacak. Bu gereksiz bir Akbank reklamına yol açacağı için, kitabın basım masraflarını Akbank'a fatura etmeyi ve kitabı sayın Sakıp Sabancı'ya adamayı düşünüyorum.

Bence, siz şimdi, el yazımla yazdığım bu dokuz sayfalık mektubumu çerçevelettirerek kaldığım geniş odanın duvarına asınız. Ya da dokuz ayrı küçük çerçeve yapıp odanın değişik duvarlarına serpiniz. Oda buna uygun. Avrupa'da böyle bir şey olsa, öyle yaparlar.

Çerçevenin altına, şöyle pirinç bir plaket de yazdırabilirsiniz:

FERHAN ŞENSOY "**Oteller Kitabı**" İSİMLİ ESERİNİN İLK SATIRLARINI, 20 TEMMUZ 1994 ÇARŞAMBA SABAHI, KAHVALTININ KAPANDIĞINI ÖĞRENDİKTEN SON-

RA, BİR NESKAFEYE ARKADAŞ BİR SİGARA YAKARAK, BU ODADA YAZDI.

PARİS'İN SİRKECİ'SİNDE

Gare du Nord yakınlarında Hotel de la Paix, diye sorarsınız. Baktınız ki öyle bulamadınız, benim gibi yapınız canım kardeşim. Çeviriniz sağ elinizin işaret parmağıyla bir taksi, bastırınız yedi frank doksan santim ve deyiniz ki, *"le bourgeois gentilhomme"* şoförünüze:

-Lö ağbi, beni Paris'in lö en bi siktiriboktan l'hotel'ine atıver, silvuple... pur lamur dö yedi frank doksan santim!

Ne biliyorsun taksimetrenin otele kadar o parayı yazacağını, diyeceksiniz. Dersiniz siz. Tipinizden belli. Oyundan sonra kutlamak için tiyatro çıkışında ısrarla oyuncuları bekleyip, ellerini sıktıktan sonra, *"Yalnız, küçük bir eleştirim olacak!"* diye konuya girip, bütün bir tiyatro ekibini ayaküstü uzun uzadıya esir alabilecek tipler kalabalık grubundansınız. Ben bilmez miyim sizi canım kardeşim? Yedi

frank doksan santim acıklı taksi hesabını, benim bindiğim yerden otele olan mesafeyi göz önünde bulundurarak söylüyorum elbette. Tamam da, sen tam nerden bindin bakalım taksiye, gibisinden soruşturmayı derinleştirmek isteyebilirsiniz. Ruhunuz zorlar sizi buna. Ruhunuzu ferahlatıcı, beklediğiniz kadar mentollü bir yanıt veremeyeceğim size. Yanıtım özlü:

- Valla bilemiyeceğim canım kardeşim, Paris'e ilk gelişim.

Bir kaç dakika içinde Huzur Oteli'ndesiniz, ancak huzura kavuşmanız çok daha fazla zaman alır. Kıl tüy ve fakat kel ve gözlüklü, kırmızı yelekli patronumsu resepsiyon memuru, uzun uzun inceler pasaportunuzu. Hiç böyle bir pasaport görmemiştir, ilk defa gördüğü bir şeyi inceleme hakkı süresini, tadını çıkararak sonuna dek kullanır. Daha sonra soruşturma başlar. Dediğinizi anlamaktadır ve fakat siz tam bir fransız gibi söyleyemediğiniz için, her dediğinizi:

-Pardon?

sorusuyla size yineleterek, bir tür fransızca diksiyon dersi de verir, Paris'in Sirkeci'sine yeni inen bu ayıya. Burda ayı, benim kadar siz de oluyorsunuz canım kardeşim. Elinizde bir türk pasaportuyla Paris'e indiğinizde böyle bir durumunuz var. Patronumsu resepsiyon memuru, gecelik otel ücreti onbeş frankı peşin rica eder, pasaportu alıkoyar, kocaman bir oda anahtarı verir, merdiveni göstererek size odanızı tarif eder. Çantanız elinizde, karanlık koridorlarda dolanarak odanızı kendiniz bulursunuz. Bu bir bakıma iyidir, anahtarla kapıyı sizden önce açıp, *"İşte burası!"* dediği için para vermeniz gereken aracı tefeci yoktur otel patronuyla aranızda.

Odada kötü bir lavabo, bir ayna ve sabun var. Demir karyola Galatasaray Lisesi'ndeki karyolamın aynısı, ortası da aynen çökük, değişik olan bir battaniye, tahta kötü bir masa ve bir yazlık sinema iskemlesi... Ünye'deki sinemadakinden farkı açık mavi boyanmamış olması. Duş, tuvalet gibi, mimari açıdan gerek-

siz yer işgal edecek ayrıntılar yok odada. Oda dediğim, genişce bir koridordan renksiz ruhsuz bir kesit. Çok kalmayı düşünmüyorum bu otelde. Geceyi geçirmek derdindeyim. Gelir gelmez İsabel'i evde bulsaydım, otele hiç gerek kalmayacaktı. Çantamı öylece koydum bir köşeye, duş ya da çiş söz konusu değil, elimi yüzümü yıkadım, çıktım odadan, merdiveni indim, patronumsu resepsiyoncunun önünden geçerken:

-Orövuar!

dedim. Burda adet öyledir canım kardeşim. Herkes birbirine sürekli *"bonjur"* der, *"salü"* der, *"orövuar"* der. Adam bana *"orövuar"* demeden önce gene ayaküstü bir soruşturma başlattı:

-Dışarı mı çıkıyorsunuz?

-Evet! İçeri çıkamam ya!

-Kaçta gelirsiniz?

-Bilmiyorum, kaçta istersem gelirim. Aynı saatte uyumak için birisiyle randevulaşmış değilim.

-Gece onikiden sonra kilitlerim kapıyı.

-Onikiden sonra girilmiyor mu yani bu otele?

-Onikiden sonra gelirsen, kapıda zil var onu çalarsın... Fakat kolay uyanmam... Ben genelde, onikiden önce bütün müşterilerimi yatırıp, kapıyı kilitlemeyi tercih ederim.

-Tamam mösyö!

-Şu metro planını da alın, lazım olur.

-Mersi mösyö!

deyip çıktım Paris'e, yatılı okulumsu Huzur Oteli'nden.

Yeniden uğradım İzabel'in evine. Kapı duvar, yazdığım not kapıda bıraktığım gibi duruyor. Evin kapıcısı mapıcısı yok. Posta kutusunda birikmiş mektup olması da moral bozucu. Epeydir Paris'te değil herhalde. İsabel'in evine çok yakın olan Les Halles metrosuna giriş yaptım. Bir bilet aldım. Daldım rutubetli metro serinliğine. Metro falan bildiğim yok. Bir kalabalığa uyarak, koridorlardan geçtim, merdivenler indim, önümdekileri maymuncul dürtüle-

rimle taklit ederek, onların soktuğu yere biletimi soktum. Bir turnikeden geçerek perona çıktım. İlk gelen metroya bindim. Demek metro böyle bir şey. İnebileceğim istasyonlar listesine baktım, yıllardır adını duyduğum, hiç görmediğim Monmartre'da indim. Bu muymuş lan Monmartre? İnsan öyle bir duyguya kapılıyor canım kardeşim. Bir dondurma aldım, haşırt dört frank... Yalayarak dolandım oralarda. Dondurma bitince, Monmartre'ı da görmüş olarak, bir taksiyle döndüm otele, giriş kapısı kapanmadan çok önce.

Sabah onda uyandım. Kalktım, yüzümü yıkadım. Islıkla henüz bestelenmemiş bir melodi tutturdum, o özgün melodim eşliğinde giyindim. Bir goluaz yaktım. Çıktım odadan. Merdiveni indim. Patronumsu resepsiyoncuyla günaydınlaşma gene soruşturmaya dönüştü.

-Bonjur mösyö, bu gece de kalacak mısınız?

-Bilmem... Yani... Sanırım evet... İzabel'i bulamıyorum...

-İzabel kim?

-Uzun hikaye mösyö!

-O zaman ben sizden, kısaca bu gecenin otel ücretini rica ediim.

-Gayet tabii mösyö!

Onbeş frank bayılarak, bu geceki konaklama sorunumu da çözümlemenin huzuruyla çıktım Huzur Otel'inden Paris'in eylül sabahına. İstanbul'un eylülüne benzemez Paris'inki, canım kardeşim, basbayağı kakırdarsın. En yakın kahveye girdim, bara oturdum, bir sütlü kahve söyledim. Yanımda kırmızı yanaklı, bereli, şişman bir adam sabahın köründe konyak içiyor. Onunla lafladık biraz. Metro konusunda bilgi aldım. Taksiye para dayanmıyor, metro konusunu çökertmem gerekiyor. Konyakçı amca, biraz metro kültürü verdi bana. Kahveden çıktım ve Konyakçı amcaya güvenerek, sanki her gün binermişim gibi La Chapelle'den daldım metroya. Barbes-Bilmemne'de inip başka bir metroya binmem gerektiğini biliyorum ve aynen iniyorum, ancak oradan binilecek başka metro yokmuş gibi, merdivenlerden koridorlardan ko-

şuşturup bindiğim metroyla yeniden La Chapelle'e geri geliyorum. Bu kez, La Chapelle'den metroya binmek konusunda deneyimli biri olarak giriyorum vagona. Sonunda İzabel'in evine ulaşıyorum. Notum kapıda bıraktığım hüzün içinde duruyor.

O günüm serseri mayın gibi dolaşarak geçti Paris'te. Otelin giriş kapısı kapanmadan, bu kez metroyla, La Chapelle'de inme konusunda belirgin bir uzmanlık kazanmış olarak, yani çok ucuz ulaştım otelime.

Karyolaya oturdum. Tavandan sarkan fersiz fransız ampulünün altında, cepte kalan parayı saymaya koyuldum. Kala kala beşyüzotuzbeş frank kalmış. Nereye harcadım ki ben bu üçyüzbeş frankı? Derin bir muhasebeye giriştim. Dondurma dört frank, yirmi frank doksan santim taksi, metro karnesi sekiz frank, iki gece otel otuz frank, bir krokmösyö iki frank elli santim, dört paket goluaz altı frank seksen santim... Dayanılacak gibi değil bu Paris'in santim santim harcamaları, canım kardeşim...

Sabah erken uyandım. Elimi yüzümü yıkadım. Aldım çantamı elime, bir goluaz yakıp indim loş merdivenleri.

-Bonjur mösyö! Bu gece de kalıyor musunuz?

-Hayır mösyö, pasaportumu rica edim. Aldım pasaportumu, bir daha İzabel'i aramamaya karar vererek, kuş gibi çıktım Huzur Oteli'nden.

İzabel'in Paris'e ne zaman geleceği belli değil. Benim onu ziyaret edeceğimden haberi yok. Daha önce bir mektup yazmayı düşünmedim değil, fakat İzabel'in beni mektup yoluyla hatırlaması zayıf bir ihtimal.Görünce belki tanır, diye düşünmüştüm.

Gare de L'Est'ten bindim trene. Cebimizde sekizyüzkırk frank gibi, kayda değse kayıt güler, bir parayla ne işimiz var Paris'te canım kardeşim?

Mayıs başında Ankara'ya tiyatro turnesine gelindi. Bizim ekip Maltepe'de, Anıt Otel'de kalıyor, patronlarımız Nisa Serezli ve Tolga Aşkıner öyle karar vermişler. İyi tamam, indik Anıt Otel'e. İlk gece 706 nolu odada kaldım. Caddeye manzaralı bir oda olduğu için, sabaha kadar odamdan arabalar geçti. Devrisi gün resepsiyona odamı değiştirmek isteğimi bildirdim. Anlayışla karşıladılar. Zaten ön taraftaki odalarda kimse bir geceden fazla kalmazmış. Biz uzun süreli müşteri olduğumuz için, derhal 701 nolu odaya naklim yapıldı.

Otelde genel bir hanzoluk var ve fakat, turnelerde otel beğenmemek ayıptır. Patron öyle uygun gördüyse, demek ki tiyatronun ödeyebileceği otel odur... Ayrıca her otel tiyatro ekibi kabul etmez. Hesabı ödeyemeden kaçan tiyatrolar olmuştur, havlu araklayan olmuştur, gece 24.00'ten sonra odalarında mavra yaparak

oteli ayağa kaldırıp, karakolluk olan tiyatrocular görülmüştür. Belki bu ve benzeri beşbenzemez serserilikler yapan başka tipler de gelip geçmiştir otelden. Onlar *"602'de kalan tip"*, *"503'teki manyak herif"* gibi sıfatlarla anıldığından ve bağlı bulundukları meslek grubu alınlarında yazmadığından, onlar için genellemelere gidilememiştir. Oysa tiyatrocu makulesi bu konularda mimlenmiştir. Sabah erken kalkmak gibi alışkanlıkları da olamayan tiyatrocular, kat temizleyicilerinin baş belasıdır. Saat 14.00'de kahvaltı isterler. 17.00'den önce odadan çıkmazlar. Bir türlü odaya nüfuz edemez temizlikçiler. Kendilerine *"aktör"* diyen, halkın biraz da bir baltaya sap olamamışlığı vurgulayan bir alayla *"artis"* dediği bu tipler; öğlende yakası fondötenli gömlek verir, akşamüstü pırıl temiz isterler. Yetişmez desen, kükrerler. Hepsi sinirli olurlar. Otelciler için, tiyatrocular hiç de iyi müşteri değildir. Bu yüzden, ekip bir otele kabul olunmuşsa fazla şikayet edilmez, turne zaten sayılı gündür.

"CANİKO" isimli bir fransız güldürüsü oynuyoruz AST'ın salonunda, Nisa Serezli, Tolga Aşkıner, Perran Kutman, Sevil Üstekin, Nefrin Tokyay, Ahmet Sezerel, Abdullah Şahin, Selçuk Uluergüven. Onlar bütün bir kış birlikte oynamışlar. Yılmaz Gruda Ankara turnesine gelemiyor, ben ekibe onun yerine alındım. Nisa Hanım'ların evinde yalapşap bir prova,

-Sen ezberi otobüste falan oturtursun!

denildi. Kara yoluyla başkente gelindi. Ankara benim prömiyerim.

Tiyatroculukta bu gibi durumlara *"şans"* adı verilir. Koskoca Yılmaz Gruda'nın yerine *"o çocuk"*. Bu, o çocuğa verilen bir şanstır. Ancak pek prova falan yapılmaz. Üstelik o çocuk, Gruda'yı o rolde izlememiştir. Elinden geleni yapar çocuk, başarılı olursa mesleğe kabul olunur, *"o çocuk"* yerine adıyla anılmaya hak kazanır, başarılı olmazsa;

-Bu çocuktan bi bok olmaz!

denilir ve o çocuk için tiyatroculuk konusu kapanır. Alen Bates da bir gün tiyatronun fua-

yesinde otururken, *"gel lan buraya!"* diye çağırılarak Lawrence Olivier'nin yerine sahneye çıkarılıp, adıyla anılır hale gelmemiş miydi?

Otobüste ezber oturtmaktan çok, o rolü nasıl oynamam gerektiğini düşündüm. Biraz deli bir herif olarak oynamaya karar verdim. Deli bakıcısı, çok aklıbaşında olmaz ki! Arasıra sapık gülüşleri olmalıydı bu herifin.

İlk gece başkent izleyicisi beni sevdi. Çok güldüler. Adam olacağım anlaşıldı. Geceleri ekipce içmeler kadrosuna kabul olundum. Giderek içki sofralarında sözü dinlenir mertebeye ulaştım.

Bir gece gene gereken alkolü yüklenmiş olarak otele geldim. Anahtarı sundular. Asansörü buldular. Beni buldular, asansöre yerleştirdiler. Yediye basmam gerektiğini bir kaç kez söylediler. Asansörün kapısını özenle kapattılar. Ben yediye basacağımı bilmiyor muyum ulan? Nitekim bastım yediye. Saatler sonra yedinci kata ulaştı asansör. Yarım saat odamı aradım, on onbeş dakika anahtarımla oda kapısı kili-

dinin cilveleşmesini bekledim. Sonunda kilidin kaprisi dindi, aldı içine anahtarı, şıkırt açtım kapımı, girdim odama. Saat kaç oldu acaba gibi bir duyguyla başucumdaki saati aradım, yok! Yanlış odaya mı girdim yoksa, diye çevreye bakındım, hayır; ortadaki dağınıklık bana ait. Oda doğru ve fakat saat yok. Söz konusu, babamın bana armağan ettiği, dedemin altın kaplama roskof cep saati! Onu niye turneye getirmişim, bu bilinemiyor. Haydi onu getirmişim, pasaportumu niye getiriyorum İstanbul'dan Ankara'ya turneye gelirken? Bir Avrupa turnesinde değilim ki! Fransa'dan yeni dönmüşüm yurda. Yıllarca pasaportumla yatıp kalkmışım. Her an birisi soracak, duygusunu henüz üstümden atamamışım. Peki, o canım beyaz çantamı niye getiriyorum? Biricik teybimi niye getiriyorum? İkicik teybim yok ki benim. Otelin güvensiz bir yer olacağı duygusu henüz gelişmemiş bende... Sayın hırsız, hepsini götürmüş! Birden ayıldım. Sinirle resepsiyonu aradım.

-Nasıl olur?

diyorlar.

-Ne nasıl olur yahu? O soruyu ben size soruyorum!

Oteli birbirine katarak hemen polisi aratırdım. Gün ışırken geldi polis. Buyrun Çankaya karakoluna. Buyurduk. Karakolda alkollü olup olmadığımı sordular. Araba kullanmayacağımı belirttim. Otelde kuşkulandığım kimse olup olmadığını sordular. Yedinci katın temizliyicilerinden kuşkulanmayı uygun gördüm. Birinden kuşkulanmam gerekiyormuş, yoksa soruşturma başlıyamıyor. Yedinci katın temizleyicisi bulundu, karakola davet edildi. Gözaltına alındı.

Sabahleyin olaya çok üzülen ve sinirlenen Nisa ve Tolga'yla birlikte ekipce oteli terkettik ve biraz daha fiyatlı ve düzgün olan Keykan Oteli'ne geçtik. Benim için taşınma zor olmadı, taşınacak pek bir şeyim kalmamıştı. Devekuşu Kabare Tiyatrosu da Ankara'da turnede, onlar da Keykan'da kalıyorlar. O gece oyundan sonra ve ondan sonra her gece artık dost olduğumuz komsere uğruyor, dedemin roskof saatin-

den bir haber olup olmadığını soruyorum. Pasaportun, çantanın, teybin derdine düşmüyorum, dede yadigarı saatin peşindeyim. Komser bana çay ikram ediyor, sigara ikram ediyor.

-Keşke hiç getirmeseydiniz siz bu aile yadigarı saati Ankara'ya!

diyerek sırtımı sıvazlıyor, yol ediyor beni. Ve burdan öğreniyoruz ki aile yadigarı saatler, başkente getirilmemelidirler.

Keykan Oteli'nde birdenbire neşeleniyor gecelerimiz. Kimi zaman Metin Akpınar'ın rakı muhabbetiyle sabahı buluyoruz. Şarkılar söylediğimiz otel lokantasına, çocuklu bir ailenin kahvaltıya inişinden anlıyoruz sabah olduğunu. Kimi geceler, o sıralar yirmidört saat içinde fotoğrafcılığa merak sararak, çok pahalı edevat satın alarak, otel odasını bir fotoğraf stüdyosuna çevirmiş olan Zeki Alasya ile fotoğraf basıyoruz. Zeki konuyu hiç bilmiyor, ben ona ukalalık ediyorum, fotoğrafın banyosu sırasında, çok ışık almış yerine parmak tutulması gerektiğini öğretiyorum. O gün çekilmiş fotoğraf ufak ufak

beliriyor ilaçlı suyun içinde...

-Parmak at!

-Geliyor!

-Dur acele etme!

gibi sesler dışarı taşıyor Zeki'yle kapandığımız karanlık otel odasından. Oda servisten istediğimiz içecekler geliyor. Garson kapıyı tıklıyor. Karanlık oda konumundayız. Kapıyı açamıyoruz.

-Bi dakka bekle!

diyoruz garsona. Sonunda fotoğrafı banyodan çıkarıp, ışığı yakıp açıyoruz kapıyı. Bir süredir, kapıda;

-Geldi, geliyor!

-Parmak at!

-Dur, çıkarma!

gibisinden diyaloğumuzu dinleyen garson, tepsiyi içeri uzatıyor, ama başını arkaya çevirmiş, ne göreceğini sanıyorsa, bakamıyor içeri...

Gırgır, şamata, ve karakol ziyaretleriyle geçiyor günler. Her gece, oyundan sonra, muntazam uğruyorum Çankaya Karakolu'na. Komser üzüntülerini belirtiyor. Yeni şüphelilerin de epey

dövüldüğünü ve fakat şuçu benimsemediklerini açıklıyor. Ben, ekip nerde içmekteyse oraya koşarak, başlamış ve yol almış bulunan gecenin mavrasına, yetişebildiğim yerden katılıyorum. Zaten bekleniyorum. Nisa Hanım ve yün örücügişeci Emel Hanım taklitlerim var. Nisa Hanım ve Tolga'nın katılmadığı gecelerde yapıyorum. Yüzbaşı Melih Yüzbaşıoğlu taklidim var, Perran her on dakikada bir yaptırtıyor. Bir de uydurduğum fantazi hikayeler var. Örneğin, otelde tam üst katımdaki odada kalan, yapısı gereği aşırı meraklı Sevil Üstekin, benim geceyi kimle geçirdiğimi tahmin etmesine rağmen, emin olabilmek için, oda arkadaşı Nefrin Tokyay'ı, birbirine düğümlediği yatak çarşaflarının ucuna ayak bileğinden bağlıyarak, baş aşağı benim pencereme sarkıtıyor, pencerenin önünde sarkaç gibi baş aşağı sallanan Nefrin'in gözlüğü sokağa düşüyor, Nefrin içerde bir şeyler olduğunu seziyor ama görsel bilgi aktaramıyor, buna sinirlenen Sevil çarşafın ucunu bırakıyor. Nefrin sokağa, gözlüğünün hemen yanına düşüyor, görev

aşkıyla ve gözlüğüne kavuşmanın sevinciyle, ayağına dolanık çarşafıyla, başından kanlar akarak hızla otele giriyor. Otelin fluğ görüşlü gece bekçisi, devrisi gün olayı:

-Bir ara Nefrit Bey başından kan damlıyarak geçti!

biçiminde yansıtıyor. Sabahlara kadar Nikitin okuyan devrimci ışıkçı Mustafa da olaylara tanık oluyor. Hepimiz çok gülüyoruz. Rakı şişeleri dolu gelip boş gidiyor. Perran'ın azeri türküleriyle son buluyor çoğunlukla geceler.

Giderek her akşam uğramamaya başlıyorum karakola. Gittiğimiz meyhaneden telefonla arıyorum komseri. O bana üzüntülerini belirtiyor, ben teşekkür edip iyi geceler diliyorum, biçiminde, oyundan sonra tekmil vermek gibi bir şeye dönüştü karakolla ilişkilerim. Görevli polis memuru muyum ben Çankaya Karakolu'nda? Niçin her gece bir İonesco kahramanı gibi gidip tekmil veriyorum komsere? Ederim bir telefon, olur biter. Hayır, kimi geceler ekibin gittiği yeri bulamıyorum, yapayalnız kalıyorum

Ankara'nın gecesinde.

Sonunda, telefonla komserime tekmil verme işinden de sıkıldım ve bir daha hiç aramadım karakolu. Karakoldan da beni rahatsız eden olmadı.

YANLIŞ KERVANSARAY

Edirne'de serin olur yirmidört nisan. Buna şaşırmaz insan. Kuytulara büzüşmüşler Selimiye güvercinleri. Halk Eğitim Merkezi'nde, sağlı sollu duvarlardan Osmanlı padişahlarının da katılımıyla, "FERHANGİ ŞEYLER" 1084. ve 1085. oyunlar. Oyun boyunca Yavuz Sultan Selim, Kanuni Süleyman devamlı bana bakıyorlar. Ben de onlara bakmaktan geri kalmıyorum. Edirne Halk Eğitim Merkezi'nin duvarlarını süsleyen bu yağlıboya padişah resimlerinin altında ressam imzası yok. Çok soruşturdum konuyu. Çünkü portreler olağanüstü güzel ve bizim tarih kitaplarında gördüğümüzden daha insanca, olduğundan güzel kılınmaya uğraşılmadan çizilmiş. Çok yıllar önce, eski bir Halk Eğitim görevlisi bana, bunları sarhoş bir ressamın bir şişe şarap karşılığında yaptığını anlatmıştı. Herhalde padişah başına bir şişe almıştır, bir şişe şaraba bütün Osmanoğulları'nı çizmedi ya bu adam... Ve fakat

hangi kaynağa dayanarak çizdiği bilinmiyor. Belki de çekip şarabı:

-Lan bu padişah da, senin benim gibi bir adamdı!

diye düşünerek, kafasına göre yaptı bu tabloları.

Oyunlar bitiyor, bavulumu topluyorum. Turne düzenleyiciler geliyorlar. Otelimi bildiriyorlar. Son yıllarda hep kaldığımız otelde, gene ayni oda ayrılmış bana.

-Kervansaray Oteli'nde kalmak istiyorum!

diyorum. O otelin çok iyi olmadığı belirtiliyorsa da, orada kalmak konusunda ısrar ediyorum. Arabalarıyla düşüp önüme, yol gösteriyorlar. Onları izliyorum Edirne'nin suskun gecesinde. Eskilere gidiyorum.

1978 yılında Ayfer Feray'la kalmıştık Kervansaray Oteli'nde. Şubat başıydı. Henüz yazımı tamamlanmamış "HAYROLA KARYOLA" nın, turne bağlantılarını yapmak üzere Ayfer, şoförü ve ben bir yolculuğa çıkmıştık. İşi kendimiz bağlıyarak, aracıları devreden çıkar-

mak istiyorduk. Arabanın bagajında, matbaacının "HAYROLA KAYROLA" biçiminde basmayı uygun gördüğü, bitmemiş bir oyunun afişi, benim çantamda bir sürü sözleşme fotokopisi, avans alıp basıyoruz imzayı, afiş verip başka bir kente geçiyoruz. Geceleri otel odamda, oyunu bitirmeye uğraşıyorum. Ayfer, metnin hala bitmemiş olmasından ötürü tedirgin. Turne nisanda başlayacak, mart ayında İstanbul'da prova yapacağız. O soğuk şubat gecesi, sabaha karşı Kervansaray Oteli'nde birinci perdeyi bitirerek, huzurlu bir uykuya daldıktan bir kaç saat sonra duman içinde boğulmak üzere uyanmış, kül tablasında yanık unuttuğum sigaranın, kendisinden beklenmeyen bir takla atarak, birinci perdenin üstüne düşüp onu tamamen yaktığını görmüş, delirmek üzere gidip balkonun kapısını açmış, oksijene kavuşarak ölümden dönmüştüm. Sigaranın bugüne dek bir alay zararı kanıtlanmışken, "tiyatro düşmanlığı" özelliği de böylece Edirne'de ortaya çıkmıştı. Hoş, Türk Tiyatrosu'nun gelmiş geçmiş en güzel kadın oyuncu-

larından biri olan Nur Sabuncu'yu da yatağında, hunhar bir sigara yakıp öldürmemiş miydi? Ayrıca Erol Günaydın'a, tam cümlesinin ortasında, öksürük sololar çektiren de bu adi sigara değil mi yani? Bu ve benzeri mantık röveşetaları, insanı sigarayı bırakmaya kadar götürebilir. Bu yüzden, bu türden mantık canbazlığına refleks olarak son verip, beyincikimin de panik havasına girmesiyle, yanan masa örtüsünü ve kömürleşen birinci perdeyi ortadan kaldırarak, balkon kapısını açık bırakarak, üşüyerek, is kokulu bir sabaha karşı, yıldırım hızıyla birinci perdeyi satır satır yeniden yazmaya koyulmuş ve o gün öğlen suları bitirmiştim.

O otelde kalmak istedim onyedi yıl sonra. Artık ölümsüzlüğe kavuşmuş, dünya güzeli Ayfer Feray'ı aklıma getirdi belki Edirne. Belki de, insan beyninin yaşlandıkça eskiyi deşme işlevleri devreye girdi kafamın içinde. Nedenini çok iyi bilmeyerek, sezgimin peşinden gidiyorum. Kılavuzu sezgi olanın burnu, gider bulur belayı. Turne düzenleyicilerin arabasını izleyerek bir

yere geldik, durdular. Durdum. Gösterdikleri yer, benim aradığım otel değil.

-Bir de önden girişi varmış!

dediler. Herhalde önden girişini anımsıyorum diye düşünerek indim, girdik otele. Daracık, sanki bir minare merdiveninden çıkarak küçücük bir odaya ulaştık komiyle. Ne odayı beğendim, ne oteli. Komiye alıcı gözle bakmadım. Burası Ayfer Feray'la kaldığım otel değil. Ama artık gecenin bu saatinde, üstelik

-İlle de Kervansaray'da kalacağım!

diye tutturduktan sonra:

-Pardon bu Kervansaray o Kervansaray değil!

gibi bir tantanaya gerek yok. Onlar da bana:

-Edirne'de başka Kervansaray yok!

diyecekler. Ben yanıt olarak:

-Babayı yok! Ben Ayfer Feray'la nerde kaldım o zaman? Birinci perde nerde yandı? Ben ölüm tehlikesini nerde geçirdim ve örtüsü yanmış tahta masada Ayfer Feray'dan gizli birinci per-

deyi can havliyle nerede yazdım? O masa nerde bir kere, masa yanmadı ki, örtüsü yandı!

diyeceğim. Resepsiyoncu:

-Ayfer Feray kim?

diyebilir. Olay birdenbire şizoid boyutlara ulaşabilir. Zaten deli olduğum, hergün biraz daha fazla söyleniyor.

-Sus ve zıbar!

komutunu devreye soktu beyincik. Beyin artık, beyincike devretmiş gece nöbetini. Kıvrılır uyurum şurda, sabah erkenden gidiyorum zaten, düşüncesi ağır bastı. Oda küçücük. Oda kapısı kamara kapısı gibi, zar zor girdim. Tavan kemerli, banyo paravan kompleksli, bir metre seksenbeş santim yükseklikte bir duvarla odadan olabildiğince ayrılmış, ama tam ayrı bir bölüm sayılamaz, banyonun özgün bir tavanı yok. Örneğin bir doksanbeş boyunda bir oda arkadaşınız olsa, siz banyo yaparken, tepeden sizi dikizleyebilir. Sayın mimar herhalde, oda arkadaşlarının boyunun bir doksanbeş olamaya-

oyunu göz önünde bulundurmuş olmalı. Buna karşın banyo en geniş ve ferah alan, odada kımıldamacak yer yok. İptal edilmiş bir şöminenin içine koyulmuş minicik bir sehpanın üstüne, dimgildek ve dandik antenli bir televizyon konuşlandırılmış, odada başka sehpa, masa türevi mobilya yok. Televizyonu yere indirdim, sehpa özgürlüğüne kavuştu. Karımın sefertasladığı haşlanmış patates, ve makarnayı sergiledim üstüne. Sodamı açtım. Yeni bir pankreatit krizinden bir kaç gün önce sıyırmışım. Doktora kalsa, iptal edilmesi gerek bu Edirne turnesinin. Oysa Edirne'de matine ve suarenin biletleri bitmiş. Onbeş gün öncesinden biletlerini almışlar, beni bekliyorlar sevgili Edirneliler. Siz bir kente inmeden biletlerin bitmiş olması, o kentin bir sanatçıya gösterebileceği en büyük sevgi örneğidir. Böyle bir durumda her sanatçının, en az bir gözü yaşarır. Üstelik kimbilir kaçıncı gelişim Edirne'ye ayni oyunla. Bu her sanatçının yaşadığı bir olay değildir. Bir oyun bir kentte sergilendiyse, o kente aynı oyunla kolay kolay gidilmez. On yıldır

geliyorum Edirne'ye "FERHANGİ ŞEYLER" le, gene biletler bitmiş. Bunu yaşayan her sanatçının en az iki gözü yaşarır.

-Böyle bir durumda, sevgili Edirneliler'e *"Kavuklunuz hastalanmış, oyun iptal olundu, paralarınız iade edilecek."* denilmesinden daha büyük bir ayıp olamaz, doktor hanım.

-Biliyorsunuz ki pankreatit öldürücüdür. Sahnede ölürseniz daha ayıp olmaz mı?

diye epey diretti, pankreasımın yakın dostu, sevgili doktorum hanım.

-Hayır hayır, sahnede ölürseniz ayıp olmaz, alkışlarlar!

dedim doktora, kahkahalar atarak. Yalnız bir de altı saatte bir yapılması gereken "Sandostatin" özel isimli deri altı iğne var. İstanbul'da, doktor oyuncumuz Adamım Orhan yaptı iğneleri. İğneci olarak turneye gelmek için çok can attıysa da, pazar günü matineyle suarenin dar arasında, Adamın Orhan'ın gözetiminde, kendi iğnemi

kendim yaparak, bu işi becerebileceğimi ona ve daha çok kendime kanıtladım. Oniki saattir pratisyen-iğneci bir durumum da var.

Pankreası üzmeyecek kayıntıyı yaptım, ilaçlarımı aldım, iğnemi başarıyla yaptım. İğneci olarak, kendi elimi çok hafif bulmaya başladım. Başkası yapınca az da olsa acıyor. Kendim yapınca, duymuyorum bile. Başkası iğneyi sokarken, tam hangi an sokacağını bilemiyorsun, bir beklenmedikliktir onun sokuşu, işte o anda geriliyorsun, acıma duygusu bundan ürüyor. Oysa kendin, zart diye soktuğunda, sokulma öncesi stresi yaşamıyorsun. Zaten *"sok!"* emrini veren, senin kendi beynin, o sırada onunla meşgul, *"acıdı!"* emrini verene kadar sen iğneyi çıkarmış oluyorsun. Herkes iğnesini kendisi yapmalı.

Televizyonun düğmesini tıkladım, çalışmıyor. Oysa az önce sehpanın üstünde çalışıyordu. Durumu yakından incelediğim de gördüm ki televizyonun elektrik emen kablosu, şömine yanındaki elektrik kusan çift deliğe, ancak o sehpanın üstüne koyulunca yetişebiliyor. Al-

tından sehpayı alınca, emici bölüm kusucudan çıkmayı uygun görmüş. Televizyonun çalışabilmesi için, sehpanın eski özgün yerine konması gerekiyor. Bana televizyon mu daha gerekli yoksa sehpa mı, muhasebesi uzun sürmedi, Recaizade Ekremengiz televizyon sevdasından vazgeçtim. Bir sigara içtim, beyincikimin emir ve görüşleri çerçevesinde zıbardım.

Sabah erken uyandım. Çay istedim. Bir çocuk getirdi. Dört dakika sonra boş bardağı almaya geldi. Daha boşaltabilmiş değilim. Biraz sonra gelmesini ve gelirken dolusunu getirmesini söyledim. Bir iki dakika sonra, çoçuk yeni çayla geldi... Aradan beş dakika geçmedi ki gene boşu almaya geldi. Ne yapıyor o boşu? O boş yıldırım hızıyla bir yere mi yetişiyor? Boş sayıları mı sınırlı? O çocuktan ve boşu sunmak sorunundan sıkıldığım için, çay içimine son verdim. İlaçlarımı aldım, deri altı iğnemi yaptım. Pencereden sokağa bakarken, birden anımsadım ki burası 1978'de onarım halindeydi, başka bir yer Kervansaray Oteli'ydi.

Duşa girmeye karar verdim. Sıcak su tabii ki sıcak değil. Belki zamanla ısınır diye bir süre akıtılıp, su ısıntı beklentisi sigarası içildi. İstediğin kadar sigara iç, bu Yanlış Kervansaray'ın suyu ılımana yakınlıktaki özgün ısısının üstüne çıkamıyor. Serin bir duş alındı, üstü açık ferah feza banyoda. Saç fırçası almamışız yanımıza, saç elle toparlandı, üstüne fötr şapka geçirilip inildi Edirne'nin sokağına. Arabamı parkettiğim yerin tam karşısında başka bir otel var: "OTEL ŞABAN AÇIKGÖZ" Birbirine eklenmiş pleksiglaslardan anlaşılıyor ki otelin adı eskiden "OTEL ŞABAN" mış. Zaten daha sonra eklenen "AÇIKGÖZ" yazısı başka bir karakterle yazılmış. Belli ki herkes otelin ismiyle dalga geçmiş, herhalde Kemal Sunal'ın Şaban'lı filimleri de etkileyici olmuş bu dalga geçme platformunda. Otel sahibi Şaban Bey, çok sinirlenerek "AÇIKGÖZ"ü eklettirmiş otelin ismine. Durum daha da dalga geçilesi. Örneğin bütün bu hikayeyi bilmeyen ben, ameliyatlı pleksiglastan çözüyorum olayı. Herhalde Edirne'yi mekan tutmuş bir Karadenizli kardeşimiz bu

Şaban Bey.

Basıyorum gaza, Edirneli otel isimleri kayboluyor dikiz aynasında.

HOTEL LİLY

İstanbul'da eylülün son günleri, seksendört yılı. Geçen hafta, Vestel televizyonlarının reklam kampanyası filimlerinde oynamak üzere, haysiyetli bir paraya anlaşma imzaladım. Tanıtıcı ilk filimlerin bir hafta sonra Londra'da çekilecek olması ve benim pasaportumun çalınmış olduğu gibi yan sorunları hiç göz önünde bulundurmadan bastım imzayı. Bir hafta içinde "ZAYI" den pasaport çıkartılacak. Pasaportum bir Ankara turnesinde çalınalı sekiz yıl olmuş ve fakat askerlik gibi ciddi bir görevi tamamlamadığım için, yani yurt dışına çıkmam söz konusu olmadığından, bu sekiz yıl boyunca pasaport derdine düşmemiştim. Ciddi askerlik görevim geçtiğimiz kış bitti, yazı pankreasıma refakatçı olarak Amiral Bristol Hastanesi'nde geçirdim. İşte şimdi dan diye pasaport gerekli. Anlaşma imzaladığım gün, dahiyane bir fikir olarak, Cumhuriyet gazetesine pasaportumu yitirdiğimi,

kendisini hükümsüz bulduğumu ve yenisini çıkaracağımı ele güne duyuran küçük bir ilan verdim. Devrisi gün yayınlandı. Böylece herkes öğrendi durumu. Olay kamuya maloldu. Cumhuriyet gazetesini dayanak alarak, pasaport dairesine karşı saldırıya geçtim. Yapmam gereken şeyleri öğrendim. Bu şeyler iki ana başlık altında toplanıyorlar. Birincisi, bu işi hızlandıracak biri ya da birilerinin bulunması, ikincisiyse, Zeytinburnu Askerlik Şubesi'ne gidilerek, yurt dışına çıkmak istediğime dair bir dilekçe verilmesi. İşi hızlandırabilecek adamın Egemen Bostancı olduğuna karar verdim, bu düşüncemi de çok parlak bularak derhal onu aradım. Kendisine, o gün hiç aklında olmayan böyle bir işi de olduğunu bildirdim. Egemen telefon dolusu kahkahalar attı:

-Ben birilerini arıyayım, seni ararım. dedi. Bir süre bekledim, ondan ses çıkmayınca, hızla Zeytinburnu Askerlik Şubesi'ne gittim. Vereceğim dilekçenin nasıl yazılırsa en iyi olacağı konusunda bilgi aldım, yazdım.

-Dilekçenin altına beş liralık damga pulu yapıştırın.

Genelde, üstümde beş liralık damga puluyla dolaşmadığım için, ilgiliye beş lira uzattım.

-Bizde pul yok, sen pulu dışardan alıp geliceksin.

-Pul dışarda kol mu geziyor? Bu ne pul sorumsuzluğu? Ve ne kadar nefti yeşil bir anlayış! Yani, nerde vardır pul?

-Her yerde vardır.

Hızla çıktım Zeytinburnu Askerlik Şubesi'nden, her yere yöneldim. Her yer, geniş bir kavram tabii. Zeytinburnu Askerlik Şubesi dağın başında, çevrede her türlü yer var, ancak damga pulu satan bir nokta gözümlenmiyor. Daha yerleşik alanlara doğru yürüdüm. Bir züccaciyeciye ulaştım, hızla daldım dükkana. Pul satıcısı olmadığı konusunda inatçı ve gereksiz bir ısrar gösteren züccaciyeciyi ikna ederek, onun zulasındaki beş liralık damga pulunu, beş

liraya satın aldım, züccaciyecinin bir kazancı olmadı. Kendisine teşekkür ettim, İngiltere'den bir istediği olup olmadığını sordum. Adam anlamsızca baktı suratıma. Öküzcüldü zücca-ciyenin bakışı, beni trensel buluyor olmalıydı. Sayın pulumu iyi koruyarak, askerlik şubesine geri döndüm, pulu yapıştırdım dilekçeye, ilgiliye uzattım. İlgili işi zora koşmaktan ayrı bir zevk alan genel türk memurin tipi olarak, gözüme bakmamaya özen göstererek:

-O öyle uzatılmaz!

diyecek gibi oldu. Kalkan kaşlarından anladım durumu ve fakat birden onu demekten vazgeçerek, hunharca ikametgah senedi istedi. Hiç üstümde bulundurmam. Oturduğum yerin muhtarından alabileceğim konusunda önemli bir tüyo verdi ilgili. Oturduğum yer ortaya çıkınca da:

-Zaten senin bölgen burası değil, oturturduğun yere en yakın şubeye gidiceksin.

Diyerek, gereksizce tanıştığımızı belirtip, benim-

le ilgili oluşacak evraktan kurtulmuş olmanın memurin ve enderuni huzuru içinde bir sigara yakıp arkasına yaslandı.

Peki beni Zeytinburnu'na gönderen neye dayanarak gönderdi? Dayanmıyarak herhalde... Belki o buralarda oturuyor, onun için dünya Zeytinburnu'ndan ibaret, askerlik şubesi diye bildiği yer de burası işte!

Çok gereksiz Zeytinburnu ziyaretime son vererek deli gibi Küçük Sahne'ye geldim. Meğer Egemen Bostancı beni arıyor. Onu cevaben aramak dahiyane fikrini, hiç düşünmeden buldum. Derhal çevirdim Şan Tiyatrosu'nun numarasını, barikat olarak Liza çıktı. Genelde Egemen Bey'in bu ve benzeri beşbenzemez angaryalarla uğraşmasına hiç taraftar olmayan Liza, beni sevdiği için, Egemen'in beni sevdiğini bildiğinden, zart diye bağladı. Egemen'e, beni ne hakla Zeytinburnu'na gönderdiğinin hesabını sorduktan sonra, o yörede damga pulu bulunmadığı, oralarda bir damga pulu satış galerisinin çok iyi iş yapabileceği tüyosunu verdim. Ege-

men gevrek kahkahalar içinde işimin tamam olduğunu, Vali Özel Kalem Müdürü Ağbimizin 4 fotoğraf ve nüfus kağıdım eşliğinde beni beklediğini belirtti, adamın telefon numarasını verdi. Teşekkür ettim Egemen'e, İngiltere'den bir isteği olup olmadığını sordum. Sağ salim gidip gelmemi diledi. Sağ gitmenin çok salim olmadığını, sol salim gitmeyi ve ayni ideolojik görüşle geri dönmeyi şavulladığımı söyledim. Egemen'in uzun kahkahası telefon kapandıktan sonra da sürdü Küçük Sahne'de Muhsin Ertuğrul'un odasında. Derhal aradım Özel Kalem Müdürü Ağbimizi.

-Ne demek? Egemen'in işi, bizim işimiz!

dedi telefonda. Bekliyor beni. Çekmecelerimdeki kısa araştırmadan sonra vesikalık fotoğrafım olmadığı skandalı ortaya çıktı. Az biraz sakallıyım. Saat 16.40. Dörtnala çıktım tiyatrodan, berbere gittim, sinek kaymasa da olur bir tıraş oldum. Beşnala çıktım berberden, İngiliz konsolosluğu karşısında Dilek Foto Hüseyin Bey'in

osuruk boyunbağını takınarak ve tam konsolosluğunun karşısında İngiltere'ye ayıp olmasın diye, o aptal boyunbağı sanki benimmiş gibi bir gülücük takınarak, beklenen vesikalık fotoğrafı çektirdim. Sabah 9.30'da fotoğrafları verebileceğini belirtti, Dilek Foto Hüseyin Bey.

Nitekim devrisi sabah tam saatinde hazırdı fotoğraflar. Dilek Foto Hüseyin Bey'e İngiltere'den bir şey isteyip istemediğini sordum. Bir isteği olmadığını belirtti. Güle güle gidip, güle güle gelmemi önerdi. Ben de, hem gidişte, hem gelişte o kadar gülünç şeyler olmayabilir, dolayısıyla hem gidişte, hem gelişte gülüyor olmayabilirim, karşı tezini düşündümse de, bundan hiç sözetmedim Dilek Foto Hüseyin Bey'e. Öpüşmeden ayrıldık. Bir taksiyi Vilayet'e gitmemiz gerektiği konusuna yavaş yavaş alıştırdım.

Vali Özel Kalem Müdürü Ağbimiz beni candan karşıladı. Çok kocaman odasına buyur etti. Kahve ikram etti. İyi giyimli, kibar, güzel konuşan, güler yüzlü bir beyefendi. Peşinde el pençe çek-yat, dolaşan bir adamı bana;

-Pasaport uzmanıdır!

diye tanıştırdı. O adamla tanıştığıma sevindim. Çünkü benim pasaport işi uzmanlık isteyen bir durum. Nüfus kütüğümün Çarşamba'da olduğu konusunu henüz hiç kimseye açmış değilim. Vali Özel Kalem Müdürü Ağbimiz, kocaman odasında ayni anda bir sürü kişiyi kabulediyor. Oda dolu, o bir kokteyldeymiş gibi insanların arasında dolaşıyor. Beni uzman beye arkadaş edip, kendisi başka birilerinin sorunlarına yatay geçiş yaparken, biz de uzman beyle odanın git git ulaşılmaz bir köşesindeki küçük masaya geçip oturduk. Uzman bey, yitirilmiş olmaktan ötürü yeniden pasaport çıkartma dilekçesini yazdı. İmzaladım.

-Beş liralık damga pulu var mı? dedi.

-Var!

dedim, kıvançla. Artık bulunduruyorum cüzdanımda. Her yerde istiyorlar. Çok meraklısı oluyor bu beş liralık damga pullarının. Pulu yapıştırılmış dilekçeyi 4. Şube Müdür Muavini Bey'e götürüp, gün almamı söyledi uzman bey.

Vali Özel Kalem Müdürü Ağbimiz'e ve pasaport tezkeresi beş liralık damga pulu sevgisiyle donanmış beye ve odada bulunan diğer bitirilmesi gereken işi olanlara, İngiltere'den bir şey alayıp istemediklerini sordum. Sağlımı, istediklerini belirttiler. Benim sağlığım İngiltere'de değil ki, alıp ordan onlara getireyim. Hepsi uçmuş bunların, diye düşünerek derhal dilekçemi kapıp önce dördüncü şubeyi, sonra müdürünü bulmak mantık zincirinin esiri olarak, Vilayet'in kalabalık koridorlarındaki itiş kakışa yazıldım. 4. Şube Müdür Muavini Bey'in oturuyor olması gereken koltuğu buldum, muavin yerinde yok. Ayni odada oturan, girip çıkan polislerin "müdürüm" dediği bayan polisle, karşılıklı birer çay içtikten sonra, muhabbet, benim o günlerde televizyonda oynadığım "Köşedönücü"ye, ve lütfen bir kere, müdürüm hanımın hatırı için:

-Kovuldun Osssssssmannn!

diyebilirmiymişime dönüştü. Dedim. Müdürüm hanım çok mutlu oldu. 4.Şube Müdür Muavini Bey'in gelmemesinden de istifade ederek, ko-

nuyu müdürüm hanıma çıtlattım. Kadın derhal ilgilendi. Aldı dilekçeyi, hemen paraf etti. Bir memur çağırdı ve eline verdi, artık evraka dönüşmüş dilekçemi.

-Gün verecek misiniz?

dedim.

-Akşamüstü gelin!

dedi, müdürüm hanım. Az kalsın sarılıp öpecektim kadını. Tam ben, öpersem nasıl karşılanır, öpmezsem ne gibi bir kaybım olur türevi bir zihin jimlastiği içindeyken, müdürüm hanım ekledi:

-Evraklarınızı tamamlayın, öyle gelin!

-Evraklardan kasıt nedir?

-Askerlik kağıdı, kimlik, ikametgah, form, harç parası, fotoğraf.

Birdenbire kadını öpesim geçti. Teşekkür ederek hızla çıktım ordan. İngiltere'den bir siparişi olup olmadığını sormadım müdürüm hanıma, çünkü kendisiyle tekrar görüşeceğiz. Bir taksiyle, bizim mahallenin muhtarlığına ulaşmak konusunda karşılıklı anlaştık.

Muhtarın önünde inerken, taksi şoförüne İngiltere'den bir şey isteyip istemediğini sordum. Kendisine sanki ingilizce bir cümle söylemişim gibi uzun uzun baktı suratıma. Ben de üstelemedim.

Sosyal demokrat muhtar Leyla hanımın:
-Hiç uğramıyorsunuz valla... Küsüm ben size... İkamet de lazım olmasa yüzünüzü göremeyeceğiz!

gereksiz serzenişleri sonucunda iki adet ikametgah senedine kavuştum. İkametgah gerekmediği zamanlar niçin muhtar Leyla'ya uğramam gerektiği konusunu tam anlayabilmiş değilim. Her seferinde bu tantanayı yapıyor. Bana küsüyor. Sanki sevgilisiymişim de onu hiç aramıyormuşum gibi davranıyor. Ona gözlerinin ne kadar güzel olduğunu ve ne denli zayıfladığını söylüyorum, o da bu iltifatlarım karşısında dayanamıyarak, izmaritleşmiş sigarayı yeni bir sigaraya öksürükle yapıştırırken, Karaköy Askerlik Şubesi'ne başvurmam gerektiğini ağzından kaçırıyor. Muhtar Leyla'ya İngiltere'den bir

şey isteyip istemediğini soruyorum... Parfüm istiyor... Mentollü sigara istiyor... Şu öksürüğüne son verecek sıkı bir ilaç istiyor... Bakıyorum uzayacak istek listesi, öpüşerek ayrılıyorum sosyal demokrat muhtar Leyla'dan.

Doğrudan Karaköy Askerlik Şubesi'ne gitmektense, Harbiye Orduevi'ne gidiyorum. Oradan tezkere alalı daha bir yıl dolmadı. Niyazi Albay ve Özcan Binbaşı ile görüşüyorum. Niyazi Albay, Karaköy Askerlik Şubesi'ne gereken kolaylığın yapılması için emir verdirtiyor. Niyazi Albay'a ve Özcan Binbaşı'ya İngiltere'den bir şey isteyip istemediklerini soruyorum. İstemiyorlar.

Bana kolaylık göstermek üzere emir almış beni bekleyen Karaköy Askerlik Şubesi'ni, önce Karaköy'de epeyce arıyorum... Beşiktaş'ta olduğuna dair bilgi derliyorum. Niçin isminin Beşiktaş Askerlik Şubesi olmadığını merak ederek Beşiktaş'a geliyorum. Meğer, Beyoğlu, Şişli ve Karaköy Askerlik Şubeleri, Beşiktaş'ta Resim Heykel Müzesi'nin karşısındaki şube.

Beşiktaş Askerlik Şubesi de Eminönü'ndedir mutlaka. Fakat bir çırpıda gelmiyor işte insanın aklına, böyle türkengiz uygulamalar.

Şubereisi binbaşı, genç, şakacı, esprili bir adam. Beni buyur ediyor. Çay söylüyor. Durumun Çarşamba Askerlik Şubesi'ne telgrafla değil de telefonla sorulması, gacırdatıcı telefon görüşme ücretinin tarafımdan ödenmesi konusunda anlaşıyoruz. Çarşamba'ya yıldırım telefon vazdırıyoruz. Çıldırtıcı bir beklenti başlıyor. Çaylar çayları kovalıyor, sigaralar sigaraları dürtüklüyor, binbaşımla askerlikten, tiyatrodan, 12 Eylül'den, 12 Mart'tan, ülkenin durumundan, televizyondan konuşuyoruz yüzeysel, konuşacaklarımız bitiyor, Çarşamba telefonu bir türlü bağlanamıyor. Yıldırım telefondan kasıt nedir o zaman? Bunu soruyoruz PTT'ye. Bir buçuk saatten önce çıkmaz, diyorlar.

Küçük Sahne'ye geliyorum. "HAYROLA KARYOLA" oyununun ilk okuma provası yapılıyor. Ortaoyuncular'la yeniden sahneye koyuyorum, temize çekilmiş bu eski oyunumu. Ayfer

Feray'ın rolünde bu kez Nurhan Damcıoğlu var. Hızla okuyoruz oyunu, Nurhan Damcıoğlu'na İngiltere'den bir şey isteyip istemediğini soruyorum. Oyunda kullanabileceği kimi kıvır zıvır aksesuar istiyor.

17.30'da gene Karaköy Askerlik Şubesi'ndeyim. 17.50'de bağlanıyor Çarşamba yıldırım telefonumuz. Bir nöbetçi asker telefonun ucunda:

-Komutanım burda yok komutanım!

diye bağırıyor. Mesai çoktan bitmiş Yeşilırmak kıyısında. Telefonun ucunda disiplinle haykıran piyade erin benim İngiltere'ye gitmeme izin verme yetkisi yok. Gene de telefonu açtı ya, helal olsun. İngiltere'den bir şey isteyip istemediğini soruyorum Çarşamba Askerlik Şubesi'ndeki kahraman piyade er kardeşime.

-Sağol komutanım!

diye bağırarak kapatıyor telefonu piyade er. Sabahleyin yeniden görüşmek üzere ayrılıyorum şubereisi binbaşıdan.

Gece, Ünye'de bulunan babamı arı-

yorum telefonla. Durumu anlatıyorum. Babam devrisi gün öğleden önce, Çarşamba Askerlik Şubesi'nin Karaköy Askerlik Şubesi'ni aramasını sağlayacağını söylüyor. Kendisinin ve annemin, İngiltere'den istedikleri bir şey olup olmadığını soruyorum. İçki içmememi istiyorlar.

Sabahleyin gittiğimde, Karaköy Şube-sinde askerlikle ilişkim olmadığına dair yazı alacak. Şubereisi Binbaşı'ya İngiltere'den bir şey getirip istemediğini soruyorum. Binbaşı oradan bir şey istemiyor, dönüşte tiyatroya iki kişilik davetiye istiyor.

-Emredersiniz komutanım.

Evraklarım tamam olarak Vilayet Pasaport Dairesi'ne geliyorum. Güzel insan, sayın Nuran Sayın'ın sayesinde, bir çırpıda çıkarılarak elime veriliyor pasaportum. Sayın Nuran Sayın'ın İngiltere'den bir isteği olup olmadığını soruyorum. Kibarca teşekkür ediyor. Bana iyi yolculuklar, diliyor.

Kuş gibi geliyorum, Vestel reklam filmlerinin çekiminden sorumlu Telesine'ye. Pa-

saportu atıyorum yönetmen Neşet'in önüne. Vize işiyle o ilgilenecek. Neşet'e İngiltere'den bir şey isteyip istemediğini sormuyorum, çünkü birlikte gidiyoruz.

İngiltere vizesi cuma akşamı konsolosluk kapanmak üzereyken alınıyor ve British Airways'in yakışıklı bir boeing uçağıyla, saat 15.40' da havalanıyoruz İstanbul'dan, üç buçuk saat sonra kuş gibi iniyoruz Britanya adasına. Türkiye'den çıkış damgası yediği gün, İngiltere'ye giriş damgası vuruluyor gıcır pasaportuma. İngilizce bilmemenin hüznüyle, ingiliz polisiyle epey didiştikten sonra girmeyi başarıyoruz İngiltere'ye. On yıl sonra, yeniden Londra'dayım işte. İçine oturunca, insana kendini Atatürk zannetiren o güzelim Londra taksilerinden birine biniyoruz. Neşet, cam bir bölmeyle bizden tamamen ayrılmış bulunan ve direksiyon tarafında değil de yanlış tarafta oturan şoföre, diafon aracılığıyla adresi söylüyor. Diafondan, yanlış tarafta oturmakla kalmayıp, direksiyonunu da o tarafa aldırmış şoförün sesi geliyor:

-Yes sör!

Hareket ediyor taksi, başlıyor deli manyak, soldan dönen ingiliz trafiği. Karşıdan gelenlerle her an çarpışacağız duygusuna kapılıyorum, fakat hiç bir çarpışma olmadan, kentin bir kenar mahallesinde, çinlilerin işlettiği, küçük, şirin Hotel Lily'ye ulaştırıyor bizi, yanlış tarafta oturmakla kalmayıp direksiyonunu da o tarafa aldırmış şoför. Ona İngiltere'den bir şey isteyip istemediğini sormuyorum, çünkü artık İngiltere'deyiz ve şoför ingiliz. Burdan bir şey istiyorsa gider alır. Londra'nın nerelerindeyiz, pek bilemiyorum. Resepsiyondan aldığım kibrit otelimizin "Sud-West", yani güney batı taraflarında olduğunu belirtiyor. Odam kutu gibi küçücük, fakat hiç bir eksiği yok. Tek sorun, soğuk. Kalorifer yanmıyor. Eylülün yirmiüçü, İngilizler için yaz sayılıyor. Kazakla donuyorum odamda. Dört kanallı bir televizyonum var, gel dikiz ki herşey ingilizce. Su kaynatmak için bir elektrikli çaydanlık, poşet kahveler, süt tozları, poşet çaylar, kimi bisküviler var televizyonun

yanında. Çok akıllıca bir numara. Bir çay için oda servis ara, çay bekle, şekeri unutmuş onu bekle, gibi sorunları ortadan kaldırıyor. Kahve, çay poşetleri sayılı, kaç tane içmişsen onu hesabına yazıp, eksiği tamamlıyorlar. Bir kolombiya kahvesi yaptım kendime, biraz ısındım. Arkasından bir maxwell kahve denedim. O kadar da ısıtmıyor kahve. Amiral Bristol hastanesinden yeni taburcu olmuşum, pankreasım yaralı, içki söz konusu değil. Kazağımı çıkarmadan dalıyorum yatağa, Bop Hope'lu, neşeli bir eğlence programı yakaladım bir televizyon kanalında. Hiç ingilizcemle oldukça anlıyorum. Göz kapaklarım kapanıyor. Türkçe uyuyorum.

Uyandırılmak istediğimiz 7.00 AM'da telefonum çalıyor. Bir kaç kez "Alo" diyorum. Yanıt yok. Kapatıyorum. Telefonu kapattıktan sonra çakıyorum durumu. Uyandırma sorununu, bilgisayara devretmişler, geceden programlıyorlar, sabahleyin bilgisayar herkesi istediği saatte uyandırıyor. Bilgisayara "Alo" demenin gereği yok, o bildiğini sayıyor.

Kalktım, sinek kaydı tıraş oldum, aşağıya kahvaltıya indim. Neşet henüz yok ortada. Çay ve tost istedim. Garson, ne çayı istediğim konusunda bana bir sürü çay ismi saydı. Saydıklarının yalnız sonuncusu aklımda kaldığı için o sözcüğü yineledim. O çay ve ekmek geldi. Tost deyince, dilim ekmek getiriyorlar. Peki bizim "tost" dediğimiz şeye bunlar ne diyorlar? Ve biz bu "tost" sözcüğünü hangi dilden dilimize buyur ederek, ona arasına peynir koyulmuş iki dilim ekmek, anlamını hediye ediyoruz? Ben ingilizceyi zar zor anlıyorum. Otelin tüm personeli çinli, onlar çingilizce konuşuyorlar. Aramızda bir anlaşma söz konusu değil. Anlaşamıyarak, el kol işaretleriyle edindiğim o çayı içiyorum.

Neyse, Neşet geldi, olaylara el koydu, ben de herkes gibi kahvaltı edinebildim. Odaya çıkıp, elbise ve ayakkabımı aldım, aşağı indim, resepsiyonda beklemeye koyulduk. Saat 8.00 AM'da bir taksinin gelip, bizi burdan alarak, çekimlerin yapılacağı stüdyoya götürmesi gereki-

yordu. Saat 8.00 AM'ı çoktan geçti, taksi gelmedi. İşte bu hiç ingiliz bir durum değil. Herşey elimize verilmiş üç sayfalık bir programla, dakika dakika belirlenmiş. Fakat bir aksaklık var mutlaka. Stüdyoya geç kalmamak için, attık kendimizi sokağa. Ters akışlı trafikte, karşıdan karşıya geçmek de ayrı bir sorun. İlkokuldan beri öğrendiğimiz üzre, önce sağa bakıyoruz, oysa burda önce sola bakmak gerekiyor. Biz karşıdan karşıya geçerken, her seferinde ilkokul öğretilerimizi anımsamıyoruz ki, refleks olarak yapıyoruz bunu ve bu yüzden önce sola bakmaya bir türlü alışamıyoruz. Değişik ölüm tehlikeleri geçirdikten sonra, bir taksiye atıyoruz kendimizi, Battersea semtinde Turmite Studio'ya ulaşıyoruz. Mekan, benim umduğumdan çok daha küçük ve garaja benziyor. Ama donanım acayip. Filmi çekmesi gereken Julius Cassar yok, İspanya'daymış, onun yerine Bobby Boyle isimli genç yönetmen çekecekmiş. Bobby ile tanıştık. Canayakın bir adam. Bana soyunacağım yeri gösterdiler. Daracık bir makyaj odası. Giyindim. Biraz sonra

makyajcı Sue olduğunu bildiren orta yaşlı hamşo bir kadın geldi, makyajımı yaptı. Hafif pudra sürdü, yalnız gözaltına fondöten.

-Du yu vant maskara?

-No tenkyu!

Maskara mıyız lan biz? Ne maskarası? Istanbul'dan aldığım altınyıldız takım elbise çok beğenildi. Gözlüklü olarak düşünülmüşüm türkçe senaryoda. İngilizlerin bu gözlük ayrıntısından haberi yok. Benim için de çok yeni bir konu! Ne gözlüğü ? Öğlene kadar çay kahve içecek, bir yerden gözlük gelmesini bekledik. Stüdyoda çay kahve makineleri var, istediğin zaman gidip dolduruyorsun, o makinelerin yanında da sürekli yenilenen taze çörekler, pastalar, kekler bulunuyor. İngilizler güya pek yemek yemiyorlar, ama gün boyu ağız boş durmuyor. Gözlük konusu tamamen unutulduğu bir sırada, öğlene doğru değişik gözlükler geldi. Yönetmen Bobby, hepsini tek tek taktı gözüme, baktı, inceledi, sonunda beni "Rüştü Bey" kılacak, yüzüme biraz ufak gelen kemik çerçevede karar kıldı. Bir

kısacık plan çektik, öğle paydosu oldu.

Bobby, Neşet, kameraman William, Makyajcı Sue ve yapım sorumlusu Öbür Sue ve ben Rüştü Bey, yürüyerek stüdyoya yakın bir lokantaya gittik. Çok ingiliz, neyin ne olduğunu anlamadığım, bir yemek geldi masaya. Neşet o yemeğin ne olduğunu bilir havalarda, sanki hergün yediği bir yemekmiş gibi yumuldu. Masada ekmek yok, kimse sormuyor, ben ingilizce bilmeyerek hıyar gibi ekmek isteyecek değilim ya! Ekmek neymiş, diye kendi kendime yabancılaşarak koyuldum yemeğe.

-Neşet nedir bu yediğimiz?

-Valla bilmiyorum.

-Niye biliyormuş gibi yiyorsun?

Herkes kimbilir ne kadar güzel olan beyaz şaraplar içerken, ben su içtim. Masada konuşulanı anlamıyorum. Bobby, masanın örtüsünü oluşturan beyaz kağıda, çekmeyi düşündüğü planı çiziyor, Neşet'e anlatıyor. Öğleden sonra bir tek o plan çekilecek, fakat iş gıllıgışlı. Rüştü Bey olarak bir koltuktayım, elimde

uzaktan kumanda, arkada bir uzay görüntüsü olacak, Rüştü Bey uzayda dolaşıyor façası elde edilecek. Yemek uzun sürüyor, çok konuşuluyor. Yemekten sonraki kahve muhabbeti neredeyse yemek kadar sürüyor. William ve Neşet, Bobby'nin çizdiği resimlerin içine düşmek üzere koyu bir muhabbete daldılar. Ben Sue ve Öbür Sue'yla muhabbetteyim. Kem küm ingilizceme, Hotel Lily'de öğrendiğim çingilizcemi katık ederek, o günlerde Londra'da sergilenen tiyatro oyunları hakkında bilgi almaya uğraşıyorum. Kimi oyun isimleri saydılar. Fakat onlar tiyatroyla benim kadar ilgili değiller, oyunları görmemişler... Filim piyasasındalar. Filim ve tiyatro ayrı ayrı sanayi kolları. O günkü Guardian gazetesinin tiyatrolar sayfasını kesip veriyorlar elime. "EVİTA" oynuyor... Allan Ayckbourn'ın bir güldürüsü var, kendisi sahneye koymuş. Geceleri çalışmadığımız için, her gece bir tiyatroya gitmenin derdindeyim. İngilizce bilmiyorum, ama gene de oyunlar izlemek istiyorum Londra'da.

İkindi suları, yürüyerek dönüyoruz stüdyoya. O gıllıgışlı planın çekimleri başlıyor. Zaman zaman ben tekliyorum, ya da istenilen hızda yerleştiremiyorum, Rüştü Bey'in söylemesi gereken, o çok anlamsız ve yönetmen Bobby'nin hiç anlamadığı sözleri. Kimizaman kamera hareketi benimle eşzamanlı bitmiyor. Zaman zaman kameraman William, kendi kamera hareketinden memnun olmuyor;

-Sori!

diyor. Olmadı baştan yöntemiyle, uzay görüntüsünü sağlayan delikli perdenin arkasından gelen ışıklar ikidebir değiştirilerek, akşam 8.00 PM'ye dek sayısızca çekiliyor bu plan. Kaç metre negatif film kullanıldığını, hesaplayan kimse yok. O gece filim banyo edilecek, devrisi gün izleyeceğiz. Beğenilmezse yeniden çekilecek, salak Rüştü Bey uzayda, planı. Bobby ve William, ayrı ayrı teşekkür ediyorlar çekim sonunda. Beni yordukları için özür diliyorlar. Ben de Neşet'in anında çevirisi yoluyla, kendileriyle çalışmanın benim için bir görgü ve keyif olduğunu

belirtiyorum, karşı teşekkürde bulunuyorum. Centilmence el sıkışıp ayrılıyoruz.

Rüştü Bey kompozisyonumu stüdyoda bırakarak, Neşet'le çıkıyoruz, Turmite Studio'nun bulunduğu başı kıçı belli, küçücük, kendi halinde bir sokak olan Yelverton road'a. Stüdyo sokağın başında, iki adım sonra York road denilen, ciddi, aklı başında, nerde başlayıp, nerde bittiği belli olmayan, hoş kavisli bir geniş caddeye ulaşılıyor. Yelverton sokağıyla, York caddesi köşesinden atlıyoruz bir taksiye, ünlü Picadilly Circus'a geliyoruz. Nihayet anlıyorum Londra'ya geldiğimi... Trafalgar, Buckingham Sarayı, turistik nöbetçiler, tiyatrolar, sinemalar, merhaba lan Londra, hayret hiç değişmemişsin on yıl boyunca. Deli gibi tiyatroların vitrinlerine yazılıyorum, Neşet sinemaya gitmekten yana. Bu kararsızlığımız sırasında tiyatroların başlama saatini kaçırıyoruz. Carnaby Street'te Londra havası koklayıp, serseri mayın gibi dolanıp yorulduktan sonra, Soho'da bir pubda hıyar gibi oturduk Neşet'le. O bira içti,

ben portakal suyu. Kendimiz de orada o oturuşumuzu hıyarca bulduk, kalktık, çıktık o pubdan. Metroyla Hotel Lily'ye geldik. Otele en yakın metro durağı West Brompton. Orda inilecek, Lillie road tarafına az biraz yürünecek, sol kolda Lillie çıkmaz sokağının köşesinde bulunuyor otelimiz. Caddenin adı Lillie, çıkmaz sokağın adı Lillie ve fakat otelin ayni biçimde okunan ismi "Lily" tarzında yazılıyor... Herhalde "Lillie" nin çingilizcesi. Nasıl ki bizde "Lili yar" deniliyor, yalnızca "yar" denmesi yeterli olabilecekken, onun gibi çinostrofob bir durum.

Neşet'le gutnaytlaştık. Odama çekildim. Çay yaptım, televizyona baktım biraz, üşüyerek daldım yatağa. Çekimlerim biter bitmez, buradan Paris'e geçmeyi düşünüyorum. Paris'ten de dönülebiliyor İstanbul'a, oh lakin, Fransa vizem yok. Londra'daki fransız konsolosluğundan vize isteyebilirim. Vize alamazsam, Shakespeare'in kenti Stradford'a gidip, oyunlar izlemeyi düşünüyorum. Heyhat, bu düşünceler beni uykuya sevkediyor.

Sabah 7.45 AM'da kapımı tıklıyor Neşet. Hızlı bir sinek kaydı tıraş. Bacon'suz bir kahvaltı, apar topar stüdyoya gittik. Bir gün önce çekilenleri izledik. Uzaydaki yıldızlar pek soluk ve fersiz. Işık değiştirilerek, aynı planın yeniden çekilmesine karar verildi. Öğlene dek, ağır ağır ışık ayarlandı. Çay, kahve ve sigarayla öğleni beklerken Magic Circus'den ingiliz oyuncu arkadaşım Celia Gore Booth'un çok eskiden kalma Londra telefon numarasını çevirdim. Onunla görüşmeyeli on yıl olmuş. Telefona bir kadın çıkıyor, dediklerinden Celia'yı tanıdığı anlaşılıyor ve fakat ne dediği anlaşılmıyor, benim çingilizceden hiç bir feraset beklenemez, Neşet'e aktarıyorum telefonu, o sürdürüyor konuşmayı. Telefonu açan Celia'nın annesi. Celia evlenmiş, başka bir eve taşınmış, şu an hamileymiş. Yeni evinin telefonunu veriyor annesi ve Celia'nın candan sesine ulaşıyorum. Beni hatırlıyor, heyecanlanıyor. Devrisi gün tekrar telefonlaşıp görüşmeye karar veriyoruz.

Işık ve teknik hazırlıklar tamamlana-

madığı için, öğleden sonraki çekim iptal ediliyor, hazırlıklar öğleden sonra da devam edecekmiş. Bu ingilizler acayip, harıl harıl çalışıyorlar ve fakat iş çok ağır ilerliyor. Çalışan herkes çok sakin. Hiç kimseye;

-Haydi! Hala bitmedi mi? Kaç dakikaya biter? Çabuk olun biraz! Sallanmayalım! Hadi kardeşim, hoppa alooo!

gibi uyarılarda bulunulmuyor. İşini bitiren:

-Burası hazır!

diyor. Demezse o diyene kadar, kimse ona bir şey sormadan bekliyor. Hiç bana göre değil! Şu kabloları ağır ağır, yerde sürüyerek, bir köşeye götürüp, sanki orada kabloların ırzına geçecekmiş gibi, sağı solu uzun uzun inceledikten sonra, o kişiliksiz kabloları birbirine eklemeyi dakikalara ferahca yayan, kanı donmuş tip, bizim tiyatroda olsa, anında kovmuştum. Herif yürümüyor, hastane koridorunda nekahat halinde eli serumlu bir hasta ritminde geziniyor. Tam dayaklık. Hiç biri koşuşturmuyor zaten, gereksiz bir sakinlik var ortada. Sanki hiç bir şey ya-

pılmıyormuş gibi bir hava yaygın.

Öbür Sue ve Neşet'le bir gün önce gittiğimiz lokantada yemek yiyoruz. Lokanta çıkışında Öbür Sue'den ayrılarak, bir taksiyle Soho'ya Julius Cassar'ın işyerine geliyoruz. Sekreter adı altında orada bulunan ve her erkekte hemen kendisini orada o anda becerme duygusunu uyandıracak dişi yaratık Emma, Fransız vizesi konusunda bana yardımcı olmaya karar veriyor. Fakat bu yardımı Neşet'in çevirmenliği aracılığıyla yaptığı için aşkımız bir türlü gelişemiyor. İkimiz de birbirimize bakıp iç geçiriyoruz. Birbirimiz için yaratılmışız, bu kesin ve fakat konuşamıyoruz. Hiç konuşamadan direk yatağa geçmek de o kadar kolay değil. Zaten ortada yatak yok. Süper-pop-egzantrik anlayışla döşenmiş, çok geniş bir bürodayız. Duvarlarda şık çerçeveli afişler var, tablolar var. Yerde, üstüne basınca insana huzur veren kalın, yumuşak bir halı. Mavi gözlü esmer güzeli Emma ondokuz yaşında var yok, daracık mini etekli bir siyah elbise giymiş; elbise mi ona eldiven

gibi olmuş, o mu elbisenin içine cuk oturmuş nedir, hafif gözünüzü kısarak ona baktığınızda, elbiseyi görmeyebiliyorsunuz. Ona bakarak öyle kalakaldığınızda, Emma çırılçıplak. Ayağında uzun topuklu rugan ayakkabılar, çok düzgün dışarlak kıçını bir o yana, bir bu yana devirerek, gidip geliyor ortalıkta. Telefon numarasını bulup fransız konsolosluğunu arıyor. Benim adıma randevu alıyor, devrisi sabah bir fotoğraf, 4 paund ve pasaportumla, konsolosluğa başvurmam gerektiğini anlatıyor, insana hemen avuçlama duygusunu, aralıksız sinyal halinde veren memelerini burnuma sürterek. Baş döndüren kadın tanımlaması için, sınav sorusu bir örnek bu Emma denen şey. Dediklerinden hiç bir şey anlamıyorum. Ne dediği o kadar önemli değil zaten, her neyse o dediği, onu ne kadar güzel söylüyor güzel-ötesi dudakları. Onu seviyorum...Cassar Film denilen yerde, ondan başkası yok şu an. Tek fazlalık Neşet. Derhal bir yere göndermeliyim onu, diye düşünürken, Neşet de asılmaya başlamaz mı, hayatımın kadını Em-

ma'ya. Evet, Emma asılınmayacak gibi değil, ama şu an beni tercih etmiş bulunuyor. Onsekiz dakikadır aşkımız alev almış durumda. Burun buruna fransız konsolosluğundan konuşuyoruz. Neşet bunu görüyor, biliyor, buna rağmen Emma'ya iş koyuyor. O an öldürmeyi düşündüm Neşet'i. Fakat hızla uzaklaştım bu cinayet düşüncesinden, onu uyardım:

-Emma'ya asılma fena olur!

-Yok ya!

-Emma'yı seviyorum.

Neşet gülüyor. Yüksek oktanlı duygularımla alay ediyor. Emma, aramızdaki türkçe diyalogta isminin birden fazla anılmasından ötürü konuyla ilgilenip, Neşet'e ne konuştuğumuzu soruyor. Neşet, benim kıza yeşeren, hatta moraran aşkımı anlatacağına; yok bir şey, ayaklarda:

-Nating!

diyerek, aşkımızı yoksaymaya uğraşıyor. Olacak işi bozacak herif. Hemen atılıyorum, gidip Emma'yı iki omuzundan tutup, gözünün elifine bakarak, Kadir İnanır kadar kararlı:

-Ay lav yu Emma!

diyorum. O kadar güzel söylüyorum ki bunu, ben Emma olsam, orda şak düşüp bayılırım, ırzıma geçilirken ayılsam bile, ayılmamış gibi yaparım. Ama Emma ben olmadığı için, söylediğimi çok iyi bir espri olarak kabul edip kahkaha atıyor, randevusu olduğunu, çıkması gerektiğini belirtiyor, çıkarken kapıyı kapatmamızı tembihliyor, çantasını omuzuna atıyor, ve çıldırtıcı bir devingenlik içinde giderek bizden uzaklaşıyor, kapıdan çıkıp hayal oluyor Emma'nın çok düzgün dışarlak kıçı.

Neşet kimi telefonlar etmek üzere orda kalıyor, ben Picadilly Circus'a atıyorum kendimi. İnsan en çok İngiltere'de sinirleniyor ingilizce bilmediğine.

Turist bilgilendirme bürosuna giriyorum babamın dükkanına girer gibi. Turist ben oluyorum. Bilgilendirilmek istiyorum. O dükkan tamamen, ben gelip zart diye içeri girip, onları istediğim dilde soru yağmuruna tutayım, diye açılmış Picadilly Circus'ın ortasına. İstediğim dil

derken, Avrupa genelinde kıta barajını geçmiş dillerden söz ediyorum... Bu, almanca olabilir, fransızca olabilir, italyanca ya da ispanyolca olabilir, ama türkçe olamaz. Picadilly Circus'ta İnformation bürosuna dalıp, ilgili yetkiliye:

-Lan oğlum,

diye başlayan bir cümleyle türkçe bir şeyler soramazsınız. Nasıl soramam lan, renkli türkçe tarafınız kabardı birden. İki türk Picadilly Circus'ta iddiaya girmiş havasındaysanız sorabilirsiniz de. Sorsanız n'olur? Pek önemli bir şey olmaz. Kısa bir sessizlik olur. Bu Britanya'ya yakışır bir sessizliktir, ama uzun sürmez, kaldığı yerden ingilizce devam eder Londra'da hayat. Avrupa genelinde kıta barajını geçmiş dillerden frenkçe marifetiyle, yaptım soru yağmurumu. Ürkütücü ve kararlı ve en fransız tavrım sonucu, hangi tiyatrolarda ne gibi oyunlar var listesi ve tanıtıcı el ilanları alıyorum, fransızca kitap satan dükkan soruyorum. Hachette'i tarif ediyorlar. Gidip buluyorum. Küçük bir dükkan, gene de beni ilgilendiren bir iki kitap çıkıyor kar-

şıma. Peter Handke'nin *"L'angoisse du gardien de but au moment du penalty"*(*), Margueritte Duras'nın *"L'apres midi du Monsieur Andesmas"*(**) ve Dominique Lurcel'in *"Theatre de Foire au XVIIIe siecle"*(***) kitaplarını alıp çıkıyorum Hachette'ten. Bir pizzacıda oturup peynirli domatesli pizza isteminde bulunuyorum, çay söylüyorum, bir deri bir kemik, zenci ve mutsuz garson kız, beni anlayışla karşılıyor, siparişimi alıp, teşekkür edip, uzaklaşıyor. Kitapları karıştırıyorum. Lurcel'in "18.yüzyıl Panayır Tiyatrosu" kitabını aldığıma çok seviniyorum. Dominique Lurcel kimdir bilmiyorum. Bay mı bayan mı, o da belli değil. Cinsi fluğ, kitap yazarının en beğendiğim tarafı, 480 sayfalık kitabın, sadece 30 sayfalık önsöz bölümünü yazmış olması. Üstelik bu önsöz, yalnızca Panayır Tiyatrosu ve onun starlarını tanıtıyor, Lurcel'in kim olduğu hakkında en ufak bir ipucu vermiyor. Artakalan 450 sayfa,18.yüzyıl Panayır Tiyatrosu'na yüzün üstünde oyun yazmış olan Lesage'ın kendi yazdığı ya da sağ kolu

(*) Kalecinin penaltı sırasındaki sıkıntısı
(**) Bay Andesmas'ın öğleden sonrası
(***) 18. yüzyılda Panayır Tiyatrosu

Moliere ile birlikte kaleme aldığı, yalnızca adını duyduğum, ünlü oyunlarının tam metninin 250 yıl sonra ilk baskısı. Biz Lesage'ı ünlü "Gil Blas" romanıyla tanıyoruz, oyunlarını bilmiyoruz. "GÖRÜNMEYEN SOYTARI", "EVLİLİK TABLOSU", "KARA KAFA" gibi onüç oyun var kitapta. Ortaçağ farslarının ve Avrupa'nın ortaoyunu "Commedia dell'arte" nin üvey çocuğu olarak doğuyor Panayır Tiyatrosu. Pandominin, sirkin, vodvilin, operetin, luna parkın ve kabare tiyatrosunun üvey babası olarak kabul edilen, bu karmakarışık tiyatro, Savary'nin Magic Circus'le yakaladığı popüler kitle tiyatrosuna da çok benziyor. Ayni zamanda politik göndermeler yapan Panayır Tiyatrosu, Sokak Tiyatrosu'nun da gayrımeşru babası oluyor denilebilir. Moliere de Panayır Tiyatrosu'nun üvey çocuğudur. O da panayırdan yetişiyor, panayırcıların deyimiyle, *"doğduğu yere ihanet edip, orayı terkederek Yüksek Komedya yapmaya başlıyor"*. Manyak gibi saldırıyorum kitaba. Sanki birisi kitabı elimden alacakmış gibi soluk

soluğa okumaya başlıyorum Lesage'ın, 1713 yılında, Saint-Laurent panayırında, mum ışığında oynanan "GÖRÜNMEZ SOYTARI" oyununu. Karakterler arasında Çin İmparatoru da var, olay zaten onun sarayında geçiyor. Birden Bertolt Brecht geliyor insanın aklına ve tam o sırada gayet epik bir biçimde pizza ve çay getiriyor, bir deri bir kemik, zenci ve mutsuz garson kız.

Elimdeki tiyatrolar listesinden, oyun seçmeğe uğraşıyorum. Her istediğim oyuna bilet bulamayacağımı biliyorum. Tiyatroları dolanmaya, hangisinde yer bulursam girmeye karar verip, çıkıyorum pizzacıdan. İngilizce bilmediğim için, hangi oyuna gitsem pek bir şey anlama şansım yok, tiyatrocu gözüyle bakacağım olaya. Tiyatrocunun dili anlamadan da çakabileceği bir sürü şey var tiyatroda. Neil Simon'ın "LITTLE ME" müzikli güldürüsüne üçüncü sıranın ortasından yer bularak, yani 12,5 paund bayılarak, girdim, 1937'de yapılmış Prince of Wales Tiyatrosu'nun kapısından içeri. Eski ve

çok güzel bir tiyatro. Tıklım tıklım doldu. Oyunun yıldızı Russ Abbot isimli orta yaşlı, sırım gibi bir adam. Müthiş kıvrak. Öztürk Serengil'i anımsatıyor bana. Baş kadın oyuncu Sheila White, sıkı şarkı söylüyor. Zaten oyunda herkes çok iyi şarkı söylüyor, çok iyi dansediyor, step yapıyor. Oyunu alıp götüren Russ Abbot, on değişik tip oynuyor, ama hepsinde aynı adam, kendi komiğini yakalamış, onu oynuyor. Yaptığı tiplerin çoğunda ölüyor örneğin, hep ayni komik ölmeyi kullanıyor. Ölmeyi uzatıyor ve ölürayak söylediği ve benim anlamadığım hep o aynı cümleyle gülme alıyor. Son ölüşünde, kurşunu yiyor, yarasını tutuyor, bir iki cümle ediyor, sonunda yarasına bakıyor:

-Aaaaa, vurulan ben değilmişim!

diyor. O sırada yanındaki garson, elindeki peçeteyi açıyor, peçete kanlı. Garson:

-Benmişim!

diyerek ölüyor.

Oyun, Lynda Baron'un oynadığı Belle'in yaşamı. Yaşlanmış bir film ve müzikal sta-

rının öyküsü. Lynda Baron, elinde bir içki kadehi, sarhoş olarak, bir barda anlatmaya başlıyor yaşamını. Belle'in gençliğini, çocukluğundan başlıyarak Sheila White oynuyor. Adamımız Russ Abott da Belle'in hayatına giren on değişik adamı oynuyor. Oldukça başarılı ve teknik açıdan üstün bir müzikal. Işık donanımları kusursuz. Varla yok arası bir mikrofon düzeni kullanıyorlar. Ramp ışıklarının arasında, birer metre arayla küçücük mikrofonlar koymuşlar, sahne girişlerinde de mikrofonlar var. Saray ya da şato gibi sahnelerde hafif eko veriyorlar, şarkılarda biraz açıyorlar. Russ Abbot, belli ki, oyun dışı sululuklar yapıyor. Sheila White'ın gülmesini tutamamasından, sırtını dönerek gülmesini geçiştirmesinden, gülmekten yer yer sözlerine girememesinden ve memesinin ucundan çakıyoruz durumu. İzleyici bunu seviyor. Abbot, kendisi de bıyık altından gülerek, bu durumun altını çiziyor. İzleyici kahkahalar içinde alkışlıyor. Giderek bunların o güne has sürprizler değil de, planlanmış, oturtulmuş numaralar

olduğu düşüncesine kapılıyorum. Örneğin bir sahnede, Russ Abbot bir kapıdan bir asker olarak çıkıyor, hemen ayni kapıdan general olarak giriyor, on ya da onbeş saniyede değişiyor. General bıyıklı, asker, bıyıksız... Sahne boyunca bu değişim bir kaç kez yineleniyor. Asker rolüne son girişinde, bıyığı çıkarmayı unutmuş olarak geliyor, Sheila White buna dağılıyor. İzleyici de gülüyor. Sheila White, izleyiciye sırtını dönüp gülmeyi sürdürüyor. Replik onda, bir türlü giremiyor söze, bu arada salondan bir izleyici, laf atıyor!

-Traş ol da gel!

gibisinden bir cümle olmalı bu. Bunun üzerine Russ Abott, birden bıyığını farkediyor, başını öne eğerek, hızla alıp cebine atıyor bıyığı, ama dayanamayarak kendisi de gülmeye başlıyor, oyun duruyor, izleyici gülmekten katılıyor, gülme alkışa dönüşüyor. Epey eğlenmiş ve ingilizce bilmeden bir sürü şey anlamış olarak çıkıyorum tiyatrodan. Picadilly Circus'tan biniyorum metroya, Earl's Court'da bir değiştirme ya-

pıp, Wimbledon yönüne giden metroya biniyorum, West Brompton'da iniyorum. Lillie road, Lillie yard ve Hotel Lily. Yarım paund gibi bir masrafla otelime ulaşmış bulunuyorum, lili yar.

-Du yu eveykın mi tumorrov mornink 7.00 AM, pliiz lan resepşın!

Hiç bilmemenin verdiği rahatlıkla konuşmaya başlıyorum ingilizceyi ve fakat karşı taraf dediğimi anlayınca çok şaşırıyorum.

Panayır Tiyatrosu'na kaptırıyorum kendimi. "GÖRÜNMEYEN SOYTARI" nın ilk sergilendiği, Saint-Laurent Panayırı, bugün Paris'te Gare de L'Est, diye bilinen tren istasyonunun yerindeymiş. Tiyatro sahnesinde iki çocuğun geçirdiği yazılı pankartlar, bu oyunla başlamış meğer. Panayırda, akrobasi, dans ve canbazlık gösterilerinin arasına tiyatro ilk kez 1690'larda girmiş, giderek sakıncalı bulunarak, önce 1703'de uzun ve konulu oyunlar yasaklanarak, yalnızca bağımsız skeçlere izin verilmiş, ancak oynanan bağımsız skeçler arasında ilişkiler olduğu tesbit edilerek, 1704'de bu ve

benzeri skeçler yasaklanmış, bununla da doyuma ulaşılamamış ki, 22 Şubat 1707'de diyalog yasaklanmış. Panayırcılar hemen, diyalogsuz bir tiyatro biçimi bulmuşlar: bir tek oyuncunun konuştuğu tiyatro! Ortada bir diyalog yok, adam kendi kendine konuşuyor. Monolog böylece icad olunmuş. O da yasaklanınca, 1710'da bir oyuncu sahnede cebinden katlanmış bir karton çıkarıp, üstünde yazılı cümleyi izleyiciye göstermiş. Bunu bir teknik olarak Lesage geliştirmiş ve kullanmış. Pantomim de bu yasaklardan doğmuş. Hep merak ederdim insanoğlunun dili varken neden bu dilsiz tiyatroyu icadettiğini. Onsekizinci yüzyılda gezinerek dalıyorum uykuya.

Sabah kahvaltımızı ettikten sonra, Neşet'le birlikte çıktık Hotel Lily'den, metroya bindik. Neşet Earl's Court'da indi, ben daha sonra High Street Kensington'da indim, doğru Fransız Konsolosluğu vize bürosuna gittim. Baktım zenciler kuyruğa girmişler sokakta. Ben de form aldım, kuyruğun sonuna yazıldım, formu doldur-

dum. Sonunda bana sıra geldi. İstanbul'daki fransız konsolosluğuna yazılı olarak sorulmadan bana vize verilemeyeceği anlaşıldı. Ülkenizden alsaydınız vizenizi, diye akıl veriyor bana, aptal bir zenci karı, sanki fransızmış gibi karşımda kurumlanarak. Onu kompleksleriyle başbaşa bırakarak çıktım, metroyla Soho'ya Cassar Films'e geldim. Emma yapayalnız ve dünden daha güzel ve çıldırtıcı olarak oturuyordu masasında. Anlamlı bir güleryüzle karşıladı beni. Ona hemen saldırıp saldırmamak konusunda kısa bir duraksama geçirdim. Tam o duraksama sırasında da Neşet elinde bir sürü kağıtlarla geldi. Gene gerçekleşemedi Emma'ya tecavüz olayı. Neşet elindeki kağıtlarla bir köşeye oturdu, çalışmalarına başladı. Burada bir bankada hesap açtırmak derdinde. Her yiğide açmıyorlarmış. Daha yiğit yöntemler bulma çabasında. Celia'ya telefon ettim. Tufnell Park metrosuyla evine ulaşabileceğimi söyledi, evi tarif etti. Atladım gittim. Küçük, derli toplu, alçak gönüllü bir evi var Celia'nın. Sekiz aylık hamile, karnı burnunda, çok

kandan karşıladı beni. Bu ara çalışamıyormuş, evine yeni taşınmış, daha tam yerleşememiş, kocası Douglas psikoterapistmiş. Mutfakta oturduk, çay içtik, melemen gibi bir yumurtalı mutabbet yaptı, birlikte yedik. Magic Circus'ten beri neler yaptığımızı anlattık birbirimize. Eski arkadaşlarımızı andık. Elizabeth Mortensen, ülkesi Norveç'te ünlü bir oyuncu olmuş. Daha çok sinema yapıyormuş. Gene Magic Circus'ten Maxime Fermer ile evlenmişler, Paris'te oturuyor, Norveç'e gidip geliyorlarmış. Popol'le Dudu, yani Jean Paul Muel ile Michel Dussarrat birlikte eşcinsellik üstüne bir oyun yapmışlar, Paris'te çok tutulmuş. Dominique yeniden sitriptiz dünyasına geri dönmüş. Celia, İngiltere'de değişik avant-gard gruplarla çalışmış, büyük kuklalarla sokak tiyatrosu, çocuk tiyatrosu yapmış. Bir ara Magic Circus'e geri dönmüş, Savary'nin "HELLO GOOD BY MISTER FREUD" oyununda oynamış, fakat Magic Circus'de on yıl önceki havayı bulamamış. Kırık ingiliz fransızcasıyla:

-Magic Circus, birlikte oynadığımız

"DE MOİSE A MAO" oyunundan sonra bitti. Jerome Savary'nin diktatör tavrı yüzünden ve darmadağınıklığından tabii... Magic Circus, hepimiz için güzel bir deneyimdi, oradan geçmek gerekliydi, geçtik!

diyor.

Celia'nın, hamile yürüyüşüne çıkması gerekiyor, birlikte çıkıyoruz onun karnını gezdirmeye. Hava ingilizler için "çok güzel", bize göre serin güneşli bir gün. Yeni taşındığı için o da semtini pek bilmiyor.

-İlerde bir park var, oraya doğru yürüyelim. Hemen yolumuzun üstünde bir pipocu var, geçen gün gördüm, çok güzel pipolar var vitrinde. Pipo almak istiyorsan, oraya uğrayalım!

dedi Celia ve onun hamile yürüyüşü ritminde, çağdaş ingiliz tiyatrosundan konuşarak yürümeye koyulduk. Benim gördüğüm Neil Simon oyununu ve benzeri müzikalleri *"turistler için hanzo müzikaller"* başlığı altında topluyor. Şu an

İngiltere'deki en önemli tiyatro olayının avant-gard tiyatro toplulukları olduğunu savunuyor. Evvela köşedeki küçük tiyatrolarda, büyük olaylar oluyormuş. "Sims Pipes" isimli pipocuya uğruyoruz. Gerçekten çok güzel pipolar var vitrinde. Giriyoruz kapıdan, bayan Sims karşılıyor bizi. Celia önce kendini tanıtıyor, sonra beni tanıtıyor. Bayan Sims, güleryüzle birbirinden güzel pipolar seriyor önüme, bir bir özelliklerini anlatıyor. Pipocu dediğin böyle olmalı işte. Nedir o Picadilly Circus'teki turistik adi pipocu? Hayla göz arasında işi bitirmek istiyor inek. Biz pipolar hakkında bilgi alırken, dükkanın arkasında bulunan atölyeden yaşlı bay Sims çıktı. Pipoları o üretiyormuş. Atölyesini gezdirdi bize. İki tane pipo beğendim, aldım. Bay Sims pipoları özenle kutularına koydu, bir güzel paketledi. Sims, üç kuşaktır pipo üreten bir sülaleymiş. 88 yıl önce kentin göbeğindeymiş dükkanları, sonraları buraya taşınmak zorunda kalmışlar. Kilitli bir dolapda duran antika pipoları gösterdi bay Sims, onlar satılık değilmiş, bir

tanesi dedesine aitmiş. Dedesi Sims, zamanında satmış pipoyu, aradan yıllar geçmiş, birisi o pipoyu onların atölyesine onarıma getirmiş, üzerinde dedesinin isminin baş harfleri varmış, tanımışlar pipoyu, onarmışlar ve yeni sahibine durumu anlatıp, çok para verip satın almışlar. Çok nazik Sims ailesiyle vedalaşıp çıkıyoruz dükkandan. Yürüyüşümüzü sürdürerek parka ulaşıyoruz. Londra'nın en güzel taraflarından biri de bu kentin ortasındaki büyük parklar. Girdiğimiz park uçsuz bucaksız bir yeşillik, bowling oynayanlar, çimene uzanmış kitap okuyanlar, köpek gezdirenler, şarap içenler, uzun uzun öpüşen sevgililer, git git bitmiyor park, bir yerinden geri döndük. Daha ilerde parkın içinde, çok eski bir köy varmış, orayı aynen öyle korumuşlar İngilizler. Oyuncu Alen Bates de o köyde, daha önce lokanta olup, kendisinin garsonluk ettiği evi satın alıp, oraya yerleşmiş. Köy denilen yer, kentin göbeğinde. Ben de bulsam Taksim parkının orta yerinde bir köy evi, elbette kapıcı Mehmet Efendi ile olan

gereksiz komşuluğuma son veririm. Royal Shakespeare Company'den, Stradford ve Globe Theater'dan konuşarak yürüye yürüye eve döndük. Birer çay daha içtik. Adresler, telefonlar aldık, verdik. Birbirimizin izini kaybetmeme kararlılığıyla, öpüşüp ayrıldık. Metroyla Picadilly Circus'a geldim. Amacım National Theatre ya da Royal Shakespeare Company'ye gitmekti, saat de 7.00 PM olmak üzere. Burada 7.00 PM ya da 7.30 PM'de başlıyor oyunlar. En geç 8.00 PM'de... Dolanırken karşıma Albery Theatre çıktı. Sandy Wilson'ın yazdığı "THE BOY FRIEND" isimli müzikal oynuyor. İkinci balkonun arkadan üçüncü sırasında yer buldum, daldım içeri.

Oyun sabun köpüğü, reji ve koreografi klasik, hatta zaman zaman sıkıcı. Danseden genç erkekler çok iyi değiller. Yanımda siyah elbiseli, gözlüklü, hoş, gizemli genç bir kadın oturuyor, oyun boyunca çok eğleniyor. Ben esprileri anlamadığım için bön bakıyorum. Kadın göz ucuyla bana bakıyor. Koltuklar mı dar, ka-

dın isteyerek mi yapıyor, bilemiyorum, arasıra dizlerimiz sürtüşüyor. Perde arasında birlikte sigara içmeye çıkıyoruz kadınla. Sigara çıkarıyor, çakmak aranırken, şak yakıyorum sigarasını, teşekkür ediyor. Oyundan falan konuşacağız ve birdenbire ingilizce bir aşk başlayacak aramızda ve fakat söz konusu ingilizceyi bilmiyoruz. Kadın neden gülmediğimi, beğenip beğenmediğimi soruyor. Pek ingilizce anlamadığımı, tiyatrocu olduğumu, meraktan tiyatroları dolaştığımı, bu gibi eski anlayışla sahnelenmiş oyunları pek sevmediğimi, hatta türk olduğumu, yarım yamalak ingilizceyle belirtince, kadın iranlı olduğunu açıkladı. Ben onu ingiliz sanıyorken, o beni ingiliz sanıyormuş. Buna çok güldük. Haydi birden bir doğulu samimiyeti oluştu aramızda. Muallim Nasrin, kafkas asıllıymış, türkçe biliyor. Başladık türkçe konuşmaya. Ancak Muallim Nasrin, türkçeyi divan edebiyatı antolojisi gibi konuşuyor... Taaccüp eyledim, terennüm ettim, diyor. Beni bir aktöre benzetmiş;

-Sen ona okşirsen!

diyor. Ateşe "od" diyor. Kendisi "megaaleler" yazıyormuş. Ona "ŞAHLARI DA VURURLAR"ı anlattım. Çok ilgilendi. Cambridge Üniversitesi'nde sekreterlik yapıyormuş. Humeyni düzeninden kaçarak, Londra'ya muhacirat eylemiş. Konu muhabbetimize, tamamen Muallim Nasrin'e asılmak amacında olduğunu her halinden belli eden, kel bir amerikalı karışıyor ve tiyatro binasının ne kadar güzel olduğundan dem vurarak, gereksizce dalıyor muhabbetimizin ortasına. Neyse ziller çalıyor, ikinci perdeyi izlemek üzere, çekip kurtarıyorum Muallim Nasrin'i, sapık ideolojili amerikalı kelin elinden, dizimin dibine oturtuyorum. İkinci perde başlıyor. Birbirimize yaslanıyoruz Muallim Nasrin'le, sanki tiyatroya birlikte gelmişcesine. Kadın tiyatroya oyun izlemekten çok beni bulmaya gelmiş gibi, fakat benim Londra'ya gelip o akşam onun yanındaki koltuğun biletini alacağımı nerden biliyor? Onun güldüğü yerlerde, ben de hiç bi bok anlamadan kahkahalarla gü-

lüyorum.

Herkesin dengiyle evlenip mutlu sona ulaştığı, kostüm şatafatı içinde, naftalinli bir müzikal olarak bitiyor oyun. Ayağa kalkıp uzun uzun alkışıyorlar ingilizler ve İngiltere'ye tiyatro izlemeye gelmiş kendi ülkelerinde tiyatro izlemeyen turistler, *"tiyatro dediğin İngiltere'de izlenir şekerim"*ciler... Final alkışı bitmek bilmiyor. Biz alkışlamaktan yorularak çıkıyoruz Nasrin'le, tiyatro yakınında bir pubun sokağa taşmış masalarından birine oturuyoruz. Çay söylüyoruz. Pat diye perde arasında Nasrin'e asılan kel amerikalı, gelip oturuyor masamıza. İngilizce olarak hiç anlamadığım şeyler söylüyor Nasrin'e. Resmen asılıyor. Nasrin'in gönlü bende, fakat kel amerikalıdan kurtulamıyoruz. Oradan kalkıp başka bir yere gidiyoruz, oradan bir üçüncü yere gidiyoruz. Kel amerikalı inatla peşimizde. Sonunda Nasrin'e:

-Haydi ben seni evine bırakayım!

diyerek, kel amerikalının elinden kurtarıp, bir taksiye atıyorum onu. Şoföre adresini söylüyor.

Kel amerikalıdan hızla uzaklaşıyor taksi.

Devrisi gün sabah 7.00 AM'da bilgisayar hunharca uyandırıyor beni. Tam uyanamadan kalkıp, tıraş olup , kahvaltı edip, stüdyoya geliyoruz Neşet'le. Gene kimi hazırlıklar var. Doliler, periskop kameralar, ekranlar, trükajlar için her köşede bir makina, ortalık karmakarışık. Adım atılacak yer yok. Soyunma odamada iki monitörlü bir video merkezi kurulmuş, ağır ağır hazırlıklar sürüyor. Öğleden önce çekime başlanma olasılığı çok zayıf. Bobby'ye durumu sordum. Saat 2.00 PM'den önce başlayamayacağımızı söyledi. Hızla çıktım stüdyodan. Alış-veriş yapılacak. Cebimizde para var, alışverişe vakit yok. Fakat cebimdeki para amerikan doları, ingiliz parası olarak 2 paund küsur kalmış, o parayla taksiye binilemez, bir banka bulana dek yürümeye karar verdim. Stüdyonun sokağı Yelverton road'dan York road'a çıktım. Kaptırdım, doğuya doğru yürüyorum. Kuzey doğuya gitmem ve Thames nehrini geçmem gerektiğini biliyorum. Yürü babam yürü, orta-

lıkta banka yok. York road bir yerden sonra Battersea Park road adını aldı. O da bitti. Quennstown caddesi yürüdü, Chelsea Bridge isimli köprüden, suları çekilmiş, mavnaları karaya oturmuş Thames nehri yatağı üstünden geçildi. Artık oralardan bir taksiye binebileceğimi düşündüm. Chelsea Bridge road'da bir taksiye:

-Ar yu frii?

dedim, olumlu yanıt verdi, bindim. Picadilly Circus'a gideceğimi belirttim. Biraz sonra da ulaştık. Tam 2 paund 40 sent yazdı taksi. Bende 2,5 paund vardı. Aynen verdim. Bahşişsel açıdan pek memnun olmadı sör taksici. Durumumu bilmiyor ki, banka bulamamışım, bahşiş olarak yüz dolar verecek halim yok ya! Hemen meydandaki döviz bürosundan para bozdurdum ve hızlı bir alış-verişe geçtim. Ona buna hediye alınıyor. Hangisini kime hediye edebileceğimi pek düşünmeden, taşıması kolay, küçük boyutlu hediyelik kıvır zıvırlardan üçer beşer aldım. Ellerim naylon torbalar saat 1.45 PM'de taksiyle ulaştım stüdyoya, daha hazırlıklar bit-

memiş, o sinir bozucu sinameki tempoda kimi adamlar dolanıyor ortalıkta, oturulacak yer yok. Rüştü Bey elbisemi giyindim. Makyaj yapılmadı, sadece uzaktan kumanda aletini tutan sağ elim çekilecek. Sağ elime seri bir manikür yaptı Sue, öbür elime yapmadı. Tek eli manikürlü olarak dikildim bir köşeye, beklentiye geçtim. Ve o tek plan için saat 9.00 PM'ye dek uğraşıldı. Değişik çekimler yapıldı. Ne Neşet, ne ben bütün gün hiç oturamadığımız için, ayaklarımıza inen karasuları geceyarısına doğru zor ulaştırdık Hotel Lily'ye.

Sabah 7.30 AM'da bilgisayar öttü odamda horoz yerine. Günaydın Londra! Stüdyoda aldık soluğu. Dünkü düzen bozulmamış, dün çekilen el planları izleniyor. Beğeniliyor. Dünkü düzen sökülüp, yeni dekorun kurulması işlemi ağır aksak başlıyor.

Saat 11.00 AM'a doğru, sabah çekim yapılamayacağı anlaşıldı. Neşet'le stüdyodan çıktık, bir otobüse bindik, ikinci katına çıktık, Londra'yı dolanarak Oxford Circus'a geldik. Alış-ve-

riş için büyük bir dükkana daldık yeniçeriler kadar kararlı. Neşet hızla ve deli gibi kimi ilgisiz şeyler alıyor, denilebilir ki Londra'ya bunun için gelmiş, üstelik o bugün dönüyor İstanbul'a, son alış-veriş dakikalarını çok iyi değerlendirmeye uğraşıyor. Aldığı şeylerin kutu ve ambalajlarını hemen dükkanda açıp iade ediyor, malı kocaman omuz çantasına atıyor. Bende de bir çanta var, onu dolduruyorum. Sonunda benim betonarme çanta, Neşet'in beş çantasıyla stüdyoya döndük. Onun yemek yemeğe bile vakti kalmadı. Bir sandviç atıştırdı, vedalaştık, gitti. Stüdyoda hazırlıklar sürüyor, gözle görülen bir ilerleme yok, trükaj makinaları ve ışıklar ayarlanıyor, gene bir tek, sırtan Rüştü Bey planım çekilecek. Işıkçı bir köşede rulolar halinde duran güzelim renkli jelatinlerden cart curt kesiyor, spotların önüne yerleştireceği kadar küçük bir parçayı alıp, gerisini yere atıyor, üstüne basıyor, başka bir renkten zart bir metre kesiyor, küçük bir parça oyup kocaman parçayı yere atıyor. İlk günden beri gözüm jelatinlerde. Türkiye'de böy-

le güzeli bulunmuyor. Yere atılanları alıcam, utanıyorum. İlk gü.nden beri gözüm o ziyan edilen platinlerde. Sonunda dayanamayıp, konuyu açıyorum kameraman William'a. William, derhal her renkten ikişer metre keserek, şık bir rulo yapıp uzatıyor bana.

Nihayet akşamüstü çekimler başladı, geç saatlere kadar defalarca çekildi o plan. Böylece benim işim bitti. Bu kez yalnız döndüm Hotel Lily'ye. Maxwell neskafemi yaptım, televizyonda bir film buldum, onu izlemeye koyuldum. Geraldine Chaplin ve Antony Perkins oynuyorlar. Filmin ismi "REMEMBER MY NAME". Sabahleyin ilk defa erken kalkmayacağım. 9.00 AM'da uyandırılmamı emrettim bilgisayara.

Sabah bir ingiliz lordu gibi uyandım, bir centilmen gibi kahvaltı ettim. Gene kimi alış-verişlerin peşine koştum, saat 4.00 PM'de alış-veriş sırasında satın almak zorunda kaldığım, omuz çantası adı altındaki küçük bavulum tıka basa dolu olarak döndüm otele. Mister Sims'den aldığım pipolardan biri stüdyoda

düşerek kırıldı. Sims'e gidip pipoyu onarttırmak düşüncesindeyim. Metroyla gitsem, bu akşam bir tiyatroya yetişemem. Taksiyle gitsem, taksi parası bir pipo fiyatına gelecek. Ayrıca onarım için de bir şey ödemem gerekecek, belki onarım hemen yapılamıyacak, teşekkür edip çıkacağım dükkandan delikanlıca. Sonuç olarak iki pipo fiyatına, babayı almış olacağız. Kendime bir tiyatro bileti bulmak üzere çıktım otelden, Oxford Street'te yeşil bir çöp kutusuna attım kırık pipoyu, ödeştik. Hatta kardayım. Bir Pub-Theatre'a gitmekten yanayım, Londra'daki tiyatrolar listesinden adını adresini edindiğim, The Gate Theatre'da oynanan "THE GOGO BOYS" isimli oyunda karar kıldım. Atladım bir taksiye, doğru 11, Pembridge road. 7.30 PM'de orday-dım. Tiyatro, Prince Albert Pub'un üstünde, daracık tahta bir merdivenle çıkılıyor. Çıktım. Yer yok. Ancak tam 8.00 PM'de uğrarsam, küçük bir şansım olabileceğini söyledi, merdiven başında dandik bir tahta masada, bilet adı altında, kibrit kutusundan küçük numaralı

fişler satan çocuk. Önündeki defter sayfasındaki yedek listeye adımı yazdı. Yedek yazıldık oyuna. İndim, aşağıdaki pubda bir koka-kolanın başına oturdum. Oyun başlama saatinde yukarı çıktım, yedekten bana sıra gelmiş, bilet 2,5 paund. Güzel. İçerde bir şeyler yenilip içilebildiğini düşünüyorum, isminin pub-theatre olmasından ötürü, açlıktan ölüyorum. Girdim ki içeri, Küçük Sahne'nin fuayesinin yarısı kadar daracık bir mekan, duvarlar siyaha boyanmış. Girişte, biraz sonra sahne olarak kullanılacak yerden geçiliyor. Basamaklar üzerine yerleştirilmiş yedi sıra sandalyelerden, istediğimize oturuyoruz. Yer ayırmış olanlar, kimi sandalyelere isimlerini seloteyplemişler. Toplam 65 sandalye sıkıştırılabilmiş, daracık mekana. Bütün ışıklandırma, sekiz tane beşyüzlük spot. Tepemizde bir büyük vantilatör dönüyor, havalandırma böyle bir afriki yöntemle çözümlenmiş. Değil bir şey yemek, sigara içmek yasak. Önler tutulmuş, dördüncü sırada bir sandalyeye oturdum. Az önce aşağıdaki pubda gördüğüm tipler, ellerinde bira

bardaklarıyla ağır ağır geldiler, ön sıralardaki ayrılmış yerlere oturdular. Pub-theatre'dan kasıt bu yani, aşağıdan içkini alıp çıkabiliyorsun yukarı. Sonunda yerlere oturanlarla 80 izleyici olduk. İzleyicilerin çoğu genç, ortayaşın üstünde tek tük insan var, genelde punklar ve çok süslü eşcinseller gözümleniyor. Daha oyun başlamadan içerisi dayanılmaz bir cehennem sıcağına ulaştı. Oyun onbeş dakika gecikmeyle, 8.15 PM'de başladı. Dekor yok. Siyah fonun üstüne beyaz boyayla insan desenleri çizilmiş. Girdiğimiz kapının arka yüzünde de devam ediyor desenler. Çizimler kötü. Sahne diyebileceğimiz yerin öbür köşesinde simetrik bir kapı daha var. Sahneye giriş ve çıkışlar oradan oluyor. Oldukça uyduruk bir durumla karşı karşıyayız. İki erkek oyuncu var. Biri oyunun yazarı da olan Howard Lester, öbürü daha genç görünen Andrew Alty. İkisi de otuz yaşın altındalar. Blucin, lastik ayakkabı ve aynı damalı kırmızı gömlekten giyinmişler. Bir eşcinsellik öyküsü. Aşırı dile dayanan ve belli ki günün Londra

argosuyla bezenmiş bir metin. Hiç bir şey anlama durumum yok. Tek anlayabildiğim, kızlarla ilişki kuramamış bir gencin nasıl eşcinsel olduğu ve sorunlarından konuşulduğu. Çevremdeki süslü eşcinseller çok gülüyorlar. Henüz bana asılan yok. Oyuncular eşcinsel gibi oynamıyorlar. Oyunculuklar dudak uçuklatıcı değil, bir devingenlik yok, uzun uzun konuşuyorlar, zaman zaman boşlukta bedenlerini kullanarak, eşzamanlı eş hareketler yapıyorlar. Birbirlerine karate figürleri çekiyorlar. Salonun sıcağı giderek dayanılmaz hale geliyor. Çıkmayı düşünüyorum, fakat mümkün değil, bir kavanozun dibine tıkıştırılmış gibiyiz, önümdekiler çıkmadan benim çıkış kapısına ulaşmam söz konusu değil. Ben bayılmak üzereyken, tam 9.00 PM'de perde arası oldu. Herkes puba inerken, ben doğrudan doğruya Pembridge sokağına indim, biraz yürüyüp en yakın Vimpy'ye girdim. Televizyonda gene o şarkı. Boy Georges diye eşcinsel bir şarkıcı türemiş. Her yerde onun şarkısı çalıyor: People Stupide! Bir king-size hambur-

ger, bir külah patates, desert olarak pankreas hapı pankreoflat. Sonra da bir taksiyle Hotel Lily'ye getirdim sayın pankreasımı.

Londra'da değiliz artık. Bir kaç dakika önce havalandık. Sigara yasağı dindi. Londra'nın yağmurunun üstüne çıktık. İşte geldik, yağmur ile gidiyoruz, koskocaman Britanya! Bir daha kimbilir ne zaman geliriz. Belki on yıl sonra, belki hiç! Turist olarak gelmeyi düşüneceğim bir yer olamaz İngiltere. İlle bir işim olması gerek. Ama, benim ne işim olabilir dilini konuşmadığımın İngiltere'sinde?

ÇOK YILDIZLI MOTEL

Pek sevmem böyle çok yıldızlı, orgeneral motelleri. Bir yanlışlığın eseri olarak bulunuyorum burada. Geniş bir alana yayılan motelimiz, daha çok bir bankanın yazlık kampı havasında, biraz lüks olma özentisi içinde ve fakat tam olamamış... Deniz güzel, ancak şu an göze batan en az 750 kişi var ortalıkta. İnsandan deniz görünmüyor. Cetur, Götur, Mötur gibi şirketlerin ismini taşıyan çok gürültülü otobüsler, daha hesaplı bir tatil yapmak soylu amacıyla bir araya gelmiş, ellerinde olmayan nedenlerle ahbaplaşmış kalabalıkları sabahları buraya indiriyor. Günü dolup, parası bitenleri bir otobüs götürürken, iki otobüs yeni tatilci geliyor, paraları yatırıyorlar. Bir banka gibi çalışıyor, bir bankanın yazlık kampı havasındaki motel. Ortalıkta boş metrekare kalmaması için herşey ayarlanmış.

Geleli bir kaç saat oldu. Odam hazır

değilmiş. Odayı bana terketmesi gereken saygısız hıyar hala odamdan çıkmamakta direniyor. O tipin odadan sıyrılarak, odanın benim için yeniden hazırlanıp, bana bakire bir oda olarak teslim edilmesini beklemekteyim. Otele tam giriş yapmış sayılmam. Bahçede, nasılsa boş kalabilmiş bir masada oturmuş, söylediğim az şekerli kahveyi bekliyor ve anlamsızca sigara içiyorum. Elimde okunmak üzere getirilmiş bir kitap da var. Ve fakat henüz kitabı açacak huzur yok ortalıkta. Arkamda bir masada güzel bir sarışın kız, çevresinde de, at sineği olarak beş herif bulunuyor.

-Köpek sadıktır, kedi haindir...

boş konuşmasındalar. Aslında heriflerin derdi kızı devirmek, kedilerden, köpeklerden konuşarak kendi ağızlarına ve benim kulağıma eziyet ediyorlar. Kedilere ve köpeklere ettikleri eziyet de cabası. Belki kız hayvansever bir kız. Brigitte Bardot durumu. Heriflerin en sinir bozucu seslisi olup en kötü anlatma özelliğini de tekelinde bulunduranı, trenden kaçan Kayserili kediyi

anlatırken, başka birisi Hatice halasının evinde ayısı olduğunu ileri sürünce, sarışın kız konuyla ilgilenip:

-Niye evine ayı almış?

diye sordu.

-Seviyormuş!

diye yanıt veren, halası ayı seven herif, konuya tamamen hakim oldu ve sinirlenen ayının halasına tokat atışını ayrıntılarıyla anlatmaya koyuldu. Öbür heriflerin başı kel mi? Onların halaları yok mu sanki? Birisi hararetle teyzesinin rahmetli sincabı konusunu açmaya uğraşırken, başka biri paldır küldür komşularının maymunlarını anlatmaya başladı. Birazdan ilk akla gelebilen hayvanlar tükenecek ve muhabbet:

- Enişte min dinozoru senin halanın gergedanını döver!

biçimini alacak. Bizim az şekerli kahveden çıt yok. Allahtan üstsüz bir fransız hanım burnumun dibinden geçerek olaylara renk katıyor. Salınarak yürüyor. Ardından altlı kısmını inceliyorum, sanki yere düz bir çizgi çizmiş de onun

üstünde kıç bıngıldatarak yürüyen kadının. İki fırlama çocuk oturduğum masanın çevresinde koşuşturuyorlar. Arı gibi dolanıyorlar etrafımda çizdikleri bir çemberin üstünde ve giderek çemberi küçülterek, birbirlerine vurma numarasıyla, beni pataklamaya başlıyorlar.

-Çocuğum dağılın, savulun! Anneniz babanız yok mu sizin?

-Yok! Biz, kendi kendimizi yaptık!

diyerek, it gibi gülerek uzaklaşıyor fırlamalar.

Arka masadaki hayvanlar alemi muhabbeti, tavşanların seks düşkünlüğü ve dişi maymunların erkeklik organlarını beğenmedikleri erkek maymunlarla sevişmeyi reddettikleri konularına ulaşmış bulunuyor.

Niye geldim buraya? Nasıl hemen kaçabilirim? Az şekerli kahvenin, az bir zaman dilimi içinde gelmeyeceğinden emin olarak, kitabımı alıp, kalkıyorum masadan, resepsiyona gidip hesabımı istiyorum. Bir şaşkınlık geçiriyorlar. Bir kaç saat önce, otele giriş yapma eğiliminde bulunmuşum, ama söz konusu girişi

yapmamışım. Çantam resepsiyonun önünde duruyor. Girilmemişin çıkışı isteğindeyim. Şaşırmakta haklılar.

-Bir şeyden mi rahatsız oldunuz?

-Rahatsız olunacak şeyler sayısı size göre birle sınırlı mı?

-Bir sorun mu var?

-Hayır somut bir sorun yok. Kimi çocukların kendi kendilerini yapabilmeleri, dişi maymunların organ beğenmezlikleri, az şekerli kahvenin gözle görülmemesi, üstsüz hanımların altlı oluşu gibi şeyler var burda. Kafa dinlemeye gelmiştim. Yanlış bir yere gelmişim. Hemen gitmek istiyorum.

-Anlıyorum. Ekstra bir harcamanız var mı?

-Yok! Olamadı yani. Az şekerli kahve istemiştim. Herhalde az şeker bulunamadı. O kahve gelemedi.

-Bir hesabınız yok efendim.

-Teşekkür ederim. İyi günler! Görüş-

memek üzere!

Çantamı kapıp otelin önüne çıkıyorum. Bir taksi sanki beni bekliyor orda. Hemen biniyorum:

-Doğru Kütahya!

BOMBALANMAMIŞ DUBROVNİK

Uzun bir tiyatro turnesinden döndüm. Karım üç aylık hamile, bir yere kafa dinlemeye gitmek istiyoruz.

-Yeryüzünde arıyorsan cenneti al işte sana Dubrovnik, demiş Bernard Shaw.

diyorum karıma.

-Derhal Dubrovnik'e gidiyoruz o zaman!

diyor karım. Paldır küldür uçak bileti peşine düşüyoruz.

Bir bilinmeyen yere gitmektir tatil. Hiç bavul, iki küçük çanta, Yeşilköy'den bindik Belgrad uçağına. Alıştığımız yerden uzaklaşmak, en zihinsel dinlence işte. Sabah uyandığımızda her gün dalaştığımız sorunlarımız yok. Otuz kişi ancak var uçakta. Doksan dakika sonra indik Belgrad'a. Dubrovnik uçağının kalkmasına saatler var. Geçici bir süre için Belgrad'lıyız. Bira, kahve, alış-veriş ve yugoslav dinarının kaç para ettiği

hesaplarıyla akşamı bulduk, pek keyifsiz Belgrad havalimanında. Tam uçak saatine yaklaştığımızı düşünürken gecikme duyurusu öksürdü, Yugoslav Havayolları. Sonunda saat 20.00 sularında kalkabildik Belgrad'dan, kırkbeş dakika sonra da Dubrovnik'e indik.1988 yılının temmuzu, henüz Yugoslavya parçalanmamış sosyalist bir ülke. Bosna-Hersek şimdilik karışmamış. Dubrovnik henüz bombalarla yerle bir edilmemiş.

Çantalara arkadaş free-shop torbalarıyla itiş kakış bindik otobüse, Adriyatik denizi kıyısından geldik kente. Teleks marifetiyle Otel Lero diye bir otelde yer ayırtmışlığımız var. Otobüsün bizi indirdiği yerden bindik bir taksiye, fırt diye geldik otele. Anahtarı verdiler elimize. Ne komi, ne tomi, ne bel boy! İşte şurası asansör, odanız birinci katta gaspodini gaspoja! Yüklendik çantaları. Anlaşıldı ki herkes kendinin komisi burada. Otelimiz B kategorija.

Lero isimli otel oldukça döküntü. Oda küçücük, iki ranzamsı yatak. Lumbozumsu küçük bir pencere.

-Hemen bu otelden çıkalım!

dedi üç aylık hamile karım.

-Peki!

dedim. Bir asfalta bakıyor lumbozumsu küçük pencere. Deniz çok uzaklarda gibi. Yoğun bir trafik var caddede. Çok gürültülü yugoslav otomobilleri, odamızın içinden geçiyor. Tatilde değil de, İzmir'de Basmane'de Billur Otel'deyiz sanki. Lumbozumsu küçük pencerenin ayrıca hücre duygusunu güçlendiren demirleri var.

-Yarı açık Lero Cezaevi de denilebilir buraya!

diye homurdandım.

-Al sana Dubrovnik, yeryüzünde arıyorsan cenneti!

dedi karım.

-Bu geceyi Bernard Shaw'un annesinin kulaklarını çınlatarak burada geçirmek zorundayız. Yarın sabah başka bir otel buluruz.

dedim. Duş bile almadan yemeğe indik, almanca cazbantlı Yarı açık Lero Cezaevi lokantasına.

Çok kötü dansederken çok eğlenen, yaşlı başlı alman turistler çoğunlukta. Yanımızdaki masada, iki lezbiyene ısrarla asılıyor, türk ruhlu bir yugoslav genci. O iki sapık kadını bu gece doğru yola getirmeyi düşünüyor.

Çabucak yedik tatsız tuzsuz yemeği. Hemen sokağa çıktık ve başka otel araştırmalarına giriştik. Deniz kıyısındaki Belvue Oteli'ne gittik. Hiç boş odaları yok. Daha sonra A Kategorija Libertas Oteli çıktı karşımıza. Resepsiyondan fiyat alındı, Yarı açık Lero Cezaevi'nin iki misli. Varsın olsun. Belki bu oteldir, Bernard Shaw'un sözünü ettiği yer. Devrisi gün için odamızı ayırttık. Geze geze, cezaevimize geldik. Girişteki dış nizamiye gardiyanı:

-Nerden geliyorsunuz? Kime sorup çıktınız?

gibi bir terbiyesizlikte bulunmadı. Biz de uysalca hücremize çıktık. Daracık yataklarımıza uzandık. Sabaha dek caddeden geçen araba ve motosikletleri saydık. Geceboyu geçen motosiklet sayısı, araba sayısının 1.7 katı... Dubrovnik'i

dinledik, gözlerimiz yarı açık, Yarı açık Lero Cezaevi'nde.

Sabahleyin, parası önceden ödenmiş kahvaltımızı ettik cezaevi kahvaltı salonunda. Garson marson yok, kahvaltı ortada, istediğini alıyorsun tabağına, tabağın alabildiği kadarını yani. Tabaklar oldukça küçük düşünülmüş. Herkes kendisinin garsonu. Bize garip gelen hoş tarafları aslında bunlar sosyalizmin. Bir kayık tabaktan benim önümdeki tabağa peynir nakliyesi için aracıya tefeciye gerek yok. Ben ne güne duruyorum? Üstelik peyniri yiyecek olan benim. Bahşiş, denilen çok anlamsız gider kalemi de sıfırlanmış oluyor.

Kahvaltıdan sonra, doğmamış çocuğun annesi, odaya çıktı, uzandı, doğmamış çocuğun babası olarak sokağa attım kendimi, Bernard Shaw'un sözünü ettiği Dubrovnik'i aramaya koyuldum. Yirmi dakika yürüdükten sonra da Ortaçağdan kalma, iner kalkar köprülü bir kale kapısına ulaştım. Dubrovnik kalenin içinde bir zula. Birden anlaşılıyor Bernard Shaw'un demek

istediği, giriyorum ki kaleden içeri, Ortaçağdayım. Hızla dolaşıyorum, daracık sokaklı, çok eski Dubrovnik'i. Bir defter, bir kalem ve Dubrovnik haritalı bir kitapcıkla dönüyorum otele.

-Buldum Dubrovnik'i karıcığım, hiç böyle bir yer değil orası. Hiç de uzak değil oraya, burası.

Zaten açılmamış çantaları yüklendik, yeni adresimiz beş yıldızlı Libertas Oteli'ne taşındık. Balkonlu, güzel bir süit oda, işte deniz, işte havuz, işte sütyensiz hoş kadınlar. Mayoları kuşandık, indik deniz kıyısına. Ve fakat bir gereksiz kalabalık. İğne atsan iğneye yazık. Kıçı koyacak yer yok. Otel müşterisi değiller, dışardan gelerek otelin plajını işgal etmişler. Yamaçlardan inen patikalardan karınca gibi gelmeyi sürdürüyorlar. Kendi denizlerini turistlere koklatmıyor yugoslavlar. Bu yasayla belirlenmiş bir durummuş. Kıyılar herkesin! Bu yüzden A Kategorija beş yıldızlı otelin plajı Menekşe Halk Plajı gibi. O zaman niye veriyoruz peki biz bu otele bir avuç doları? İşte böyle olur olmaz şey-

lerden, hiç ilgisi yokken, sık sık küfürler yiyor Bernard Shaw'un anası.

Akşamüstü bir otobüsle indik eski Dubrovnik'e. Taş üstüne taş koyarak kurmuşlar çok büyük bir kalenin içine kenti 8.yüzyılda, Roma'nın Epidaurum kentinden kaçan küskünler, Slav saldırılarından kaçanlar ve kimi zengin senyörler. Girdik Pile kapısından kale kente. Birden Ortaçağdayız işte. Dubrovnik, Osmanlı'nın elinin değmediği çok ender köşelerden biri. O zaman da bağımsız kalmış Osmansız Dubrovnik Cumhuriyeti. 1667'de müthiş bir zelzeleyle yerle bir olmuş kent, taş üstüne taş koyarak, eski kent planını koruyarak, yeniden yapmışlar, 8.yüzyıldaki kenti. Sokakların genişliği bir buçuk, iki metre. O zaman için geniş bile, ne geçicek ki sokaktan? Kemerlerin altında küçük küçük dükkanlar. En çok da berber var. Dubrovnik'in berberi meşhurmuş, çok eskilerden beri. Çok şaşırarak dolaşıyoruz Ortaçağ'da. Duvarı kocaman Tito fotoğraflı bir berbere girerek, bir ortaçağ tıraşı oluyoruz. Daracık sokaklardan çok zula

meydanlara ulaşıyoruz. Vardığımız meydanın adı: İvan Gunduliç! Kendisinin heykeli var, meydanın ortasında. Ciddi bir tip izlenimi veriyor. Kim lan bu İvan Gunduliç? O meydanda bir kahveye oturuyor, açıyoruz Dubrovnik el kitabını.

İvan Gunduliç, özgürlüğün sesi olarak anılan, bir 16.yüzyıl şairi. Bosna-Hersek ve Sırbistan'ı alarak, Hırvatistan kapılarına dayanan Emperyalist Osmanlı'ya inat ünlü "Osman" şiirini yazan, buraların Namık Kemal'i, direnişçi bir şairmiş meğer.

Dolaştıkça hayran kalıyoruz, kale içindeki şehir mimarisine. Müthiş işlevsel, yalın ve estetik bir mimari. Bundan sonra şu da denilebilir: "Ben mimara mimar demem, Dubrovnik'i görmeyince!"

Gece daha da güzelleşiyor, kale girişindeki Pile meydanı. Çınarların dibinde açık hava kahveleri. "Dubrava" slavcada "çınar ormanı" demekmiş. Oradan geliyor bu dev çınarlarla kuşatılmış kentin ismi. Çınarların dibinde çeşmeler var. Kahvelerde orkestralar çalıyor.

Dubravka isimli kahveye oturuyoruz. Orkestra canla başla çalıyor. Akordeonda Galatasaray'ın teknik direktörü Jupp Derwall, kemanda filimci Nazmi Özer, piyanoda Bülent Evci, bateride Mahmut Tali Öngören...Hoş oluyor gavur ilde insanları insanlara benzetmesi. Bir gereksinme belki, kendi topraklarından uzaklığın getirdiği. Durup dururken bilinçaltı bir memleket özlemi. Üstelik az buz benzemiyorlar saydığım isimlere. Bir köşede şarap içiyor İstanbul valisi Nevzat Ayaz, telsizsiz, telsiz ve zilsiz. Tatil zaten biraz da, kimsenin bizi tanımaması, bizim kimseyi tanımamamız. Tanışıklıklar engel oluyor insanın dinlenmesine. Hiç tanıdığın yoksa, her zaman tatildesin demektir. Ancak, bu hiç kimseyi tanımamak mertebesine kolay ulaşılamıyor.

Pile meydanından binersin 4 numaralı otobüse, Adriyatik kıyısından kıvrım kıvrım uzanan Mareşal Tito caddesinden ulaşırsın Libertas Oteli'ne. Mareşal Tito caddesinin her iki yanında, bahçelerinden zakkumlar sarkan şatomsu evler var. Eski zamanlarda kendilerine

yazlıklar yapmış, zamanın senyörleri. Bu ne güzel evlerdir manitu! Sizi gidi senyörler sizi... Hangi güzel kadınlarla, ne güzel şaraplar içildi kimbilir, hangi gümüş kupalarla, bu ferah balkonlu odalarda, hiç akla getirmeden Lenin'i, devrimi ve Tito'yu... Sizi senyörler gidi gidi... Artık senyör falan yok. Herkes 4 numaralı otobüse biniyor. İşçisi, şairi, mühendisi, hekimi. Kimse kimseye yer vermiyor otobüste. Herkes kendisinin efendisi. Meçhul Komsomol, Ekim Devrimi, falan gibi gereksiz isimleri yok otobüs duraklarının. Otobüs durağı da yok zaten görünürde. Asfalta sarı boyayla kocaman "BUS" yazmışlar. O yazıyı görünce duruyor otobüs. Otobüse öğretmişler bu durumu. Durunca iniliyor, biniliyor. İlle isim arıyorsan, 3. durak bizimki. Taş basamaklı bir dar merdivenden iniliyor Libertas Oteli'nin önüne. Otelimiz buranın en pahalı oteli. Her milletten turist var. Fakat az buz değil, otelde kalan yugoslavlar. Onlar nasıl ödüyorlar bu parayı? Ne iş yapıyorlar? Demir tüccarı mıdırlar? Silah mı kaçırırlar? Yugo mafya

dedikleri bu adamlar mı yoksa? Yugoslav dinarının durumu türk parasından da kötü, dolar karşısında. Onlar nasıl ödüyorlar bu otelin parasını? Bu konu epey kafamızı yordu. Sonunda birinden öğrendik. Meğer biz turistlere bir avuç dolar olan oda fiatı, yugoslavlar için beş-on dinar. Çünkü oteller halkın, bu Hilton'lar herkesin! Helal olsun Tito sana bu yollar!

Elimizde harita, en izci ruhumuzla keşfe çıkarız, doğmamış çocuğun annesiyle babası ve o çocuk. Daha zula yerlerini bulmak istiyoruz kentin. Otobüse biniyoruz, son durağa kadar inmiyoruz. İşte Otel Dubrovnik Palas, yarımadanın ucu. Önü açıkdeniz, karşısı İtalya, fakat gözle görünmüyor. Haritalardan biliyoruz biz bu durumu ve İtalya'nın bir çizmeye benzediğini. Dubrovnik Palas, bizim kaldığımız Libertas'tan güzel. Otelin yanı orman. Dalıyoruz ormana, tepeden inceliyoruz kıyıyı. Otelin plajı çok güzel ve sakin, havuzu pırıl. Bir de kayaların içine zulalanmış ikinci bir bölümü var plajın ve fakat o da nesi, o bölümde herkes

anadan doğma! Sünnetsiz ve kayda değmez erkek organları devinmekte ortalıkta. Kadınlar her sere hep serpe yatmışlar, organ kıllarını saymak olası. Biliyoruz, bir kötülük yok içlerinde, ama olmaz ki, bu kadar da glasnost yatılmaz ki! Ormandan geri çıkıp, geliyoruz otelin kapısına, girip bir kahve içiyoruz barında. Otel Libertas'tan çoktan sıkılmışız. Denize girecek nokta bulamıyoruz, havuzu temiz değil, odamızda klima çalışmıyor, bir avuç dolar veriyoruz.

-En iyisi biz burda kalalım!

diyorum. Oda soruluyor. Fiyat soruluyor. Libertas'tan bir milim pahalı. Bir tek boş oda var, zemin katta. Zemin kat görmüyor ki çıplaklar bölümünü, paraya yazık!

Dubrovnik Palas'ın hemen yanında, B Kategorija bir otel var, ismi Vis 2. O otelde daha iyi oda bulabileceğimizi söylüyorlar. Karım birden cinleşiyor:

-O otelde kalalım. Denize burdan gireriz. Madem kıyılar herkesin!

Karımı bu parlak buluşundan ötürü

kutluyorum. Vis 2 oteline gidip yer soruyoruz. Devrisi gün boşalan bir oda var. Fiyat, Libertas'ın yarısı, oysa Vis 2 oteli çok güzel. Çam ağaçları içinde, denizin kıyısında, manzara muhteşem, işte Adriya, işte Tik !

Ertesi güne yerimizi ayırttık. Günde otuz dolar karımız olacağını göz önünde bulundurarak hemen bir otobüsle çarşıya geldik, alışverişe yazıldık. İşte Lapad çarşısı, biniyorsun 7 numaralı otobüse, işte Gruz pazarı.

Her yıl, temmuz ve ağustos aylarında düzenlenen Dubrovnik Festivali'nin de göbeğine düşmüş bulunuyoruz. Elimizde festival programı, bizi saran tiyatro oyunlarına bilet bulmaya uğraşıyoruz. Bilet şatışındaki kıza, tiyatrocu olduğumuzu söyledik, bize kıyıdan, köşeden, zuladan, iadeden yer buluyor. Biletler 10000 dinar. Türk parasıyla 10000 lira değil. Yerler numarasız, yerler herkesin.

İlk izlediğimiz, Dubrovnik Kalesi'nin bir bölümü olan küçük kalede Euripides'in "FENİKELİ KADINLAR" oyunu, oynayan bu festi-

val için oluşmuş bir topluluk, yöneten Paolo Magelli. Oyunun başlamasına bir iki dakika kala alındık kale kapısından içeri. Çok merdivenler çıktık, tırmandık kalenin burcuna, basamak yükseltilere oturduk, ikiyüz kadar izleyici. Kalenin burcunda bir küçük alan. İsa ve 12 havarisi tablosundakini andıran, beyaz örtülü bir uzun yemek masası ve 12 sandalyeden oluşuyor dekor. Gemi düdükleriyle kararıyor ışıklar. Kalenin burcunda süslü püslü, üç kadın beliriyor, ondokuzuncu yüzyıl yazlık şıklığı içindeler, başlarında şapkalar. Bir bavul atıyorlar ordan oyun alanının ortasına, görmediğimiz kulis merdivenlerinden, koşarak, konuşarak, iniyorlar sahneye, o sırada sağdan soldan hızla giren oyuncular var, fişek gibi başlıyor oyun. Tek sözcük anlamıyoruz konuşulan dilden, bir an kopamıyoruz oyundan. Müthiş bir tempo ve tiyatrosallık var. Sıkı bir sahne disiplini gözleniyor. Hele oyun boyu erkek sandığımız oyuncunun sonunda çırılçıplak soyunarak, kadın olduğunu belirtmesi epey şaşırtıcıydı. Çok etki-

lendik oyundan. Olsa olsa bu kadar olur, Euripides günümüzde.

- Söylemesi çok ayıp, tiyatroları elli yıl ilerde bizden!

diye söylenerek indik, kalenin in in bitmez merdivenlerini.

Devrisi sabah ilişkimizi kestik Libertas Oteli'yle, bindirdik çantaları bir yugo taksiye, doğru Vis 2 oteline. Beş gün içinde üçüncü otelimiz Dubrovnik'te.

-İnşallah artık otel değiştirmeyiz!

dedim çantaları Vis 2 oteline taşırken. Doğmamış çocuğun annesi, çocuğunu, babası geri kalanı taşıyor, bu taşınmalar sırasında. Sessiz, sakin, balkonu şirin, pencereleri beyaz pancurlu, çam ağaçları arasından Adriyatik denizine bakan odayı sevdi, doğmamış çocuğun annesi, babası bu duruma çok sevindi. Yarın bir taşınma görünmüyor programda.

Kayalardan giriliyor denize, Ünye'de Feneraltı'ndaymışız gibi. Sabah deniz, öğlen yemek ve öğle uykusu. Akşamüstü iniyoruz ka-

leye, her akşam bir başka lokanta deniyoruz ve fakat çok değişmiyor yemek. Ne yersen sarımsak soslu, nerde yesen hesap ayni, sarımsaklar herkesin! Salatanın fiyatı her yerde 3000 dinar, her yerde çok temiz masa örtüsü. Üç dört dil konuşuyor çok efendi garsonlar. Hesap denilince gözleri ışıldamıyor. Hiç kimseye geçirmiyorlar. Siz şimdi içinizden benim için;

- Vay komünist vay!

diyeceksiniz ama, bunlar güzel şeyler. Bizde de Atatürk zamanında görülmüş, Özal'larla birlikte tamamen tedavülden kalkmış, unuttuğumuz bir soylu insan tavrı bu. Bahşiş veriyorsun, çok şaşırıp, çok saygın teşekkür ediyorlar. Epeydir ismiyle dikkatimizi çeken bir lokanta var: Orhan Madmaison! Özetle Orhan'ın Yeri! Kim peki bu Orhan? Nasıl oluyor da gelip lokanta açabiliyor hiç Osman sevmeyen sosyalist bir ülkenin göbeğinde? Belki Üsküp'lü bir türk! Bir akşam Orhan Ağbimizle tanışmak üzere o lokantaya gidiyoruz. Güzel bir balıkçı lokantası, çok taze balıklarlardan balık beğeniyoruz. Şarap

ve peynir söylüyoruz ve Orhan Ağbi'nin burda olup olmadığını soruyoruz. Orhan kim yani burda? Patron yok mu? Garsonlar boş bakıyorlar. Birbirlerine bakıyorlar. Patronun adı Orhan değil mi? Hayır, diyorlar lokantanın adı Orhan...Tamam onu anladık yahu, lokantaya ismini veren kim? Tito'nun göbek adı değil ya Orhan! Garsonlarla uzun tartışmalar sonunda aydınlanıyor konu. Orhan bir balığın ismi. Anladığımız kadarıyla bizim sarıkuyruk dediğimiz balığa onlar orhan, diyorlar. Orhan Ağbi diye biri yok, Sarıkuyruk Ağbi lokantasındayız.

Adriyatik kıyısından yamru yumru taş topluyor doğmamış çocuğun babası, annesi uzanmış Milan Kundera okuyor, karnındaki çocuğunu sıvazlıyarak. Kulağımızda denizin şıkırtısı, hırvatça hışırtısı... Çok yugoslavca var. Sırplar başka, Boşnaklar başka konuşuyorlar. Hırvatça ayrı, Hersekçe ayrı. Fakat ortak bir şey var, hepsi insanca konuşuyorlar, insan gibi yaşıyorlar. Bahçe kapısından girişi engellemiş görkemli çam ağacının dalı, dalı kesmemişler,

duvarı yıkıp, bahçeye başka kapı açmışlar. Aferin lan yugolar.

Festivalde en görmek istediğimiz oyun "ROMEO VE JÜLYET" in günü gelip çatıyor. Son iki bileti almışız kavga dövüş. Oyun Osman sevmeyen İvan Gunduliç meydanında oynanacak. Erkenden gidiyoruz oraya. Hazırlıklar sürüyor. Meydana inen geniş basamaklı bir merdivende oynanacakmış oyun. Merdivenin karşısına, izleyicinin oturacağı yükseltiler yerleştiriliyor. Işıklar hazırlanıyor. Oyunun yönetmeni İvica Kunçeviç. Oynayanlar, gene Festivalski Dramski Ansambl. Ama Euripides'i oynayanlar değil. Bu festival için oluşmuş kadrolar bunlar. Hepsine topluca Festival Drama Topluluğu denilmiş. Birer sandviçle geçiştiriyoruz akşam yemeğini. Çok hızlı başlıyor oyun. Romeo kapkara sırım gibi çingene bir oğlan, Jülyet beyaz gelinlikler içinde, bembeyaz bir kız. Gelinliğin duvağını bütün oyuncular taşıyor, upuzun bir beyaz kumaş bu, sonunda merdivenlere serilerek Romeo ve Jülyet'in yatak çar-

şafı oluyor. Oyunun 40 basamak merdiven üstünde oynanması ilginç, merdivenlerde ine çıka kılıçla düello sahneleri çok başarılı, fakat giderek sıkıyor sırpça Shakespeare. Oyuncuların hepsi iyi değiller. Hikayeyi biliyoruz. İntihar etseler de kurtulsak diye bekliyoruz üç saat. Sonunda mecburen intihar ediyorlar, the end.

Son gün alış-verişe ağırlık veriliyor. Gruz meydanında büyük bir mağaza var. Bunların Sümerbank'ı. Herşey şiddetli ucuz. Bir kaç naylon torba oluşturunca, onların sığabileceği bir çanta satın alarak, yolculuğumuza devam ediyoruz mağazanın içinde. Çantalar çoğalınca, hepsini içerecek bir bavul alıyoruz. Ellerim bavullar ve sırt çantalı olarak çıkıyorum, ellerim ceplerimde girdiğim yugoslav Sümerbank'ından.

Dönüş sabahı erken uyanıyoruz Vis 2 Oteli'nde. Duş alıyoruz, kahvaltı ediyoruz. Hesabı ödeyip, taksi istiyoruz resepsiyondan. Taksinin pahalı olacağını, arabası olan bir arkadaşının bizi havalimanına daha ucuza götürebileceğini söylüyor resepsiyoncu. İyi tamam, o gö-

türsün. Yalnız hemen gelsin ve götürsün. Biz kahve içerken geliyor Azim Brkoviç isimli, az türkçe konuşan o arkadaş. Biniyoruz onun zastava marka tangır tungur arabasına, yarım yamalak türkçe bir şeyler konuşuyoruz, pek anlaşamıyoruz. Çok iyi anlaşmışız gibi yaparak ayrılıyoruz Azim Brkoviç'ten Dubrovnik havalimanında. 36,5 kilo bagajla dalıyoruz içeri. Çok karmaşık yugoslav havalimanları. Ne anons var, ne de elektronik yazı. Nerden binilecek uçağa? Hangisi Belgrad kapısı? Hiç bir şey belirlenmemiş. Bunun sinirini homurdanırken, yaşlı başlı kısa boylu, güleryüzlü bir amca yanaşıyor:

-Afedersiniz, konuştuğunuz türkçe gibi geldi kulağıma!

-Yanılmıyorsunuz amca. Merhaba!

Amcamızın ismi Celal Çınara. Yugoslav ordusundan emekli pilot binbaşı. Babası Belgrad başmüftüsüymüş Osmanlı zamanında. Kendisi Belgrad'da doğmuş. Oğlu Erol var yanında, bastonlu. O da havacıymış. Paraşütü açılmamış bir atlayış sırasında, o yüzden o zaman-

dan beri bastonlu havacı malül Erol Çı-nara. Derken hanımı macar teyzeyle tanışıyoruz. Koyu bir muhabbet içinde, birlikte biniyoruz uçağa. Türkiye'de akrabaları varmış. Burunlarının direği sızlıyor her "Türkiye" denildikçe. Belgrad'a kadar onlarla uçuyoruz. Belgrad'da sanki yıllardır tanışıyormuşuz gibi uzun uzun vedalaşıyoruz. Birbirimizden zor ayrılıyoruz. Onlar Belgrad'a evlerine giderken, biz de İstanbul'a evimize dönüyoruz. Üç aydır dolaşmadığı yer kalmadı bu doğmamış çocuğun, biraz da evinde otursun.

ÜLSER HANIM

İlkbaharda, yaza yönelik turne planlaması yapıldığı sırada, Çeşme Altınyunus'tan bişey müdiresi Ülser hanım ısrarla bir kaç kez arıyor, orada bir oyun oynamamızı istiyor. Düzenlemeyi kendisinin yapacağını söylüyor. Biz de 13 temmuz cumartesiyi Çeşme'ye ayırarak, yanına da ayraç içinde Ülser hanım yazarak güzergahı çiziyor, öbür kentleri bağlıyoruz. İlerleyen zaman içinde Ülser hanımdan ardarda gelen ve ne demek istediğini tam söyleyemeyen telefonlarla Altınyunus'ta oynanması söz konusu oyun iptal oluyor, Ülser hanım üzgün, özür diliyor, ama Çeşme'ye gelirsek, bizi Atınyunus'ta ağırlamaktan kıvanç duyacağını belirtiyor. Gelirsek diye bir şey yok, 13 temmuz'da Çeşme'den başka yerde oynayamayız, turne ona göre bağlanmış. Biz, Ülser hanımsız olarak o tarihte Çeşme'deki anfi tiyatroyu kiralıyor ve dört bir yana afiş astırıyoruz. Zaten her yıl orada

oynuyoruz, bilmediğimiz bir şey değil.

Saat 16.00 suları Çeşme'ye ulaştım. Geçen yıl Boyalık Beach adlı otelde kalmış, pek mutlu olmamıştım. Daha önceden Ülser hanımı arayarak, Altınyunus'ta kalacağımı bildirmiştim. Ülser hanım da bunun kendisi için bir mutluluk olacağını, beni ağırlamaktan büyük zevk duyacağını belirtmişti. Altınyunus'a geldim. Arabamı parkettim. Aşırı sıcak. Çantamı alan falan yok. Yüklendim çantayı, dayandım resepsiyona. Ülser hanımı sordum. O an orda yokmuş, odam ayrılmışmış. Düştük belboyun peşine, uzun bir yürüyüş sonucu ayrılan odaya ulaştık. Odada klima yok, minibar yok. Banyoda şampuan yok. Bir kalıp sabun uygun görülmüş uzunyol sonrası duşumuz için. Ya da *"Şampuanını çakmak cebinde taşıyacaksın inek!"* gibi bir amerikan espirisi yapılmak isteniyor. Aynanın önünde bişey müdiresi Ülser hanımın, jelatine sarılı hoşgeldiniz meyvaları. Telefon etmek istiyorum, telefonum hat vermiyor. Santralı arıyorum. Telefonum açık değilmiş. Açmalarını emrediyorum. Aç-

makla yetkili arkadaş orada değilmiş. Hemen o arkadaşı bulmalarını emrediyorum. Başka ne emredebilirim? Ülser hanımı bulmalarını emredebilirim. Onu da ediyorum. Emirlerimin ne ölçüde ciddiye alındığını da tam bilemiyorum. Arayıp herhangi bir tekmil veren yok. Üstelik emir komuta zincirinin işleyemeyeceği kadar sıcak bir hava. Sinirle arkadaş, odada oturmuş sigara içiyorum. Ani bir kararla aşağıya inip bir şeyler yemeye niyetleniyorum. Resepsiyona, nerede bir şeyler atıştırabileceğimi soruyorum. Lobide, diyorlar. Ülser hanıma da lobide olduğumu söylemelerini emrediyorum. Lobiye indiğimde, orada yenilebilecek şeyin, sandviç olduğu anlaşılıyor. Piknik paketi istemediğimi, otelde bir şeyler yemek istediğimi açıklıyorum. Havuzun arkasındaki kafeyi öneriyorlar. Oraya gidiyorum. Tarif edilen adresin bir pizzacı olduğu anlaşılıyor. Gene de bir ızgara, bir salata sunabilecekleri uzun görüşme sonucu ortaya çıkıyor, oturuyorum. Daha yemeğim gelmeden, masama tepsi içinde telefon geliyor. Bir yetkili Ülser

hanımın saat 17.30'da beni lobide bekleyeceğini söylüyor, kendisi şu an Plaj Bar'daymış. Peki niçin buraya gelip bana "hoşgeldiniz" demiyor. Odadaki jelatinli meyvayla bu konuyu çözümlediğini mi düşünüyor? Telefonu niye kendisi etmiyor? Ülser hanım kendini ne sanıyor? Bakalım ben 17.30'da onun emir ve görüşlerine hazır mıyım?

Yemeğim geliyor. Ayni anda yan masadaki adam beni tanıyarak, ve beni tanıyor olmasının kendisine lap diye gelip masama oturma hakkını verdiğini düşünerek, belki de bunu bile düşünmeden, çöküyor karşıma. Beş altı kez üst üste:

-Eeeee, daha daha nasılsınız?

diyor. Bu birbirinin tıpkısı olan altı soruya da yanıt vermiyorum. Çünkü ben o sırada yemeğimi yiyorum. O benim yanıt vermememi mandallamıyarak, havadan sudan, abuk subuk konuşuyor. Yemeğimi yerken, ağzımda lokmalar varken, yanıtlamamı istediği, sormasa da olur, hatta sormasa daha iyi olur sorular yöneltiyor bana,

Ankara'da Talim Terbiye Dairesi'nde çalışan terbiyesiz adam. Büyük olasılıkla, Daire'nin Terbiye bölümünde değil de, Talim bölümünde çalışıyor. Yalak yalak sırıtıyor. Artık ben sorularına hiç yanıt vermeyince de sıkılarak kalkıyor.

-Rahatsız ettim!

diyor.

-Biliyorum.

diyorum. Boş bakarak uzaklaşıyor. Yemeğimi bitirir bitirmez, Altınyunus'u hızla terketmeye karar veriyorum. Hesabımı ödüyorum. Odama çıkıp çantamı alıyorum. Resepsiyondaki tip kutusuna atılmak üzere kağıt para bahşiş atarak, Ülser hanımla hiç tanışmadan ayrılıyorum Altınyunus'tan. Geçen yıl pek mutlu olamadığım Boyalık Beach oteline yöneliyorum. Orada da klima yok ve fakat püfür esiyor. Orada da çantanızı almaya gelen yok. Arabayı nereye parkedeceksiniz belli değil. O saatte sandviçten başka bir şey yenilmiyor. Asansör kırk saatte gelmiyor. Fakat Altınyunus'a oranla bir avantajı var, orda Ülser hanım yok.

Günün gazetelerini irdeleyip, sıraya koyduktan sonra anfitiyatroya gidiyorum. "FERHANGİ ŞEYLER" 699. oyunu oynamaya. Keyifli bir izleyici, kesilen bilet sayısından fazla beleşçi var içerde. Anfi tiyatro dolu gibi. Biletle gelmişler ya da gerilla olarak gelmişler. Gelmişler ya bu kadar insan. Keyifle oynuyorum oyunu.

Oyundan sonra Ahmet San'ın diskosuna gidildi. Orada Zodiac Show varmış. Beni sahneye davet ediyorlar. Burçlar üstüne fikrimi soruyorlar. Abuk subuk konuşuyorum. Dinleyenler çok gülüyor, alkışlıyorlar. Bir iki içki içip çıktım. Otele gelirken yolumu kaybettim. Bir kavşakta da, Celal isimli bir gencin kullandığı araba bana haşırt diye göbekten geçirdi. Haydi polis arandı. Tesbit, zabıt. Olay çabuk duyuldu. Ahmet San olay yerine geldi. Olaylara el koydu. Bana sandviç ve ayran getirdi. Olay yerinde kroki çizecek tipin gelmesi beklenirken de sabah oldu. Haydi karakola. Allahtan, yamulmasına karşın arabam yürüyor. Karakolda, ifade, çay, sigara. Polis raporu alınacak ve fakat sekiz

fotokopi yaptırmamı istiyor başkomser. Günlerden pazar. Ne fotokopisi? Nerde? Karakollarda fotokopi makinesi bulundurulamaz mı? O kadar işkence aleti alacaklarına bir tane eksik alıp, yerine fotokopi makinesi alabilirler ve bize bu fotokopi işkencesini yapmayabilirler. Bir polis memuruyla Çeşme Turban oteline gidiliyor, orada varmış fotokopi makinesi. Turban'da yönetici konumunda, İlkokul arkadaşım Zekai Yayböke.

-N'aber lan Zekai? Bok gibi yaşlanmışmışsın!

-Sen niye hiç yaşlanmıyorsun?

-Ben sürekli gerdiriyorum oğlum! Şunlar fotokopi olucak, üstelik sekiz adet.

Zekai, ben, polis memuru çay içip Türkiye'nin durumunu konuşuyorken, fotokopiler kendiliğinden oluyor. Alıp dönüyoruz karakola, bir kopye tasdik edilip bana veriliyor.

Boyalık Beach oteline geliyorum öğlen suları. Odaya çıkmıyorum. Birisi açılmamış çantamı indiriyor, ben hesabı ödeyip, düşüyorum İzmir yoluna, otellerden otel beğenemeyip, ge-

ceyi karakolda geçirdiğim Çeşme sabahı, bu ge-
ce İzmir'de 700. oyun. Kulağınız çın etsin Ülser
hanım.

YAT OTEL

Trakya turnelerinde, Tekirdağ'da Yat Otel, tartışmasız merkezlerden biridir. Çevre kasabalarda oynandığında da gece, Tekirdağ'a Yat Otel'e gelinir. Beni Ayfer Feray alıştırdı bu otele. O da benim gibi ruhu deniz kıyısında huzura eren insanlardandı. Temiz bir oteldir. Kimi küçük aksaklıklar olur ve fakat sen onları zaman içinde unutursun. Akılda kalan tek şey, otel odasının penceresinden gördüğün Tekirdağ iskelesi, iskelede rengarenk mavnalar, açıkta demir atmış bir iki gemi, bu resim özellikle kış aylarında çok güzeldir. İş bu resmin karşısında oturup, öyle kalakalabilirsin. Bu durağanlık içinde, bir şişe rakı, kimi paket sigaralar içebilirsin. Yaşantını bir kaç dakika içinde gözünün önünden geçirebilirsin. Birden oturup çok acayip bir şiir yazabilirsin. Otel odasının penceresinden Tekirdağ iskelesi resmi, unutulmaz güzel bir tablodur. Her geldiğimde sabah çok erken kalkar,

iskelenin ucuna dek yürürüm, üşürüm, dönüşte iskelenin başındaki balıkçı kahvesinde çay içerim. Balıkçılarla o günkü balık durumunu, bunun geçen yılla orantısını, kimi balıkların artık buralarda hiç görülmeyişini, zaten balıkların o eski tadının kalmadığını ve hükümetin ne kadar kötü olduğunu, konuşurum. Bu konularda balıkçıların yanıtları her yıl biraz daha öfkelidir. El yakan acayip taze simit ve gazete alır, otele dönerim.

Nisan sonu gidiyorum bu kez Tekirdağ'a, "FERHANGİ ŞEYLER" 845. ve 846. oyunları oynamaya. Yat Otel'e iniyorum, özlediğim bir eski evim gibi. Otel personeli, güleryüzlü ve konukperver. Odama çıkıyorum, manzara özlediğimden de güzel. Bir nisan ışığı vurmuş, benim kışları görmeye alıştığım tabloya. Bir duş alıp, saç ıslak, hızla gidiyorum tiyatro salonuna. Işık provası, saz akordu, gitar akordu, gazeteler... Derken başlıyor oyun. Genellikle suareyi, matinenin bittiği saate koyuyorlar turne düzenleyiciler. Matine 21.00'de bitiyor. Suare 21.00'de

başlıyor. Matineyi izleyenlerin salondan çıkmaları, suare izleyicisinin de salona girip yerini alması süresi, sıfır salise olarak hesaplanmış. Bu yüzden birbirine geçiyor iki oyun, ben deli gibi, nefes almadan, kan ter içinde dört perde oynuyorum. Oyunlar bittiğinde, gecenin yarısından sonra kendime geliyor, hatta hangi kente geldiğimi, ufak ufak algılıyabiliyorum.

Gecenin o saatinde yemek yenilecek bir yer yok. Tiyatro salonunun üstündeki kafeteryaya çıkacaksınız. Biraz peynir ve elma verirler, içki verirler, daha siz içkiden bir yudum edinemeden, masaya biri damlar. Sizin oraya geleceğinizi biliyordur. Epeydir o anı beklemektedir, size anlatacağı şeyleri çok iyi planlamıştır. Kararlı bir biçimde oturur masaya ve kafa konfeksiyonuna başlar, turnelerde kafa sürfüleleyen çok olur. Unutmuşum bu ayrıntıyı, gaflet ve delalet içinde kafeteryaya çıktım. Önce elma geldi, sonra rakı, ardından peynir ve en son o herif:

-Oturabilir miyim?

demedi. Dese:

-Hayır!

diyeceğim. Pat oturdu. Kuru sıkı anlatmaya başladı. Hesabı istedim. Hemen ödedim. O, anlatısının en tatlı yerine geldiğinde de, yorgun olduğumu belirterek kalktım. Otele geldim. Duş alınacak, sıcak su yok! Nasıl olur? Eskiden de böyle miydi bu otelde sıcak suyun müşteriye sunuluş durumu? Gece bir saatten sonra yoktu galiba, sabah alınabiliyordu duş. Bu da unuttuğum ayrıntılarından biri otelin. Ne yapalım, duş almadan yatarım, sizin de yastık yüzleriniz fondöten falan olur, sabah alırım duşumu. Siz de, o fondöten lekesi, o çarşaftan niye çıkmıyor acaba, diye uzun uzun düşünürsünüz ardımdan. Manzara çok güzel. Balkona oturdum, bir sigara yaktım, öyle bakakaldım denize. Unuttuğum bir sessizlik.

Sabah kalktığımda sıcak suyun hala sıcak olmadığı görüldü. Telefon edip durumu sordum. Arıza varmış, onarılıyormuş. Öğleden sonra sıcak su olacakmış. Ve fakat öğleden sonra kentinizde olmayacağız. Sinirle soğuk suyun

altına girdim. Soğuk duştan sonra, telefon edip kahvaltı istedim.

-Odalara kahvaltı vermiyoruz!

-Nerelere veriyorsunuz?

-Aşşağıda kahvaltı salonu var, orda veriyoruz kahvaltıyı.

-Ben askerliği bitireli on yıl oldu komutanım.

-Anlıyamadım.

-Ben de.

diyerek kapatıyorum telefonu. Eskiden de böyle miydi Yat Otel? Yoksa bu yeni bir uygulama mı? Odalara, kahve, çay, meşrubat veriyorlar, kahvaltı vermiyorlar. Çay söylüyorum oda servise, bir bel ve şaşı boy istiyorum. Şaşı olmayan bir bel boy geliyor, bel bel bakıyor. Ben de şaşısını beklediğim için ne diyeceğimi şaşırıyorum. Ona para vererek aşşağıdan simit ve peynir aldırıyorum ve denize karşı yasak kahvaltımı ediyorum balkonda.

Yat Otel'in aksaklıklarını gene unutarak, gelincikler içinden, Muratlı ara yolundan

Edirne'ye gidiyorum. Gene Tekirdağ'a gidildiğinde, gene Yat Otel'de kalınacak, şaşı olması gereken belboyun şaşı olmadığı unutularak, çünkü Tekirdağ'da başka otel yok.

SAÇMA SAÇMA KONUŞMA CHOPİN

Haziranın onbiri, tiyatroyu kapattık, çocukları anneannelerine emanet ederek beş günlük bir tatile gidiyoruz karımla. İstanbul'dan havalandık, Zürih'e doğru. Oradan Barcelona'ya, derken Mayorka adasına ulaşacağız. İsviçre Havayolları hemen klasını belli etti. İnsanın kıçı daha yumuşak, kıç olduğunun bilincine ererek oturuyor. Ama bu iş kıçı rahat ettirmekle bitmez sayın kıçı güzel hostes hanım, derhal şampanyalar ve hoş şaraplar resmi geçidi başlasın. Bok gibi para veriyoruz biz bu uçuşa. Sigara içenler bölümünde yer istediğimiz için, yanyana oturamadık karımla, aramızda koridor var. Karım uçaktan çok korkar. Kimisi kalkışta korkar, kimisi inişten ürker. Sevgili karım kalkış anından, inişin tamamlanıp uçağın durmasına kadar sürekli korkuyor. Ben hep onun elini sıkı sıkı tutarım uçak yolculuklarında. Bu kez, ikide-

bir aramızdan geçen kıçı güzel hostes hanım, el tutuşmamıza engel oluyor. İki saat kırk dakika sonra iniyoruz Zürih'e. Havalimanında at gibi koşturarak zor yetişiyoruz bağlantılı Barcelona uçağına. Neyse bu kez yanyana oturuyoruz, sımsıkı tutuyorum karımın elini. Elini tutmam bile her an çığlık atmasına engel olamıyor. Her hava boşluğunda;

-Tamam, düşüyoruz!

diyor.

-Bak yavrucuğum demin de böyle bir yer çekimi sendromu geçirdin, ama düşmedik değil mi?

-Deminki başkaydı, bu sefer düşüyoruz.

-Hayır sevgilim hava boşluğu bu.

-Bu kadar çok hava boşluğu olmaz ki.

Ne desen faydası yok. Bir şey demeyerek, daha da sıkı tutuyorum karımın elini. First Class'da yemek servisi başladı. Business Class üzerinden kokusu bize kadar ulaştı. Nedir bu First Class sapıklığı, birinci sınıf adam ola-

mayanlar, birinci sınıfta yolculuk yaparak bir eksiklerini mi tamamlıyorlar civil beyinleri içinde? Ayni uçağın içindeyiz, yediklerimiz biraz farklı olsa bile, tuvaletlerimiz ayni. Onlar bizden bir çanta daha fazla para verdiler ayni uçuş için. Şimdi uçak, karımın tahmin ettiği gibi düşe, onların ölümü birinci sınıf mı olacak? Business Class daha da hıyarca. İki arada bir derede kalanlar. Hem biraz farklı olmak istiyorlar, hem o kadar çok para veremiyorlar. Belki onlar da First Class'ta uçanları çok enayi buluyorlardır. Herkesin birbirini çok enayi, kendini cinfikir bulduğu ve enayilerin çoğunlukta olduğu enayi bir dünyada yaşıyoruz. Üç uçak değiştirerek, deli gibi beş günlüğüne Mayorka adasına gitmekten daha büyük bir enayilik olabilir mi? Olabilir: ayni yolu dört uçak değiştirerek gitmek ve Mayorka adasında bir gün kalmak! Biz enayi insanoğullarını en sevindiren şey, kendinden de enayilerin varlığı.

Vukuatsız olarak Barcelona'ya ulaşıyoruz. Mayorka'nın La Palma havalimanına inecek

olan üçüncü uçağımıza biniyoruz. Bu kez İspanyol Havayolları'ndayız. İsviçre Havayolları'ndan sonra çok hanzo geliyor bu durum bize. Nerde İsviçre Havayolları'nın hosteslerinin kızları? Allahtan bu uçuş çok uzun sürmüyor, Akdeniz'in ortasında ışıl ışıl beliriyor Mayorka adası! Ve paldır küldür iniyor İspanyol pilotumuz, Mayorka adasına. İstanbul'dan rezervasyonumuzu yapan yolculuk şirketinin buradaki kardeş şirketi Viajes Nacional Tours'un adamı Pedro Pericas Vila, elinde adımız yazılı kocaman bir kartonla karşılıyor bizi. Kendisi fransızca konuşuyor. Hoşgeldiğimizi belirtiyor. Hoşbulduğumuzu bildiriyoruz. Kendi arabasıyla şehrin biraz dışında, İlletas denilen bölgede, kalacağımız otele getiriyor bizi. Yol boyunca Pedro bana bilgi veriyor, ben karıma.

-İlletas, denilen yere gidiyormuşuz.

-Başka bir şehir mi yani?

-Hayır, deniz kıyısı yani... Marmaris'te İçmeler gibi... Belki de İlletas, İçmeler demek! Benziyor! İkisi de İ'yle

başlıyor, ikisi de yedi harf!

Geceyarısı ulaştık Gran Hotel Bonanza Playa'ya. Pedro bizi resepsiyona teslim etti. Kartını verdi. Bir derdimiz olursa kendisini arayabileceğimizi söyledi.

-Gracias Pedro!

Resepsiyon çat pat fransızca konuşuyor, fransızcanın konuşamadığı bölümünü de anlıyor. Ben de uçaktan itibaren pat küt ispanyolcaya başladım zaten. Resepsiyondaki yaşlı başlı bey pasaportlarımızla uzun uzun ilgilendi, içeri gitti, geldi, yazdı, çizdi... Sonunda otele kabul olunduk. Gayet beyefendi bir komi bizi odamıza getirdi. Derya odayı pek beğenmedi. Ben üstünde durmadım. Süit odamızda buzdolabı yok, televizyon yok, fakat otel dört yıldız. Bu yüzden eksik herhalde beşinci yıldızı. Baygın düşüp uyuduk.

Sabah erken uyandık. Otelimiz deniz kıyısında bir gökdelen. Ucu kırık bir T cetveli andırıyor. Hanzo bir balkonumuz var. Çıkıp bakınıyorum. Kayalıklar arasından taş merdivenlerle

iniliyor denize. Deniz kıyısında ilkokul gönyesi kadar bir kumsal. Gerisi kayalıklar. Bir de kocaman havuz var, çevresinde onüç cılız palmiye. Hava serin, hatta parçalı bulutlu. Hiç de insanın kendini denize atası bir hava değil. Gir-banası gayet zayıf bugün Akdeniz'in. Aşağıya kahvaltıya iniyoruz. Ye ye bitmez bir açık büfe. Karnımızı doyurup, İstanbul'a telefon etme derdindeyiz. Hatlar meşgul, diyorlar. Ulaşamıyoruz çocuklarımızın sesine. Bir otobüse atlayıp Palma denilen kent merkezine gidiyoruz, cılız badem ağaçları, yamru yumru zeytinler arasından. *"İnsanların hiç acelesinin olmadığı, kadınların yaşlanmadığı, sözcüklerin gerekmedikçe kullanılmadığı, güneşin doğup da batmak bilmediği, ay dedenin bir türlü terkedemediği ada"* diye tanımlıyor burayı Santiago Rusinol isimli, Mayorkalı ispanyol yazarı. Balear adalarının en büyüğü. Mayorka büyük demek zaten. En küçükleri Minorca, seks filimlerinden çok iyi tanıdığımız İbiza da orta boylarından biri. Şairlerin *"umudun kayalıklarında kendine yuva yapabil-*

diği" ya da *"aşkın ve şiirin sığındığı liman"* diye sözettikleri Mayorka adası Romalılar'la Kartacalılar'ın savaşlarına göğüs germiş. M.Ö.123 yılında buraya ayak basan Romalı general Quinto Cecilio Metelo tarafından kurulmuş Palma denilen kent. Daha sonra Vandallar, Vizigotlar, Katalanlar, Araplar ve gelip geçen herkes fethetmiş burayı. Akdeniz'in ortasında ada olmak kolay değil. Yanından geçen, geçerayak şak fethediyor, niye fethetmiyelim ağbicim biz burayı, diye düşünerek. Fethedin-benisi çok yüksek Mayorka'nın. Dalgalar fışır fışır *"Adan da koca mı gördü?"* şarkısını söylüyorlar sanki Chopin'in bir marşı gibi. Ada Chopin ile George Sand'ın müthiş aşkına da şahit olmuş. Chopin'in Paris'ten getirttiği ve George Sand için kimbilir neler çaldığı pianosu hala duruyor manastırda. Belki de burada bestelendi la bemol majör opus 34 no:1, Georges Sand ile öpüşüp koklaşmalar arasında... Eskiden mutlaka çok daha öpüşülesi, koklaşılası, güzel bir yermiş yani, şimdi bize biraz hanzo görünen ve artık gayet turistik Mayorka.

Dolaşmaktan yorularak, bir lokantaya çöküyoruz. Deniz ürünlü, tatsız tutsuz ama güzel beyaz şaraplı bir öğlen yemeği yiyip, aynı yoldan otobüsle geri dönüyoruz otelimize. Yeniden deniyoruz ülkemize telefon etmeyi. Bu kez düşürüyor ve çocuklarımızla konuşmayı başarıyoruz. Küçük kızımız henüz dört aylık, onunla pek bir görüşme olmuyor, hakkında bilgi alıyoruz. Büyük aşı olacaktı, olmuş. Oğlan İspanyol futbol takımlarının formalarından istiyor, tamam oğlum, alırız. Havuza inip güneşleniyoruz biraz, üstsüz yaşlı teyzelerin arasında. Otel müşterilerinin yaş ortalaması 65! Biz olmasak daha da yüksek çıkacak ortalama. Mayorkalı şair, burda kadınlar yaşlanmaz demiş ya, bu teyzeler de bunu duymuş olmalılar ki, koşa koşa buraya gelmişler. Evet ama sayın teyzeciğim, şair, yaşlı kadınlar gençleşir, dememiş ki, aslında siz çok daha gençken gelmeliydiniz buraya... Pörsümüş memeli yaşlı teyzelerden sıkılarak kısa kesiyoruz havuz muhabbetini. Zaten hava oldukça serin, güneşlenilecek,

suya girilecek bir durum yok. Odamıza dönüyoruz. Şarlamamız sonucu televizyon takılmış, buzdolabı getirilmiş. Televizyonu açıyoruz, bütün kanallarda futbol maçları var. Bir futbol dünya kupası yılındayız. Bütün dünya gol bekliyor.

Akşam gene kente iniyor, Sinbad Restoran'da, Hollanda-Mısır futbol karşılaşmasını izleyerek yemek yiyoruz. Biz izlemek istemiyoruz ama, futbol maçsız restoran yok. Yemeği kısa kesip otele dönüyoruz. Maçsız bir kanal arıyoruz televizyonda. Sonunda Yves Montand, Catherine Deneuve ve Gerard Depardieu'lü bir filim buluyoruz, fakat filim almanca!

Gayet sıkılarak haziranın onbeşini zor ediyoruz parçalı bulutlu Mayorka'da. Gelip çatıyor bavulları toparlama zamanı.

Derya son pesetaları kıvır zıvıra çevirme çalışmaları için, otel çevresindeki dükkanlara saldırıya geçti, ben otel odasında televizyon kurcalıyorum. Saat 14.30'da Palma'dan Madrid'e uçuyoruz, ordan Münih'e, Münih'ten İstanbul'a, geceyarısı evimizde olacağız. Çocuk-

larımıza kavuşacağız. Deli gibi özledik onları. Ertesi gün oğlumuzun ilkokul bitirme töreni var, ona katılacağız. Romanya'da kimi tatsız olaylar var, fakat ispanyolcam çok fazla ilerleyemediği için tam çakamıyorum durumu. Bükreş'te sokak gösterileri oluyor ve fakat kim kime karşı yürüyor, neyin sloganını atıyorlar, onu anlıyamıyorum. Derya pesetalarını naylon torbalara dönüştürmüş olarak geliyor, hızla toparlıyor bavulları, hasır Mayorka şapkalarımızı takıp, resepsiyona 64461 peseta karşılığı dolar ödeyerek, Gran Hotel Bonanza Playa önünden biniyoruz taksiye, doğru havalimanı. Adios Mayorka!

Havalimanında ilk işimiz bavulları verip, İstanbul'a kadar bagaj konusuyla ilgilenmemek. Biletler veriliyor, pasaportlar veriliyor, bavullar tartılıyor, herşey yolunda giderken, İspanyol Havayolları yetkilisi sinyorita, Almanya vizemiz olup olmadığını soruyor.

-Niçin olsun, Almanya'ya gitmiyoruz ki, evimize dönüyoruz efendim!

Hayır hayır, diyor sinyorita, türkler

için Almanya vizesi ya da Almanya'da oturma izni gerekli! Yahu sinyorita, Almanya'ya giriş yapmıyoruz ki, transit geçiyoruz sıçtığımın Münih'inden. Sinyorita çok inatçı. Bilgisayar öyle diyor, diyor başka bir şey demiyor. Peki bilgisayara, öyle demesini sağlıyan, bu enayiliği kim yüklüyor? O bilinemiyor. Sinyoritayla anlaşamayacağımız anlaşılarak doğru Lufthansa bürosuna gidiyoruz. Lufthansa'daki çok güzel sarışın frolayn basıyor bilgisayarın düğmesine. Türkler için vize, buyuruyor bilgisayar.

-Visa!

diyor birdenbire çirkinleşen o çok güzel şarışın frolayn. Kırıcam bu bilgisayarı! Ne visası? Visa kartımız var, kredi kartı olarak, bilmem bir yararı olur mu? Almanya'ya ayakbastı vizesi yok ya kardeşim! Varsayalım var, o zaman bize bu bileti keserken niye söylemiyorsunuz? Allahallah!

-Bakın frolayn, karımla biz Chopin'le George Sand gibi yerleşebiliriz bu Mayorka adasına ve fakat ben piano çalmayı bilmiyorum.

Haydi, teleksler çalışıyor. Alman konsolosluğu aranıyor. Giderek çirkinleşen çok güzel sarışın frolayn, İspanyol Havayollarının kadın şefine ciro ediyor bizi. Kadın şef, elinde pasaportlarımız bir oraya koşturuyor, bir buraya seğirtiyor. İade bile etmiyor bize şanlı ay-yıldızlı pasaportumuzu. Niye etsin? Herşey bu şanlı ay-yıldızlı pasaport yüzünden oluyor zaten. Yalnız türklere gıcık bu bilgisayar. Sorun çözümlenemiyor.

-Biz sizi burdan bindirsek bile, Madrid'den Münich uçağına binemezsiniz!

diyorlar sonunda. Biz ona razı oluyoruz. Hele şu Mayorka'dan Madrid'e gidelim de, orda irdeleyelim bu konuyu. Mayorkalı şair Santiago Rusinol diyor ki: *"Mayorka'da hissedilebilecek en büyük tembellik Mayorka'yı terketmek konusundadır."* Haksız da değil adam. Terkettirmiyorlar insana bu adayı. Bu konuda çok tembeller. Kimbilir Chopin'le George Sand'a da ne gibi sorunlar çıkardılar ki, onlar da o kadar

yaşamak zorunda kaldılar burda. Üstelik onların ay-yıldızlı pasaportu da yoktu. Kavga dövüş biniyoruz Madrid uçağına. Elimize ingilizce bir teleks kağıdı veriyorlar, bunu Madrid'de gösterin gibi birşeyler söylüyorlar. Teleks kağıdından pek bir şey anlaşılmıyor. Üstünde:

"NATİONAL OF TURKEY /
DESTİNATİON TURKEY
/ TRANSİT GERMANY FED. RE
VISA DESTİNATİON TURKEY
TEXT
PASSPORT REQUİRED
VİSA NOT REQUİRED."

gibi ipe sapa gezmeye gitmeyecek şeyler yazıyor. Sorun tam hallolmuş sayılmasa da kendimizi Madrid uçağına atıyoruz. Bizi Madrid'de ve Münih'te kimi sorunların beklediği kesin. Paldır küldür kalkıyor uçak, sıkı sıkı tutuyorum karımın elini.

-Ich liebe dich George Sand!

-Saçma saçma konuşma Chopin!

Kısa bir süre sonra Madrid'e ulaşı-

yoruz. Madrid'de Münih uçağına binerken, hiç kimseye hiç bir şey sormadığımız ve o terbiyesiz teleksi kimseye göstermediğimiz için somut bir sorun olmuyor. Sorsak bindirmeyecekler bizi. Hızla sızıyoruz Münih uçağına. Fakat uçak bir türlü kalkmıyor. Normal olarak 16.35'de Madrid'den kalkıp 18.55'de Münih'e ulaşması gerekiyor, saat 19.45'de de Münih'ten Lufthansa ile İstanbul'a uçacağız. Uçağın içinde bekliyoruz iki saattir. En ufak bir açıklama yok. Sonunda saat 19.00'da birdenbire kalkıyor İspanyol Havayolları, fakat bu durumda bizim Münih'ten İstanbul'a kalkacak olan uçağımızı yakalamamıza olanak yok. Uçakdaki görevlilere açıklıyoruz durumu. Doyurucu yanıt alamıyoruz. Sonunda görevli bir bey geliyor, ona anlatıyoruz derdimizi. Elinden bir şey gelmeyeceğini belirtiyor. Devrisi gün oğlumuzun ilkokul diploma töreni var, orada bulunmak istiyoruz. Bunu söylesek bize gülerler diye düşünerek, daha akıllıca bir taktik uyguluyoruz. Biz iki tanınmış tiyatro oyuncusuyuz, yarın İstanbul'da oyunumuz var,

biletler satılmış durumda. Bunu kim tazmin edecek, diye soruyoruz. Birden bizi ciddiye almaya başlıyorlar. Telsizler çalışıyor. Münih'le konuşuyorlar, Lufthansa'yla konuşuyorlar. Lufthansa'nın bizi İstanbul'a götürmesi söz konusu uçağı tabii ki biraz sonra Münih'ten kalkıyor, bizi bekleyemiyor. Fakat İspanyol Havayolları, bir biçimde bizi yarın sabah İstanbul'a ulaştıracağına söz veriyor. Bizi Münih'te bir gece misafir etmekten sözediyorlar. Bizim Almanya vizemiz olmadığını ve Münih'e elimizi kolumuzu sallıyarak giremeyeceğimizi henüz bilmiyorlar, belki türk olduğumuzu bile düşünmüyorlar. Biraz sonra öğrenecekler.

Uçağa binerken elimize birer naylon torba verdiler. Ben sandım ki hediye olarak bir şeyler dağıtıyorlar. Meğer uçaktaki yemeğimizmiş o naylon torba. Savaşa giden askerin eline verilen kumanya biçimi sunulan iş bu naylon torbanın sosyal içeriği, bir portakal, bir elma, biraz söğüş et, iki şişe su ve kolonyalı mendil. Şampanya manpanya yok! Şampanyadan geçtik,

ne kahve servisi ne bir şey. Uçakta hostes yok zaten, bıyıklı host-ağbiler var. Onlardan birini çağırıp durumuzun n'olacağını soruyoruz. Bağlantılı uçağımıza yetişemeyeceğimizi belirtiyor. Onu biliyoruz lan host-ağbi, hepimizin kolunda saat var. Biz n'olucaz, onu soruyoruz! Sonunda host-ağbi, Lufthansa uçuş numaramızı bir küçük kağıda yazarak pilot kabinine gidiyor. Uzun bir süre sonra geri geliyor. İspanyol Havayolları saygılarını sunuyor. Bu gece İstanbul'a hiç bir uçuş yokmuş. Bizi Münich'te misafir edip, otel paramızı ödeyeceklermiş. Almanya vizemiz yok diyoruz, anlamıyorlar. Sonunda dayanamayıp, türküz, diyoruz. Bir an duralıyorlar, panik halinde yeniden telsizle Münih'le konuşmaya başlıyorlar. Ve bize artık hiç bir bilgi vermiyorlar.

Münih'te havanın yağışlı, ısının 12 derece olduğunu bildiriyor kaptan pilot ve inişe geçiyoruz. Mayorka'nın yazından, birden kışa iniş halindeyiz. İnişte bizi Alman polisi karşılıyor. Durumumuzdan haberdarlar. Bize devrisi

sabah 8.35 Türk Hava Yolları uçağına yer ayırmışlar. Vize yerine Almanya'ya giriş kağıdı veriyorlar. Sheraton Oteli'nde misafir edileceğimizi söylüyorlar. Taksi paramızı da ödemek kaydıyla bizi Almanya'ya buyur ediyorlar. Elimizde "München-Sheraton" yazılı Lufthansa bir kağıtla, vizesiz olarak Almanya'dayız işte.

Taksi şoförüyle muhabbet,

-Ver ar yu from?

a dönüşüyor.

-From İstanbul!

deyince de,

-O zaman türkçe konuşabiliriz ağbi, ben zaten tahmin ettim sizin türk olduğunuzu...

biçiminde renkli türkçe gelişiyor. Otele geliyoruz, gayet iyi karşılanıyoruz. Lokantada akşam yemeği yiyebileceğimizi belirtiyorlar. Otelde bavulları odaya çıkaran komi de türk. Herkes türk bu Münih'te. Bizi pek tanımıyorlar. Ne iş yaptığımızı soruyorlar.

-İthalat ihracat!

diyoruz.

-Bir kartınız var mı ağbi?

saldırgan sorusunu;

-Beyoğlu'nda, Chopin İhracat deyince herkes bilir!

röveşeta yanıtıyla püskürtüyoruz.

Mükemmel bir süit odaya alınıyoruz. Yerleşiyoruz. Lokantaya akşam yemeğine iniyoruz. Orkestra eşliğinde, alzas şarapları içerek çok güzel bir yemek yiyoruz. Çıkıp dolaşmak istiyoruz Münih'te ve fakat gücümüz yok. Odamıza çekiliyoruz. Televizyon izliyoruz. Bu Mayorka tatilinin en güzel gecesi Münih'te geçiyor. Sabah altıda uyanarak, yalapşap bir kahvaltı edip, Sheraton'a doyamadan, Münih'i hiç göremeden, ve bir fenik ödemeden ayrılıyoruz Almanya'dan.

Saat 12.00'de, Teşvikiye'de Işık Lisesi'nin bahçesindeyiz. Oğlumuzun ilkokul bitirme törenine yetişmiş bulunuyoruz. Ben oramdan buramdan çıkan München-Sheraton kibritlerle sigaralar yakıyorum.

HİLTON HUZURU

Onbin kilometreyi geçti yaptığım yol. Gezginin sonu İzmir. Çok sıcak bir temmuz günü Denizli'den geldim İzmir'e, Hilton'a kavuştum. Daha otelin önüne arabamla yanaşır yanaşmaz başladı huzur. Biri bagaja saldırdı, biri arabanın kapısını açtı, öbürü esas duruşta yedek olarak bekliyor. Biz de bir otele geldiğimizi anladık. Çantamı alıp indim arabadan, gerisinin tümüyle onlar ilgileniyorlar zaten.

Odam iki kapılı. İki ayrı oda numaram var her nedense. 2201 bir koridorla ulaşılan oturma odam, 2202 yatak odam, ortadan bitişikler. Bir süit oda istemiştim, iki ayrı numarası olması enayice. Oda numaram sorulduğunda büyük bir duraksama geçiriyorum, acaba hangisi esas numaram? Daha fenası iki ayrı telefon var, biriyle konuşurken öbürü çalabiliyor, ya da 2202'nin tuvaletindeyken 2201 çalabiliyor. Tuvalette telefon var ve fakat 2202'nin paraleli.

Kimizaman ikisi birden çalıyor, deli dana gibi koşturuyorum iki oda arasında. Santralı arıyarak telefonlardan birini kullanmayı, öbürünü yoksaymayı önerdim. Santraldaki bayanın da aklı yattı bu işe, uyurken de çalabileceğine göre, yatağın başucundaki telefonu esas olarak kabul etmeye karar verdik. Hem yatak odamda, hem oturma odamda, birbirinin aynı iki banyo var. Yatak odamdakini kullanmaya karar verdim. Duşa girdim. Duş sırasında suyun ısısı kendi kendine artmaya başlıyor. Biraz soğuk ekleyince buz gibi oluyor. Bir ince ayar eksikliği gözümleniyor. Zaman zaman haşlanarak, zaman zaman donarak, yarım yamalak bir duş aldım. Durumu sinirle aşağıya bildirdim, derhal ilgileneceklerini söylediler.

Gece oyundan otele döndüm. Odama çıktım. Başucumdaki telefonun kırmızı ışığı yanıyor. Bu, "mesajımız var" demek. 33 numaraya basıyorsunuz, oda numaranızı giriyor ve kapatıyorsunuz, sistem sizi otomatik olarak arıyor:

-Mesajlarınızın sayısı bir...

Mesajı dinlemek için 2'ye basılıyor. Basıyorum.

-Resepsiyonda mesajınız var, lütfen alınız!

Allahallah, şimdi oradan geçtim. Resepsiyondaki çocuk bana iyi geceler diledi. Ben de ona ayni dilekte bulundum. Madem mesajım var niçin vermedi? Hatta o mesaj, Hilton'da her zaman yapıldığı gibi, niçin kapımın altından atılmadı? Resepsiyonu arayıp bu durumu sordum.

-Evet burda bir mesaj var! Odanıza gönderelim mi?

-Size zahmet olacaksa ben gelip alayım.

-Derhal gönderiyorum efendim.

Biraz sonra söz konusu mesaj, üstü kırmızı "MESSAGE" yazılı, ikinci "S" harfi elle çizilmiş bir elin işaret parmağıyla dürtülerek aşağı itilmiş, klasik Hilton zarfı içinde geldi. Yeni Yüzyıl gazetesinden Bilmemkim Bey aramış, gene arayacağını belirtmiş. Güzel. Duş almak iyi niyetiyle banyoya girdim. Onarıldığı iddia

edilen duşun ayni ayarsız ısı özgürlüğü sürüyor, hi şey yapılmamış. Sinirle duştan çıktım. Durumu resepsiyona bildirdim. Yarın sabah derhal konuyla ilgilenileceğini belirtti. Oturma odamdaki öbür duşa girdim, ayni ısısal ayarlanabilemezlik orada da görülüyor. İnsan böyle bir saklığı başka bir otelde affedebilir, ama Hilton'da asla.

Devrisi gün ben çalışırken, mavi tulumlu, onarım arabalı iki kişilik bir ekip, suyun ısısal sorununu çözümlemek üzere, ellerinde ingiliz anahtarı, penseler ve kimi sökücü, kakıcı, kanırtıcı ferforje donanımlarıyla geldiler, iznim olursa onarıma girişmek istediklerini belirttiler. Onlara bu izni verdim, çünkü duş yapmak gibi bir saplantım var. Onlar banyoda takır tukur sökmelere takmalara koyuldular. Ben de beni tekrar aramayan Yeni Yüzyıl gazetesinden Bilmemkim Bey'i arama çalışmalarına koyuldum. Santralın yardımıyla ortaklaşa yaptığımız araştırma sonucu o gazetenin İzmir'de bürosu bulunmadığı, bir tek temsilcisi bulunduğu,

temsilcinin ismininse Bilmemkim olmadığı ortaya çıktı. Beni arayanın kim olduğu tam anlaşılamadı. Bu çalışmalar yarım saat gibi bir zaman dilimine yayıldı. Banyodaki onarıcı timi tamamen unutmuştum ki, birden karşıma dikildiler:

-Tamam, halloldu!

Hallettiler diye onlara teşekkür edip, bahşiş verip yol ettim. Şöyle bir keyifle yıkanmak üzere banyoya girdim. Hallolmak ne sözcük, durum daha da beter. Isı çok daha hızlı değişiyor, yanmamak ya da donmamak için bir elin sürekli musluklarda ince ayar takılması gerekiyor, sabunlu olarak fırladım banyodan, derhal resepsiyonu aradım:

-Bakın kardeşim, onarım timi az önce gitti, odamda suyun ısıyı organının keyfiyle düz orantılı olarak kendi kendine ayarlayışı konumu şiddetle sürürüyor. Bir elimle sürekli muslukları kontrol etmek zorundayım, öbür elimde sabun bulunduruyorum, örne-

ğin otuzbir çekmek istesem, hangi elimle çekeceğim? Ya da bu gibi gereksinimlerim için bana tamirci yerine oda servisinde olup sabahları bana kahvaltı getiren ve İsabelle Adjani'ye benzeyen kızı banyodaş olarak gönderin.

Resepsiyondaki çocuk, kahkahalarını tutamıyarak:

-Pardon!

özlü yanıtından sonra telefonu kapattı. Biraz sonra onarım timi yeniden geldi. Onlardan sıkılarak, süit odamı onlara terkederek, burnumdan soluyarak çıktım otelden İzmir'in at boku kokulu sıcağına. Teknik ekibin kaldığı otele gidip onların odasında doğru dürüst bir duş aldım. Taksiyle Hilton'a geri geldim, Basmane'de bir hamamdan dönen, kırmızı yanaklı bir kadın gibi.

Oyundan sonra otele geldiğimde, telefonun kırmızı ışığının yandığını gördüm. Demek ki mesajım var. 33'e bastık. Emniyet açısın

dan, oda numaramı basarak kapattım. Sistem beni otomatik olarak aradı. Mesajlarımın sayısının bir olduğunu belirtti, 2'ye bastım.

-Resepsiyonda mesajınız var, lütfen alınız.

Derhal kapatıp, resepsiyonu aradım. Niçin mesajlarımın resepsiyonda rehin tutulduğunu, dün de böyle bir salaklık yapıldığını, bütün mesajlarımın kapının altından atılması gerektiğini içeren uzun ve sinirli, yer yer parçalı küfürlü bir söylev çektim.

-Resepsiyonda mesajınız yok efendim!

Telefonumun kırmızı ışığının yandığını, otomatik sistemin bana, resepsiyonda mesajım olduğunu bildirdiğini söyledim. Resepsiyon konuyu araştırıp beni bilgilendireceğini söyledi. Uzun araştırmalar sonucu, resepsiyonda mesajım olmadığı, otomatik sistemdeki kaydın dünkü kayıt olduğu, dinlediğim mesajları 3'e basarak silmem gerektiği, silinmediği sürece, sistemin bunu sürekli yineleyeceği anlaşıldı. Bu arada da benden illallah diyen resepsiyonun, bir zarfla

kapımın altından usulca, dünkü mesajı gene dürtüklediği görüldü:

-Yeni Yüzyıl gazetesinden Bilmemkim Bey aradı, gene arayacaklar.

Haydi otomatik sistem silinmeyen mesajı yineliyor. Resepsiyon niçin ayni hatayı işliyor? Herhalde beni mesaj-manyak sandılar. Sürekli mesaj soruyorum, ortada bir bok yok. Boynum bükük kalmasın diye, biricik mesajımı bana gene gönderdiler. Ayrıca Yeni Yüzyıl gazetesinden Bilmemkim Bey, kod isimli herif kim? Yeniden arayacağını bildirip, niçin bir daha hiç aramıyor?

Mesaj mesaimi tamamlayıp, duşa girdim. Artık onarıldığından emin olduğum duşta haşlanma ve donma tehlikeleri geçirerek, hızla geri çıktım. Oturma odamdaki duşa girmeden, suyu açıp elle durumu inceledim, elim donma ve haşlanma tehlikelerini aynen geçirdi.

-Hassiktir!

dedim ve kapattım suyu.

Şimdi siz benim ne kadar terbiyesiz olduğumu, "Hassiktir" sözüyle ilk kez burada karşılaştığınızı, sözü benim icadettiğimi ve hepinizin çocuklarının terbiyelerini benim bozduğumu düşüneceksiniz. Haksız sayılmazsınız, ama bu durumda ben sayın Hilton'un süit odasına başka ne diyebilirim?

SICAK BANYO İKİ LİRA

Onbeş yaşımdayım. Hiç otelde kalmamışım. O gece kalacağım işte. Bu biliniyor. Nisanın biri. Kurban Bayramının ilk günü. Sabah sıfırbeşte uyandım. Şirinevler'de teyzemde kaldım o gece. Saat yedide okulda buluşacağız arkadaşlarla. Teyzem, çantamı hazırlamış, bana da, çantanın içinde ne nedir, neden kimi şeyler altta ve niçin öbürleri üsttedir, kirlenen nereye koyulurken temiz olan n'apılacaktır, gibi konularda bilgi verdi. Bu bilgilerin bana otelde yararlı olacağı düşünülüyor. Ben pek dinlemiyorum, aklım çok karış havada. Teyzem çaylar demlemiş, börekler yapmış, ayrıca yolluk börek paketi hazırlamış. Herşeye çok dikkat etmem gerektiği konusunda beni uzun uzun uyardıktan ve dualar okuduktan sonra, kapıdan yoletti.

Aksaray minibüsüne bindim, bir pencere kenarına oturdum, çantam kucağımda. Minibüsün çamurlu penceresinden bir bayram

sabahı telaşını gözlemekteyim. Kurban almaya gidenler, kurban almış olarak dönenler, kurban kesenler, kurban olanlar. Kanlı olaylar arasından yarasız beresiz Aksaray'a ulaştım. Ordan bir Taksim dolmuşuna bindim. Kucağımdaki çanta yanımdaki adama rahatsızlık verdi biraz, ama ne yapabilirim? Galatasaray'da indim. Okulun kapıcısı Mehmet, kapının önünü süpürmekteydi. Bizimkilerden bir iki kişinin geldiğini, içeri girdiğini söyledi. Girdim, arandım bulamadım. Gene kapıya çıktım. On, onbeş dakika içinde, herkes peşpeşe geldi. Tamam olduk. Neşeyle Tünel'e doğru yürümeye başladık. Hepimiz sigara yaktık. Sigaraya yeni başlamışız. Olur olmaz yerde ve büyüklerin yanında içemiyoruz. Fırsat buldukça yakıyoruz böyle. İçmeyi bildiğimiz de söylenemez, öksürük, tıksırık, gözümüzden yaşlar geliyor. Ben önceleri, havalı olur diye, filitresiz Yeni Harman'la başlamıştım sigaraya, baktım öksürükten ölücem, hemen naneli Çamlıca'ya yatay geçiş yaptım. Tünel'le Karaköy'e indik. Rıhtıma geldik. Bineceğimiz

geminin adı Marakaz. Bulduk gemiyi, güvertesine çıktık. Her yer tıklım tıklım dolu. Güvertenin kıç tarafında, bu gezinin mimarı, Coğrafya öğretmenimiz Ferruhzat Bey, erkenden gelerek geziye katılan öğretmenler için kimi yerler parsellemiş, kartal gibi o yerlerin başını bekliyor. Bizim yolculuğu, ayakta yapacağımız anlaşıldı. Daha sonra, fizikçi Mösyö Garti ve eşi, fransızcacımız Madam Somerville ve eşi, Mösyö ve Madam Colombier, Motor Salih gibi öğretmenler geldiler, Ferruhzat Bey'in onlara zulaladığı yerlere oturdular, demir aldı gemi.

Geziye bizim sınıftan, At Birol, Haluk Koskos, Sarı Tunç, Çükkafa Şükrü, Tapet Şahin, Taşkafa Ahmet, Nezih, Cımbız Selim, Kefere Doğan, Piç İsmail katılıyor. Dört saatlik yolculuğu, geminin zula yerlerinde sigara içerek, gemiyi dolaşarak, kimi kızlara laf atarak geçirdik. Atılan lafları kızlar üstlerine almadı, laflar denize düşüp boğuldular.

Marakaz gemisinin Bandırma'ya yanaşması çok güç ve uzun bir zaman dilimine

yayılarak oldu. Yanaşır gibi oluyor, gene ayrılıyor gemi iskeleden. Kaptan mı beceriksiz? İskele mi enayi? Gemi mi dandik? Bir sorun olduğu kesin. Ancak kahraman kaptan sonunda yanaşmayı başarıyor, iskeleyle kerhen öpüşüyor geminin bordası ve gür sesli gemiciler düğümlüyorlar Marakaz'ı, hiç düğümlenemeyeceğini sandığı Bandırmalı iskele babalarına.

İki minibüse doluşuyoruz. Birinci minibüs öğretmenler ve ağbiler, ikinci minibüs biz çömezler. Bandırma'dan Erdek'e yola çıkıyor minibüsler kıdem sırasıyla. Biz ikinci minibüste olmaktan çok mutluyuz, sigaramızı içebiliyoruz, fakat tam istediğimiz şamatayı yapamıyoruz, çünkü başımıza, grup şefi olarak, sinir ve korkutucu Atkafa Anıl ağbi verildi. Minibüste terör estiriyor. Çok numaralı, renkli camlı gözlükleri var. Onların arkasından sürekli pis bakıyor. Herkes ondan korksun diye takındığı bir tavrı bu. Allahtan yolculuk uzun sürmüyor. Şirin Erdek'e ulaşıyoruz. Deniz kıyısında çok sakin bir balıkçı köyü. Birinci minibüs bir otelin

önünde duruyor, biz devam ediyoruz ve kaçıncı sınıf olduğu pek belli olmayan Saner Palas Oteli önünde parkediyor bizim minibüs. Biz burada kalacakmışız. İyi, tamam.

Otelin giriş katı duvarında kocaman elle yazılmış fiyat tarifesi, hepimizin dikkatini çekiyor:

" BİR YATAK	8 LİRA
DUŞ	1 LİRA
SICAK BANYO	2 LİRA "

Çoğumuz ilk kez otelde kalacağız. İlkimizin Saner Palas olması hepimiz için üzücü. Bir şeyin ilki önemlidir çünkü. Ben, Haluk Koskos ve Tunç'la ayni odada kalacağım. Üçer kişilik odalara dağıtılıyoruz. Odamız, üç beyaz karyolanın, ancak sığabileceği daracık bir yer. Çantalarımızı, beyaz pikeli yataklarımızın altına sürüyoruz. Atkafa Anıl Ağbi, odaları tek tek dolaşarak, eşyalarımızı odalara bırakıp, paralarımızı üstümüze alıp, aşağıda toplanmamızı istiyor. Emre uyuyoruz ve yürüyerek, birinci minibüsün durduğu, öğretmenlerin kaldığı

otelin lokantasına yemeğe gidiyoruz.

Yemekten sonra, Ferruhzat Bey'in, hiç gereksiz Kapıdağ yarımadasının burnuna dek yürüyüş fikri, ister istemez uygulamaya koyuluyor. Kimilerini denize atarak, ben atılmamayı başararak, şakalaşarak, pandikleşerek, bir süre yürüyoruz Ferruhzat Bey'in peşinden. Öğretmenlerden de şarlayanlar oluyor, yarımadanın burnuna kadar gitmekten vazgeçilerek geri dönülüyor, öğretmenler ve kıdemli ağbiler cici otellerine, biz de hayatımızın ilk oteli Saner Palas'a yazılıyoruz.

Odamızda tuvalet, lavabo yok. Bütün odaların baktığı ikinci kat koridorunda, ortak tuvalet var. Havlularımızı, diş fırçalarımızı alıp, diziliyoruz koridora. Yatılı okuduğumuz için, alışkın olduğumuz bir yatma öncesi mavrası bu. Kenef muhabbeti son bulunca, odalarımıza çekiliyoruz, yataklarımıza uzanıp, birer sigara yakıyoruz ve onbeş yaşımızda otelde kaldığımız için, anlamsız bir mutluluk duyuyoruz. Otelin Saner Palas olması hiç de eksiltmiyor bu özgür-

lük keyfimizi.

Çok erken uyandık sabahleyin. Yataklar rahatsız. Oramız buramız tutulmuş. Sokağa indik, otelin önünde futbol oynadık. Otelin altındaki kahvede çay içtik. Daha sonra öbür otelin önünde toplanıldı. Büyük bir mavna geldi. Aldığımız onbeş ekmek, kocaman karton kutularla peynir ve zeytinle mavnaya doluştuk.

Erdek koyundan çıktık, mavnanın suları yararak çıkardığı ses daha da hızlandı. Kocaman kırmızı türk bayrağı mavnanın kıçında dalgalanırken, rüzgar saçlarımızın her telini ayrı kurcalıyor, denizin kendine özgü kokusu ciğerlerimizi dolduruyordu. Kuş gibi hafif hissettim kendimi, birden uçmak istedim. İskele tarafında iki karabatak görüldü, hızla daldılar, mavnanın sancak tarafından çıktılar. Bizim mavnanın altını incelediler besbelli. Giderek uzaklaştık güdük zeytin ağaçlarından, beyaz minareden. Açıkta bir yunus atladı. Birbirimize gösterdik. Daha önce yunus görmüşlüğümüz yok. Gören gördü, göremeyen inanmadı. Kimi

adaların uzağından geçerek, Ferruhzat Bey'in;

-İşte!

dediği Avşa adasına dümen kırdı mavna. Bizim mavnanın bayrağı üzerinde, yorulmadan çember çizen martılar, alçaldılar. Kimizaman sanki artık kanat çırpamayacaklar, çok yorulmuşlar gibi süzülüyorlar, uçak düşmesi gibi bir konuma geçiyorlar, sonra yeniden kanat sesleri duyuluyor, yükseliyorlar. Kendi aralarında konuşan martıların dediklerini sanki anlıyor gibiyim.

-Ben artık yoruldum kanat çırpmaktan.

-İnsek, şu mavnanın kıçına!

-İnsanlara güven olmaz.

-Doğru.

Sonra gene yorgun ve tuhaf kanat çırpışları. Avşa adasına ulaştığımızda, ada köylüleri iskeleye yığılmışlardı. Gelişimizden duydukları sevinci dışavuruyorlardı. Hepimize ayrı ayrı, hoşgeldiniz, dediler. Pek gelen gidenin olmadığı bir adacık Avşa. Şarap yapılıyor burada. Başka da bir gelirleri yok gibi. Belki balıkçılık da

yapıyorlardır, şaraba meze olsun diye.

Tozlu, çamurlu, dar toprak yollardan yürüdük bir süre. Yalnız yazları açık olan kapalı bir motelin terasına yerleştik. Çeyrek ekmek içinde zeytin, peynir ve sucuk dağıtıldı. Motelin önünde, bir iskele iskeleti var; sadece denize çakılmış taşıyıcı direkleri kalmış, üstüne basılarak yürünecek kısmı çürümüş gitmiş iskelenin. Elimde sandviçim, her nedense o direklerin üstünden sekerek, iskele iskeletinin en ucuna gittim, en son direğin tepesine tünedim, denize bakarak yedim çeyrek ekmeğimi. Tam bitirmiştim ki, önce kim başladı bilmiyorum, bütün arkadaşlar çevreme taş atarak, beni ıslatma çalışmalarına başladılar. Panik halinde kalktım, direklerin üstünde sekerek kıyıya gelirken, suya düştüm. Çok gülerek alkışladılar. Amaçlarına ulaşmıştı serseriler. Sinirle, üstüme yapışmış sırılsıklam giysilerimle sudan çıktım, motelin arka tarafına dolandım. Soyundum. Belime kazağı sardım. Donum dahil herşeyimi güneşe serdim. Kurumalarını bekleyen uzun dolanma-

larıma başladım. Bu sırada köylülerin getirdiği testilerle şarap satın aldı öğretmenler.

-Biz de alalım oğlum.

-Ferruhzat Bey kızar.

-Kızmaz oğlum...

biçimindeki tartışmalar, hepimizin birer testi şarap almasıyla sonuçlandı. Ben dikledim şarabı, içim ısındı.

Akşam dönüş saatinde benim giysilerim tam kurumamıştı, ama nemli yapış giyindim. Herkesin elinde şarap testisi, yeniden bindik mavnaya. Mavna hızlandı. El salladık Avşalılara. Martılar gene uçuşmaya başladılar, dalgalanan bayrağın tepesinde. Güneş kocaman bir kırmızı top gibi, dağların doruklarına yanaştı. Erdek göründü. Ferruhzat Bey, birden, şarap testilerimizi denizin serin sularına atmamızı emretti. Elli yıl sonra, birilerinin bu testileri deniz dibinden çıkarıp, amfora bulduk diye çok mutlu olacakları, esprisini yapmayı da ihmal etmedi. Hıyar gibi attık şarap testilerini denize. Çok kızıyoruz Ferruhzat Bey'e, bize

çocuk muamelesi yapıyor diye, oysa çocuğuz, ne muamelesi yapsın ki adam?

Yarı ıslak giysilerimle, Saner Palas'a ulaştım. İki lirayı gözden çıkararak, sıcak banyo almak istediğimi söyledim resepsiyondaki adama. Adam gitti, bir yerlerde bir şofben yaktı, başka bir yerlerde kimi vanalar açtı. Bizim katın tuvaletindeki vanaları açtı ve ben tuvalet-duşta sıcakımsı banyomu aldım. İşimi bitirir bitirmez, adamın buyurduğu gibi durumu kendisine bildirdim. O da vanaları kapattı, şofbeni söndürdü, benim hesabıma iki lira daha yazdı.

Akşam yemeği gene, cici otelin lokantasında yenildi. Yemekte Atkafa Anıl Ağbi aracılığıyla sinemaya gitme isteğimizi belirttik Ferruhzat Bey'e. Güzel şarabın da etkisiyle Madam Somerville ile derin ve keyifli bir muhabbete girmiş olan Ferruhzat Bey izni hemencecik verdi. Yemekten sonra Erdek'in biricik sineması olan Ferah Sineması'na gittik. Sinema viran, koltuklar dingildek. Filim "ALASKA FEDAİLERİ". Alaska'yı pis ruslardan kurtaran

iyi amerikalıların öyküsü. John Wayne, Stevart Granger ve Mauren O'hara denen o muhteşem güzel kadın başrollerde. Film bir kaç kez koptu, yapıştırıldı. Oranın ünlü kırmızı gazozundan içtik, yapıştırılmanın beklendiği sıralarda. Sinemadan otele dönerken hepimiz John Wayne gibi yürüyorduk, Stevart Granger gibi yürüyenler de vardı. O gece Saner Palas Oteli'nde, herkes düşünde Mauren O'hara'yı gördü.

MÜKERRER İBİS

Mükerrer, yani birden fazla Hotel İbis var Bochum'da. Selçuk bize, gardan çıkınca hemen Hotel İbis'i göreceğimizi söylemişti. Biz daha gardan çıkmadan, trenden iner inmez gördük "Hotel İbis" yazısını. Garın bitişiğindeki hapishane façalı bina. Dortmund'a maça giden, sarı yeşilli bir ayaktopu takımının taraftar kılıklarını giyinmiş, fanatik ve gürültücü bir genç almanlar grubuyla arkadaş, trenle Bochum'a gelirken, Mülheim, Essen gibi istasyonlarda durduğumuzda, gara en yakın otel olarak, bir amerikan cezaevini andıran bu Hotel İbis'lerden çok gördük. İbis Bey'in bir oteller zinciri var besbelli.

"FERHANGİ ŞEYLER" in onuncu yılında, gecikmiş bir Almanya turnesindeyiz, Derya'yla ikimiz. Mayısın onsekizi, cumartesi. Cuma akşam Duisburg'da oynadım, bu gece Bochum Shauspielhaus'da 1123. oyun.

Bugün bavulsuzuz. Oyunun çantasını ve kişisel bavul ve çantalarımızı Duisburg'da Selçuk'un arabasına yükledik, Bochum'a getirecek. Gene de alış-verişten kaynaklanan çantalaşmışlıkla, çıktık gardan ve oda anahtarımızı rica etmek üzere kahramanca daldık Hotel İbis'e. İsmimizi kotladık. Rezervasyonumuz olmadığı belirtildi. Nasıl olur lan'mışlıklaştık tabii. Bir yere telefon ettiler. Orada rezervasyonumuz varmış. O otel hemen garın arkasındaymış. Çıktık, garın arkasına dolandık. Evet, orada bir otel var uzakta, onun da adı İbis, yazılış ayni, hotel yazısı zaten bütün otellerde ayni. Demek ki o uzaktaki otel, bizim otelimizdir. O sırada, yürümekte olduğumuz otoyol köprüsü altı:

-Ferhaaaan!

diye gayet ciddi bir biçimde yankılanmakta. Uzakta bir karaltı, evet o; Selçuk!

-Kardeşim iki tane Hotel İbis var!

diye kükrüyorum.

-Valla ben de bilmiyordum. Meğer üç tane varmış!

-Mükerrer İbis var yani Bochum'da.

Niçin bir, iki, üç, diye numaralamıyor otellerini bu sayın İbis Bey? Peki, bu oteller kendi aralarında birbirlerini nasıl karıştırmıyorlar? Bizimki her nedense İbis'lerin hemen hauptbahnof'dan çıkınca göze batanı değil de, arka tarafa dolaşınca zulada olanı.

-Ben size garın arka kapısından çıkın demiştim ama...

diye zeytinyağlaşma özelliği gösteriyor Selçuk.

-Bütün garların bir sürü çıkış kapısı var, hiç biri ben arka çıkışım diye bas bas bağırmıyor Selçuk!

Sinirle girdik otele. Anahtara kavuşma anlamsız beklentisi tamamlandı. Çişim var, odaya çıkmamız gerek, hala laflanıyor lobide. Anahtarı kaptım, odaya çıktık Derya'yla. Odaya girmek bir sorun, ya bavulu önce sokacaksın, ya da kendin önce girip, bavulu içeri çekeceksin, içerde de bavul için düşünülmüş bir yer yok. Anüs boyut, birbirine birleştirilmiş, rengarenk çiçekli örtülü iki çocuk yatağı, Bodrum mavisi adını

alan "Mehmet Sönmez mavisi" çerçeveli, çerçevesi ve paspartusu çok güzel, boktan bir sürrealist yağlıboya denemesi asılı duvarda. Sanırım o ressamın ilk çalışması. İmza yok. Oda, adımınızı attığınız noktadan hemen sonra, paravan duygulu bir duvarla yamukça bölünmüş. Orası odanın içine sonradan yerleştirilmiş bir bölüm gibi, ayrı bir kapısı var. O kapıyı açabilmek için masamsı tezgahın önündeki sandalyemsi şeyi (çünkü oturunca çok rahatsız oluyorsun, oturmaktan başka ne yapılabilir acaba bu tahta parçalı konstrüksiyona?) geri çekmeden pek başarılı olunamıyor. Ancak sandalyemsi o şey, masamsı tezgahın altına itilince açılabiliyor kapı. Açılınca da oranın küçücük bir banyomsu lavabo olduğu anlaşılıyor, bir köşede duşu var. Daha bavulları açamadan kavga edecek hale geldik odada. Oda bu atmosferi hazırlıyor. Boşanma çizgisindeki çiftlerin boşanmalarını kolaylaştırmak için dizayn edilmiş bir mekan. Birisi banyoya girince, öbürü için şirin, küçük bir oda oluyor bu alan ve fakat hiç kimse

banyoda değilse oda çok bunaltıcı. Sanki iki kişilik değil gibi. Hücrenin bir adet penceresi var. Pencerenin önünde hapishane hücresi kereveti gibi bir oturma, daha doğrusu kıç koyma durumu var. O da banyo kapısının açılılışını güçleştiren etmenlerden. Üstelik, kerevete biri, sandalyeye biri otursa, aralarında diz koyacak mesafe yok, bu oturma elemanları üstünde ayakta durulacağı da düşünülmüş olamaz, çünkü tavan çok alçak.

Kapının tokmağına asılması için yapılmış "Lütfen Rahatsız Etmeyin!" in türkçeden başka her dilde yazılmış olduğu el büyüklük kartonun deliği yuvarlak olduğu için yalnızca içerden kapının koluna asılabiliyor, çünkü kapı kolu içerde yuvarlak bir tokmak biçimindeyken, dışarda sıva yapılan malayı andırıcı bir metal parçası. Söz konusu metal parçasının eni kartondaki yuvarlak deliğin çapından büyük olduğu için, rahatsız edilmememizi talebedici karton, deliği yuvarlak olmasa içeri asılamıyor, yuvarlak olduğu için

dışarı asılamıyor. Bu durumda, içeriden asarak sadece kendi kendine bildirebiliyorsun, kendi kendini rahatsız etmemeyi... Bu ince ayrıntıyı ancak üstün ırk bir alman beyni düşünebilir. Bir laz örneğin, bu boyut bir salaklığı hayal bile edemez.

Yarım saat geçmeden, Duisburg'dan telefonla konuştuğumuz, Amsterdam Deneme Sahnesi'nden Tonguç, kendisine getirdiğimiz yeşil erikleri almaya ve elimize yük olmaya başlayan ağır alış-veriş çantasını, son durak Amsterdam'a götürmeye geldi. Birden üç kişi olduk hücrede. Tonguç'la ben kerevete kıç koyarak, sandalyemsi kontrüksiyonu masamsı tezgahın altına sürdük, Derya yatağa oturdu. Ne içelim duygusunu geliştirdik. Hücrede mini-bar yok. İki katta bir, asansör çıkışında, para atınca gazoz veren makinalar var. Yeterli bozuk parayı her an üstünüzde bulundurmanız zorunlu. Aptal makina para bozamıyor, yalnızca deliğine uygun madensel parayı tanıyor. Bir avuç bozuk parayla makineli bir kat olan ikinci kata indim,

deliğine uygun yuvarlaklıkta bozuk para sokulunca tatmin olan ve içecek sıvı ifraz eden canavarın karşısına yazıldım. Yalamadan yuttu beş markı ve fakat bir ifrazat yok frijit makinada. Ver lan paramı geri, düğmesine bastım sinirle. Utandı, diling diye düşük yaptı beş markı. Yeniden denedim, gene ayni lezbiyen tavrı sergiliyor hayvan. Arka arkaya bir marklar sokmayı denedim. Bu kez tensel bir uyum oluştu aramızda ve gazozu verdi canavar. Aldım şişeyi, ancak ortada açacak görünmüyor. Bunun bir yerine bir şey yapınca açması gerekir kapağı ve fakat söz konusu canavarın öyle bir yeri, deliği yok ortada. Epey aradıktan sonra, kapak açıcı deliğin canavarın tam arkasında, kıç deliği yerinde gizlenmiş olduğunu keşfettim. Soktum şişeyi kıçına, kanırttım. Büyük bir "foşş" sesiyle açtı kapağı, şampanya gibi patlattı gazozu. Ben böyle bir ani patlama beklemediğim için, tam zamanında geri çekemedim şişeyi, gazozun yarısı da canavarın kıçınına kaçtı. Demek anal birleşmeden hoşlanıyor hayvan. Gazoz makine-

siyle cinsel ilişkiye son verip, odaya döndüm. Makineyle aramızda geçenlerden Derya'ya hiç söz etmedim.

Tonguç'la ileri dönük tiyatro projelerinden, ülkemizde yeni türeyen, dün tiyatrocu olmayan ve fakat bugün ünlü sanatçı, "pop tiyatrocular" dan, Amsterdam'dan ve birlikte yapabileceğimiz şeylerden konuştuk. Kısa muhabbet sonunda, erikleri ve çantayı aldı, öpüştük gitti.

Saat 17.00'de Selçuk geldi, onun arabasıyla, Schauspielhaus'a gittik. Büyük salonda değil de, Kammerspiele isimli küçük salonda oynayacağım. Küçük dediğim dörtyüzelli kişilik bir yer. Orada "FERHANGİ ŞEYLER" 1123. oyun oynanırken, büyük salonda, Yasmina Reza'nın "SANAT" isimli güldürüsü oynanacak. Gene büyük salonda 21.00'de, Dirk Dobbrow'un "DİVA" adlı oyunu sergilenecek. Tam Max Reinhart ekolü dev bir tiyatro. Sahne uçsuz bucaksız, kulis daha da geniş ve labirent. Sigara cıss! Her yerde yasak! İki salonun da kulisi

ortak. Dekor, tiyatronun deposunda bulduğumuz eşyadan yapıldı. Hoş bir yırtık paravan buldum, iki siyah pano, güzel bir ahşap masa. Altı kadın oyuncunun kullandığı bir soyunma odasını verdiler bana. Judith Rosmair isimli oyuncunun yerinde makyaj yaptım. İki tane elma vardı masasında, biri çürümeye yüz tutmuş, belli ki Judith bir kaç gündür uğramamış buraya, elmalara dahi dokunmadan kullandım yerini. Toparlandığımızda, kullanılmamış gibi bıraktık Judith'e masasını. Gençlik ve öğrenci ağırlıklı dörtyüzü aşkın çok hızlı bir izleyici grubuna, güzel bir oyun oynadım. Salonda otuz kişilik boş yer kaldı. Alamanın gişecisi tam sekizde gişesini kapadığından ve türkler sekizdeki oyuna, sekizden biraz sonra geldiklerinden epey izleyici de kapıdan döndü.

Oyundan sonra tiyatronun altındaki kantinde, Hürriyet gazetesi muhabiriyle söyleşerek yemek yedik. Oyunu izlemişlerden Ali Rıza, kız arkadaşı, taksi şoförü top sakallı siyasi çocuk ve Schauspielhaus'da teknisyen olarak çalışan

Isparta'lı Ali, muhabbet ettik, şarap içtik. Kantine bitişik bir salonda, kabare düzeni bir okuma tiyatrosu gösterisi varmış, tam geceyarısı başlıyormuş, ona yazıldık. İlk yirmi dakikadan sonra sıkılarak çıktık, bir taksiyle İbis Cezaevi'ne geldik. Sabah 06.00'da uyandırılmak üzere resepsiyona emir verdik. Çocuk yataklarına büzüştük. 406 nolu odamızın tavana yakın bir yerine raptedilmiş televizyonda biraz kanal gezindik. Televizyon ayak altında olmasın diye duvara raptetmişler çünkü odada "ayak altı" denilebilecek yer de yok. Biraz yüksekte kalıyor ekran, ancak adamlar ne yapsınlar, daha alçağa koyulsa ayağa kalktığımızda televizyona kafamız çarpacak. Aslında herifler burayı bir otel odasına benzetebilmek için epey kafa yormuşlar. Sorun şu ki, bu kafa yoruculardan hiç birinin aklına:

-Lan burdan, iki kişilik otel odası falan olmaz!

sağlıklı düşüncesi gelmemiş.

Saatini Avrupa saatine almayarak,

Türkiye'de bizim evdeki yerel saat anlayışıyla Almanya'yı dolaşan Derya, sabah saat beşbuçukta;

-Eyvah saat altıbuçuk, bizi uyandırdırmayı unuttular!

diye yataktan fırlayınca, ben de uyandım. Odanın içine kaçak inşaat olarak konuşlandırılmış banyoya, sandalyemsi oturma elemanını iterek, nereye koysan sorun yaratan bavulu kakarak, dizimi kerevete çarparak sızarken, Derya yeniden şekerlemeye geçti. Penceresi gemi lumbozu biçim, daracık bir yer, kafa yorucu beylerin banyo sandıkları. Hem sabun hem şampuan niyetine, duvara raptedilmiş, amuda kalkmış bir plastik şişenin ağzını, köpek sever gibi bir iki sıvazladığınızda, elinize sabun ile şampuan arası uçuk mavi bir sıvı bulaşıyor. Onunla köpürtüyorsunuz saçı, başı, kıçı. Yani ne kudretli bir sıvıysa o, saça, başa, kıça ve şu an birden aklınıza gelen yerlerinize gayet şifalı.

Banyodan çıkınca Derya'yı uyandırdım. Yıldırım hızıyla ve sürekli birbirimize ve

banyonun kapısına ve yatağın köşesine çarparak, giyindik, hazırlandık, indik aşşağı. Hesabı ödedik. Zenci olup, hangi dili konuşsa dediğinden bir şey anlaşılmayan, ana dilini nasıl konuştuğunu merak ettiğimiz adamdan, Selçuk adına fatura almayı başararak, bir yirmiüç nisan sevinciyle çıktık Hotel İbis'ten, Bochum'un güneşli ondokuz mayıs sabahına. Bavulu sürükleyerek, öpüşen bir oğlanla kızın, onlar öpüşürken, onları saygıyla esas duruşda yanlarında bekleyen kahverengi bira şişesinin yanından geçerek girdik hauptbahnof'a.

HİÇ YILDIZSIZ OTEL

Pek sevmem Adapazarı turnelerini. Hem yakındır İstanbul'a, hem de gaza bassan yol bitmez. Üstelik gaza da pek o kadar basılamaz. Yoğun trafikli, ne bok yiyeceği bir türlü kestirilemeyen kamyonlarla bezeli, herkesi geçme eğilimli korkutucu otobüslü, pis bir yoldur. Gece dönsen, dönülmez; çok karanlıktır ve kamyonlar ve traktörler ve kimi lada ve skodalar stop lambası kullanmazlar. Oyunun oynanacağı Yıldız Sineması'nın sahnesi göz içi kadar olup, tiyatro oynanabilsin diye salonun ilk iki sırasının üstüne tahta çakarak, sahneyi bir anlamda büyütürler, bu düzensiz çakılmış tahtalar üçüncü sıraya da tecavüz eder ve o sırada, sanki orkestra çukurundaymış gibi, sahnenin altına ayaklarını uzatmış protokol oturur. Niye ısrarla orada otururlar, bunu hiç anlamış değilim. Her gittiğimde sinemayı hınca hınç dol-

duran güzel bir tiyatro izleyicisi vardır, onlar Adapazarı'nda azınlıktır. Çoğunluk tiyatro falan mandallamaz. O azınlık için gidip gelirim bu kimbilir hangi adanın pazarına. Sinemaya ulaşılacak yol, belediye tarafından, kimi sökülüp takılabilen kilitli demirlerle kapatılmıştır, gel dikiz ki dekor kamyonunun sinemanın önüne girmesi gerekmektedir. Bu, her seferinde tiyatro sevmedikleri ya da beni sevmedikleri yalın hallerinden anlaşılan zabıtalarla, büyük kavgalar sonucu başarılır.

-Oynanmıyacak mı lan bu tiyatro burda bu akşam?

Yıllar geçer, belediyeler değişir, bu zabıtalar değişmez. Her nedense bana gıcıktırlar. Kimisi tanır, tanımazdan gelir. Kimisi arabamı parketmeme engel olur. Yıldız Sineması'na ulaşamamam için ellerinden geleni yaparlar, ama ben her seferinde o çok soğuk sinemaya sızar ve oyunumu oynarım. Zabıtalar oynadığıma bozulurlar belki, ancak zabıtalar yüzünden sinemaya giremeyerek oynayamadığım hiç olmadı.

Haziranın yedisi, cayır sıcak kimbilir hangi adanın pazarı, kan ter içinde "FERHANGİ ŞEYLER" 415. ve 416. oyunları oynuyorum, tıka basa doldurulmuş sinemada. Sinema 750 kişilik, iki seansın izleyici toplamı 1600'ün üstünde. Bu turnenin düzenleyicisi Oya Hanım bir görünüyor, bir kayboluyor oyunlar sırasında. İki oyun arası kavga dövüş alıyoruz paramızı.

-Kaçmıyoruz ya Ferhan Bey!

-Ya kaçarsanız?

-Olur mu öyle şey Ferhan Bey?

-Olduğunu çok gördüm. Ali Piliçci'yi tanır mısınız?

-Hayır, tanımam.

-Polis de tanımıyor. Adresinde bulunmuyor. Böyle bir tip var ve fakat yok. Eskişehir'de Arı Sineması'nı belediye otobüsü gibi doldurup, ikibin biletin parasıyla, ben oynamaktayken terketmiş Eskişehir'i.

Oya hanım, ağlamaklı bir biçimde

sayıyor parayı. Çantasından, manto ceplerinden, değişik yerlerinden, lastiklenmiş tomar tomar paralar çıkıyor. Kendisine güvenmeyişime içerlemiş görünüyor. Ben kendisini ne tanırım, güvensizliğim sisteme. Turnede iki oyun arası para alınmazsa, ikinci oyun oynanmaz. Ben ustalarımdan öyle öğrendim. Ustalar da durup dururken icad etmemişler ya bunu. Oya hanımla ilk kez çalışıyoruz. Üstelik, onunla çalışmış olan Salih Kalyon parasını alamamış, turneye çıkarayak uyardı beni.

Oyundan sonra, Oya hanım ve kızıyla, bir köftecide yemek yiyoruz. Oya hanım yüksek perdeden ve ağlıyarak, bağırarak konuşuyor. Kendini savunuyor. Salih Kalyon'un oyununa 40 bilet satılabilmiş. Nasıl versinmiş parasını? Adamın parasını veremeyeceksen, niçin turne düzenleyicisiyim, diye çıkıyorsun ortaya? Sen ona belirli bir parayı garanti ediyorsun, o da dekorunu, ışığını, kıvırını zıvırını, bir kamyona yüklüyor, geliyor buraya. Sen ona *"pardon"* diyorsun! Oysa sinema tıka basa dolunca,

sen *"Gerektiğinden çok para kazandım, size daha fazla vermeliyim!"* demiyorsun. Yani bütün biletler satılınca, içinden tiyatronun parasını ödeyip, geri kalanı banka hesabına yatırıyorsun. Sen düzenleyici falan değil, işi gücü olmayan herhangi bir tipsin, gibi şeyler demek geliyor içimden, karşımda aralıksız konuşan bu alttan üstten sıkıştırılmış piknik tip kadına. Saçının sarı olması söz konusu değil, öyle olsa kaş siyah olmaz, fakat saç kanarya sarısına boyanmış, köftecinin ismi basılı kağıt peçetesiyle, ağladığı için, gözünden akan siyah boyaları siliyor, ağlamayı ve konuşmayı sürdürüyor. Meğer bugün, rahmetli beyiyle evlenme yıldönümüymüş, ille ağlaması şartmış zaten onun bugün. Düşündüklerimi söyleyemiyorum. Ayrıca kızı da ayni anda, annesini haklı çıkarır şeyler söylüyor. İkisi bir ağızdan, bağıra çağıra anlatıyorlar. Ben köfteyle görüşüyorum. Aslında yapay sarışın piknik tip Oya hanım, şu an çok mutlu, bu gece birdenbire zengin olduğunun, müthiş sevincini belli etmemeye uğraşmanın derin sıkıntısında,

sıkı sıkı tutuyor elindeki para dolu çantayı. Eve gidip, paraları havaya atacak, sabaha dek ana kız karşılıklı göbek atacaklar. Bunu bana belli etmemeye uğraşıyorlar. Ağlaşıyorlar. Kısa kesiyorum bu epik gösteriyi. Oya hanımı ben bulmadım, o beni buldu, bir daha buluşmayacağız, kapa parantez. Onlardan ayrılıp otele geliyorum, devrisi gün Eskişehir'de oynayacağım.

Gayet hanzo otelimiz, hiç yıldızsız, iddiasız. Bir büyük, bir küçük yatak var odada. Otelin en büyük odası buymuş. Küçük yatağı koymasalar oda biraz daha büyük olabilir aslında. Kocaman bir gardrob var, açıyorum, içinde bir çift eski ayakkabı ve kirli bir havlu var. Giden biri unutmuş olamaz. Banyoda bir de permatik var. Anlaşılıyor ki, otelin pek kiralanan bir odası değil, bir müsdahdem o odada yaşıyor, bir anlamda bağımsızlığını ilan etmiş. Benim bir gecelik geçici işgalim yüzünden de, tam bir boşaltmaya gitmemiş odayı. Sanırım yandaki odaya yatay geçiş yapmış. Ben gider gitmez, gene gelip yerleşecek. Otel boş zaten. Bu

da çok doğal. Adapazarı'nda bu otelde yatıp sabaha kadar trafik gürültüsü dinlemek için insanın sadece, ertesi gün Eskişehir'e gidiyor olmak gibi bir nankör sebebi olmalı. Hiç soyunmadan, yatağı hiç açmadan, battaniyeye fazla değmemeye uğraşarak, sağ kolumu başımın altına alıp, uzandım yatağa, takmamak lazım bu ve benzeri beşbenzemez otellere. Bir daha burada kalmayacağız, onu biliyoruz en azından. Kapa parantez.

Haziranın ortası, bindokuzyüzyetmişyedi. Bütün bir kış, zaman zaman, mum ışığında yazdığım "KAZANCI YOKUŞU" kitabımı temize çekmişim. Mum ışığında yazmamın nedeni, bir Victor Hugo kompleksinden kaynaklı değil, o yıl Kazancı Yokuşu'nda Hazreti Ceryan çok az göze göründü. Kırmızı bir dosyaya koyup ONK Ajans'a götürmüşüm eserimi. Osman Karaca, o kırmızı dosyayı Koza Yayınları'na, Tarık Dursun K.'ya verebileceğini belirtmiş. Hemen yayınlamazlarmış. E, olsun benim evde durup tozlanacağına, biraz da Tarık Dursun'da dursun. Yayınlanınca bin lira gibi bir para veriyorlarmış bu işe. Ev kiram iki bin lira. Bu ayın kirasını babamdan alarak ödemişim zaten. Benim derdim, kitabım basılsın. Ali Poyrazoğlu, bu yıl Küçük Sahne'de "DUR KONUŞMA SUS SÖYLEME" oyunumu oynadı.

Ondan telif aldım. Şimdi başkent turnesinde, sonra İzmir'e geçecek. İzmir'e damlayıp telif alacağım. Derhal Bodrum'a gidip, telifi alkole çevireceğim. Param bittiğinde, Ali Poyrazoğlu turneyi bitirip nasıl olsa Bodrum'a gelecek, onun yakasına yapışıp, telifimin son damlalarını alacağım. İki aylık geçinme planımı yapmışım. Ülkede hükümet krizi var, bu beni bağlamıyor, yeni kurulacak hükümette görev almayı düşünmüyorum. Türkiye'nin durumu çok kötü, böyle bunalımlı bir dönemde iktidarda olmam, çok yanlış olur, diye düşünüyorum. Zaten bana şu ana kadar resmen yapılmış bir bakanlık teklifi yok, fakat bugünlerde, başkentte, herkes herkese bakanlık teklif ediyor. Her parti birbirinden milletvekili transfer ediyor, Milli Selamet Partisi genel başkanı Necmettin Erbakan, gayet müslüman slalomlar ve abdestli buz pateni numaralarıyla hükümet kurulmasına engel oluyor. Başbakanlığı iş edinmiş Süleyman Demirel, sinirli görülüyor, tebessüm ederek, gerdan kırarak sinirli görünmediğini sanıyor. Alparslan Tür-

keş, Türkeş'siz bir hükümet kurulamayacağının bilinci içinde pusuda bekliyor. Ecevit, çalışkan bir örnek öğrenci gibi, elinde çantası, hükümet kurmak üzere, fır dolanıyor.

Seçimler beklenildiği gibi Ecevit'i iktidara getirmedi. CHP 213 milletvekili çıkarabildi. Salt çoğunluğu yakalayamadı. Türkeş işi büyüttü. Demirel toparlandı. Erbakan kaybetti. Feyzioğlu ve Bozbeyli silindi. Ecevit hükümeti kurmakla görevlendirilmiş, koalisyon yapacak parti arıyorken, bana pat diye Ankara'dan bir telgraf getiriyor postacı. Demirel'den mi, Ecevit'ten mi acaba diye merakla açıyorum altıya katlanmış kağıdı; gönderen Ali Poyrazoğlu. Bildirdiği Ankara telefon numarasını acele aramamı istiyor. İnip, Yusuf Bakkal'dan arıyorum başkenti. Alpay İzer ve Tuncay Özinel'in Ankara oyunları sonunda ayrılacaklarını, Özcan Özgür'ü bulup, tekst verip, teksti vermekle kalmayıp ezberletip, onun ezberlemiş halini koluma takıp İzmir'e getirmemi, Tuncay ile Alpay'ın oynadığı rolleri oynamamızı istiyor Ali. İzmir'e bir gün

erken gidilip, o gün prova yapılabileceğini söylüyor. Ali'yle konuştuktan sonra, Özcan'ın evinin altındaki dükkanı arıyorum. Bir sigara içimi bekliyorum telefonun başında, Yusuf Bakkal'la söyleşiyorum. Sonunda Özcan ulaşıyor telefona. Durumu özetliyorum. Buluşup konuşmaya karar veriyoruz.

Görüşme sonucu, Özcan İzmir turnesine gelmeye karar veriyor, ancak avans istiyor. Annesine para göndermesi gerektiğini belirtiyor. Ali aramasaydı annesine ne göndereceğini soruyorum, İzmir'de avans alabileceğini anlatıyorum, pek üstelemiyor.

Bir kaç gün sonra Ali bize uçak biletleri gönderiyor, 7 Temmuz saat 14.00'de, Beyoğlu'nda Kulis Bar'da, havaalanına gitmeden önceki içkilerimizi içmek üzere buluşmaya karar veriyoruz.

Kulis'e biraz erkence geliyorum. Jön Ünsal ve Emin Gürültü var barda. Onlarla oturuyorum. Patron Jorj yok. Mehmet Ali çekip çeviriyor barı. Zaten yakında tatile girecek Kulis

Bar. Havalar acayip sıcak. Havalardan ve hükümet sorunundan konuşuyoruz. Emin Gürültü, heyecanla ve hızla Ecevit'e oy vermeyenlere sövüyor. Aslında konuşmuyor Emin, bir tür efekt yapıyor. Kekemenin dediği anlaşılmayanı, üstelik çok hızlı konuşuyor, ayrıntı olarak laz. Mavi gözlü, kırmızı yanaklı, çocuk gibi gülen, Özcan'ın deyimiyle *"dünya güzeli bir insan"*. Dediğinden bir şey anlamak olası değil. Biz onu iyi tanıdığımız, onun duygularını çok iyi çakabildiğimiz için, gözünden, el kol işaretlerinden ne dediğini anlar hale gelmişiz. Soyadı Gürültü, değildi elbette, ona bu ismi ben takmıştım, kendisi de çok benimseyerek, çok severek kullanmaya başlamıştı. Kendisiyle alay etmeyi, insanın kendisiyle alay edebilmesinin gerekliliği konusunda doktora tezi vermiş gibi biliyordu. Müthiş neşeli biriydi. Birden fazla leblebiyi havaya atar, hepsini bir anda ağzıyla yakalar, gururla öğütürken diklerdi rakıyı. Jön Ünsal, gene içkiyi bıraktığı için, daha soğuk bir bira söylerken, Özcan çakırkeyif, kolu *"Gluk"*

dediği nişanlısının omuzunda, en saygılı ve duygulu haliyle girdi Kulis'in kapısından. Öpüşüldü. Yeni cin-tonikler söylendi. Aradan ne kadar cin-tonik geçti bilmiyorum, Emin epey gürültü yaptı, Jön Ünsal biraların yeterince soğuk olmadığından şikayet etti, Özcan nişanlısı Gluk'u, öptü, kokladı, uçak saati yaklaştığından, alkole havalimanı barında devam etmek üzere, hep birlikte körkütük çıkıldı Beyoğlu'nun bunaltıcı temmuz sıcağına.

Benim elimde eski bir siyah çanta, bir de daktilo var. Özcan'ı nişanlısı, Özcan'ın bavulunu Emin Gürültü taşıyor. Eli boş olan Ünsal da benim daktiloyu kaparak, benim yükümü hafifletti. Bir taksiye el ettik. Durdu, doluştuk. Emin Gürültü ve Ünsal öne oturdular. Özcan, Gluk ve ben arkaya sıkıştık. Arabanın içi hamam gibi sıcak. Özcan pencereyi açmak istedi. Bu işi becerecek pencere kolunun kopuk olduğunu gördü. Ona öyle gelip gelmediğini anlamak için, kol olması gereken deliğe parmağını soktu. Oranın sadece bir delikten ibaret oldu-

ğunu algıladı. Şaşkınlıkla bir bana, bir Gluk'a baktı.

-Yok Özcan'cığım, kopmuş!

dedi Gluk. Sıcaktan bunalan Özcan şoföre, sinirle:

-Cam, efendim!

dedi.

-Açılmaz ağbi!

diye yanıt verdi şoför.

-Hay hay efendim!

diyerek Gluk'un kucağına düştü Özcan. Bu sırada Emin Gürültü şoföre:

-Doğru havaalanı! Yeşilköy!

gibi şeyler söylüyor, şoför hiç bir şey anlamıyarak ona boş boş bakıyordu.

-Emin, gürültü etme!

denildi. Emin sustu.

-Gitmesem mi acaba ben şu İzmir'e!

diye söylendim.

-Ecnebi vaginası gibi yanıyordur şimdi İzmir!

dedi Ünsal.

-Biiz.....biz....biz..d...g...gi.....gigigi-
giggg..... dlmlmllllmmmmmm.

gibi bir ses çıkardı Emin Gürültü.

-Ben gitmiyorum efendim!

diyerek derin bir uykudan silkindi Özcan. Horoz gibi dikildi.

-Ne işimiz var bizim İzmir'de ağbicim?

diye fişteklediim.

-Tabii efendim...İzmir'de ne işimiz var efendim? Ben daha annemin parasını göndereememişim...Avans istiyoruz... Bızzzt! Gitmiyorum efendim!

Beyoğlu'nun ara sokaklarında gereken manevralarını tamamlayan şoför Tarlabaşı'na çıkmak üzereyken, nereye gitmek istediğimizi yeniden sordu.

-Havaalanı kardeşim!

denildi. Emin de o anlamda gürültüler çıkardı. Gülüşmeler oldu. Şoför kendisiyle dalga geçtiğimize giderek inanarak:

-Sahiden mi havaalanı?

diye sordu.

-Evet efendim. Havalimanı efendim! Yeşilköy'e çekiniz efendim! Saatlerdir İzmir konuşuluyor burda, herhalde İzmir'e taksiyle gidecek değiliz efendim.

Özcan susturuldu. Emin aşırı gürültü ve efekt yaptı.

-Kusura bakmayın, benim istepnem yok, havaalanına gidemem. Siz başka bir arabaya binin!

diyerek, sağa çekip frene bastı şoför.

-Hay hay efendim. İneriz efendim. Şerefle efendim! Senin camın açılmaz, arabanın içi İzmir gibi,istepnen yok, ben senin arabana niye biniiim?

diye söylenen Özcan arabadan çıkarıldı, başka bir taksiye sokuldu. Ve fakat susturulamıyor. Yeni taksi şoförüne:

-Şoför Bey kardeşim, istepneniz var mı efendim?

dedi.

-Var ağbi.

-Güzel. Cam açılıyor mu efendim?

-Açılır ağbi.

-Güzel! Doğru havalimanı efendim!

-Peki ağbi!

-Canım kardeşim benim.

-Bana mı söylüyorsunuz ağbi?

-Evet efendim.

diyerek camı açtı Özcan.

-Birer tek!

diye demir atılan havalimanı barında da epey içildikten sonra, Ünsal, Gluk ve Emin Gürültü'yle, gürültülü bir biçimde öpüşüp vedalaştık. Özcan'la ikimiz uçağa ulaştık. En arkadaki ikili koltuğa oturduk. Özcan hemen sızdı. Aslında ben ondan çok içtim, ancak Özcan'ın komaya girmesi için iki küçük bira da yeterli olabiliyor. Kırk yaşında başlamış içkiye, o yaşa dek ağzına sürmemiş. Sürdüğü an zurna oluyor... Bızzt... Dırtt.. gibi telgraf yorumlara geçiyor, eğer onu iyi tanımıyorsanız, anlaşma şansınız yok. Ben önce onun kemerini, sonra kendi kemerimi bağladım. Uçağın kalkması için herşey hazır,

uçakta öyle bir devinim yok. Sigara içilemiyor. Uçağın içi bin derece! Ter fışkırma biçiminde bedenden dışarı atıyor kendini. Böyle bir durağan onbeş dakika geçti. Özcan uyandı, sigara çıkardı, yakma eğilimi gösterdi. Henüz içilemediğini belirttim. Gözümüz önünde yanan "SİGARA İÇİLMEZ" ışıklı bildirge aygıtını gösterdim. Uçak kalkıcak, o ışık sönecek, ancak o zaman yakılabiliyor sigara. Özcan şaşkınca:

-Kalkmadık mı?

dedi.

-Hayır.

-Ne bekliyoruz efendim?

-Bilmiyoruz efendim!

O sırada uçakta anons cozurtusu oldu:

-Sayın Ali Yılmaz! Sayın Ali Yılmaz! Lütfen, uçaktan inerek, bagajınızı gösteriniz!

Aynı anons, sanki Ali Yılmaz ingiliz asıllıymış gibi, bir de ingilizce olarak yinelendi. Herhangi "Ali" ya da "Yılmaz" bir tepki görül-

medi uçağın içinde. Her otuz saniyede bir yinelenen bu cozurtulu çağrı, kırkıncıdan sonra, sıkmaya başladı. Üstelik, Özcan'la ikimiz küçük penceremizden, pistte tek başına hüzünlü olarak, bir görevlinin yanında duran orta boy vişneçürüğü bir bavul görüyoruz. Belli ki Ali Yılmaz'ın söz konusu bavulu bu. Fakat yirmisekiz dakikadır, uçakta hiç kimse:

-Ali Yılmaz benim!

diye ortaya çıkmıyor, sanki Ali Yılmaz olmak ve vişneçürüğü ortaboy bir bavul bulundurmak suçmuş gibi. Uçakta Ali Yılmaz isimli birisi olmadığından, mürettebattan başka herkes emin olalı epey oldu. Anons ısrarla sürüyor. Uçak bu yüzden kalkamıyor. Ali Yılmaz'ın suç unsuru bavulu, tutuklanmak üzere görevlinin yanında kös kös duruyor. Ter, sel gibi akıyor uçağın içinde. Herşey, her yer ve herkes sırılsıklam, en fenası Özcan Özgür'ün elinde yakılmaya hazır sigara ve ona arkadaş kibrit, sabırsızlıkla dingildiyor. Özcan sigaraya baktı. Pencereden bavula baktı. Bana baktı. Birden ayağa

kalktı ve uçağın en arkasından pilot kabinine doğru bağırdı:

-Ali Yılmaz'ın amına koyim!

Muhteşem bir sessizlik oldu uçağın içinde. Herkes döndü Özcan'a baktı. Ben de çok şaşırdım. Özcan kadar terbiyeli, efendim'siz konuşmayan bir adamın ağzından böyle bir cümle nasıl çıkabildi? Özcan son darbeyi vurmuş, muzaffer bir gladiyatör gibi oturdu yerine. Uçağın içinde homurdanma başladı. İki hostes sinirle ve hızla yanımıza geldiler. Daha yaşlı görüneni Özcan'a:

-Derhal uçağı terkeder misiniz!

dedi.

-Derhal şu uçağı kaldırır mısınız efendim! Ali Yılmaz diye biri yok!

dedi Özcan.

-Lütfen uçaktan iner misiniz!

dedi bu kez öbür hostes. Özcan onlara küçümseyici bir gülücük yaparak, yakamadığı sigarasını ağzına koyarak, pencereden dışarı bakmaya koyuldu. Hostesler sinirli sinirli gittiler pilot ka-

binine doğru. Çok kısa bir süre sonra, "Sitivırt" denilen, uçağın pilotu değil de esas çocuğu sayılan, üniformalı jön eskisi geldi, burnumuza dayandı:

-Derhal uçağı terkeder misiniz!

-Ben sizinle İzmir'de görüşücem efendim!

diye onu da tersledi Özcan, gene pencereden dışarı bakma işine yazıldı. Fakat uçağın pilotu değil de esas çocuğu sayılan üniformalı jön eskisi, gitmiyor. Bizi uçaktan indirme konusunda büyük bir titizlik ve kararlılık gösteriyor. Yarım saattir Ali Yılmaz bekleyen yolcular, şu an bizim indirilmemizi bekler konuma geçtiler, bütün uçak bize karşı bütünleşti. Herkes pis pis bize bakıyor. Bin dereden sıvı naklederek, Özcan'ın önemli bir aktör olduğunu, İzmir'e Ali Poyrazoğlu turnesine gittiğimizi, benim de orada oynanacak eserin yazarı olduğumu, hafif alkolün de etkisiyle Ali Yılmaz sendromuna girdiğimizi anlattım. Uçağın pilotu değil de esas çocuğu sayılan üniformalı jön eskisi, bezdi ve gitti. On-

dan sonra Ali Yılmaz anonsu da olmadı. Birdenbire uçak kalktı. Sigara yasağını belirleyici ışık söndü, sigaralarımızı yaktık.

Uçakta kraker ve kahve dağıtıldığında Özcan bu konularla hiç ilgilenmedi. Kendisine kraker uzatan hostesi:

-Ben sizinle küsüm efendim!

diye tersleyerek, elinin ucuyla geri itti krakeri. Kraker de şaşırdı olup bitene. Ben krakeri alarak konuyu kapattım.

İzmir havalimanında uçak mürettebatına hakaretten ötürü bizi tutuklamak gibi eğilimler olduysa da Özcan hepsini:

-Bızzt efendim! Dırtttt efendim! Gırçk ve zınnk efendim! Bendeniz malülen emekli assubay, aktör Özcan Özgür efendim! Çamlık Senar Bahçesi'nde oyunum var efendim! Pardon yani!

gibi beyanatlarla olaylardan sıyrılmayı başardı, kendimizi bir taksiye dar attık. Derhal birer sigara yakışıldı.

-Terbiyesizler!

dedi Özcan. Otele kadar hiç konuşmadık.

Basmane'de Billur Otel. Özcan ve benim için iki kişilik bir oda ayrılmış, beşinci katta. Bütün ekip o katta kalıyormuş zaten.

-Buyrun çıkalım efendim!

-Siz önden buyrun efendim!

Beşinci kat sahanlığının dibinde küçük bir koridorda bir birine bakan iki oda, ortada koridora bakan bir kapı, iki odanın ortak lavabo tuvalet ve duşu.

-Öbür odada kim kalıyor?

-Mihran Baron ve Erbil Çeviker beyler!

-Güzel !

Odamız daracık balkonlu, iki beyaz pikeli yataklı, hanzo bir oda. Odanın yazarlığa uygun masa yanındaki yatak benim, duvar dibi Özcan'ın olarak oda parsellendi. Özcan bavulunu yatağının üstüne koydu, açtı ve on, onbeş kibrit kutusu çıkardı, hepsini odanın değişik yerlerine fırlattı.

-N'oluyor Özcan?

-Gece uyanırız, kibrit mibrit bulamayız. Her yere serpelim, elimizi attığımızda bulabilelim efendim!

Sırayla duş alındı, İzmir muhteşem sıcak. Sürekli duş alma gereksinimi oluyor. Özcan takım elbiselerini, boyunbağlarını, ayakkabılarını bavulundan çıkardı ve askeri bir disiplin içinde dolaba astı. Benim öyle elbiselerim falan olmadığı için, daktilomu açtım, aynalı masaya yerleştirdim. Defter, kalem, kaatlarımı çekmeceye koydum. Bütün sigaralarımı çıkardım. Birer sigara yakıp, belimizde bağlı havlularla yatağa uzandık.

Daha sigaralar bitmeden telefonla Ali Poyrazoğlu aradı. Prova yarın yapılacakmış. Oyunun finali olan, Erbakan, Demirel, Türkeş sahnesini de, son gelişmelere göre, yeniden yazsam çok iyi olurmuş.

O günlerde, Ecevit'in hükümeti kuramayacağı anlaşılmış, Demirel, Erbakan, ve Türkeş, koalisyon kurmak üzere görüşmelerdeler, bakan sayısı konusunda pazarlık yapıyorlar.

Hemen oturdum ve "BAKANINA POKER" sahnesini yazdım. İkinci MC hükümetini kurmak üzere, Demirel, Erbakan ve Türkeş poker oynuyorlar.

Çıkarıp daktilodan okuyorum Özcan'a, çok gülüyor. Gözlerinden yaşlar geliyor.

-Of annem of!

diye dizine vuruyor. Çok güldüğü zaman yaptığı bir katlama hareketi bu Özcan'ın. Erbakan'ı Ali, Türkeş'i Özcan, Demirel'i ben oynayacağım. Özcan hemen, Türkeş provalarına başlıyor odada. Derhal berbere gidip saçımı ve bıyığımı kestiriyorum. Ben bıyıksız olarak odaya döndüğümde, Özcan tamamen Türkeş olmuş durumda. Aynı sesi ve vurguyu yakalamış.

Ekiple birlikte yemeğe gidiyoruz. Herkesi tanıyoruz, ikimiz de daha önce çalıştık bu ekiple, Beyhan Akbaş, Gül Yalaz, Korhan Abay, Oya Başar, Gülşen Gürsoy, ışıkçı Erbil, piyanist Mihran Baron ve elebaşı Ali Poyrazoğlu. Herkes, Özcan'la benim ekibe katılmamızdan mutlu. Yeni yazdığım sahneyi anlatıyorum. Herkes

keyifleniyor. Bu İzmir turnesinin çok keyifli geçeceğinden konuşuyoruz. Ali şakayla karışık tehditte bulunuyor:

-İyi oynayın! İyi oynamazsanız oyun tutmaz, hemen kapatır Paris'e giderim!

Kafalar gıcır, Billur Otel'e dönüyoruz. Herkes odasına çekiliyor. Otelin, özellikle odamızın ne kadar gürültülü olduğu yatağa uzanınca anlaşılıyor. Sıcaktan kapı, pencere açık yatıyoruz, caddenin trafik gürültüsü korkunç. Penceremizin altında bir kırmızı ışık var, arabalar orada fren yapıp, vites küçültüp duruyor, sonra vites değiştirerek yeniden kalkıyorlar. Durmayan bir trafik akışı var. Kamyonlar muhteşem gürültüler çıkarıyorlar. Özcan sinirle fırlıyor yataktan:

-Odamızdan tırlar geçiyor efendim!

Tam trafik gürültüsüne alışıp gözü yummaya domuzlandığımızda, komşu odadan Mihran Baron'un o dayanılmaz, yer gök inleten horlaması başlıyor. Özcan efendice kapısı açık

olan yan odaya gidiyor, Mihran Baron'un kulağının dibine çömeliyor ve horlamayı önleyeceğini umduğu kimi sesler çıkarıyor:

-Kikukkukkak..Kirikukkuk....

Daha çok bir kurbağa sesini andıran bu hezeyanları, adamın kulağının içine fısıldamayı sabırla sürdürüyor. Sonunda Mihran Baron, gözünü açmadan, yatakta bir taraftan öbür tarafa dönerken, tatlı ermeni vurgusuyla;

-Hay sikeceğim bu kurbağayı!

diye söylenince, Özcan onu sarsarak uyandırıyor ve oteli ayağa kaldıracak bir biçimde bağırmaya başlıyor:

-Kurbağa değil efendim! Kurbağa değil! Oda arkadaşınız Özcan Özgür!

Turnenin sıkıyönetim komutanı Beyhan Akbaş uyanıyor. Hepimize fırça çekerek yatmamızı sağlıyor. Biz Özcan'la yattığımız yerden odamızdan geçen kamyon, otomobil ve motosikletleri sayıyoruz sabaha kadar, gün doğarken bir ara sızıyoruz, güneşle birlikte yeniden uyanıyoruz.

Provadan sonra Ali'ye, Billur Otel'de kalamayacağımızı bildiriyoruz. Ali de durumu anlayışla karşılıyor, bir gün sonra Efes Oteli'nin arka sokağında Otel Kısmet'e taşınıyoruz.

Yeni otelimiz, düzgün, temiz ve en önemlisi sessiz ve sakin. Özcan gene duvar dibindeki yatağa yerleşip odaya kibrit serpiyor.

İki günde oturtuyoruz oyunu. Üçüncü gün kapı baca kırılıyor koskoca Çamlık Sinar Bahçesi'nde. Bu durum benim yüzde on telif ücretimi de yükseltiyor elbette. Sıkı para yemeye başlıyoruz İzmir'de, ikinci MC hükümetinin kurulup Süleyman Demirel'in kimbilir kaçıncı kez başbakan olduğu günlerde.

Poyrazoğlu'nu her gece birileri almaya geliyor oyun çıkışına. Biz de Özcan'la, Beyhan'ı, Oya'yı, Gülşen'i ve Gül'ü alıp, fayton tutuyoruz. Mogambo'da içiyoruz, dansediyoruz. Kızlar otele bırakıldıktan sonra, ikimiz işkembecide final yapıyoruz. İşkembeci şef, Özcan'ı televizyonda oynadığı "Refik Zafer" tipinden tanıyor, onun çorbasını, üstüne kırmızı pul biberle

"Refik Zafer" yazılmış olarak sunuyor. Özcan'a o rolü benim yazdığımı bilmeyerek benim çorbamın üstüne herhangi biberli bir not düşmüyor. İşkembeci şef marifetinin iltifatını beklerken, önünü göremeyen zil zurna Özcan'ın başı çorbanın içine düşüyor, burnu çorbaya giriyor. Okunamadan bozuluyor, özenle yazılmış "Refik Zafer" yazısı.

Devrisi gün Özcan'a anlatıyorum olayı, çok mahcup olarak, işkembeciye gidiyor, şeften özür diliyor, saygılarını sunuyor.

İstanbul'dan filimci Nazmi Özer geliyor, Efes Oteli'nde bir oda tutuyor, fahri olarak turneye katılıyor. Mavra güzel, fakat gezginin sıkıyönetim komutanı, ayni zamanda hamile Beyhan Akbaş, zamparalığa izin vermiyor;

-Yürüyün, doğru otele!

gibi emirlerle, bizi getirip çocuk gibi yatırıyor. Beyhan Akbaş'sız gece programları yapmaya uğraşırken, bir gün trafik kazası geçirmiş, bir kolu sakatlanmış, Sökeli sinema jönü Mesut Engin ve arabalı sarışın sevgilisi Lümükümüfü karışıyor

hayatımıza. Lümükümüfü, bir kadeh içince sarhoş oluyor ve ne desen:

-Lümü..kü..mü..fü...

gibi sesler çıkarıyor. Biz bir bok anlamıyoruz, fakat buna alışkın olan Mesut;

-Tabii hayatım!

gibi yanıtlar veriyor. Bu yüzden kızın adı öyle kaldı. Lümükümüfü'nün bir kız arkadaşı var, kendisine bayılıyorum. Onun da bana bayıldığı hemen su yüzüne çıkıyor. Ben hayatımın kadınını bulmuş durumdayım, Özcan'ın henüz sevgilisi yok. Onun izin verdiği zamanlarda, yani bize odayı terkedince buluşabiliyoruz hayatımın kadınıyla. Özcan giderek bozulmaya başlıyor buluşmalarımıza.

-Gene mi efendim?

gibi çıkışlarda bulunuyor. Genelde oyun çıkışına gelen hayatımının kadını, Özcan ve ben birlikte bir taksiyle Otel Kısmet'e geliyoruz, biz otelde iniyoruz, Özcan Pasaport'a bira içmeye gidiyor, bir iki saat sonra geliyor. Bir kaç gece sonra, bu durumdan şikayetçi olmaya başladı. Pasa-

port'ta yapayalnız, terkedilmiş olarak saatlerce biralar içiyormuş, bira şişesiyle konuşuyormuş, uykusu geliyormuş, sokak serserileri gibi masalarda uyuyormuş.

Gene bir akşam üçümüz Çamlık Senar Bahçesi önünden taksiye bindik, otele geldik, hayatımın kadını ve ben indik.

-Erken gelmeyiniz Özcan Bey!

dedim.

-Anladım efendim. Görevimiz tehlike!

diye bütün dişlerini göstererek sinirlice güldü ve taksiyle Pasaport'a gitti. Hayatımın kadınıyla otele girdik. Odanın anahtarını aldık. Bir süre asansör bekledik, neyse geldi nazlı asansör, yukarı çıktık. Odanın kapısına anahtarı sokarken, içerde telefon çaldığını duydum. Açtım kapıyı, zor yetiştim telefona. Özcan Pasaport'tan arıyor.

-Yeni bir olaya başlanmasın, geliyorum.

-Daha odaya şimdi girdik. Eski bir olaya da henüz başlanmadı. Hiç bir başlangıç olmadı. Bir iki saat sonra

gel!

-Derhal geliyorum!

diyerek kapattı telefonu. Biz hayatımın kadınıyla içkiler söyledik. İçkiler gelmeden Özcan geldi dayandı kapıya. Açtık, girdi. Biraz sonra içkiler geldi. Üçümüz birlikte içkiye verdik kendimizi Otel Kısmet'te.

Daha sonraları, Özcan bu olayı, ballandıra ballandıra anlattığı hikayeler repertuarına aldı. Yıllarca, benim de bulunduğum kimi içki sofralarında anlattı. Özcan'ın anlatısı şöyle:

-Beyefendi ve hanımefendiyi taksiyle otele bıraktım, ben Pasaport'a gittim. Görevimiz tehlike! Orada, tek başıma sabaha kadar, üşüyerek, ellerime hoh yaparak, biralar içtim. Bira şişeleriyle konuştum. Martılarla görüştüm. Sabah oldu. Poğaçacılar geldi. Haddim olmayarak, otele, kendi odama telefon ettim. "Artık geliyorum!" dedim. Telefondan bir ses: "Gelmeeee!" Kimbilir kaçıncı çalışmasının hangi bölümün-

deyse beyfendi...Yürüyerek, sabah ayazında, ağır ağır otele geldim. Odaya çıktım. Kapıyı tıkladım. İçerden bir ses: "Bi dakkaaaa!". O ne uzun bir bir dakikadır yarabbim. Kapı açılmıyor. İçerde olay sürüyor. Ben kapının tokmağında sızmışım efendim. Saatler sonra kapıyı açtılar... Aaaa, tip top giyinmişler, sanki hiç bir şey yapmamışlar gibi, öyle oturuyorlar.

LONDRA'DA FELEK BİR GÜN SALAKKEN

Üç saat kırkbeş dakikada geldi Türk Hava Yolları, İstanbul'dan Londra'ya. Ve fakat iniş izni alamıyarak dolaşmaya başladı Londra'nın üstünde. Ben oniki yıl sonra, Derya ilk kez geliyor Londra'ya. Bakalım Londra ne kadar değişmiş ve bizi hatırlıyor mu bakalım Picadilly Circus ve Carnaby Street? Artık Celia Gore-Booth'suzdur Londra. Bir kaç yıl önce intihar etti. Magic Circus'lü oyuncu arkadaşım. Junction road'da pipocu Mr.Simms'ın dükkanı duruyor mu hala acaba? Bizzat kendisi yaşamasa bile dükkan yerindedir herhalde. Böyle şeyler düşünerek bakıyoruz uçağın perceresinden çok yeşillik Londra'ya. Uçak bir kuş gibi süzülüyor Britanya'nın üstünde. Derya uçağımızın düştüğünden emin olarak elini elime kenetlediği sırada da küt diye indik yere. Bunun bir düşüş değil de iniş olduğuna Derya da inandı.

Sorunsuz bir giriş oldu İngiltere'ye. Eskisi gibi test usulü ahret aşama sınavından geçmedik. Oysa ben iki kez İngiltere'ye sızma başarısı göstermiş deneyimli bir türk olarak epey gözünü korkutmuştum karımın.

-Şimdi bizi uzun bir sınavdan geçirecekler. Neredeyse, İngiltere'ye girmememizin daha iyi olacağına bizi ikna etmeye çalışacaklar. Sakın şaşırma. Sonunda gireceğiz, merak etme. Üstelik elimizde, Hackney Empire Tiyatrosu'nda "FELEK BİR GÜN SALAKKEN" oyununu oynayacağımıza dair ciddi ve ingilizce bir sözleşme var. Hiç korkma.

gibi açıklamalarda bulunmuşum. Hiç bir şey sormadı Misis Kadın Polis. Zart diye bastı giriş damgasını. Herhalde geçen zaman içinde ingilizler de anladılar türklerle başedemeyeceklerini.

-Okey okey, geçin!

tavrı takınmışlar. Ya da Avrupa birliğine resmen aday olduğumuz için böyle bir davranışta bulunuyorlar. Polisten geçtik, sigara içmek çok ya-

sak koridorlardan kilometrelerce yürüdükten sonra, bavullarımıza kavuştuk. Onları tekerlekli bir bavul-taşır el arabasına yükledik, çıktık Londra'nın ayazına, ocağın yirmiüçü. Bize sırıtışından ve renkli türkçe bakışından, bizi karşılayacak olan Murat olduğunu şıp diye anladığımız gence uzattık elimizi. Murat tam bir ingiliz centilmeni. Bizi almaya gelirken yolda arabası bozulmuş, bin özür diliyor, taksi kuyruğuna yazılıyoruz. Takside sigara içip içemeyeceğimi soruyorum Murat'a. Genelde içilemeyeceğini, buna izin veren bir şoför beklememiz gerektiğini belirtiyor çok üzülerek, sanki ingiliz taksilerinde sigarayı yasaklayan kendisiymiş gibi. Otele kadar sigara içmeden durabileceğimi söylüyorum. Sıradaki taksiye biniyoruz. Murat bize, hem türkçe hem ingilizce Londra el kitaplı, haritalı şık bir dosya sunuyor. Otelimizin bulunduğu Marble Arch ve çevresi hakkında bilgi veriyor. Kendisinin tiyatroyla ilgisi yok. Bu Londra turnesini düzenleyen 476 Oyuncuları'nın sorumlusu Umut'un arkadaşı. Gönüllü olarak yazılmış rehber-

liğimize. Hafta sonları bir yerde tezgah açıp kolye molye satıyormuş. Derya'yla derhal sıkı bir kolye muhabbetine girişiyorlar. Sigara içme arzum ayyuka çıktığı sırada Paris'teki Arc de Triomphe'un bir numara küçüğü dev bir mermer kemer kapı olan Marble Arch'ın 1851 yılında Buckingham Sarayı'ndan buraya getirildiği gereksiz yan bilgisini Murat'dan edinerek ve yanından geçerek ulaşıyoruz Bryanston Street'deki Mostyn Hotel'e.

Daha kapı girişinden otelimizin iddiasız bir otel olduğu belli. Turneyi düzenleyen 476 Oyuncuları tutmuş bize oteli. Resepsiyona dayandık, acilci bir sigara yaktım. Derya'nın ve benim pasaportumu uzattım. Resepsiyondaki Miss Acelemiz Yok, bizden önce gelmiş birilerine ağır ağır bir şeyler anlatıyor, bizimle ilgilenmiyor. Daha bizim gak guk etme sıramız gelmediği için, Miss Acelemiz Yok bize hoşgeldiniz falan da demiyor. Biz henüz hoşgelmemişiz gibi, sanki otele böyle bir üçlü ve bavulları girmemiş, resepsiyona dayanmamış gibi davranıyor. Otele hoşbul-

mak için sıramızı bekliyoruz. Ben sigarayı bitirirken konuştuğu insanlarla muhabbeti noktalıyor ve bize dönüyor. Murat duruma açıklık getiriyor. Rezervasyonumuz var. Geldik. İşteyiz. Biziz. Miss Acelemiz Yok doldurmam için bir form uzatıyor. Pasaport numarası, İstanbul adresi, kolestrol düzeyi, sedimentasyon gibi gereksiz sorulardan yazılı oluyorum. Oteldeki ekstra harcamalarımız için kredi kartımı istiyor. İşlem tamamlanıyor, artık oda anahtarımıza kavuşmamıza çok az kaldı sanıyorken biz, Miss Acelemiz Yok Murat'la gene uzun bir tartışmaya giriyor. Murat kem küm açıklama getiriyor bize:

-Odanızda sigara içilemiyormuş!

-Nasıl ya? Neremizde içilebiliyormuş? diye kükredim. Kendi odamda sigara içmeme kim ne karışabilir? Yanlış anladığımı sanarak Murat'a sordum:

-Odanın içinden mi söz ediyor?

-Evet.

-Odada, orada sigara içip içmediğimizi denetleyen bir görevli yok inşallah!

-Bulunduğunuz katta sigara içilmiyormuş!

Çok sinirlenerek yüksek perdeden:

-Hassiktir!

diye bağırmışım. Bağırma değil aslında, fakat benim bağırma tonumu bilmeyen mülayim insanlar için bağırmaya tekabül ediyor. Murat'a bu otelde kalamayacağımızı, derhal başka bir otel bulmasını söyledim. Tam bu otelin karşısında, önünde silindir şapkalı bir otel generalinin beklediği façası düzgün bir otel var zaten. Derya hemen:

-Karşıdaki otele bakalım!

dedi. Murat kızardı, bozardı. Sürekli kızarıp bozarıyor zaten. Terbiyeli bir genç, bize sevgi ve saygıyla dolu. Miss Acelemiz Yok'la bir şeyler daha konuştu. Sonunda bir gecelik sigara içmeden durmamız ve yarın "aferin" alarak sigara içilebilen bir odaya alınmamız konusunda anlaştıklarını belirtti.

-Siktirsinler! Bu gece bavulu aç, odaya yayıl, yarın uyan bavul topla! Ayrıca

bugün niçin sigara içmiyorum?

Üstelik ben pipo içmeyi düşünüyorum. Yani sigara içiminden çok daha yoğun duman söz konusu. Miss Acelemiz Yok'a Mostyn Otel'de kalamayacağımızı belirten Murat, telefonla başka otel araştırmalarına koyuldu. Bize bu oteli bulan ajansla görüşmesi gerekiyormuş. O sırada benim yüksek perdeden "Hassiktir!", "Siktirsinler!" gibi candan çıkışlarımı duyup benim ben olduğumdan emin olarak bir genç kadın bize yanaştı.

-Merhaba!

dedi. Dikkatlice baktım gözüne. Bir ingilizle evlenerek Forsyth soyadını alıp buraya yerleşen, Devlet Tiyatrosu'ndan oyuncu arkadaşımız Füsun. Geleceğimizi bilerek, bizi bekliyormuş lobide. Gözü uzağı iyi görmüyor, geldiğimizde tanımamış, kuvvetli hassiktir'i duyunca, hah Ferhan geldi, diye düşünmüş. Onunla oturduk lobide, filitre kahve söyledik. Daha kahveler gelemeden, Murat oda işinin hallolduğunu, bize onbeş dakika içinde sigara içilen bir oda hazır-

lanacağı müjdesini getirdi. Huzura erdik. Kahvelerimizi içtik, biraz lafladık. Odamızın hazır olduğu bildirildi, beyaz plastik iskambil kaadı kılıklı oda anahtarlarımız geldi. Verry Belboy bavullara yöneldi. Biz Füsun'la birlikte odaya çıktık. Murat lobide kaldı. Asansör otel hakkında hemen bir ön fikir veriyor. Üçüncü kat düğmesine basıyoruz hiç bir tepki göstermiyor asansör, hiç bir ışık yanmıyor, kapı kapanmıyor, acaba başka ne yapmamız gerek diye düşünürken, birdenbire kapanıyor asansörün kapısı. Bir geç algılama söz konusu. Katımıza ulaşıyoruz. Oda kapısını açmakla yükümlü beyaz iskambil kaadını deliğe sokuyoruz, yanması gereken yeşil ışık yanmıyor, kırmızı da yanmıyor. Yanlış odaya mı geldik, anahtarı ters mi soktuk gibi dellenirken, pıt diye yanıyor yeşil ışık. Oda kapısının algılama süresi asansörünkünden hızlı değil. Nihayet ulaşıyoruz sigara içilebilecek odanın içine. Bir büyük yatak, bir de tek kişilik yatak var odada. Yatak örtüleri ve perdeler kasvet grisiyle, kuş boku sarısı, tavan alçak değil, ne

mini-bar ne çay kahve düzeni ne su ısıtıcı var, hanzo ve alçak bir küçük masanın sağına soluna iki viran koltuk konulmuş. Koltukların da aynı kasvet gri ve kuş boku sarısı kumaşla kaplanmış olması daha da iç karartıyor. Odanın atmosferi, Bulgaristan'dayız efendim! Oda zaten aydınlık değil, biricik penceremiz "West Side Story" filminin "Maria" şarkısının söylendiği yangın merdivenleriyle bezenmiş bir aydınlığa bakıyor. Odadaki toshiba televizyon yerde dipte bir köşede duruyor. Nereye kıç koyup izlenilebilirliği belli değil. Derya cep telefonunu şarj etmenin derdiyle prize yanaşıyor, priz, o bizim bildiğimiz yuvarlak deliklilerden değil, Amerika'da da gözlenen iki teneke parçasının girebileceği ince uzun deliklilerden.

-Güzel, banyosu da içinde!

dedi Füsun.

-Nasıl ya? Banyosu başka birini odasında olacak değil ya!

-Kimizaman koridorda ortak banyo oluyor.

-Olur mu be, o senin dediğin beşinci sınıf yazlık pansiyonda gözümlenir.

Galatasaraylı ağbimiz olduğu öğrenilmiş büyükelçi Özdem Sadberk aranarak sekreteri hanıma oyuna davetli oldukları bildirildi. Murat, düzenleyici Umut'un lobiye ulaştığını bildirdi telefonla. Aşağıya indik. Umut'un yanında, Murat'ın kız arkadaşı olduğu ilerde anlaşılacak olan Çiğdem var. Birlikte oturduk lobide. Oyuna ilgi büyükmüş. Biletler bitmek üzereymiş. İki gün sonra "FELEK BİR GÜN SALAKKEN" 126. oyunu oynayacağım "Hackney Empire" isimli tiyatro, meğer Charles Chaplin'in ilk kez sahneye çıktığı çok eski bir yer. 1100 kişilik bir salon. Heyecanlandım.

Akşam birlikte Londra Mim Festivali'nde bir oyun göreceğimiz anlaşıldı. Onlar gittiler. Derya'ya biz attık kendimizi Oxford street'e. Kimsenin bizi tanımamasının huzuruyla keskin soğuğa rağmen epey yürüdük, Oxford Cırcus'a geldik. Oralarda bir ara sokakta şirin bir italyan lokantası bulduk. Oraya daldık, bir şeyler ye-

dik, güzel bir beyaz italyan şarabı içtik, kimi küçük alış-verişler yaparak otele geri döndük.

19.00'da Murat ve Çiğdem arabalarıyla bizi otelden aldılar. Oyunu izleyeceğimiz Purcell Room denilen yere geldik. Çok geniş fuayede oturduk. Füsun Forsyth, Seher Kayıkçı, "ev arkadaşı" adı altında bize tanıştırdığı kısa sakallı gözlüklü çocuk ve 476 Players'tan Betül bize katıldılar. İzleyicinin salona beş dakika kala alınacağı anons edildi ve tam beş dakika kala salonun kapısı açıldı. 250 kişilik küçük bir anfi tiyatro. Yerimizi aldık. Sahnede pembe boyanmış küçük bir klübe var, sağ tarafta bir kapısı, solda ve izleyiciye dönük yüzünde birer adet dört gözlü küçük penceresi bulunuyor. Oyun başlıyor. Playback müzik duyuldu. Loş ışıkta uzun pardösülü, şapkalı bir adam geldi klübenin kapısını açtı, içeri girdi. Evin içinden gürültüler geliyor, içerde bir olay var, gürültüler diniyor ve evden sırayla üç tane kız çıkarak oyunun kimi aksesuarlarını izleyiciye gösteriyorlar. İçeri su taşıyorlar, bir faaliyet gözleniyor. Kızlardan biri

hastalanıyor, hastaneye gidiyor. Daha sonra klübenin içinde bir kavga oluyor, birinin testereyle kesildiği anlaşılıyor. Sonunda klübenin kapısı açılıyor, küçük naylon torbalara koyulmuş, dikkat çekmesin diye, üstüne kocaman harflerle, örneğin "pırasa", "tahta parçası" gibi kimi isimler yazılmış ceset parçaları, ön plandaki çöp sepetine kızlar tarafından bir telaş getirilip bir bir atılıyor. Sıkı sıkı kapatılıyor çöp tenekesinin kapağı. Yeniden klübeye kapanıyor kızlar ve klübe, içerden testereyle pasta gibi kesiliyor, iki yana tekerlekli olarak açılıyor, evin içi ortaya çıkıyor. O ana kadar içerde yaptıklarını bir anlamda yeniden oynuyorlar, biz duyduğumuz gürültü ve seslerin ne olduğunu o zaman anlıyoruz. Ortada bir adam yok. Testereyle kesilen tahta parçaları var. Sonunda üç kız selam veriyorlar. Meğer bizim içerde bir adam var sanmamızı sağlamışlar, adam madam yok. Grainne Byrne, Christine Entwisle ve Jan Pearson isimli üç genç oyuncu oldukça iyi oynadılar. Süre bir saati çok az aşkın. Diyalog az ama var. Oldukça ilginç ve

ustaca sahneye konmuş, müthiş zeki buluşlar içeren bir iş. Topluluğun adı "THE SCARLET THEATRE". İngiltere'nin fransızları diye tanınıyorlarmış. Bu oyunu, sonbaharda Edinburg Festivali'nde oynamışlar ve epey beğeni toplamışlar. Metin doğaçlama çalışmaları sonucu Cindy Oswin tarafından yazılmış. İki yönetmen ismi var, ikisinin de ön adı Alice, soyadları Purcell ve Power.

Odamızda tuvalet sifonu geç algılama konusunda asansörden de, kapı kilidinden de nazlı. Sifonu çektikten sonra otuz saniye kadar elini öyle tutmazsan herhangi bir höşürtüde bulunmuyor aygıt, için için su sızdırıyor. Çok sonraları, yani artık sen umudu kesince gerçekleşiyor höngür höşürt su boşalması. Sifondaki sudan sesler sabaha dek sürüyor.

Kahvaltının saat 10.00 AM'a kadar aşağıda edilmesi gerektiği bildirilmişti. Dokuzda uyandık. Telefonla İstanbul'u aradık. Çocuklarımızla konuştuk. Kar yağıyormuş İstanbul'da. Kızlar ne zaman döneceğimizin derdindeler.

Daduş:

-Kaç gün kaldı?

diye soruyor.

-Kızım daha dün geldik buraya. Sekiz gün var dönmemize!

-Dokuz bitti, sekiz kaldı yani!

diyor.

Banyonun beyaz yağlı boya penceresinde boyalar kalkmış, kalkmakla kalmamış çekmiş gitmiş boyalar. Buraların epeydir boyanmadığı gözleniyor. Duş dandik ve benim boyuma göre alçak. Hafif diz kırarak sabah duşumu alıyorum.

Kahvaltı aşağıda açık büfe biçiminde cereyan ediyor. Bacon'lar, sosisler, yağda yumurtalar, kızarmış mantarlar var. Benim yiyebileceğim bir şey yok. Pankreas nefret eder böyle şeylerden. İki dilim peynir, iki dilim ekmek, bir katı yumurtayla geçiştirdim kahvaltıyı. Kahvaltıdan sonra Derya Füsun'la alış-verişe çıktı, ben dün verilmiş bir söz üzerine benimle söyleşi yapmak isteyen Hürriyet gazetesi muhabirini

beklemeye koyuldum. Odada radyo ve kimi tuşlar var ama çalışmıyor, Denizli'de Keskin Otel gibi.

Gazeteciyi saat 11.00 AM'da getireceğini söyleyen Umut, telefon ediyor, bir irtibatsızlık olduğunu, saat 12.00 AM'da gelebileceklerini bildiriyor. Daha sonra bir telefon daha edip randevuyu bir saat daha erteliyor. Bu durum beni insana intihar duygusunu aşılayan odaya mıhlıyor. Allahtan tip olarak, pek intihar tipi değilim. Gel dikiz ki saat 11.00 AM'da başlayıp en çok bir saat sürmesi düşünülen söyleşinin iki saat ertelenmesi, o işe ayrılan süreyi dört saate çıkarıyor. Büyükelçilik sekreteri Renan hanım telefon ediyor. Büyükelçinin oyuna gelemeyeceğini ve fakat bizi yarın akşam evinde bir resepsiyona davet ettiğini belirtiyor. Umut'a kalırsa, zaten büyükelçinin oyuna gelmesi söz konusu değil, çünkü oyunu izlemeye gelecek, Hackney'de oturan kürt ağırlıklı türkler, burada yıllardır Türkiye'ye karşı gürültü koparanlar. Siyasal olarak büyükelçinin oraya gelmesi yakışık

almayacak. Bu yüzden onu davet etmemiş Umut. Biz etmişiz. O da bizi evine davet etmek inceliğini gösteriyor.

Nihayet, lobiden telefon geldi. İndim. Hürriyet gazetesinden Elbloknot Döpiyes Hanım, Foto Oruçluyum Ağbi ve Umut beni bekliyorlardı. 18 yıldır burada yaşayan Elbloknot Döpiyes Hanım, benden bilgiler aldı. Genel ve anlamsız bir görüşme oldu. Ben ona beni anlattım. Görüştüğümüzün kimbilir ne kadarını notladı ne kadarını blokladı? Foto Oruçluyum Ağbi, bir iki fotoğraf çekti. Sonra birlikte çıktık, Umut'un arabasıyla Soho'ya geldik. Elbloknot Döpiyes Hanım'ı gazete bürosuna bıraktık, biz üçümüz Coven Garden'a geldik, Derya'yla sözleştiğimiz pubda buluştuk. Umut bizi bırakarak gitti. Foto Oruçluyum Ağbi ile çıktık, Tiyatro Müzesi ve akşam gideceğimiz Theatre Royal Drury Lane'ın önünde fotoğraflar çektirdik. Görevini tamamlayan Foto Oruçluyum Ağbi de gitti. Derya'yla Tiyatro Müzesi'ne daldık. Çok etkilendik. İmrendik. Tiyatromuzda böyle şeyler yapmak

için yerimiz olmamasından yakındık. Sonra da düşündük ki Türkiye'de tiyatro bir hobi, İngiltere'de bir sanayi kolu. İngiltere'de yıllık tiyatro izleyen sayısı, yıllık futbol izleyicisiyle eşitmiş. Dünyanın başka hiç bir ülkesinde böyle bir durum yok. Her yerde futbol tiyatroya acı acı geçiriyor.

Kimi publarda şarap içtik, çay içtik. Hava soğuk, çok dolanılamıyor. Soğuktan mı neden bilmem, sürekli çişim geliyor. Duvar dibine yapılamayacağına göre, derhal bir puba girilip, çiş yapılıp, bir şey içiliyor. O pubda içilen insan bedeninde çişe dönüşünce, ki çabucak dönüşüyor, derhal bir başka puba girilerek çiş ediliyor ve daha sonra başka bir pubda çişe dönüştürülecek olan sıvı içiliyor. Böylece tiyatro saatini ettik. 25 Nisan 1662'de perdesini açmış, dünyanın en eski tiyatrosu ünvanını koruyan Theatre Royal Drury Lane'ın önünde, biletlerimiz elinde bizi bekleyen 476 Players'tan Betül'le buluştuk. Girdik ki tiyatronun içine, üçyüzotuzdört yıl önceki bir saray gibi duruyor karşı-

mızda. Yangınlar geçirmiş, bir çok kez onarılmış, ama hala eskisi gibi. İşte bu ve fotokopisi şeyler çok heyecanlandırıyor beni.

8.00 PM'de başlayan oyun, 1989'da prömiyer yapmış, o zamandan beri kapalı gişe oynayan "MISS SAIGON". Vietnam sendromu üstüne bir melodram. Teknik ürkütücü. Dekor parçaları uzaktan kumandayla kendi kendine gidip geliyor, bilgisayarda programlanmış spotlar, yeri gelince raylar üzerinde kayıyor, dönüp açısını buluyor. Sahne derinliği ben diyeyim 40 metre, sen de 100 metre, dibi yok sahnenin. Dekor parçaları çok uzaklardan vıjjt diye kayarak geliyor, uzaktan arabalar geliyor, önümüzde fren yapıp duruyor, sahneye helikopter iniyor. Oyuncu kadrosu 40 kişi, filipinli ve manilalı oyuncular çoğunlukta, zenciler var. Dev bir Ho Şi Minh heykeli, bire bir büyüklükte elektrik direkleri, sinemasal kalabalık sahneler, oldukça etkileyici. En etkileyicisi filipinli çıplak kızlar, ben dürbünle uzman jinekolog olarak daha çok onları inceledim. Oyun bittiğinde önümdeki

ingiliz ağladı. Bunda ağlanacak bir şey yok. Salak ingiliz, hiç Muhterem Nur'lu, Ayşecik'li türk filmi görmediği için uçara kaçara ağlıyor işte.

Oyun çıkışı bizi almakla görevli şoförümüz Murat ve kız arkadaşı olduğu artık belirginlik kazanan Çiğdem geliyorlar. Betül gene ingiliz gecesinin içinde sessizce kaybolarak ayrılıyor bizden. Dördümüz Soho'da Cafe Rouge isimli bir frenk lokantasında yemek yedik ve hemen oradaki çok ünlü olduğunu öğrendiğimiz Ronnie Scott's Caz Klübü'ne gittik. Bu klüp cazcılar için bir mertebeymiş. Buraya çıkan cazcı artık ünlü oluyormuş. Herkes çıkamıyormuş bizzat kendisi de cazcı olan Ronnie Scott ağbinin klübünde. İçerde iki ayrı grup dinledik, ikisi de iyiydi. Sanırım yakında ünlü olacaklar, biz de:

-Yahu biz onları Ronnie'nin orda din ledik, daha meşhur falan değillerdi!

diyerek havamızı atacağız. Oradan çıkışta bizi otelimize bıraktılar. İnsana sürekli intihar duygusu aşılayan 323 nolu sigara içilebilir odamıza

ulaştık. Kapı bizi tanıdı, kartı kabul etti usul usul. İntiharı hiç aklımıza getirmeden yattık.

Sabah alarm sesiyle fırladık yataktan. Yangın alarmı gibi bir durum. Odamızın iç kapısında, ingilizce, fransızca, almanca ve ispanyolca olarak yangın alarm bilgisi var. *"Alarmı duyduğunuzda derhal oteli terkedin ve karşı kaldırımda Mount Royal Hotel'in önünde toplanın,otel müdürü sizi sayacak."* diyen bir emir bu. Deli gibi pencereye koştum. "West Side Story" nin yangın merdivenlerine baktım, kimse yok. İnsan beyni en olmadık zamanlarda en olmadık şeyler düşünebiliyor, örneğin bir bilgisayar böyle bir hıyarlık yapmaz. Yangın alarmı çalmayı sürdürüyor, ben merdivenlere bakakalmışım, o filmin yalnızca "Maria" şarkısını çekmek üzere taa Amerika'dan buraya gelinmesinin saçmalığını düşünüyorum. Amerika'da da bulunabilirdi böyle bir yangın merdiveni. Çünkü filmin o sahnesinin burada çekildiği kesin. Yangın alarmı sustu. Otelde hiç bir koşturma yok. Yeniden yattık.

Üç saat sonra yeniden uyandığımızda yangın henüz bizim odaya ulaşmamıştı. Bugün büyük kızımızın doğum günü, altı yaşını bitirdi. Telefonla konuştuk, kutladık. Bu doğum gününde yanında olamadığımız için bizi bağışlamasını istedik. Birazdan eve süpriz çiçeğimiz gidecek. Gidince ayrı bir partiyle kutlayacağız yedinci yaşına basışını. Kızımız bunu yaşından beklenmeyen bir olgunlukla karşıladı.

Quaglinos isimli havalı lokantada Ahmet Çapa ve Fuket adasından Fuket hanımla birlikte çok keyifli bir öğlen yemeği yedik. Ahmet, biz buraları biliriz ağbicim doğal tavrıyla, çok şık bir biçimde ağırladı bizi. Gerçekten biliyor buraların raconunu, çünkü Türkiye'den çok İngiltere'de yaşıyor. Onun bilmediği kimi türkçe şeyler... Yemekten sonra biraz birlikte yürüdük, sonra ayrıldık. Biz alış-veriş yaparak otele döndük.

Murat oyunda kullanılacak sazı getirdi, denedik. Fena değil, bir la teli eksik ama başıma böyle şeyler geleceğini bildiğim için,

derhal çantamın zula gözünden tel çıkarıp takıyorum saza. İkinci la teline kavuşunca daha da güzelleşiyor sazın sesi.

Sayın sazı otelde bırakıyoruz, Murat bizi büyükelçinin malikanesine götürüyor. Galatasaraylı ağbimiz büyükelçi Özdem Sadberk'in resepsiyonuna duhul oluyoruz. Zülfü ve Aylin Livaneli, ressam Yalçın Gökçebağ ve yıllardır Londra'da yaşadığı için bizleri tanımıyarak, ingiliz sanıp:

-Hav du yu du?

diyerek muhabbete girişen kimi süslü türk hanımlarla görüşüyoruz. Türk hayranı kimi ingiliz bay ve bayanlarla tanıştırılıyoruz. O niye olunur, onu da çok anlamış değilim. Bir ingiliz neyine hayran olur türkün? Sanki Osmanlı İmparatorluğu dönemideymişiz duygusuna kapıldığım bu resepsiyonda çok kalamayarak, Özdem Sanberk ve hoş, zarif eşinden özür dileyip, bir taksiyle Royal Albert Hall denilen 5500 kişilik muhteşem tiyatroya geldik.

Büyük bir dairenin çevresini dolaşan

koridorlardan oluşuyor tiyatro, koridorun her noktasında salona giren kapılar var, dört kat localar, hoş ve görkemli bir yer. İçersi tıklım tıklım dolu. Kebekli bir grup olan "CIRQUE DE SOLEIL" in gösterisini izledik. Bale estetiği içinde canbazlık ve akrobasi gösterileri. Ağzıyla yaptığı her hareket için özgün bir ses çıkaran, giderek böyle bir dil oluşturan çağdaş bir soytarı, canlı orkestranın çaldığı özgün müzikten oluşan etkileyici bir sirk gösterisi. Zaman zaman Magic Circus'ü hatırlatıyor.

Oyundan çıkınca biraz yürüdük, fakat Londra'nın kakırdatıcı ayazı dayanılacak gibi değil, ortalıkta taksi yok, bir puba sığındık. Birer şarap içtik, ısındık, yeniden kahramanca çıktık ayaza. Biraz daha yürüyerek bir taksiye ulaştık, taksi bizi Mostyn Hotel'e kavuşturdu.

Sabah dokuz suları uyandık. Sıcak suyun sıcak olmaması konusu birden Anadolu otellerini anımsatıyor. Kahve ve kruvasandan oluşan yalın ve fakat kontinental kahvaltımızı yaptık, odaya döndük. Oda girilemeyecek du-

rumda. Derya alış-veriş naylon torbalarını bavullara tıkıştırarak odada biraz basılabilecek noktalar ayarlamaya uğraşıyor. Mayın tarlasında gibiyiz. Bu akşam oynuyorum Hackney Empire tiyatrosunda, yarın vınn Paris'e gidiyoruz.

Saat 1.45 PM'de Murat geldi, bizi otelden aldı. Bir tütüncüye uğrayarak hoş kokulu tütünler aldık. Sonra bale aksesuarı satan bir dükkandan kızlarımıza bale pabucu ve balesel kıvır zıvır aldık, yandaki kırtasiyeciden Zuhal Olcay'a 1996 ajandası alındı. Hava karlı, ısı eksi sekiz. Alış-veriş tamamlanınca 476 Players'ın yerine gittik. Bir caddede numarası 476 olan dandik bir kapıdan içeri sızarak ulaştık, karman çormanlığın egemen olduğu merkeze. Bir tiyatro değil, müdüriyet ve altında bir prova odası. Aşırı soğuk. Orada fazla kalmayarak, aksesuarları toparlayıp Hackney Empire tiyatrosuna geldik. Doğum günü pastası gibi, kat kat ve localı bir Victorien tiyatro. Çok sıcak bir atmosfer. Sahnede dekor telaşı. 476 Players'ın gönüllüleri arı gibi çalışıyorlar. Özgün dekordan farklı ol-

makla birlikte benzer ortam yaratıldı. Yıllardır görmediğim Kamikaze Deniz de yardıma gelenler arasında.

Hıncahınç bir salona oynandı 126. "FELEK BİR GÜN SALAKKEN". Sık sık alkışlarla kesilen, sonunda ayakta alkışlanan coşkulu, keyifli bir oyundu. Derya ışık ve efektte on numaraydı. Heyecanlandı, panikledi ve fakat her şey çok yerli yerinde ve uzman zamanlamasındaydı. Oyundan sonra bir türk lokantasına gidildi, rakı ve kebap muhabbeti.

4.00 AM'da otelimize bıraktılar bizi, sabah zor kalkıldı. Derya kısa bir alış-veriş seansı daha yaptı. Bagajımız iki bavul üç çantaya dönüşmüş olarak ve resepsiyon kanseri Miss Acelemiz Yok'la, bavullarımızın indirilmesi konusunda uzun ve anlamsız ve anlaşılmaz tartışmalar yaşıyarak, 223 pound ekstra telefon konuşması ödeyerek terkettik Mostyn Hotel denilen yeri. Cebimizdeki bütün bozuk paraları verdik yakasındaki yazıdan isminin "Porter" olduğu anlaşılan salak çocuğa.

Eyvallah Büyük Britanya!

MERSİN'Lİ ÖRÜMCEK

Mersin'deyiz, haziranın onikisi pazartesi. Pek bildiğimiz Toros Oteli'nde, benimsediğim 32 nolu odadayım, yatağa uzanmışım, sigara içiyorum. Bir arkadaş örümcek, duvarda geziniyor. Duvar kaatlarının dore desenlerinden, desen beğenemiyor. O desen senin, bu desen benim. Peki bu desen kimin? Aceleci bir örümcek, pek incelemeden bir deseni, bir başkasına yolculuğa çıkıyor. Dün gece İstanbul'dan yola çıkan dekor kamyonundan hala ses seda yok, saat 13.30. Bu akşam Kamer Sineması'nda "FERHANGİ ŞEYLER" 424. ve 425. oyunlar oynanacak. Oyunun Mersin'e ikinci gelişi, biletler bitmiş durumda. Haftasonu üçüncü kez geleceğim, açıkhava tiyatrosuna ek oyun kondu. 436. oyun da Mersin'de olacak.

Mersin püfür püfür, o ürktüğüm sıcak yok. Ben mutluyum. Mersinliler şikayetçi,

"Amma soğuk!" diyorlar. Normal havalarda üşüyorlar. Bana göre normal tabii. Arkadaş örümcek birdenbire desensiz kuluvara geçti, hızla bitiş noktasına gidiyor. Birden fren yaptı, durdu. Belli ki düşünüyor, çünkü var. Ve fakat ne düşünür örümcek, bunu bilen yok!

Otelden çıktım, ara sokaktaki sıkmacıya gittim, sıkma yedim, ayran içtim. Mersin'e gelince yapılması gereken zorunluluklardır bunlar. Çarşıya gittim, Ferhangi Şeyler'e yedek şalvar aldım. Üç yıl önce gene bu çarşıdan aldığım eskidi artık. Otele geldim. Eski şalvarı getirmekte olan kamyondan haber yok. Trafiğe yolda kaza olup olmadığını sorduruyoruz. Bilinen bir kaza yok. Nerelerde yok? Kamyon Adana'dan gelmiyor ki, dün gece Bizans'tan çıktı yola... Giderek uyuz ediyor beni, çocukların gecikmesi...Örümcek tavanda devriye geziyor. Sen bir şey mi demek istiyorsun bana örümcek? Bir sigara yakıp, pencereden denize bakıyorum. Limanda gemiler mahmur. Bir tümen kuş geçtiler, Mersin'in gökyüzünden. Birden cep bilgisaya-

rım "vik vik" etmeye başladı. Haziranın onbeşinde büyük kızımın aşı olması gerektiğini bildiriyor. Kaç gündür soruyordu annesi, ne gündü, diye. Bilgisayar ötünce bu durumu bileceğimizi söylüyordum. Mersin'de bildiriyor bana durumu, aptal bilgisayar. Vecdi Sayar olsa, bir hafta sonra bildirir. Arkadaş örümcek tavanda küçük daireler çizmeye başlıyor. Telefon çalıyor, ışıkçı Erbil, Kamer sinemasına ulaşmış. Yolda sıkılarak kamyonu terketmiş, otobüsle gelmiş, kamyon hala ortada yokmuş. Saat 14.30.

Günün gazeteleri irdelendi, oyun için kimi haberlerin altı çizildi. Sıraya kondu çok ekli, çok renkli gazeteler.

16.10'da nihayet ulaşmış kamyon sinemaya. Telefonla bildirdi Erbil. Matine saat 19.00'da. Hızla tıraş olup, panik halinde gittim sinemaya. El birliğiyle, dekor, ışık yetiştirildi. Sazı, gitarı akord ettim, dekorun arkasına bir köşeye sindim, müziği verdi Erbil, saat 18.40.

Her iki oyun da keyifli geçti. Oyundan sonra boğma rakı adı altında saf alkol içildi

kuş başı etlerle, bir aileye mahsus bahçede. Yanımızda kadın yok ve fakat artisiz ya, aileden sayılırız biz Erbil'le.

Geceyi Toros Otel'de dört dişi sivrisinekle geçirdim. Sineksel bir grup seks. Perişan ettiler beni. Arkadaş örümcek de bu terbiyesiz şeyleri öyle seyretti.

Devrisi sabah resepsiyona bildirdim durumu. İlgilendiler. Sivrisinek kovucu, esemmat denilen zımbırtıdan getirdiler. Bu akşam Tarsus'ta oyun, ama gece gene gelip burada yatacağım.

Gecikmiş kahvaltıya arkadaş oldu günün gazeteleri. Onları sıraya koydum, duş aldım, traş oldum, Tarsus yoluna koyuldum. İlk kez oynayacağım Tarsus'ta. Yol yakın, bir iki sigarayı ucuca ekliyorsun, işte Tarsus'un Kent Sineması. Eski ve akustiği çok güzel bir sinema. İki oyunda toplam 1348 izleyici. Çok keyifle izlediler, çok eğlendiler.Oyundan sonra geri döndüm Mersin'e, geldim ki odaya, arkadaş örümcek özlemiş beni. Deli gibi desenlerden desen

beğenemiyor duvar kaadında.

Karıma telefon ediyorum. Kızımızın aşı gününü bildiriyorum. Sıcak sıcak künefeler ve viskiyle haziranın onüçünü ondördüne bağlamaktayım.

Bugün Adana'da 428. ve 429. oyunlar oynanacak, ben dünün uykusunu uyumamışım henüz, söndürüyorum ışığı örümcek, ne halin varsa gör, zaten birazdan ayrılıyoruz. Haftasonu yeniden geleceğim. Şimdi bana söylemeyi unuttuğun bir şey varsa, duvar kağıdı desenlerine not al, gelince söylersin.

Sabah otelden çıkarken resepsiyona bir kaç kez tembih ediyorum:

-Örümceğime iyi bakın! Sakın toz alıyoruz ayağına hayvanı ufalamayın!

Haftasonu geliyorum ki odaya, örümcek yok. Ve fakat not bırakmış; örümceğin ağlarını temizlememiş, kendisini ufalayan.

BİRİ TIRNAKLARINI UNUTMUŞ

Her kentte alıştığımız, ev bildiğimiz oteller vardır. Oralarda kanıksadığımız bir oda, onun penceresinden gördüğümüz tanıdık bir resim belleğimizde kayıtlıdır. Bildik bir yere gelmenin iç huzurunu yaratır o mekan bizde. Oraya turneye gidilince o otelde kalınır. Kimizaman, turneyi düzenleyenler:

-Ağbi orada yeni bir otel açılmış, üç-buçuk yıldızlıymış!

gibi bir cümleyle kafanızı çeler, o kentte sittin yıldır kaldığınız otelden daha iyi bir otel var olduğunu müjdelerler. Çok korkarım bu müjdelerden. Yeni açılan otelin, sizin ev bellediğiniz otelden nesi daha iyidir? Ya da "iyi" görece sıfatı da kim oluyor? Fakat aklınız çelindi ya bir kez,

-Hadi lan, bu sefer de o otelde kalalım!

demek gafletinde bulunursunuz.

Bu kez Eskişehir'de de öyle oldu. Kim-

bilir kaçıncı gidişim bu sevdiğim çok eski şehire. Her zaman Porsuk Otel'de kalırım. Çok severim. Her şey olması gerektiği gibidir. Nazımızı çekerler. Geceyarısından sonra ne istersen yaratırlar. Pırıl temizdir. Porsuk'a bakan bir odam vardır. Her seferinde o odada kalmamı sağlamak inceliğini gösterirler.

-Sizin odanız!

adını vererek, odanın numarasından hiç sözetmezler. Usasığmaz incelikler gösterirler. Bu yüzden hep orada kalırım. Gel dikiz ki, son zamanlarda Porsuk Otel'in az ilerisine, birdenbire yeni bir otel açılıverir.

Haziranın son günleri, "FERHANGİ ŞEYLER" 974. ve 975. oyunlar oynanmak üzere Eskişehir'e ulaşıyor, yeni açılan oteli buluyorum. Arabamı parkedecek yer yok. Korna çalıyorum, bilmem kaç buçuk yıldızlı otelden, bir orgeneral fırlasa da:

-Hoşgeldiniz!

diyerek, çantamı alsa;

-Arabayı ben parkederim!

cümlesiyle beni huzura kavuştursa, ben de teşekkür ederek odama çıkıp bir duş alsam. Saatlerdir yoldayım. Biraz sonra sahneye çıkacağım. Porsuk Otel'de bütün bunları bilirler. Ve yaparlar. Üstelik günün gazetelerini irdelemem gerektiği konusuna bile ermişlerdir. Bulamadığım eksik gaste var mı, diye sorarlar. Porsuk Otel, Eskişehir'deki evim. Bu kez bilmediğimiz bir "daha iyi" otele iniş yapmaktayız.

Arabamı, kendi başıma, otelden oldukça uzak bir noktaya parkederek, çantamı yüklendim ve otele ulaştım. Resepsiyonda, rezervasyonunuz var mıydı, muhabbetini kısa kesmek amacıyla kendimi tanıttım. Resepsiyoncu kız çok heyecanlandı:

-Ay pardon, hiç benzemiyorsunuz.

-Genelde kendime benzemem.

-Ay tanıyamadım afedersiniz, televizyonda daha şişman görünüyorsunuz!

biçiminde bir söyleve girişme coşkulu eğilimini,

-Gerdirdim efendim!

gelişine vuruşuyla, balla keserek, hemen odama

çıkmak istediğimi bildirdim. Kız kahkahalar atarak, anahtarı bana, beni belboya teslim etti. Asansöre bindik. Odaya ulaştık. Belboy çantamı koyulması gereken yere koyar koymaz, televizyona saldırdı, açtı ve bana izleme olanağı olan kanalları göstermeye başladı. Ona televizyonu kapatmasını, şu kaat parayı alarak, odamdan hemen ışınlanmasını, parayı ona uzatmak biricik hareketiyle başardım. Hızla çıktı gitti. Odada hoşgeldiğime dair jelatinli meyvaya ilişik otel müdürü kartı kompozisyonu düşünülmüş ve fakat sigara içebilirliğim göz önünde bulundurulmamış, odada kül tablası yok. Banyodaki bardaklardan birini kültablası olarak vaftiz ettim, ona "külloş" içgüveysi ismini taktım, bir otel odasında eşyalarla acayip arkadaşlıklar kurmazsam, o odada on dakika duramaz tiplerdenimdir. Telefon etmek üzere, yatağın başucuna oturdum. Numaraları çevirdim. Düdük sesleri sırasında, halının üstünde, iki ayağımın arasında, kimi hilal ay biçimli cisimler gözlemledim. Telefon konuşmam bitince de, en meraklı organlarım ellerim

aracılığıyla cisimlerin kesilmiş erkek tırnakları olduğunu keşfettim. On adetler zaten. Benden önce odada kalan beyefendinin tırnakları. Burada unutmuş. Panik halinde resepsiyonu arayarak, gerdirdiğimden emin olan kıza, odamda bana ait olmayan tırnaklar bulunduğunu bildirdim. Kız şuh kahkahalar attı. Ben bunun keşke bir espri olmasını dileyen ciddi sesimle, şikayetimi yineledim. Derhal odayı terkederek, bir şeyler yemek üzere lokanta katına indim. O saatte yemek yiyen bir dallama görmediği için, oraya girişimi çok garipseyen, bulmaca çözücü garsona ne yiyebileceğimi sordum. Izgaramsı yanıt aldım. Garnitürümsü salak bir soru sordum, ızgaranın yanına ne serpiyorsunuz anlamında.

-Yeşillik!

çevreci yanıtını aldım. Üstelemedim. Yeşillik olarak, ızgaranın yanında marul geldi. Emriniz olur, yalamadan yuttum. Odama çıkıp, bana ait olmayan tırnakların hala orada olup olmadığını denetledim. Hayır yoklar, elektrik süpürgelen-

mişler. Duşumu alıp, Kılıçoğlu Sineması'na gittim. Oyunlar oynandı. Bir yerlerde yenildi, içildi. Bir saatte gelip yattım.

Sabah erken kalktım. Bacak arasından sarktım. Kalkmamak olası değil, sarkmamak ne mümkün? Sabahın yedisi, sanki savaş çıkmış gibi uçak sesleriyle açtım gözümü. Askeri tatbikat mı vardır, nedir, üç dört dakikada bir arka arkaya uçaklar kalkıyor. Sabah yediden dokuza dek, tek göz açık Çelik Bilek uykusu. Sıcak da uyumamıza engel olan etmenlerden. Pencereyi kapatsan içerde durulmaz, açıkken, trafik ve uçak gürültüsü... Saat dokuzda kararlı bir biçimde fırladım yataktan.Hemen telefon edip kahvaltı istemek istedim. Benimkisi bir iyiniyet salaklığı. Öyle hemen isteyemedim.

-173'ü arayın! Siz en iyisi 176'yı arayın!

gibi kararsız telefon görüşmeleri sonunda, rastlantısal olarak kahvaltı istediğimi birilerine bildirdim ve duşa girdim. Duş bitti. Kahvaltıyı merak eden sigara içildi. Derken ikincisi yakıl-

dı. Artık kahvaltıya ne gerek var, diye düşündüğüm sıralarda, kahvaltı geldi. Çayımsı şey içildi, ekmeğin ucuna, peynirin ucunu değdirdim, sonucu ağzıma değdirdim. Hızla terkettim, yeni açılmış oteli.

Porsuk Otel'in neyi eksikti ki, ben yepyeni bir maceraya atıldım? Çok tehlikelidir, bir kentte yeni açılan "çok daha iyi" otelleri denemek.

PARİS'TE FERHANGİ ŞEYLER

Seine nehrinin kıyısında Arthur Rimbaud benim artık. Artık Rimbaud benim Arthur. Hem Paris'ten çok gizli, hem kendime alçak sesle demiştim ki, çok goluaz bir sabah:

-Ulan Paris, bir gün geri geleceğim. Sana hesap soracağım, fakat türkçe!

Bir muradım daha gerçek oluyor işte. Air-France'la uçuyoruz, karım ve oğlum. Paris'e turneye gidiyoruz. "FERHANGİ ŞEYLER" in 573. gösterisi, namı Bobigny tiyatroda, Pablo Picasso metrosunun oralarda, mayısın yirmisi pazar günü oynanacak.

Kusura bakma Arthur, bugün Rimbaud benim burda. N'aber lan Paris? Hatta, comment ça va? Çok kimseye çaktırmadan, çok tokatlar yemişizdir Paris'ten. Çok parasız yürümeler, yanlış metrolara bindirilmiş renkli türkçe yalnızlıklar. Bu kez cebimizde paramız var ve ailece gidiyoruz, Victor Hugo bulvarında Alek-

sandre Oteli'ne. Paris bizi çok özlemiş, taksi şoförünün kibarlığından belli.

Ve fakat o da nesi? Sefiller'i oynuyor Victor Hugo bulvarı, tıpkı tramvay inşaatlı Beyoğlu gibi. Kestane ağaçlarını kesmişler, ortasını kuyu gibi kazmışlar yolun, Victor Hugo'ya hiç danışmadan. Demir bir köprücükle geçiliyor, bir kaldırımdan öbürüne. Meğer otopark yapılacakmış yolun altına. Bunun yerine biraz daha az araba yapmak gelmiyor kimsenin aklına. Arabalar yapan beyin ise, dünyanın bir zula köşesinde arabasız adaları var. Paris'in de içine sıçılıyor işte.

Odamız güzel, zaten bildiğimiz, sevdiğimiz bir yer Aleksandre Oteli. Oğlum hemen süit bölümüne yerleşiyor. Televizyon kanallarını kurcalıyor. Hepsinin fransızca oluşuna çok bozuluyor. Yurtdışına ilk çıkışı. Benden kimi fransızca kelimeler öğrenmeye uğraşıyor.

-Teşekkür ederim "mersi" değil mi?

-Oui.

-Oda nasıl deniyor? Kaybolursam ne

diyorum? Burası Paris'in tam neresi?

Devrisi gün hava pırıl güneşli. Vanina'yı arıyoruz, telefonu yanıt vermiyor. Alışılmışın dışında sıcak bir gün Paris'te. Yolun köşesindeki bistroda öğle yemeği yiyoruz Anca Visdei ile. Yan masada bir amca, gömlek mavi-beyaz-kırmızı, süeter mavi-beyaz-kırmızı, hatta bakışları mavi-beyaz-kırmızı, fransız bayrağı gibi oturmuş şarap içiyor. Bir tomar gül derlemiş, belli ki bahçesinden, bir bardağa su koyup gülleri içine sokuşturmuş, koymuş masasına. Ayni kırmızılıkta bir şarap şişesi güllerin masa arkadaşı. Yanından geçen her garson kıza bir gül veriyor. Almayan kız oluyor, sonra alırım, diyen var. Amca fena bozuluyor. Fakat herkesin ve amcanın halinden belli ki, bu durum bu bistroda ilk kez yaşanmıyor. Benden başka "eyvah şimdi n'olacak?" duygusuyla cebelleşen yok. Amca Solange'ı soruyor. Yok, diyorlar. Amcada bir telaş gözümleniyor. Eyvah, Solange'ın gülü n'olucak? Solucak! Amca sinirle çıkartıyor ceketini, yanındaki sandalyenin arkalığına asıyor. Birden

yüksek sesle, sanki bir konuşma yapar gibi, söylenmeye başlıyor. Herkes dönüp onu dinliyor.

-Çok sıcak oldu havalar! Böyle giderse Sibirya'ya yerleşeceğim! Afrika'dan geliyor bu sıcaklar! Hiç bir şey fransız değil artık Paris'te! Ekpresso kahveyi japonlar yapıyor! Garsonlar endonezyalı! Paris'in boku çıktı!

Bir garson kız, bir tabakta içinde kaşık bulunan, ince kıyım buz getiriyor amcanın masasına. Amca susuyor, kaşık kaşık buz koyuyor şarabına. Şaraba buz konulur mu lan, ne biçim fransızsın sen amca? Hiç bir şey fransız değil artık Paris'te!

Hesabımızı Anca Visdei ödüyor bir telaş, siz bana İstanbul'da kartpostal parası ödetmediniz diye. Anca'dan ayrılıp, demir köprücüklerden geçerek Aleksandre Oteli'ne ulaşıyoruz. Düzenleyici Ayşe hanıma ulaşamıyoruz. Telefonu yanıt vermiyor. Bu otele ineceğimizi biliyor. O niye bizi aramıyor, o bilinemiyor! Yabancı İşçiler Derneği'nin bir düzenlemesi içinde bulunu-

yoruz Paris'te. Böyle bir şenliğin içinde yer alıyor "FERHANGİ ŞEYLER" 573. oyun. Vanina'yı arıyorum, telefonu gene yanıt vermiyor. Garip sesler geliyor telefonundan. Faksa mı dönüştü o telefon, nedir? Mulhouse'u annesi Madam Michel'i arıyorum. Kız kardeşi Dominique çıkıyor telefona. Madam Michel berberdeymiş, Vanina başka bir dünyaya taşınmış, yeni telefon numarasını veriyor Dominique. O telefonu arıyorum. Bir hizmetçi çıkıyor, evde yoklar efendim!

-Güzel! Aleksandre Oteli'nden Ferhan Şensoy aradı deyin! Hatta şunu da ekleyin; kestane ağaçları kesilmiş Victor Hugo bulvarında!

Anca o akşam için yer ayırtmış bize Madeleine Tiyatrosu'nda. Oyunun adı "GARİBALDİ MEYDANI,1 NUMARA". Akşamüstü çıkıyoruz otelden. Metrodan metroya gezinerek ulaşıyoruz Concorde'a. Oğlana pantalon, kızlara çorap derken, birbirinin içine tıkıştırılmış naylon torbalarla ulaşıyoruz Surene sokağına. Sarhoş Gemi lokantasında krep yiyoruz Arthur Rim-

baud usulü. Bir şiirin adı lokantanın adı olabiliyor, bu da kenarda güzel kalmış bir şeyi bu çok ibne Paris'in.

Madeleine Tiyatrosu, 1926'dan kalma ve kırmızı ve kadife ve kat kat. Oyun güzel. İyi sahnelenmiş. Salon dolu değil. Oldukça iyi ve canla başla oynuyorlar. Oyundan sonra kulise inip, oyuncularla tanışıyoruz. Oyunun kitabını imzalattırıyoruz onlara. Metrodan metroya naklederek yorgunluğu, dönüyoruz otele. Eğer Paris antırenmanın yoksa, ilk gün çok acayip yoruluyorsun.

Sabaha karşı telefonla bulunuyor düzenleyici Ayşe hanım. Prova yapmak istediğimi belirtiyorum. Saz bulunup bulunmadığını soruyorum.

-Süs bir saz bulduk, çalacak mıydınız yoksa?

diyor, konudan çok uzak Ayşe hanım.

-Siz değişik sazlar bularak, sabah onbirde Bobigny'de olun Ayşe hanım!

Sabah kahvaltıdan sonra Anca gelip

oğlumuzu alıyor, kendi oğluyla ikisini Eiffel kulesi ve Seine nehri gezisine götürüyor. Hızlı metrolara falan da bineceklermiş. Derya kendini alış-verişe adıyor, ben Bobigny'ye yöneliyorum. Stalingrad'da değiştirip metroyu, iniyorum Pablo Picasso'da. Bobigny, bildiğim bir tiyatro. Kapısı kapalı. Hiç bir yerde afişim yok. Arka kapıya dolaşıyorum. Hiç kimseye rastlamadan giriyorum binaya, ikinci kata çıkıyorum. Orda kimi tiplere, söz konusu şenliği soruyorum, Yabancı İşçiler Derneği'ninden sözediyorum. Söylediklerim kimseye bir şey ifade etmiyor. Boş bakıyorlar. Sonunda "Bourse de Travail" diye bir yeri tarif ediyorlar. Orada böyle şeyler olduğunu söylüyorlar. Çıkıyorum Bobigny Tiyatrosu'nun arka kapısından. Meğer orada değil oyunum. Yürüyorum. Paul Eluard caddesi, Karl Marx caddesi, nihayet yolun sonunda, kaçak inşaat gibi tek katlı bir bina olarak önüme çıkıyor "Bourse de Travail" denilen yer. Giriyorum kapıdan, kilimler, sazlar... Evet, işte bizimkiler!

-Efendim hoşgeldiniz!

-Demek burda oluyor olay! Salonumuz neresi?

-Burası!

-Hımmm... Hani sahne?

-Sahne yok, işte şurda oynanacak!

-Güzel! Daha doğrusu hassiktir! Afedersiniz! Saz?

-İşte burda üç tane saz var!

İki kıçıkırık bağlama, bir osuruk divan sazı. Üçü bir saz etmez. Dekor yerine, masa olarak bir formika büro masası, üç plastik sandalye bulunmuş... Telefonun çaldırılabilmesi mümkün değil. O sırada Can Yücel giriyor kapıdan. O da ayni şenlik içinde, söyleşiler yapacakmış. Oturuyoruz bir masaya. Can Baba, masaya oturur oturmaz;

-Maniyer yapma! Senin ihtiyacın yok! diyor birdenbire bana.

-Ne maniyeri Can Baba?

Somut bir yanıt vermiyor bu soruma. Shakespeare'den konuşuyoruz. "FIRTINA" oyu-

nunu çevirmiş, daha doğrusu türkçede yeniden yazmış.

-Gel şunu yapalım seninle!

diyor.

-Yapalım Can Baba!

deyince, keyifleniyor. Yapmayalım, desem, küfredecek. Ben yapmak isterim ama izleyici bana öyle şeyler yaptırtmıyor, desem, bak maniyer yapıyorsun, diyecek. Yapalım, en ılımlı yanıt.

-Eee, ne içiliyor burda?

-Biradan başka bi bok yok Can Baba!

-Razıyım biraya!

diyor ve kimi gereksiz ve sıcakımsı biralar içiyoruz Can Yücel'le, Shakespeare'den konuşarak.

Devrisi gün onbirde yeniden gelip kabaca bir prova yapmak üzre çıkıyorum "Bourse de Travail" denilen kaçak inşaattan.

Otele geliyorum. Sait Köseoğlu'ndan bir not var. Kendisi Paris'te ve bir başka otelde. Hemen telefon edip, akşam için sözleşiyoruz. Derya elleri naylon torbalar, alış-verişten dönüyor.

Öğleden sonra Vanina'nın yeni evine gidiyoruz Suresnes'e. Paris'in dışı sayılır. Bahçe içinde bir apartmanın ikinci katı. Oğlu büyümüş, bir neşe karşılıyor bizi Vanina. Derya'yla o an tanışıyorlar. Alsace şarapları içiyoruz. Devrisi günkü oyundan ve sorunlarından konuşuyoruz. Telefon konusuna çözüm olarak, Vanina bir çıngırak buluyor. Eski zamanlarda şatolarda uşak çağırmak için, üstüne basınca "dling" yapan bir zil bu. Arka arkaya basınca tıpkı bizim ilkel telefonun sesi. Bunu çalabilir Derya telefon yeri geldikçe, diyor. Fena fikir değil. Bizim ikinci dünya savaşından kalma telefonun sesine en yakın ses bu. Paris'teki telefon sesleri dijital!

Devrisi gün oyunda buluşmak üzere ayrılıyoruz Vanina'dan. Bir taksiye atlayıp Comedie Française'e geliyoruz. Anca ve Sait'le buluşacağız. Erkence geldiğimiz için tiyatronun karşısındaki lokantada yemek yiyoruz. Tiyatronun girişinde Sait ve Anca'yı muhabbet halinde buluyoruz. Anca davetiyelerimizi almış. Jean Paul

Sartre'ın "GİZLİ OTURUM" oyununu izliyoruz. Yöneten Claude Regy. Aşırı ağır konuşarak oynuyorlar. Hareket yok gibi. Sanki kımıldamak yasaklanmış oyunculara. Claude Regy'nin sahnelediği bütün oyunlar böyledir. Bu nasıl bir tiyatro anlayışıysa? Sıcak bir yandan. Bayılmak üzereyiz. Comedie Française'in altından metro geçiyor. Gümbürtüsü duyuluyor salonda, Balo sokağından geçen kamyonun Ses 1885'te duyuluşu gibi. İki buçuk saate yayıyorlar bu kısacık oyunu. Sıkıntıdan patlıyoruz. Oyundan sonra gene tiyatronun karşısındaki restorana gidiyoruz, şampanya içiyoruz. Sait oteline gidiyor. Sabahleyin dönüyormuş İstanbul'a. Anca'yı evine bırakıp, orada bizi bekleyen oğlumuzu alıyoruz, kestane ağaçları kesik Victor Hugo bulvarına dönüyoruz.

Devrisi gün sabahtan, ailece, elimizde oyun kostümleri, telefon ve benzeri aksesuarlar Bobigny'ye doğru yola koyulduk. Saat onbire doğru "Bourse de Travail" denilen kaçak inşaata ulaştık, prova yapmak üzere, fakat bize prova

sırası gelemeden birdenbire başladı program. Biz arkada bir oda bulduk, orayı kulis kabullendik. Orta halli bir saz getirdiler, onu akord ettik. Anlamsız bir beklenti başladı. Bizimle birlikte o odada pinekleyen cezayirli müzik topluluğu ile muhabbete koyulduk. Elinde kamerasıyla Vanina geldi. O da bizimle birlikte beklentiye koyuldu. Akışta sürekli sarkmalar olmaya başladı. Bu arada girişe pankart asan "Zaza" kürtleri ile şenliği düzenleyen grup arasında sıkı bir kavga oldu. Kan akınca polis geldi, yatıştırdı.

17.30'da ilan edilen oyun için, ancak 19.00'da sahne bize verilebildi, dekor ve sahne hazırlığı için izleyicinin dışarı çıkarılması söz konusu değil. İzleyicinin gözü önünde, Derya, ben, oğlum ve Vanina, oraya buraya dosya kağıtları mandallıyarak, varsayalım bir dekor yaptık. Salonda sıfır ila üç yaş arası çocuklar koşturuyorlar. O durumda oynamak mümkün değil. Bu küçük çocukların dışarı çıkarılmasını istedim. Bir çocuk babası geldi yanıma:

-Benim çocuklarım burda doğdular,

ve evde bizim konuştuğumuz iki satır türkçe dışında hiç türkçe duymuyorlar. Siz Türkiye'den buraya kadar gelmişsiniz, bu çocuklar sizi dinlemesinler mi?

dedi, ağlamak üzere. Benim de gözlerim doldu. Çocuklara izin çıktı. Bir çocuk parkında gibi başladı oyun. En korktuğum şey çocuk tiyatrosudur ve hiç bir zaman yapmayı düşünmedim. Çocuklar için eğlenceli belki ama oynayan için büyük bir eziyettir. İşte o durum başıma geldi. Çocuklar susturulamıyor. Koşuyorlar, bağırıyorlar. Onlarla bir bir ilgilendim. Ne istediklerini, niye koştuklarını, çişleri olup olmadığını sordum. Bu ilgi karşısında çocuklar duruldular, sahne kabul ettiğimiz az yüksekçe yerin dibine oturup izlemeye koyuldular. İlk on dakikanın sonunda da salonda sessizliği sağladım ve ufak ufak eğlenmeye başladılar, köylerinden çıkıp Paris'e işçi olarak gelmiş ve hayatlarında hiç tiyatro görmemişlerin çoğunluğunu oluşturduğu bu kalabalık. Giderek sevmeye başladılar bu işi.

Tam tiyatroya alıştıklarında da oyun bitti. Oyunu kamerayla kaydeden Vanina, oyundan sonra bizi arabasıyla Aleksandre Oteli'ne bıraktı. Vedalaştık. Oğlan çok yorgun olduğu için, yatmak istedi. Onu yatırdık, Victor Hugo bulvarının köşesindeki lokantaya gittiğimizi, merak etmemesini ve odadan çıkmamasını tembihledik. Ayrıca resepsiyondaki amcaya, odada oğlumuzun yalnız olduğunu, fransızca bilmediğini ve eğer otelden çıkmak isterse, dışarı bırakılmamasını tenbih ettik.

-Merak etmeyin mösyö!

dedi resepsiyon bey amca. Biz lokantada otururken de çıkageldi oğlan. Odada sıkılmış.

-Resepsiyoncu mösyö seni niye bıraktı?

-O beni görmedi ki baba ya!

Oğlanın boyu resepsiyon kontuarından biraz kısa, ordan geçmiş, resepsiyoncu onu görememiş, fırt diye çıkmış otelden çocuk. Biz otele oğlumuzla birlikte dönünce uyandı resepsiyon bey amca:

-Aaaaa, çocuk nerden çıkmış?

-Pencereden atlamış mösyö!

dedik onu üzmemek için.

Paris'te son günümüz alış-verişle geçti. Derya ve oğlan giyim kuşam takıldılar, ben doğru Marivaux sokağındaki tiyatro kitapçısına. İki naylon torba kitap aldım.

Akşam yemeğine, Andre Camp ve Anca Visdei ile Don Camillo isimli kabareye gittik. Biraz turistik, tipik bir Paris kabaresi. Şarkı söyleyerek karikatür çizen Dadzu, şarkıcı taklitleri yapan Waller, illüzyonist Stephan, İsviçreli showman Jean Raymond, Ömür Göksel'i anımsatan şarkıcı Jean Wallee, ve mukallit showman Pierre Douglas, keyifli bir gece geçirttiler bize.

Kestanesiz Victor Hugo bulvarına döndük. Resepsiyon bey amca bize oda anahtarımızı verirken merakla:

-Bu çocuk üçüncü kattan, sokağa nasıl atlamış mösyö?

diye sordu.

-Atlar bizim oğlan!

dedik, gülerek.

-Şimdiki çocuklar çok acayip, büyüyünce terörist oluyorlar işte!

diye söylendi resepsiyon bey amca. Odaya çıktık. Oğlumuz havaya girmiş bir biçimde, pencereden kestanesiz Victor Hugo bulvarına bakarak:

-Aslında burdan atlanır baba ya!

demeye başladı.

-Saçmalama oğlum, haydi yat uyu, sabah İstanbul'a gidiyoruz, bonne nuit!

RAHMETLİ ÜÇ SİNEK
BROTHERS

Ekimin son günleri. Pamuklar uçuşuyor Aydın ovasında. İşte yeniden yaz ve Muğla! Bu bitmeyen bir yaz oldu. Yazdıkça yazıyorum.

Bir saatte geldim, Aydın'dan Muğla'ya. "FERHANGİ ŞEYLER" in Muğla'ya ikinci kez gelişi. Hemen kentin girişinde ismine çok güldüğüm Hotel Grand Brothers! Herhalde eskiden Uzun Kardeşler Oteli ismiyle çalışıyordu bu otel, ya da başka bir yerde otelleri vardı o kardeşlerin, sonra bunu yaptılar ve Avrupa'da, hatta Amerika'daki bir otelle boy ölçüşebilecek bir otel olduğuna kendi aralarında kardeşçe karar vererek, bu ingilizce ismi koydular.

Otelin girişi güzel. Lobi öylesine geniş ki, gözü dinleniyor insanın. Güzel bir yere geldiğinizi anlıyorsunuz. Aferin Uzun biraderler. Resepsiyoncu kızın, otele girişimi görür görmez,

koşarak resepsiyondan fırlayıp beni öpüşüyle, jenerik yazıları son buluyor, filim başlıyor:

-Derya hanım yok mu?

-Yok, n'olucak?

Kız çok heyecanlı, sabahtan beri gelişimi beklediği her halinden belli olurken, o yalnızca bunu belli etmemeye uğraşıyor. Önüme otellere gelen herhangi müşterilerin doldurduğu soruşturma kartını uzatıyor, altını imzalıyorum. Üstünü de doldurmamı istiyor.

-Üstünü hiç bir yerde doldurmuyorum, polis beni bilir. Ayrıca polis de, üstünü doldurmamama alışık. Polisi şaşırtmayalım.

deyince kız bir an bana baktı. Bakışı bu konunun çok ötesinde kadınca bir bakışa dönüşürken, esmer bir belboy, ki ona betboy da denilebilir, çıkageldi. Çantamı kaptı, önüme düştü. Bakışlarım resepsiyondaki aşkımı terkederek betboyun ensesine yazıldı. Odama doğru yolculuk başladı.

Odaya benden önce hızla daldı bet-

boy. Bana, önden buyurun falan yok. Benim odamda çok önemli bir işi varmış gibi girdi içeri. Odanın perdeleri kapalı, güpegündüz bir loşluk. Perdeleri açacak sandım. Hayır. Elindeki çantamı bir kenara bıraktı, televizyona saldırdı. Bana değişik kanallarını gösterecek. Betboylarda böyle bir televizyon gösterme merakı oluyor her nedense. Bırak ulan şu uzaktan kumandayı, ben buraya kanallardan kanal beğenmeye gelmedim, şu perdeleri aç, kapat televizyonu, kapat! Elimi cebime atıyorum, en küçük param yüzbin... Al şu yüzbini ışınlan betboy!

Betboy gidiyor. Mini-barı açıyorum, bomboş. Niye var o zaman bu buzdolabı odada? Niçin haybeye yer kaplıyor? Telefon kullanım rehberi yok. Oda servis kaç numara? Büyük aşkım Resepsiyon hanım kaç? Sıfır ve dokuz deniyorum, uzman bir otelperver olarak. Dokuz hat veriyor, demek ki sıfır santral! Hayır, sıfırdan Resepsiyon hanım çıkıyor karşıma. Meğer oda servis 199'muş... Öyle denenerek bulunacak bir numara değil. Resepsiyon hanım, ne istediğimi

ısrarla kendisine söylememi istiyor.

-Sizden özel bir şey istiyicem, fakat çok utanıyorum!

deyince kapattı. Oda servisten yiyecek bir şeyler istiyorum. Tuvalete gidiyorum, sifon çalışmıyor, fakat klozet kapağında:

"ÖZEL OLARAK TEMİZLENMİŞTİR.
FOR YOR PROTECTİON"

bandı var.

Oda servisten gelen şeyleri tıkınıyor, büyük aşkım Resepsiyon hanıma, sifonumun çalışmadığını bildirerek, bir taksiyle Zeybek Sineması'na gidiyorum. Vali Lale Aytaman konukları olduğu için gelemiyormuş, selam göndermiş korumasıyla. Selam getirildiği sırada, valinin korunmadığını düşündüm. Koruma ve ailesi oyun izliyorlar. Demek ki o sırada, valiyi koruyan başka birileri var.

1018. ve 1019. oyunları oynuyorum, otele geliyorum. Resepsiyon hanım yok. Yerini gececi beye bırakmış, evine gidip düşünde beni görmek üzere, mışıl uykuya geçmiş olmalı. O-

dama çıkıyorum. Biraz kitap okumak istiyorum. Başucumdaki lamba yanmıyor. Niye yanmıyorunu anlamak için epey uğraşıyorum, değişik prizler deniyorum, sonunda lambanın ampulu olmadığını keşfediyorum. Başka bir yerden bir ampul söküp başucu lambasına takıyorum, yatağa uzanıyorum, bir sigara yakıp, kitabımı okumaya koyuluyorum. Odada bir kara sinek var. Şu an çok rahatsız etmese bile, sabah gün doğar doğmaz pike uçuşlara geçecek ve beni uyandıracak, hemen öldürülmesi gerek. Kitabı bırakıp sineğin peşine düşüyorum. Bir iki ıska sonunda, duvarda öldürüyorum sineği. Kaatil ellerimi yıkayıp, kitabımı okumaya koyuluyorum, yeniden sinek vızıltısı duyuluyor. Yedi canlı mı lan bu sinek? Bakıyorum, rahmetli duvarda paralanmış olarak duruyor. Henüz rahmetsiz bir başka sinek daha var yani odada. Kitabı bırakıp onun derdine düşüyorum. Canbazane numaralarım sonucu, onu da tavanda öldürmeyi başarıyorum. Bende bir yara bere yok. Cinayete giderek alışan ellerimi yıkayıp, yeniden kitabı

okumaya yazılıyorum, tam kitaba sardıracakken de, okuduğum satıra bir sinek konuyor. Daha önce öldürdüklerimin leşleri yerlerinde duruyor, bu üçüncü bir sinek. Ve ölmemek için öbürlerinden çok direniyor, eni konu uğraştırıyor beni, ama ecele çare yok, pencerenin camında can veriyor. Ben cinayet işlemese duramaz hale gelmiş ellerimi yıkıyor, biraz kitap okuyup uyuyorum.

Sabah 10.00'da kapı yıkılıyor. Betboy gazeteleri getirmiş.

-Bunun için beni uyandırmana gerek yok betboy! Uykuda gazete okuyamam.

diyerek gazeteleri içeri aldım, betboy bahşiş olarak babayı aldı.

Duş alınacak, sıcak su sorunu var. Resepsiyon hanımcığımı aradım. Gak guk ediyor. Dün bir sorun varmış, fakat çözümlenmiş olması gerekiyormuşmuş...

-Özetle sıcak su yok yani?

-Şimdilik yok.

-Anlaşıldı. Sizi seviyorum Resepsiyon

hanım!

Kahvaltı ediyorum. Gazetelere bakıyorum. 12.40'da Resepsiyon hanım telefon ediyor, sıcak su işinin çözümlendiğini bildiriyor kıvançla. Sıcağa yakın ılıman bir suyla duşumu alıyor ve ayrılıyorum rahmetli üç sinek brothers'-dan.

ARİSTOFANES BAYİİLER TOPLANTISINDA

Tam öğlende kalkması söz konusu uçağımız, yarım saat gecikme ile havalandı İstanbul'dan. İzmir'e gidiyorum. Uçak boş gibi, yol arkadaşlarım Yıldız Kenter ve Mehmet Birkiye. Ocak ayının yirmibiri, pazartesi, seksenbeş yılı. Yıldız Hanım şaşırtıcı çalışkanlığı içinde, gözünde gözlük, elinde bir metin, çalışmalarını sürdürüyor uçakta. Ona çok yakışan ve güzelliğine güzellik katan bu haline bayılıyorum. Mehmet uçaktan korkuyor. Ben de sürekli:

> -Şu an düşüyoruz galiba... Bu bir düşüş değilse birazdan mutlaka düşer bu uçak... Ben hiç düşmeyen uçağa rastlamadım...

diye gevrek kahkahalar atarak, onu daha da ürkütüyorum. Yıldız hanım, gürültümüzden rahatsız olduğunu belirten gözlük üstü bakışlar sergiliyor. Susuyoruz.

-Afedersiniz hocam!

Dersteyiz ya! Her an yazılı yapabilir Yıldız hanım.

Mehmet Birkiye ile 1971'de birlikte başladık tiyatroya, Grup Oyuncuları'nda. Çok uzun ömürlü olmadı o tiyatro. Sonra birlikte Kenter Tiyatrosu'nda Güner Sümer'in sahneye koyduğu Maksim Gorki'nin "AYAKTAKIMI ARASINDA" oyunu okuma provalarına başladık. Ben kendimi çok huzurlu hissetmeyerek, daha provaların başında ayrıldım, Mehmet Birkiye Kenter Tiyatrosu'nda kaldı. Yıldız Hanım, bir iki okuma provasına gelip, kendisine sürekli:

-Sifonu çektin mi? Tuvaletin ışığını söndürdün mü?

diye sorduğu için çok utanarak bir daha o provalara gelmeyen çocuğun ben olduğumu herhalde anımsamıyordur. Yıllar sonra özel tiyatro patronu olunca anladım, Yıldız Kenter'in o zamanki telaşını. Bizim tiyatroda da oyuncu arkadaşlar, soyunma odalarında, tuvalette ve kuliste ışıkları söndürmeden çıkıp gidiyorlar tiyatro-

dan. Işıkçı şarteri indiriyor, onun için konu kapanıyor. Sabahleyin temizlik için gelen şarteri açıyor ve bütün gün boşu boşuna, soyunma odaları, tuvaletler, kulis ve her yerin ışıkları yanıyor. Elektrik saati manyak-fırıl dönüyor. Ben de o haysiyetli elektrik faturasını ödemek için turneye gidiyorum. Bunları düşünerek bir sigara yaktım. Müthiş bir sevgiyle baktım derin bir çalışma içinde olan Yıldız hanıma.

Kenter Tiyatrosu pazartesi, salı günleri İzmir'de oynuyor. Onlar oyuna gidiyorlar, ben Çeşme'ye, televizyonda reklamını yaptığım Vestel televizyonlarının bayiiler toplantısına.

Düşemeden indi uçak. Mehmet huzura erdi. Öpüşerek ayrıldım onlardan Çiğli havalimanında, bir taksiye bindim, Efes Oteli'ne geldim. Vestelciler karşıladılar beni. Televizyon ve video sorunlarından dünyayı göremez hale gelmiş üç yetkili beyle yemek yedik. Onlar için dünyada televizyon, televizyonculuk ve videodan başka bir şey yok. Tamamen tele bir hayat! Yemekten sonra, içi bayiilerle dolu bir midibüsle, Çeş-

me'ye doğru yola koyulduk. Şoförün ısrarla çaldığı ve hiç bir bayiin itiraz etmediği arabesk müzik eşliğinde, bir buçuk saatlik bir yolculuktan sonra Çeşme Altınyunus'a ulaşıldı.

Kışın göbeğinde oldukça sakin ve serin buralar. Ortalıkta yalnız bayiiler var. Hepsi erkek. Kimisi bekar. Evliler de eşlerini getirmemişler. Kadınlardan bayii olmuyor herhalde. Askere gelmiş gibi oldum. Ciddi bir şey demek ki bu bayiiler toplantısı. Eş getirilmesi yasak belki de... Konuyu ve orada ne olup biteceğini pek bilmeyerek, biraz angarya makamından gelmiş bulunuyorum bu toplantıya. Madem televizyonda surat orospuluğu olarak Vestel'in reklamını yapıyorum, tabii ki bayiiler toplantısına katılmalıyım.

-Sizsiz düşünülemez!

dedi sayın genel müdür. Öyle bir tonda söyledi ki bunu, ben gitmesem neredeyse yapılamayacak bu bayiiler toplantısı.

Bana ayrılan odaya çıktım. Güzel bir oda. Denize bakan bir balkon. Yatağımın üs-

tünde dosyalar, bloknotlar, kalemler, çantalar. Hepsinin üstünde Vestel yazıyor. Ben de çantamda Aristofanes'in Eşek Arıları kitabını getirmişim. Alıcı gözüyle onu yeniden okuyacağım, belki notlar alacağım. Yeniden yazmayı ve sahnelemeyi düşünüyorum oyunu. Aristofanes'i çantadan çıkarıp masaya koymamla birlikte çalıyor telefon. İstanbul'dan Nurhan Damcıoğlu arıyor. Birlikte "HAYROLA KARYOLA" isimli oyunumu oynamaktayız Küçük Sahne'de. Doktoru durumunu vahim bulmuş. Bir hafta oynamasına izin vermiyormuş.

-Cumaya kadar iptal edelim. Cuma oynarım!

diyor. Bu doktorların, kimi bedensel rahatsızlıklardan ötürü tiyatro perdesinin kapanamayacağını bir türlü anlamamalarını, hiç anlayamamışımdır.

-Peki Nurhan hanım, gişeyi arayın durumu bildirin. Geçmiş olsun!

diyerek kapatıyorum telefonu. Demek ki cumaya dek işim gücüm yok İstanbul'da. Burda ka-

labilirim. Bayiiler toplantısı bir hafta sürüyor. Yoksa tatilde miyim Aristofanes'le birlikte?

Banyo küvetini doldurdum, bir okyanus balığı gibi yattım içine. Merhaba küçücük Ege denizi!

Banyodan sonra, bir neskafe bir viski söyledim. Yatağımın üstünde duran bloknot çok güzel. Kalem güzel. Bir şeyler yazabilirim burda. Fakat benim eserlerimi yazmam için koyulmamış tabii ki bu bloknot. Not falan mı tutulacak acaba bayiiler toplantısında? Konferanslar ve brifingler mi verilecek? Nedir lan bu bayiiler toplantısı? Ayrıca bana ne? Bayii miyim ben? Renk olarak davet edilmiş bulunuyorum. Biraz sonra lobide tanışma kokteyli var, daha sonra akşam yemeği.

Duvara dayalı aynalı bir masa var odada, üstünde bir kırmızı mum. Mumu yaktım, açtım cici bloknotu, oturdum masanın başına. Otel odalarında kendine bakarak yazma zorunluluğu var. Bu masa aslında, odanın hanımı için düşünülmüş bir makyaj masası. Odanın beyinin

yazar olabileceği hiç bir otel işletmecisinin aklına gelmiyor. Cici bloknotun ilk sayfasına "ARİSTOFANES TAVERNA" yazdım. Bir tavernada geçsin istiyorum olay. Oyunun başındaki iki bekçi, tavernanın kapıcıları olabilir.

Bir komi neskafe getirdi, viskiyi unutmuş. Gitti, bu kez viski ve bir bardağın içine ince kıyılmış havuç dilimleriyle geldi. Neskafeye havuç batırma seviyorum diye düşünmüş olmalı. Kahveyi ve viskiyi içip, havuçla ilgilenmeyerek okuyorum Aristofanes'i, kafamda yeniden kuruyorum oyunu, Aristofanes'in Ege denizine bakarak. İmparator Kleon, tamamen Turgut Özal olarak beliriyor gözümün önünde... Aristofanes'in sözünü ettiği mahkemeler de Devlet Güvenlik Mahkemeleri işte... Aşağıdan telefonla tanışma kokteylinin başladığı bildiriliyor. Toparlanıp iniyorum.

Otelin lobisi karınca yuvası gibi. Altıyüz kadar bayii, değişik yönlerde devinmekteler. Türkiye'nin heryerinden gelmişler. Mikrokozmos Anadolu! Yıldız Kenter şu an İzmir'de

"BEN ANADOLU" isimli oyunu oynuyor. Bu sayın bayiiler de Çeşme'de "Biz Anadolu" olarak dolanıyorlar. Çok eşzamanlı bir gülünçlük Ege bölgesinde. Önce kimi müdürlerle, sonra kimi bayiilerle tanışıyorum, tanışmalar son bulmuyor. Sıkıla sıkıla bir hal oldu elim. Yalnız el sıkmayla kalınmıyor, sayın bayiiler öpme, sarılma, kucaklama, tek dalma seviyorlar. Hepsinin fotoğraf makineleri var. Tek tek, ikili, üçlü ve küçük gruplar olarak hepsiyle bin kadar fotoğraf çektirdim. Delirmek üzereydim ki, genel müdür koluma girerek beni yemeğe götürdü. Yemekte onun masasında, kendisi ve bana hayran küçük kızıyla oturduk. Rakılar içildi. Bütün masalardan, bütün bayiiler bana, ben cevaben tek tek bütün bayiilere kadeh kaldırdım... Sabahleyin bir toplantı varmış. 10.30'da konuşma yapmam bekleniyormuş. Ne konuşucam? Böyle bir konuşma yapacağımı şu an öğreniyorum. O konuşmayı yapar yapmaz gitmem gerektiğini belirttim yemek sırasında sayın genel müdüre. O da bunu anlayışla karşıladı, katılmış olduğum için te-

şekkür etti. Orkestra çok iyi kafa ütülerken, beklenmedik bir anda bir dansöz fırladı piste, derken bayiiler pisti basarak, dansözü ablukaya aldılar. Genel müdürün küçük kızını saymazsak, ki saymamak gerek, dansöz buradaki tek kadın. Askere "aç aç" gelmiş gibi olunuldu. Dansöz bunalarak kıvırtmayı kısa kesti kaçtı, fakat bayiiler pisti terketmeyerek işi çiftetelliye döktüler. Sonunda da beni kolumdan piste çekmeye başladılar. Çiftetelli operasyonuna katılmamım şart olduğu konusunda hemfikirler.

-Oynamam kardeşim! Öyle oynama sevmem! Bilmem! Bırakın kolumu!

diye paralanıyorsam da, onlar daha kalabalık olduklarından, beni masadan söküp almayı başarıyorlar, ancak değişik bayiiler, değişik yönlere çektiği için, yer çekiminin de olaya katılmasıyla, pat düşüyorum... Kaldırmak isteyenler üstüme düşüyor, kafa kafaya çarpışıyorlar... Bir bayiin bacak arasından kayarak restoranın kapısına ulaşıyorum. Kimileri beni hala o adam yumağının dibinde sanarak itişirlerken, hızla odama

geliyorum. Kapımı kapatmamla da, bir tıklatan bulunuyor. Açıyorum. Yetkili müdürlerden biri:

-Bir hatamız mı oldu acaba?

-Hayır, estağfurullah. Sıkıldım biraz. Bu tür, camel-trophy toplantılara pek alışkın değilim de...

diyerek yol ettim yetkili müdürü. Bayiiler toplantısının korkunç bir şey olduğu ve buranın bir an önce terkedilmesi gerektiği anlaşıldı.

Aslında beni boğan şey, bir sevgi gösterisi. Kimsenin bir kötü niyeti yok. Fakat bir yerden sonra sabır sona eriyor:

-Dağılın lan!

diye bağırasın geliyor, gel dikiz ki bağıramıyorsun. O sırada iki kolunda iki adam, her ikisi de ayrı ayrı fotoğraf çektirmek istedikleri için, zıt yönlere çekiştiriyorlar. Fotoğraflar Anadolu'da onların dükkanlarına asılacak, gülümseyen ifadeler takınmak, bayii ile kırk yıllık arkadaşmış gibi sarmaş dolaş olmak zorunluluğu da cabası.

Oda servisini aradım. Rakı istedim. Oturdum Aristofanes'in başına.

Sabah sekizde uyandım. Kalktım, denize baktım. Çarşaf gibi. Önce kendimi tatilde sandım. Fakat birden bayiileri hatırladım. Duşumu aldım. Kahvaltı geldi, edildi. Giyindim. İndim 9.00'da başlayan toplantıya. Kıvır zıvır konuşmalar, teşekkürler, çalışma programının okunması gibi girizgahtan sonra 9.45'te sayın genel müdürün açılış konuşması başladı. Uzun sürdü ve alkışlarla son buldu. Kendisi konuşmacı olarak beni kürsüye davet etti. Ben de pek uzun olmayan konuşmamda, Vestel televizyon ve videolarının para karşılığında reklam filimlerinde konu mankeni olarak oyunculuk yapmakla birlikte, konuyla hiç ilgim olmadığını, televizyondaki reklam filimlerinde söylediğim sözleri başka birilerinin yazdığını ve ne anlama geldiklerini bilmediğim için, o lafları çok zor ezberlediğimi belirterek, bana gösterilen cehennem sıcağı ilgiye teşekkür ederek, sayın genel müdürün arabasıyla hızla uzaklaştık Çeşme'den, Aristofanes ve ben.

MICK JAGGER'IN MANYAKLIĞI

Amsterdam havalimanında Tonguç karşıladı bizi. Otelimiz Tulip Inn'e getirdi. Hamburg'tan geliyoruz. Amsterdam'ı dolaşmaya gücü kalmamış, kanaldaki durağan su gibi yorgunuz. Gayet hızlı trenlerle ırmak gibi dolaşmışız Almanya'yı onbeş günde, kimi hauptbahnof'larda durarak, bavul sürükleyerek, memleket ve rakı ve kebap ve yeşil erik hasreti olup, tiyatro hasreti olmayan köylü türklere karşı "FERHANGİ ŞEYLER", panzehir olarak. Almanya'dan sonra çok hoş gelir insana, lalelerini kuşanmış, doğum günü pastası Amsterdam.

Otelin kapalı kapısında, kimi zor nüfuz edilen apartman kapılarındaki gibi, bir zile basıp kim olduğunu bildirme zorunluluğu getiren ızgaralı madensel konum var. Tonguç bastı zile, içerden bir kadın sesi geldi sonu soru işareti tonlu. Tonguç rezervasyonumuz oldu-

ğunu ve ismimizi bildirerek, kapının açılmasını ricaladı. Kapı otomatikle açıldı. Biz içeri sızdık, Tonguç arabasına park yeri bulmaya gitti. İlk kapıyı geçtik, üç basamak sonra aşılması gereken ikinci bir kapı var ama o kilitli değil, bavulla dürtükleyince açılıyor. Lobiye ulaştık. Resepsiyonda, burnuna dayanmazsak bizle hiç ilgilenmeyecek, önündeki işe dalmış sarışın bir kız var. Bavulları ona doğru sürükledik, ismimizi söyledik. Kız önündeki bilgisayara yumuldu. O sırada arabasına park yeri bulmuş Tonguç geldi, imdada yetişti. Kızla konuştular. Kız soruşturma kağıdı uzattı. Doldurdum. Artık kimi otellerde çok gözlenen, iskambil kağıdının az ufağı, beyaz, üstünde kartın ucunu gösteren gri üçgeni içinde *"This side up insert and remove"* yazılı plastik kartan uzattı bize iki adet. Tonguç arabayı parkettiği yerin kumbarasına para atmaya gitti. Biz bavullarımızla, kendi kendimizin hamalı olarak, asansör kapısından çok, hastanede ameliyathane kapısını andıran kapıyı açtık, asansöre girdik. Oda numaramız 307, ü-

çüncü kata çıkmamız gerekiyor. Asansörde, her katta bulunan odaların numaraları, örneğin 301-358 gibi belirlenmiş, onun karşısında basılacak düğme var, oda numaran nereye tekabül ediyorsa ona göre basacaksın, bir de plastik kartımızı sokmamız gereken ince uzun delik var. Anlaşıldı ki kart oraya sokulacak, asansör bizi tanıyacak, ondan sonra çalışacak. Kartı soktum. Bastım bizim katı kapsayan odalar düğmesine, hiç oralı değil asansör. Kartı çekip bir daha bastım. I-ıh! Kartı hızla sok-çıkar yaptım. Bu kez tanıdı bizi asansör. Çok hızlı sokulup çıkarılma seviyor demek ki, bu gibi ince narin, uzun delikler. Üçüncü kata ulaştık. Oda kapısına az önce öğrendiğimiz ve tadı damağımızda kalmış, sokma çıkarma eylemini uyguladık. Odamıza ulaştık.

Odamız çok güzel. Penceremizden, sanki çizilmiş gibi duran Amsterdam evleri, ilk bakıldığında insana ırmak hissi veren, durgun sulu kanal görünüyor.

Televizyonun üstünde de karta uygun

bir delik var, her nedense. Bu odaya kartıyla giren otel müşterisi niçin televizyonunu da kartıyla açıyor? Bu odaya kartsız giren biri, televizyonu kullanamasın diye mi düşünülmüş? O inek kartsız olarak bu odaya nasıl giriyor? Pencereler açılır tip değil, birinin üstünde vasisdasımsı bir manivela düzeni var, hafif aralanabiliyor. Televizyonun üstündeki kart deliğinin gereği çok anlaşılamadı, ama ona sok-çıkar muamelesi yapmadan, aygıt çalışmıyor. Soktum çıkardım, buyrun hollandaca haberler.

Derya odada dinlenmeye çekildi, ben oyunun tekerlekli çantasını sürükleyerek asansöre geldim. Gene ayni sok-çıkar muhabbeti, lobiye ulaştım. Tonguç'un arabasıyla De Nieuwe de la Mar Theater'a geldik. Tiyatronun kapısında afişim. Üstelik kapının üstünde, yanıp sönen ışıklı harflerle kocaman "FERHAN ŞENSOY" ve "FERHANGİ ŞEYLER" yazıları. Keyif verici bir durum. Tiyatronun içi de çok güzel, kırmızı koltuklu, balkonlu, derli toplu beşyüz kişilik bir salon. Tiyatroda bizi bekleyen, onbeş

yıl önce Küçük Sahne'de teknisyenimiz olan Yılmaz ve beş kişilik bir genç türk timi var. Yıldırım gibiler çocuklar. Hep birlikte, ipleri gerdiler, dosya kağıtlarını astılar. Işık işini üstlenen Faruk, zaten geçen yıldan anımsıyor durumu. "FERHANGİ ŞEYLER"in ikinci Amsterdam seferi bu. Işıklar çok güzel. Telefon eski ve güzel bir siyah telefon. Derya geliyor, Faruk'la ışık ve telefon zilini gözden geçiriyorlar. Her şey tamam. Güzel bir soyunma odası verilmiş bize. Aynamın önünde, tiyatronun kendi ismiyle etiketlettiği bir kırmızı şarap ve tiyatro yöneticisinin ingilizce şık bir hoşgeldiniz mektubu. Daha sonra bizzat gelip, fransızca muhabbeti. Her şey çok güzel, yoksa bir aksilik mi olucak lan oyunda? Hayır bir aksilik olmuyor. 1131. oyunun tek kusuru saz yerine dandik bir bağlama ile idare edilmesi. 522 izleyiciyle tıka basa doluyor, De Nieuwe de la Mar Theater, maç gibi başlıyor, maç gibi bitiyor oyun.

Oyundan sonra, Roterdam başkonsolosu, Galatasaray'dan şair Adnan Onart'ın

Galatasaraylı ağabeyi Erkut Onart ağbimizin davetlisi olarak, onun annesi, başka konsolosluk görevlileri, bu turne boyunca Almanya'nın her kentinde rastladığımız bay ve bayan çok genç yard.konsoloslar, Tonguç, Faruk, Yılmaz, Amsterdam Deneme Sahnesi'nin hollandalı yönetim kurulu üyesi Peter ve hollandalı arkadaşı, kalabalık bir masa, bir türkün işlettiği italyan lokantasında yemek yedik.

Uzun Almanya turnesi, Amsterdam'da noktalandı. Sabah geç kalktık. Lobiye inip, almanlarınki kadar zengin olmayan bir açık büfeden kahvaltı ettik. Tonguç ve karısı Nurten geldiler, birlikte sokağa çıkıldı. Alışılmamış güzel sıcak bir hava Amsterdam'da, vızır vızır bisikletler geçiyor kaldırımdan. Kaldırımların yarısı bisikletlere ait, o bölüm kahverengi, ordan yürümeyeceksin, dan bisiklet çarpar. Alışana kadar bir iki kez, bisiklet altında kalma tehlikesi atlatıyoruz. Derya'nın Almanya'da, bir oyuncakçı dükkanı gezerken, birden su yüzüne çıkan, çocuklarımız için, kaydırak denilebile-

cek, altı tekerlekli, tek ayağını üstüne basıp bisiklet gidonu gibi yerinden tutup öbür ayağı yere sürtmek kaydıyla çocukların kaldırımlarda gürültü yaptığı şeyden alma düşüncesi, Amsterdam'da Tonguç'un;

-Burda onların motorlusu var abla!

biçimindeki babalamasıyla gelişerek, o zımbırtı görülmeye gidildi. Küçük bir vespa motosiklet gibi, tek farkı oturulacak yeri yok, ayakta gidiyorsun, saatte 30 kilometre hız yapıyormuş, benzin ve motor yağı belirli bir oranda karıştırılarak deposu dolduruluyormuş. Üç tane varmış, birini kısa süre önce Amsterdam'a konsere gelen Mick Jagger almış. Bayağı bir taşıt. Nasıl götürülecek İstanbul'a ve 2900 gulden, gibi şaşkınlıklarımı üstümden atamadan, kızlara iki tane almak şart, Mert de biner, biz de bineriz, bak önüne takılan çantası da var, bakkala pazara da gidilebilir bununla, safkeriz fikirleri yeşerdi. O dükkana yarın yeniden gelmek üzere, oradan çıkmayı başardık.

O akşam izlemek istediğimiz tiyatro-

nun kapısında, *"tadilat dolayısıyla bu akşam kapalıyız."* gibi bir notla karşılaştık. Bir gecelik tadilat da hiç görmedim. Herhalde bina değil de, oyun tadil ediliyor. Doğru dürüst bir akşam yemeğine yöneliyoruz. Moto-kaydıraklar yemekte de ana konumuz olmayı sürdürüyor. İki tanesi çok pahalı ve götürülmesi daha zor, düşüncesini benimsetmeye uğraşıyorsam da, Tonguç'un;

-N'olucak ağbi, birini götüren ikisini de götürür!

laz mantığı, ikinci bir şarap şişesinin açılmasına yol açıyor. O şişenin dibi göründüğündeyse;

-Birini ödeyen öbürünü de öder!

delikanlı tavrı, masaya egemen oluyor.

Yemekten sonra, felemenk kraliçesi Beatrix'e ait olan kumarhaneye gidiyoruz. Tonguç ve ben blackjack'te, kimi çok geveze çinliler arasında zarar etmemeyi başarırken, Nurten ve Faruk para makineleriyle cebelleşirken, Derya rulette 2900 gulden kazanıyor! Tam bir moto-kaydırak parası. Bravo Derya ! Hatta bravo kraliçe Beatrix! Biz iki moto-kaydırağı nasıl öderiz

diye duraksarken, kızlardan birine alıp öbürüne almamamızı çok yürek parçalayıcı bulan iyi kraliçe Beatrix, ikinciyi ikinci kıza hediye ediyor, tıpkı masallardaki gibi../

Devrisi gün Derya, sabah erkenden moto-kaydırakçıya giderek, iki tane alacağımızı, birazdan benim uğrayıp parasını vereceğimi bildirdi. Ben de gidip, 5800 guldeni moto-kaydırakçıya toka ettim. Akşamüstü moto-kaydırakçı yard çocuk iki kırmızı çantaya katlanarak yerleştirilmiş olan taşıtlarla otele geldi, otel lobisinde, çantaları açarak, nasıl katlanıyor, nasıl çalışıyor, ne oranda yağ koyuluyor, bir bir anlattı. Deposunda benzin olmadığı için, tam bir gösterim ve tanıtım olmadı, kabaca bir fikir edinmiş olduk, satın aldığımız bu iki taşıt hakkında. Çocuk gitti. Her biri 12 kilo deniliyorsa da, daha ağır, çantalar yerlerinden kalkmıyor. Sürükleyerek asansöre, oradan odaya getirdik.

Devrisi sabah ayni biçimde lobiye indirdik. Havaalanında tartıya koyunca her birinin 17 kilo olduğu anlaşıldı. Kırılabilir eşya bö-

lümüne özel olarak yüklendiler. İstanbul'a sağ salim ulaştılar. Eve iner inmez, Derya ve üç çocuk birden, moto-kaydıraklara benzin koydurmaya gittiler. Benzinciden kös döndüler. Orada yaptıkları deneyim sonucu, ne çocukların ne bizim kullanamayacağımız tehlikeli bir taşıt olduğu ve bizden önce ayni dükkandan, ondan alan Mick Jagger'ın manyak olduğunun netlikle anlaşıldığı, suskun bir akşam yemeği yenildi.

ÇOK AYNALI NATAŞA ODASI

Üç rus karısıyla grup seks yapmak için düşünülmüş, duvarları hiç bir çerçeve endişesine kapılmadan duvara raptedilmiş kocaman berber aynalarıyla kaplı, öyle ki her yerden her yer bir kaç kez görünüyor, üç tek kişilik yataklı, buzdolaplı, televizyonlu bir süit oda. Buzdolabının içi tamtakır. Herhalde nevaleyi Nataşa getirecek diye düşünülmüş, belki de böyle bir gelenek var... Nataşa buraya gelmeden önce bir markete uğruyor, gereken alış-verişi yapıp geliyor verişe. Giderken de market hesabını, genel adisyona ekleyip tahsil ediyor. Odada tek bir Nataşa ile sevişseniz bile aynalar sayesinde sekiz ya da oniki kişilik bir grup seks içinde görebilirsiniz kendinizi. Eğer üç Nataşa'yı bir araya getirmek halinde bulunuyorsanız bu odada, say say bitmez aynadaki Nataşa miktarı. Ama eğer üç kadınla çıplak bulunuyorsanız bu o-

dada, değil aynada Nataşa saymak, aynaya bakmaya da vaktiniz olamaz. Nasıl düşünülmüşse düşünülmüş, böyle konuşlandırılmış işte bu oda. Yani süit oda denilince müessesede akla gelen bu... Trabzon'dayız. Gece oyundan sonra geldik otele,

-Ne lan bu oda?

deme durumumuz yok. Zaten burada kalınabilecek iki otelden biri bu. Öbür otelde kalındı daha önce. Bundan iyi değil ve gürültülü.

Arabayı parketmek sorun oldu. Otelin önü, iki caddeyi birleştiren daracık bir yol. Oraya girip önümdeki arabanın arkasına parkettim. Resepsiyoncu ısrarla arabanın anahtarını istiyor.

-Niçin?

-Öndeki araba sabah sizden önce çıkmak isterse n'olucak?

-Gaza basıp doğru karşı caddeye çıkıcak.

-Onun önüne biri parkederse n'olucak?

-Onun anahtarını alıcaksın.

-Sizin arkanıza biri parkederse n'apıcaz?

-Onun da anahtarını alacaksın. Yani benden başka bütün arabaların anahtarını alabilirsin.

-Sizinkini niye alamıyoruz?

-Benimki kımıldamadan bütün bu trafik gerçekleşebilir. Üstelik gecenin bu saatinde öne arkaya değişik arabalar gelme olasılığı çok zayıf...

Benim arabanın anahtarını edinerek, içine binip onu bir yerden bir yere almak konusunda ısrarlı resepsiyoncu bir an duraladı, gene bir sudan sebep buldu:

-Peki sabahleyin siz çıkmak isteyince, önünüz arkanız doluysa n'olucak?

-Ön ve arkanın boşaltılmasına çalışılacak fakat bu operasyon için benim arabanın anahtarına gereksinim olmayacak. Gördüğün gibi ingiliz anahtarı değil bu, sadece benim arabayı açan bir anahtar.

-Amma da kıymetliymiş anahtarınız.

-Kıymetli olan anahtar değil araba!

-Siz Karadenizli değil misiniz ağbi?

-Evet, ikimiz de Karadenizli olduğumuz için anlaşamıyoruz. Birimiz Karadeniz'siz olsak çok daha çabuk anlaşacağız...

Araba anahtarı bende kalmak kaydıyla barış yaptık resepsiyoncuyla.

Odam otelin önündeki dar sokağa ve caddeye bakan bir köşe oda. Pencereden arabamı görüyorum. Ne arkama yanaşan var, ne benim önümdeki arabanın önüne parkeden... Gecenin yarısını çoktan geçtik. İçecek bir şey gereksinimi duyuyorum. Oda servis duygusu oluşuyor. Epeydir tozu alınmamış telefonun sıfırına basıyorum, böylece sıfır temizlenmiş oluyor ve karşıma, resepsiyon, santral ve herşey olan, arabanın anahtarına düşkün tip çıkıyor.

-Alo! Gene ben! Bir şeyler içmek istiyorum. Ne yapsam en doğru olur?

-Ne içmek istiyorsunuz?

-Rakı!

-Aldırırız. Büfe açık! Başka?

-Meyva, peynir...

-Tamam, aldırırız. Rakı ufak, büyük?

-Ufak!

biçiminde gelişen konuşmamız epey uzuyor, sonunda anlaşıyoruz iki Karadenizli.

Nasıl anlaşmışsak, rakı büyük geliyor, meyva tabağı adına, yarım kilo kiraz geliyor, çeşitli peynirlerden oluşacak peynir tabağını da, iki dilim domatesin arasına "bienal" lenmiş ince ve üçken bir beyaz peynir dilimi temsil ediyor.

Televizyonu kurcalıyorum. Rus televizyonunda bale gösterisi var. Anladığım kadarıyla Romeo ve Jülyet.

Jülyet'i oynayan Nataşa ile geçiriyorum, çok aynalı Nataşa odasındaki gecemi. Bir kaldırıyor bacağını, Jülyet Nataşa, koyuyor omuzuma. Dikliyorum rakıyı.

Balzac sokağı, 6 numara. Lord Byron ve Balzac sokaklarının kesiştiği çok fena edebi bir noktada bulunuyor otelimiz. Venedik'te zenginlerin çocuklarına onun roman kahramanlarının adını takmak için yarıştığı;

-Kız olursa "Eugenie Grandet", erkek olursa "Goriot" koyalım sinyor...

-Bence kız olursa "Vadideki Zambak" koyalım sinyorina, hem soyadımıza da uyuyor.

biçiminde kendi aralarında tartıştığı, çağını mobilyasına dek etkileyen, döneminin tartışılmaz romancısı Honore de Balzac ile, helenizmin ateşli bayraktarı ingiliz lordu Byron'ın, somut olarak bu iki sokağın kesiştiği yerde karşılaşmış olmaları da olası. Balzac 1799 doğumlu, Lord Byron 1788'li. Örneğin 1800'lerin başında, işte bu noktada rastlaşmış olabilirler. O gözle, şöyle bir bakıyorum her iki sokağa da.

Otelin ismi hoşumuza gittiği için, bize sunulan bir sürü otel arasında bunu seçmiş bulunuyoruz. Hemen bir araştırmaya koyuluyoruz. Yoksa Balzac bu otelde mi kalmış bir dönem, Yahya Kemal'in Park Otel'i ev edinişi gibi? Hayır. Bu sokakta mı oturmuş? Yoo.. Ne otelin, ne sokağın Balzac'la ilgisi yok. Champs-Elysees'-ye çıkan bir sokağın içindeyiz. Kocaman pencerelerinde kırmızı beyaz çizgili tenteleri olan, eski ama çok şirin bir otel. Odalar yüksek tavanlı, kadife perdeli. Alkol orucu şarap ile bozuldu. Paris'teyiz lan doktor, su içecek değiliz ya! Zaten su arasan bulunmaz, en yakını soda, o da çamaşır yıkamada kullanılabilir.

Haziranın ilk günleri, karı koca Paris'e attık kendimizi yoğun bir tiyatro mevsiminin ardından. Oyunlar, filimler görülecek, kimi dostlar ziyaret edilecek, kimi kitaplar alınacak. Paris havası solunacak. Çıkıyoruz Champs-Elysees'ye.. Kimsenin bizi tanımamasının verdiği rahatlıkla özgürce elele yürüyoruz geniş kaldırımlarda. Karşıdan gelen eli çok naylon tor-

balı bir kalabalık bizi görerek, gülümsüyor, daha da yanaşınca çığlıklar atıyorlar:

- Aaa, Derya Baykal'la Ferhan Şensoy!

Yoğun alış-veriş yapmış türk grubu ile selamlaşarak devam ediyoruz yolumuza. Bir yerde yemek yenilecek. Bistro Romain'in kaldırımdaki masalarından birine çöküyoruz. Kalabalık itiş kakış, herkes birbirinin üstünde oturuyor. Ne yiyeceğimize tam karar verebilmiş değiliz, listeyi incelemekteyiz. Listenin en altında: *"Carpaccio a volonte"* yazıyor. Yani ne kadar yiyebilirsen yiyorsun ondan. Fiat değişmiyor.

-Nedir bu carpaccio?

diyor Derya.

-Benim bildiğim,15.yüzyıl sonlarında Venedikli bir ressam var, Vittore Sncarpazza Carpaccio. O zamanların en baba ressamı. Bellini'nin öğrencisi. Daha çok dinsel hikayeler anlatan dev tablolar yapmış. *"Babasından Ayrılan Azize Orsola"*, *"İsa ve İşkence Aletleri"*, *"Aziz Stephanus'un Kudüs'teki Kehane-*

ti" gibi yapıtları var...

-Sanat tarihi açısından değil, Tuğrul Şavkay açısından soruyorum..

-Türkiye'ye telefon açıp Tuğrul'a sora biliriz... Ya da daha kolayı, söyleyelim bir tane! Yerken tanışmış da oluruz...

Ondan ve şarap söylüyoruz. İçinde tarihçesi yazılı kayık tabakta çok ince kesilmiş et dilimleri olarak geliyor sayın carpaccio... Et o kadar ince kesilmiş ki altında kalmış yazıyı netlikle okuyabiliyorsunuz. Yedikçe de daha net olarak çıkıyor ortaya hikaye. Meğer benim bildiğim Venedikli ressamdan alıyor ismini kayık tabakta sunulan sayın carpaccio. O zamanlar Venedik'te Nani Mocenigo isimli bir kontes varmış, boğazına düşkün olmalı ki, bir gün doktoru ona, daha önce yediklerini yeterli bularak, kimi gıdaları yasaklarken, pişmiş eti yasaklamayı da ihmal etmemiş. Kontes bu işe çok bozulmuş. Ve fakat aşçıbaşı çiğ dana etini incecik, neredeyse saydam dilimler halinde kesip bir kayık tabağa dizmiş, üstüne zeytinyağı gezdirmiş,

kimi otlar serpmiş ve kontese sunmuş. Bu tabak karşısında çok keyiflenen et özlemli kontes, zamanın ünlü ressamının bir tablosu kadar güzel bulduğu bu tabağı görünce:

-Sanki bir Carpaccio!

tümcesini ifraz edince, bu yemeğin adı da öyle kalmış.

Beğeniyoruz sayın carpaccioyu, şarapla da iyi gidiyor. Bitirdikçe söylüyoruz. Yiyebildiğimiz kadar değil mi, garson hanım? Yesek yesek ne kadar yiyebiliriz diye düşünen garson kadın getirmekten beziyor, ben yemekten bezmiyorum. Şarap bitiyor. Acaba şarap da içebildiğimiz kadar yöntemi mi? Hayır, diyor garson kadın.

Akşam Chaillot Tiyatrosu'nda Roland Topor'un sahneye koyduğu, Alfred Jarry'nin "ÜBÜ" sünü izliyoruz, Anca Visdei ile birlikte. Jarry ile Topor'un dünyası güzel birleşmiş. Oyun iyi oynanıyor. Übü rolünde polonyalı oyuncu Wojtek Pszoniak ve Übü Ana'da Catherine Jacob çok başarılı. Üstün performans gösteriyor-

lar. Dekor ve kostüm şaşırtıcı derecede güzel. Olaya bok gibi para harcandığı hemen gözümleniyor.

Oyundan sonra Trocadero meydanında bir kafede bir şeyler atıştırıp içki içiyoruz. Komet ve o günkü sevgilisi Françoise geliyorlar kafeye. Onlar da bizim masaya oturuyorlar. Birden türkçeleşiyor muhabbet. Françoise ve Anca'ya sürekli çeviri yapmak gerekiyor. Komet, Topor'un da o kafeye geleceğini söylüyor. Buna ayrıca seviniyoruz. Topor'u 1974'te Strasbourg'da tanıdım. Magic Circus'ün "DE MOİSE A MAO" oyunu için kimi sahneler yazdı, provalara katıldı.

Aradan kimi şişeler geçiyor, Komet iyice sarhoşluyarak tamamen türkçe konuşmaya başlıyor ve Topor gelmiyor. Biz bir taksiyle Balzac'la Lord Byron'un rastlaştıklarını varsaydığımız noktaya dönüyoruz.

Devrisi gün otelin giriş katındaki italyan lokantasında yemek yiyoruz. Fırlama bir garson var, garsondan çok meddah olarak

bulunuyor ortalıkta. Ve fakat meddahlığı garsonluğuna engel olmuyor. Çok güzel ve keyifle yapıyor işini. Paris'in pahalılığından konuşuyoruz.

-Pahalı da söz mü? Paris rezalet! Dün yarım saat sokağa çıktım, beşyüz frank gitti. Dışarı hiç çıkmamak lazım!

diyor fırlama garson. Biz buna rağmen, hem de alış-veriş kararıyla çıkıyoruz Paris'e. Derya, Galeries Lafayette ve Marc and Spencer taraflarına yönelirken, ben Marivaux sokağındaki tiyatro kitapçısına gidiyorum. Sonunda bir kafede buluşuyoruz, ellerimiz naylon torbalar. Bir taksiyle otele geliyoruz. Otel odası şimdiden naylon torbalarla dolmuş durumda. Önümüzdeki günlerde, bu naylon torbalara bavul alınacak.

Roland Topor'a telefon ettim, kendimi tanıttım.

-Onsekiz yıl önce, Strasbourg'da Jerome Savary'nin asistanı bir türk çocuk vardı ya... "MUSA'DAN MAO'YA" zamanı...

-Üffff... Çok eski bir şeyden bahsediyorsun! Böyle bir olayı hatırlıyorum, fakat seni hiç hatırlamıyorum...

dedi Topor. Gene de uzun uzun konuştu benimle. O hatırlamasa da bir tanışıklık var işte! Übü'den, Cami'den konuştuk. "YORGUN MATADOR" program dergisine, kendisinin Cami hakkında yazdığı yazıyı çevirdiğimi söyledim. Savary'nin şu sıralar Paris'te olmadığını öğrendim. Görüşmek üzere gün saat belirlemeye uğraştık, belirleyemedik. Program dergisini Chaillot Tiyatrosu'na bırakabileceğimi söyledim. Au revoir'laşıp kapattık.

Akşam, Vanina Michel ve yeni sevgilisi eski oyun yazarı Marc Perrier ile yemeğe gidildi. Marc Perrier eskiden oyun yazıyormuş, artık yazmıyormuş. Bu durumda belirgin bir mesleği de olmuyor tabii. Çok var bu tiplerden Paris'te. Eskiden şey yaparmış, şimdi hiç bir şey yapmıyorcular bunlar. Yiyorlar, içiyorlar, varoluyorlar. Ve fakat görmek lazım, ne güzel yiyorlar, ne güzel içiyorlar! Ne kadar keyfine eriyor-

lar varolmanın. Onları da bir varolduran bulunuyor yani. Sıkıcı bir tip Marc. Vanina'ya "VARSAYALIM İSMAİL" televizyon dizisinin müzikleri için haysiyetli miktar dolar kapsayan bir telif ücreti zarfı verildi. Vanina böyle bir beklentisi olmadığını söyledi, teşekkür etti, mutlu oldu. Marc çok daha mutlu oldu bu işe. Hatta, sen kaybedersin, bende dursun cherie, yöntemiyle de, dolar dolu zarfı, Vanina'nın elinden kaparak, pis siyah montunun iç cebine hızla tıkıştırdı, eski oyun yazarı Marc Perrier, bardağına pahalı şaraptan koydu, bir sigara yaktı, arkasına yaslandı.

Devrisi gün, Vanina ve Marc bizi otelden aldılar, bir kültür bayramına götürdüler. Michel Piccoli, Volinski gibi ünlülerin de katıldığı sosyalist bir şenlik. Her tarafta paneller, tartışmalar, konuşmalar, bildiri sunan sunana, tiyatro gösterileri, konserler... Her şey aynı anda oluyor, biz bunların arasında dolaşıyoruz. Sıkı bir biçimde de şarap içiliyor, hava kararırken çalmaya başlayan bir orkestra herkesi dansa

davet ediyor. Dansediliyor. Gece geç vakit, Vanina ve Marc bizi Balzac sokağına getirip bırakıyorlar.

Serin olur Paris'te haziranın ondördü. Sabah onbuçuk gibi uyandık. Kahvaltı söyledik. İstanbul'a telefon edip, çocuklarımızla konuştuk. Anneler günü satışlarının tadı damağında kalan kimi amerikalı tüccarların icadettiği ve son yıllarda, ister istemez kanıksanmış olan babalar günüymüş meğer, o gün. Kızlarım telefonda:

-Bayramın kutlu olsun!

dediler. Birbirimizi özlediğimizi ve pek yakında eve döneceğimizi, Paris'in bizim eve ne derece uzak olduğunu söyleştik.

Öğleden sonra, 15.00'de Chaillot Tiyatrosu'nda Jerome Savary'nin sahneye koyduğu Shakespeare'in "ONİKİNCİ GECE" oyununu izledik, Derya, Vanina ve ben. Marc eski oyun yazarı olarak, yeni yapılan tiyatroyla ilgili olmadığı için, gelmedi.

Ustam Jerome Savary'ye gene hayran

kaldım. Görkemli bir gösteriydi. Çok etkilendik. Böyle klasik bir tiyatro sahnesinde olamayacak herşeyi yapmış deli Savary. Ancak oyunu oynayan kadro pek başarılı denilemez. Birbiriyle takım olamamış bir yapıştırma kadro duygusunu veriyor. Oyundan sonra müdüriyete uğradık. Jerome Savary'ye ve Roland Topor'a verilmek üzere oyun dergilerimizden bıraktık. Savary'ye ayrıca bir mektup da yazdım. Tiyatronun fuayesinde satılan kitaplardan satın aldık. Elimiz naylon torbalar Hotel Balzac'a geldik. Süit bir oda olmasına rağmen, naylon torbalar ve paketlerden ötürü, artık içinde rahat dolaşılamaz hale geldi mekan. Barikatları aşarak mini-bara ulaştım. Fakat buzdolabının açılması için, önündeki kimi paketlerin başka bir köşeye alınması gerek. Sorun şu ki, bir odanın o kadar çok köşesi yok.

Ertesi akşam pazartesi, tiyatroların tatil günü, ama Anca Visdei önderliğinde gidilecek bir gösteri bulduk kendimize. Cirque d'Hiver, denilen, spor ve sergi sarayının tiyatro gibi

yapılmışı bir yere gittik. "DOĞAÇLAMA MAÇLARI" adı altında gösteriler oluyormuş burada. Girişte bir çift eski terlik veriyorlar elinize, sanki program dergisi gibi. İki takım çıkıyor meydana, maç biçiminde karşılaşıyorlar. Verilen temalar üzerine doğaçlamalar yapıyorlar. Ortada hakem var, yan hakemler var. Sonunda hepsi puan veriyorlar. Bir taraf kazanarak bir puan alıyor ve maç yeni doğaçlamalarla sürüyor. Hakem kararlarından memnun olmayan izleyiciler, hakeme terlik fırlatıyorlar. Hakemin isabet aldığı ve "Ah!" dediği anlar var. Yarışan takımlardaki oyuncular amatör. Örneğin o akşam Paris Barosu Çalışanları ile Demir Yolları takımları karşılaşıyordu. Bin kişinin üstünde izleyici var. Hıncahınç dolu. Havada terlikler uçuşuyor. Giderek uzayan bu maçın haftayımında çıktık Cirque d'Hiver'den. Bastille'e kadar yürüdük serin Paris gecesini.

Devrisi gün izlediğimiz, Yves Montand'ın çekiminin sonunda öldüğü son filmi "IP 5" bu Paris yolculuğunun en unutulmazların-

dan biri. Montand'ın ölmüş olması filmi daha dramatik kılıyor. Filim de onun ölümüyle bitiyor. Oldukça başarılı ve etkileyici. Gözlerimiz yaşlı çıktık soğutucusu gayet üşütücü sinemadan. Bir kafede oturduk, kahve içtik. Kıyıda köşede kalmış zula tiyatrolar vardır Paris'te. Blancs-Manteaux Cafe Tiyatrosu da bunlardan biri. Metroyla oraya gittik. Tiyatro izlediğimiz salon, bizim Ses tiyatrosunun fuayesi kadar. Tahta sıralarda oturduk 150 kadar izleyici. Christian Dob tarafından yazılmış "SALADE DE NUİT" isimli, üç kadın oyuncu tarafından oynanan tek perdelik keyifli bir oyun izledik. Helene Oddas, Françoise Lepine ve Catherine Rouzeau adlı üç genç oyuncu çok tempolu ve başarılı bir oyun oynadılar. Tiyatrodan çıktık, Hotel de Ville çevresinde dolandık, kızlarımıza kitaplar aldık. Yürüyerek Notre-Dame'a geldik. Arcole köprüsünden geçtik ve La Bucherie lokantasında, pahalı ve güvercinli bir yemek yedik karı koca başbaşa. Otelimize döndüğümüzde bir sürü notla karşılaştık. Strasbourg'dan Bacanak Mesut, Alev

Ebüzziya, Vanina, Anca, Disneyland Rüya...

Bir koşturmacadır Paris. Dostlarla görüşmek, tiyatro, sinema izlemek, yeni yeni kitaplar almak arasında yorgun düşersiniz. Perşembe sabahı, Hotel Balzac'da 203 nolu odamızda uyandığımızda Paris'ten sıkıldığımızı anladık. Zaten pazar günü dönüyoruz. Anca Visdei'nin ısrarıyla Avant-Scene tiyatro dergisinin yöneticisi Danielle Dumas denilen kazulet ve nemrut, hatta süphan kadınla yemek yedik, Git-Le Coeur sokağında ucuz bir lokantada. Meğer biz onu davet etmişiz. Bu numara çok oluyor Paris'te. Sıkıcı ve gereksiz bir tanışma, bir o denli anlamsız bir yemek. Paris'te gördüğümüz oyunlardan konuştuk. Madam Dumas, bizim en beğendiğimiz oyunları hiç beğenmemiş. Onun beğendiği oyun, bizim en beğenmediğimiz. Bu yüzden son yıllarda Avant-Scene dergisinde yayınlanan oyunların hepsi birbirinden kötü. Madam Dumas'yı tanıdıktan sonra, yıllardır abonesi olduğum Avant-Scene dergisi abonmanımı yenilememeye karar verdim.

Alev Ebüzziya ile buluşuyoruz Saint-Germaine'de, Cafe Flora'da. Sonra Saint-Benoit sokağında bir küçük lokantada yemek yiyoruz. Lokantadan çıkınca Derya ile Alev dükkan dolaşıyorlar, ben dükkan kapılarında sigara içerek onları bekliyorum. Saint-Sulpice meydanında bir kafede oturuyoruz, bit pazarını geziyoruz. Catherine Deneuve bit pazarına bakan bir evde oturuyormuş.

-İşte şurası!

diye penceresini gösteriyor Alev. Evet ama, Catherine pencerede değil. Geleceğimizden haberi yok mutlaka. Madem Catherine Deneuve evde yok, ayrılıyoruz Alev'den.

Strasbourg'dan Bacanak Mesut ve karısı Laurence geldiler. Şakır şakır yağmur yağıyor. Hotel Balzac'ın kırmızı beyaz çizgili güneşlik tentelerinden şıpır şıpır sular damlıyor. Mesut şortla gelmiş, Bodrum'a gelir gibi. Hemen bir yerden ucuz bir pantalon alma derdinde. Karaciğeri çok fena durumdaymış, bir ay içki yasağı koymuş doktor. Ağzına bira sürmüyor.

-Salaksın oğlum sen! Bana tamamen yasak!

diye kahkahalar atarak kaldırıyorum kadehimi.

-Çok salaksın oğlum!

diyor Mesut gözünden yaşlar gelerek ve hemen içkiye başlıyor. Karısı Laurence da:

-Qu'est-ce que c'est salak?

biçiminde eğlenceye katılıyor. Çok gülerek, çıkıyoruz otelden. Bir taksiyi, dört kişi almaya ikna ederek, çünkü dört kişi sevmiyor Paris'in çok acayip taksi şoförleri, L'île St-Louis'deki, Nos Ancetres Les Gaulois lokantasına gidiyoruz. Eski keyfini bulamıyoruz, o şovmen garson yok. İşi büyütmüşler, üniversite lokantası gibi. Gene de biz kendi aramızda epey eğleniyoruz. Mesut'la konuşacak şeylerimiz birikmiş.

Son gecemizi karı koca yalnız geçirmek istiyoruz Paris'te. Giyinip çıkıyoruz Hotel Balzac'tan. Lord Byron sokağını yürüyoruz. Orada mimlediğimiz bir rus lokantası var. Kapısı kırmızı ışıklı, orgeneral üniformalı bekçili. Buyur ediliyoruz. İçerde bir sahne masalarda mum-

lar, sahnede öyle sıkıntıyla bekleyen bir orkestra. Bir tek müşteri yok, masalar bomboş, mumlar haybeye yanıyor. Biz kapıdan girerken orkestra hemen toparlanıyor ve sanki saatlerdir çalıyormuş gibi, ortasından bir yerden ünlü rus şarkısı "Kalinka" ya girişiyor. Şef bizi buyur ediyor. Yanlış bir pavyona gelmiş gibi duralıyoruz. Bakışıyoruz Derya'yla. Hemen geri çıkmamız gerektiği konusunu, bir saniye gözgöze görüşüyoruz.

-Bir arkadaşlarımızla buluşacaktık. Gelmemişler. Korkarım yanlış bir yere geldik... Acaba rezervasyon listesinde isimleri var mı?

dümeniyle de hızla çıkıyoruz bu turistik rus lokantasından. Caddede, Danimarka Evi denilen yerde, tatsız tutsuz bir yemek yiyoruz.

Arkası silgili çok güzel kurşun kalemini araklıyarak, yirmibir haziran sabahı ayrılıyoruz Hotel Balzac'tan.

Akşamüstü İstanbul'dayız.

Shakespeare'in bir gecelik tiril ipek yaz düşünden çok farklı bir gece ve fakat benzer şeyler var. Örneğin soytarılar her zaman var ve çok ürkünçtür her çok güzel yalnızlık. Hem sonra Antalya'da her zaman gözleniyor bir ortaçağ panayır tiyatrosu havası. Şişman Erdal, sanki Aleksandre Dumas Fils'in bir romanından fırlamış da dolaşıyor, şıpıdık terlik kale içinde.

Buranın en haso lokantasına yemeğe gidildi, Almanca Hayret İfadeli Cengiz ve Şişman Erdal'la. İkisi birlikte oturuyorlar bir apartman dairesinde. Daha doğrusu, ev Almanca Hayret İfadeli Cengiz'in evi, Şişman Erdal o eve, *"bizde su kesik, sende duş alayım!", "şu çamaşırlarımı sende yıkıyabilir miyim?", "yıkarken seninkileri de yıkadım, ütüledim.", "ben bu gece şurda kıvrılır yatarım."* biçiminde, patenti Baykal Kent'e ait olan, *"amiboid hareketlerle hümanist yaklaşım"* yöntemiyle sızmış, Almanca

Hayret İfadeli Cengiz olayı tam algılıyamadan da dipteki odaya yerleşmişti. Artık karı koca gibi olmuşlardı. Eşcinsellikleri yok. İnsan olarak sevmişler birbirlerini.

Balık tepsisinde kan kırmızı solungaçlı balıklardan balık beğenildi. Rakı da karar kılındı. Masaya soğuk meze saldırısıyla başladı, Antalya yat limanına bakan çok sıcak bir ağustos akşamı.

Almanca Hayret İfadeli Cengiz, başta almanca olmak üzere bir sürü dil konuşuyor. Halı satışlarında hanutçu olarak bulunuyor. Bir turisti bir halıcıya götürüyor. Tanıştırıyor. Turist halıyı beğeniyor, satın alıyor, olayları mütebessim izleyen Almanca Hayret İfadeli Cengiz, satış sonucu komisyonunu alıyor. O gün önemli bir satışa sebep olmuş, hatırı sayılır bir hanut almış, al yanaklı yüzü gülüyor, boncuk mavi gözleri ışıl ışıl. Şişman Erdal'ın kıvırcık saçı, kıvırcık sakalına karışmış, bıyığı da kıvrılmak istiyor fakat suratta kılsal açıdan kıvrılınacak yer kalmamış. Şişman Erdal, yanlışlıkla yaptırdığı

gelir gibi, her şeye bozulmaya dürtük kafası bi şeye bozularak, İstanbul'dan Antalya Devlet Tiyatrosu'na gelmiş. Belli ki daralmış burda. Ağzına dek dolduruyor bardağa rakıyı, buz atıyor, pat dikliyor, yenisini koyuyor. Bardağı doldurușu, içmesinden uzun sürüyor. Belli ki yalnız.

Antalya Devlet Tiyatrosu'nda, yeniden yazdığım ilk oyunum "HANELER" i, konuk yönetmen olarak sahneye koyuyorum. Şişman Erdal asistanım. Provalar lagar gidiyor. Ankara'da yapılıp gelecek olan dekor bir türlü gelemiyor. Oyuncaklı, gıllıgışlı bir dekor düşünüldü, dekorsuz pek prova yapılamıyor. Üstelik prova yapılan salonun ısısı zaman zaman 50 dereceyi buluyor. Kadro don atlet, ben şalvarlı, sık sık içecek molaları veriliyor. Şarkıları çalışıp dağılıyoruz.

Tiyatrodan, rus turistlerin bok gibi dolar harcamasından, sıcak ve nem oranından, yivli minareden konuşularak iki büyük, bir küçük rakı tüketildi. Oradan kalkılındı, yat lima-

nında bir yerde kahve içilmeye karar verildi. O yer seçildi. Önce kahve denendi, acı bulundu, derhal rakıya geçildi. Bilmiyorum orda ne kadar içildi. Geceyarısı bir bara gidildi. Rakı tüketimi sürerken Almanca Hayret İfadeli Cengiz, eve kadar gidip hemen geleceğini söyledi. Bir daha gelmedi. Ondan sonra niçin ordan çıkıldı da bir diskoya gidildi ve diskodan bir başka diskoya niye geçildi, bir türlü anımsanmıyor. İçilen rakı sayısıysa say say bitmiyor, açılan sandık sayısı gibi...Ödenen hesaplar ne kadar içildiği konusunda kabaca bir fikir veriyor ve fakat nasıl olur, hepsini biz içmiş olamayız o rakıların. Mutlaka başka birilerinin içtiklerini de bize yazdılar.

Devrisi sabah çok erken, kafa kazan uyanıldı, Sheraton'un Bey dağlarına ve Akdeniz'e hükmeden, ekstra-larj odasında. Kahve içtim, ayıltıcı bir yan etkisi olmadı. Alka-Seltzer denendi. On dakika arayla iki birbirinden bağımsız duş alındı. Yeniden yatıldı. Pek uyunamadan telefon sesiyle fırlandı. Bilinmedik bir kadın sesi, sanki tanışıyormuşuz gibi konu-

şuyor. Dün geceyle ilgili bir şeyler anlatıyor. Anlıyabildiğim dozuyla, kadınla dün gece bir yerde kimbilir hangi konuda konuşulmuş, fakat kadın hiç anımsanmıyor. Gözlerim kapalı, kadını pek dinlemiyorum, uyukluyorum, bir yandan da olumsuz olmamaya uğraşarak "hı hı", "evet" gibi mırıltılarla o telefon konuşmasından bir uykuya yatay geçiş helmelenmesindeyim. Ama telefondaki kadın yıpratıcı sorular soruyor:

-Kırmızı bluzlu kız kimdi?

Yıpratıcı sorunun yan etkisi olarak, gecenin içinde bir kırmızı bluzlu kız olduğu anımsanıyor. Evet, öyle bir kız vardı, ben ona rock and roll dansı bilmediğimi açıklamaya fırsat bulamadığım için o kızla o dansı yapmak zorunda kaldım, kızı ve kendimi sakatlamadan da dansı tamamladım. Hatta çok iyi bir rock and roll alayı yaptığımı düşünen kalabalık, beni alkışladı... Bu benim otuz yıl gecikmeyle yaptığım ilk rock and roll. Bu konuda tek bilgim filimlerde bu dansı görmüş olmam... Evet, kırmızılı kız, bir kırmızı leke olarak anımsanıyor, fakat

telefondaki kim? Bu hiç anımsanmıyor. Üstelik makinalı tüfek gibi konuşuyor. Yatakta öbür tarafa dönerek, telefonu başımın altına alıyor, onu dinlerken şekerleme yapmayı deniyorum. O da, sanki bana düşümde telefon eden bir kadın. Gömülüyorum yatağa.

Meşgul sesi veren telefon düdüğüyle uyanıyorum. Demin telefonda konuşurken uyumuşum. O kadın da kapatmış. Ahize kulağımda, meşgul çalıyor. Telefonu yerine yerleştirip, yeniden uyumayı deniyorum. Ve fakat bir kez daha çalıyor telefon. Bu sefer Şişman Erdal.

-Ne var?

-Günaydın ağbi!

-Gün benim için henüz o kadar aydınlanmadı, hemen kapat Erdal.

-Ben de onu diyecektim ağbi!

diyerek kapatıyor. Kalkıp bir sigara yakıyorum. Gasteler ulaşmış kapının altından. Telefonla kahvaltı söylüyorum.

Hiç bir gece uyumuyorum, boş yere bok gibi para veriyorum bu Sheraton'a.

SİVAS'TA O OTEL

Sivas'a ne zaman gitsek, hep o otelde kalırız. Ayağımız alıştığı için midir, Sivas'ın en iyi oteli sıfatını eski zamanlardan beri, eski bir sıfat olarak taşıdığı için mi, tam bilemiyorum, onbeş yıldır o otel bellenmiş.

Daha Sivas'a elli kilometre kala başlar o otel stresi. Araba park yeri yoktur. Otelin bulunduğu işlek caddede bavulları çantaları indirmek için bile, bir kaç dakika zor durursunuz. Polis gelir tebelleş olur.

-Lan Polis Bey, otele geldik işte... Eşyalarımız buraya inmeyecek mi ?

-Çabuk indirin çabuk...

-Asabımı bozmayın memur bey, benim yavaş indirir gibi bir halim mi var? Yavaş yavaş indirmenin bana ne yararı olabilir?

-Ben anlamam, arabayı hemen çekin burdan!

Otel kadrosu içinde, arabanızı alıp uygun yere parkedebilecek bir yetkili yoktur. O otelde ilke olarak çok fazla yetkili bulunmamaktadır. Kadro dediğimiz grup da zaten gayet sınırlı sorumludur. *"Valla bilememeleri"* çok ünlüdür. Sizin muhatabınız olarak sadece bavullarınızı yerde sürüyerek odaya ulaştırıcak, ebleh bir çocuk vardır. Kendisi ellibin lira alır. Yüzbin de verseniz almamazlık etmez, fakat o çocuk yüzbin etmez. Ellibin iki yıl önceki fiat tabii. Bu yıl o çocuk durduğu yerde, yüzbin eder hale gelmiştir. Üstelik polis memuru da, bir memur olarak iki yıl öncesine oranla daha sinirlidir.

Biraz buruk yol alıyorum bu sefer Sivas'a doğru. Ayağımın gaza basası yok gibi. Asım Bezirci'lerin, Aşık Nesimi'lerin yobazlarca Madımak Oteli'nde diri diri, bir ortaçağ vahşetiyle cayır cayır yakılmalarından, Aziz Nesin'in canını zor kurtarışından sonra ilk kez gidiyorum. Bu korkunç olayın üstünden iki yıl geçti. O olaydan bir hafta önce Sivas'taydım, "FERHANGİ ŞEYLER" oynayıp, Kayseri'ye geç-

miştim.

Ne kadar basmasan gaza, araba kendi kendine gidiyor, asfaltı yalayarak, kafam karışık ulaşıyorum ozanları yakan, Pir Sultan'ın Sivas'ına. Kentte değişen bir şey yok. O cadde gene ana baba günü.

Geldim otelin önüne. Polis orda, bir iki klakson çaldım, ebleh çocuk yok ortada. Bastım gaza, yanan Madımak Oteli'nin önünden polise inat, en dönülmez bir biçimde U dönüş yaptım, kökledim ve hızla gerisin geri çıktım o kalabalık caddeden, doğru Atatürk Kültür Merkezi'ne. Ne inecekmişim o otele? Şu an sıcak su arızalıdır, o oda, ki bana mutlaka onların süit sandığı o oda ayrılmıştır, kasvet yapar şimdi bana gündüz gözüyle, gece floresanları iptal eder, yatak odası ışığıyla idare ederim durumu.

"FELEK BİR GÜN SALAKKEN" 15. ve 16. oyunları oynadım. Sivas izleyicisinde bir sinmişlik sezinledim. Oyun sonunda sayın vali bana çiçek verdi. Bavulumu toplayıp, sayın valinin çiçekleriyle bindim arabaya, geldim

dayandım, gündüz kalabalığından arınmış o caddeye... Polis molis yok. Çoktan kapatmış mesaiyi. Saat 00.05... Otelin önünde durdum, görüp içerden biri çıkar herhalde diye düşünerek bir an bekledim. Gelen yok. Korna çaldım, iki kesik bir uzun... I-ıh! İndim arabadan, otele girdim. Ebleh çocuk büyümüş, bıyık bırakmış, ebleh adam olmuş, resepsiyonda salak salak, hiç bir şey yapmamayı becererek duruyor. Ben onu hemen tanıyorum. Otelin giriş kapısının camında vesikalık afişim olmasına rağmen o beni tanımamakta ısrar ediyor. Beni tanıması derdinde değilim. Çantalarım indirilecek, arabam nereye parkedilecek? Bıyık bırakmış da adam olmuş ebleh çocuk, gözümün elifine ebleh ebleh bakıyor. Otel müşterisi olup olmadığımı soruyor...

-Otel müşterisiyim tabii lan! Gece çift-sıfır sıfırbeşte, niçin çantalarımın buraya indirilmesini ve arabamın otele tru vakar bir yere parkedilmesini isteyebilirim? Otelin çevresine araba parke

me ve çantalarını her nedense bu otele bırakma eğilimli bir otel sapığına mı benziyorum?

dememe yanıt olarak ebleh adamımsı çocuk:

-Hiç boş odamız yok!

talihsiz yanıtını verdi. Onu sinirle kulağından tuttum, kulağının iyice acımasını sağlıyacak bir hızla, bir anlamda sürükleyerek, otelin kapısının camındaki afişimin önüne getirdim, ben de geçtim afişin yanında, o fotoğraftaki bakış ve ifadeyi takınarak öyle durdum. Afiş ve canlısı arasındaki ikizcil durumu bir kaç an içinde anlayan ebleh adamımsı çocuk, elime sarıldı, tanıyamadığı için özür diledi, odamın hazır olduğunu belirtti, yanımda imzalı resmim olup olmadığını sordu, yaşlanmışsınız demek gafletinde bulundu, bunun bir gaflet olduğunu kendisinden beklenmeyen bir hızla kavrayarak, yani çok zayıflamışsınız, biçiminde toparlamaya uğraşırken, ağzından kaçırdığı,

-Yani biraz çökmüşsünüz ağbi!

cümlesiyle kendisi de çöktü. Konserimden gel-

diğim için yorgun göründüğümü belirtmek istediğini türkçe kompozisyonlamayı denedi, başarılı olamadı, ben demek istediğini anlayarak, konuşmasına son verdim:

-Konser değil, tiyatro! Çantalar alınacak! Araba nereye koyulacak?

-Araba kolay ağbi!

-Çantalar daha da kolay! Sen gel önce şunları al! O iki çantayı alıyorsun, bavula ellemiyorsun, bavul Antep'e kadar inmeyecek... Şu çantayı omuzuna tak ihtimamla taşı, içinde bilgisayar var, yanlış taşırsan yanlış bilgiler saymaya başlar. Bir de şu sayın vali beyin çiçeklerini alıyorsun...

Çantalar otel lobisine ulaştı. Sıra arabaya geldi. Ebleh adamımsı çocuk, arabanın n'apılacağı konusunda bir an duraladı. Belki de o an, arabayı da lobiye alamaz mıyız diye düşündü, alamayacağımızı anladı ve otele en yakın ara sokağa parketmemi önerdi. Ona geçen sefer o sokakta, önüne parkettiğim lokantacı tara-

fından sabah yedide uyandırılarak, arabamı almaya zorlandığımı, daha çay ve sigara içemeden sabahın sıfır yedisinde tam uyanmamışlık halimde, sanki yola çıkıyormuşum gibi giyinerek aşağı inip lokantacıyla kavga ettiğimi, seri küfürlerimden etkilenen lokantacının, karakolluk olma eğilimi gösterişini, sabahın yedisinde arabama başka bir park yeri bulmak zorunda kalışımı anımsattım. Anımsadı. Yolun başına koymamı önerdi. Oranın taksi durağı olduğunu, bundan üç yıl önce, oraya parkettiğim için, sabah sıfır altıda, inip taksicilerle kavga etmek zorunda kalışımı özetledim. Olayı anımsamadı ama oranın taksi durağı olduğunu anımsadı. Elli metre aşağıda kapalı garaj olduğunu, oraya parketmemizin en hayırlısı olacağını belirtti. Çantaları ve sayın valinin çiçeğini lobiye emanet ederek, yani öyle başıboş bırakarak, ikimiz bindik arabaya, elli metre aşağıdaki kapalı garaja yöneldik. Beşyüz metre kadar gittik...

-Aşağıda, daha aşağıda!

diyor ebleh ebleh...Elli metre kavramı eblehce

geniş tutulmuş... Her onbeş metre, bir metre olarak kaydedilmiş demek ki onun beynine... Garajın 2 kilometre ötede olduğu ortaya çıkınca, eblehin beynindeki cömert metreleme sisteminde her kırk metrenin bir metre olarak gösterildiği anlaşıldı, harita ölçeklerindeki gibi... Öyle ölçekli bir beyni var demek ki bu ebleh adamımsı çocuğun. Bu ve benzemezi tiplerin beyinlerini çok merak ediyorum. İçlerini açıp bakasım geliyor beyinlerine... Örneğin bunun beynini bir printer'a bağlıyabilsek, bassak bir tuşa, şak kaada dökülse bu ebleh adamımsı çocuğun beyninde olup biten, hafızasındaki kayıtlar, kayıtlardaki imla hataları...Belki bir gün bilim ulaşacak böyle şeylere ve o zaman Goethe'nin, insanın beyninde olup biteni hiç kimsenin anlayamayacağı özdeyişi de, sadece bir hoş deyişe dönüşecek.

Arabayı parkettik, parkçı peşin olarak ellibin istedi, fişimi kesti verdi. Çantam lobide manituya emanet, üstümde para yok. Neye göre ellibinlik fiş kesiyor? Kaç saat kalıcam? Belki üç gün duracak araba burada... Çıkarken alması

gereken parayı kafadan ellibin olarak tesbit edip alıyor. Alıcak yani de, bende para yok. Ebleh bana borç veriyor. Fişimizi alıp, otele doğru iki kilometrelik bir yürüyüşe çıkıyoruz ikimiz, Sivas'ın sıcak haziran gecesinde.

-Yanan Madımak Oteli onarılmış!

-Hee, onarıldı ağbi.

-Hani müze falan olucaktı orası... Sahibi mi onardı?

-Bilmiyorum ki ağbi, bi para derdine düştük biz de... Hiç bir şeyden haberimiz yok!

Sivas'ın havasından, suyundan, huyundan konuşarak ulaştık otele. Çantalar ve sayın valinin çiçeği koyduğumuz gibi duruyor. Ebleh yüklendi çantaları ve sayın valinin çiçeğini, girdik asansöre, kapıyı çekti ve sayın valinin çiçeğini asansör kapısına sıkıştırmayı başardı. Çiçeğin "çiç" bölümü asansör kapısında sıkışarak koptu, zemin katta kaldı, biz elimizde kalan "ek" bölümüyle beşinci kata ulaştık. Oda gene o oda. Bu otelin en kral odası yani...

Giriş terso koridorumsu bir giriştir, sola devam eder koridor, odanın süit niteliğini sağlayan oturma bölümüne geçersiniz. Anüs içi boyut bir memur evi salonunu andırır bu kasvetli süit bölümü. Fersiz 25 vatlık bir ampülü vardır, ışık yanmış hali çok karanlıktır. Orada bir buzdolabı, ki içi boştur, onun üstünde de bir televizyon vardır. Arkalarında bir tek priz bulunur. Televizyonu kullanmak için buzdolabının fişini çekersiniz. Canınız buzdolabını izlemek istediğinde, televizyonun fişini çeker, buzdolabınınkini takarsınız. İkisini birden izlemek için gerekli bir üçlü priz, otel yönetiminin yıllardır aklına gelmemektedir. Hoş boş buz dolabının nesini izleyeceksiniz? Ben her ikisini de kullanmadığım için, bu konuyla pek ilgilenmem. Orayı geçip odaya ulaşırsınız. Bir geniş yatak, bir de tek kişilik yatak vardır. Tek kişilik yatağın üstüne çantalar koyulur. Ebleh adamımsı çocuğa, ellibin borçlu olduğumuz için, mahcubiyet içinde ikiyüzellibin verilir ve yol edilir. İki yıl önce çatlamış olan ayna ayni tarihsel

çatlağını korumaktadır. Değişik olan şey, lavabonun çatlamış olmasıdır. Bir de sifonun hazne kapağı kırılmış, yerine tahtadan bir kapak yapılmış ve yeşile boyanmıştır, sifon cam göbeği mavi olduğu için. Yatak çarşafı temiz fakat yırtıktır.

Çantaları bile açmadan hemen uyursunuz. Sabah müthiş gürültülerle uyanırsınız. Bütün Sivas, odanızdan gelir geçer. Sıcak su konusundaki geleneksel arıza konumu yıllardır sürmektedir. Ebleh size kıyak yaparak, kimbilir hangi vanaları açarak, ılıkımsı bir su sağlar. Fakat duşun bozuk olduğu anlaşılır. Deneyimli bir turneci olarak, çıkarırım ingiliz anahtarımı, pensemi, tornavidamı, değişik boy musluk lastikleri kutumu, duşu onarır, yalapşap yıkanır, yıldırım hızıyla terkederim Sivas'ı.

HOTEL GRAND ÖZÜR

Muğla'nın Zeybek Sineması'nda "FELEK BİR GÜN SALAKKEN" 62. oyunu oynadım. Oyundan sonra bastım gaza, Marmaris'e yöneldim, temmuzun onüçünü ondördüne düğümleyen gece, fransız devriminin 206. yılı, Ayfer Feray'ın birinci ölüm yıldönümü.

Bu çok dolambaçlı yol boyunca, Ertaç'ın arabasında arka koltukta otururak gitarla bestelediğim, *"Çok İlgisiz Şarkı"* yı düşündüm. Gene Zeybek Sineması'nda bir "FERHANGİ ŞEYLER" oyunundan sonra gece Marmaris'e ulaşmıştık bundan altı yıl önce. Direksiyonda müdür Ertaç, yanında teyzemin oğlu Kani, ben arka ortada, bir elimde gitar, öbür elimde viski şişesi, tek elle çalıyorum gitarı. Su gibi içiyorum viskiyi, sızdırıyor tabii adamı bu virajlar, ayıldıkça çalıyorum şarkının devamını, kilimotrelerce esler oluyor şarkıda. Tam şarkı unutul-

duğunda, kaldığı yerden sürüp gidiyor... Ertaç gülmekten arabayı kullanamaz durumda. Kani muhabbetten çok memnun. Durup durup ayni cümleyi yineliyor:

-Çok iyi ya!

İlerleyen kilometrelerde şarkının aranağmesi kanıksanmış ve üçlü koro olarak söyleniyor:

"Çok ilgisiz bir yerde bestelendi bu şarkı! "

İnsana Marmaris'e geldiğini bildiren dev ağaçlı upuzun yola ulaşınca, tamam oluyor beste. Sorun oluyor güfte.

Altı yıl sonra, yeniden bir temmuz gecesi varıyorum oraya. Ağaçlıklı yol artık bir anı olarak solda kalmış, yol çok daha geniş olarak onun sağından geçip gidiyor... Fırt diye bitiyor, bir şarkı boyu gittiğimiz mesafe.

Altın Yunus Oteli'nde bana bir oda ayrılmış, doğru oraya gittim. Otelin girişinde ve kapısında, kimi eli telsizli görevliler var. Çantalarımı kim alacak? Arabam nereye parkedile-

cek, ben mi parkedeceğim, bu işi kotaracak bir uzman var mı?

-Bir dakka!

diyor eli telsizli görevli. Telsizden anons ediyor, otele müşteri geldiğini.

-Şimdi gelir!

diyor bana. Şimdiden kasıt nedir, tam anlaşılamıyor... Ne denli geniş yani, bu güneyli ve eli telsizli görevlinin şimdi kavramı? Bir sigara yakıyorum. Sigara bitmeden geliyor çanta alma yetkilisi. Arabamın n'olacağını soruyorum. Beni yerleştirdikten sonra arabayı bizzat kendisinin uykuya yatırıp, anahtarı bana getireceğini söylüyor. Elindeki tekerlekli bagaj taşıyıcıya yüklüyor çantalarımı, o önde ben arkada, ilerliyoruz avluda.

-Odam otel merkezine kaç kilometre?

-Sizin odanız yeni binada...

Niçin yeni binada oda ayrılmış bana acaba? Yeni binanın odaları daha mı güzel? Bir kıyak mı yapılıyor? gibi düşüncelerle arkadaş avluda bir süre yürüdükten sonra bir asansöre

ulaşıyoruz, söz konusu kata çıkıyoruz, odanın kapısı açılıyor. İki küçük tek yataklı ve o yatakların işgal ettiği bir odayla burun burunayız.

-Çift karakterli olduğum için mi bana böyle bir oda uygun görülmüş? Otel yönetimi "VARSAYALIM İSMAİL" in gereğinden fazla etkisi altında mı bulunuyor? Nedir lan bu oda?

-Valla bilemiyeceğim beyfendi?

-Kim bilebilecek?

-İsterseniz resepsiyonu arayalım...

Tekerlekli bagaj arabasını gezdirme yetkilisi resepsiyonu arıyor. Hoşnutsuzluğumu, kendi dilbilgisi çerçevesinde telefonun ucundakine bildiriyor. Telefonun ucundaki de onun dilbilmemegisinden tedirgin oluyor ki benimle görüşmek istiyor. Görüşmemizi kısa kesmek için, kendisine bu asker ranzasıyla çocuk yatağı arası boyuttaki yataklara sığamadığımı, bu tip yataklarda hiç kımıldamadan ve dizler karına doğru çekilerek uyunabileceğini oysa benim yatakta pek ussuz ve devingen olup, sabaha kadar tak-

lalar attığımı hızla belirtiyorum. Telefonun ucundaki, bana frençbed denilen yatılabilir boyutta yataklı bir oda bulabilmek için, bilgisayarına danışma süresi istiyor. Kapatışıyoruz telefonları. Bir sigara yakıp dolanmaya başlıyorum odanın dolanılabilecek dar bölümünde. Masanın üstünde jelatine sarılı, kat kat meyva ve çukulatalardan oluşan bir sepet var. Bana *"Welcome!"* diyor. Yanında kül tablası var. Geceyi geçirmeyeceğim bu odanın kül tablasını kullanıp kullanmamak konusunda kısa bir duralama geçiriyor, sonra silkiyorum külü bana ait olmayan bu odanın kül tablasının ortasına. Tekerlekli bagaj arabasını gezdiren yetkili, odanın açık kapısının ağzında dikilmiş bekliyor. Sinirsel boyutumun bilincinde, ağzını açmıyor. Telefon çalıyor. Bilgisayarına danışan danışma, bana bu gece başka oda veremeyeceğini, bu gece için odadaki iki yatağı birleştirmeyi öneriyor ve yarın beni başka bir odaya taşıyabileceğini belirtiyor. Birleştirilmiş yataklardan ve devletlerden nefret ettiğimi, gece uyurken o iki yatağı bir-

leşme yerinden ayırmayı başararak iki yatağın arasına düşme konusunda deneyimim olduğunu ve yarınımı oda değiştirme gibi bir taşınma operasyonuna ayıramayacağımı belirterek kapatıyorum telefonu. Tekerlekli bagaj arabasını gezdiren artık çok mahcup yetkiliyle, az önce katettiğimiz kilometreleri geri yürüyerek arabaya ulaşıyoruz. Şaşkınlık içinde yeniden bagaja giriyor Marmaris'e ulaştığını sanan çantalar. Sınırlı bir bahşiş veriyorum, yetkili özür diliyor. Basıyorum gaza ve eli telsizli yetkililer arasından süzülerek çıkıyorum anayola.

Az önce önünden geçtiğim, beş yıldızlı Hotel Grand Özür'ün kapısına dayanıyorum. Boş süit odaları yokmuş, deniz tarafında frençbed yataklı boş oda olmadığı için özür dileyerek, bana tenis kortuna bakan bir oda veriyorlar. Resepsiyondaki görevli:

-Kahvaltı sabah 7 ile 10 arasında!

diyor.

-Bana ne?

diyorum. Şaşkın şaşkın bakınıyor görevli.

Konuya açıklık getiriyorum:

-Daha ben akşam yemeği yemedim. Sabah 7 ile 10 arasında, benim gözümde pireler uçar. Kahvaltımı 13.00 ile 15.00 arası odamda almayı düşünüyorum.

Resepsiyondaki görevli özür diliyor. Anahtarımı elinde bulunduran yetkiliyle çıkıyoruz odaya. Tenis kortu odanın balkonunun altında kaldığı için, oda caddeye, apartmanlara ve onların arkasındaki dağlara bakıyor. Odadan sadece deniz görünmüyor. Deniz kıyısında bir otel çizen mimar bütün odaların denize bakmasını sağlıyamaz mı? Otelin odalar dışındaki alanları denize bakmayan tarafa yerleştirilemez mi? Binanın biçimine buna göre karar verilemez mi? Bir mimar hayatında kaç kez deniz kıyısında otel projesi çizer? Otel sahibi, yani o projenin çizilmesi için parayı bastıran adamın, mimari açıdan çok parlak fikirleri ve kişisel istekleri olmasa olmaz mı?

Beni odama kadar getirip kapıyı açan

yetkili, çantalarımı almaya gidiyor. Bilgisayarı koyacağım bir yazma köşesi bakınıyorum, orada priz aranıyorum. Aynalı masanın en uygun yer olduğu anlaşılıyor ve fakat ayna ile masa arasında sıkışıp kalmış prize bilgisayarın fişi, aynanın kalın çerçevesinden ötürü, giremiyor. Bir uzatma kablosu gerekecek. Üstelik masadaki lamba yanmıyor, büyük bir olasılıkla o prizde de ceryan yok. Çantalarla gelen yetkiliye durumu bildiriyorum. Yetkili, lambaların yanmamasından ötürü çok özür diliyor, aşağıya bildireceğini, birini göndereceğini söylüyor, gidiyor. Az sonra aşağıdan gelen bir başka yetkili, çok çok özür dileyerek giriyor konuya. Ceryan kesik olduğu için, şu an otel jeneratörle aydınlatılıyormuş, bu yüzden kimi lambalar yanabiliyormuş. Gene de ceryan geldiğinde prizi kullanmak üzere, bizi prize ulaştıracak bir ara kabloya gereksinim olduğunu belirtiyorum. Özür dileyerek gidiyor. Az sonra özür dileyerek, bir üçlü fişle geliyor. Özürle gelen üçlü fiş, işe yarıyor, onu araya yastık ederek, bizim bilgisayarın er-

keklik organını, dolaylı da olsa içine alıyor priz. Elin üçlü fişiyle gerdeğe girmek gibi bir şey. Ceryan kesik olduğu için prizde bir orgazm ve elektrik akımı görülmüyor, ama ceryan gelince olacak. Şehir ceryanının kesikliği için, şehir adına özür dileyerek gidiyor, bir başka yetkili.

Duşa giriyorum, Muğla'daki oyunun, teri, fondöteni, kokusu köpük olup akıyor gidiyor Marmaris'in altyapısına. Duştan çıkarken banyoyu sel aldığını gözlemliyorum, dışarı su sıçramasına engel olacak naylon banyo perdesini sıkı sıkı kapatmıştım oysa... Nerden sızmış olabilir acaba, Marmaris'in altyapısına inmeyi reddeden ve aşağıdaki yetkililere bin dereden özür taşıttıracak olan bu su? Anlaşılamıyor. Sabahın bu ön saatlerinde yemek yiyebileceğim tek yer otelin kumarhanesi. Kimi dolarlar kaybetmeyi göze alarak, Dostoyevski gibi çıkıyorum odadan. Odam kat asansörüne oldukça uzak. Bu da mimari bir hata. Bütün odaların kapısı asansörün tam karşısında olamaz mı? Asansörü enine uzun, oda kapılarını çok dar tutmak, bu sorunu

çözümleyebilirdi. Bekle bekle, gelmiyor gelişi uzun asansör. Çağırmak için basılan düğmede yanan yeşil ışık, düğmeden parmağını çektiğinde sönüyor. Hiç çekmemek üzere kararlıca yerleştiriyorum işaret parmağımı asansör çağırma düğmesine. Bu çabam sonucu geliyor asansör, özür dilercesine açılıyor kapısı. Casino'ya ulaşıyorum.

-Tescilli kumarbaz kartınız var mıydı?

-Kimliğinizi rica edelim!

gibi bir kıroluk yapmıyorlar kumarhane girişinde, hoşgeldiğimi bildiriyorlar. Hoşbulmak üzere giriyorum, rulette gezinen topun tıngırtısı ve *"No mor beds!"* sesleri içine. Yemek yenilen köşe aranıyorum, göremiyorum. Bir blackjack masasında güzel bir kız, gülümsüyor bana. Kimse oynamıyor o masada, zavallı kız, öyle terkedilmiş, mahsun. Ona acıyarak, oturuyorum karşısına. Göğsünde ismi yazıyor: Gülçimen.

-Ne kadar güzel bir isminiz var!

Çeynç piliiz!

-Teşekkür ederim. Bol şans!

Gülçimen, çok kısa bir sürede önümdeki bütün parayı alıyor. Her seferinde aldığına çok üzülüyor:

-Özür dilerim, malesef gene 21'i buldum.

Paraları hızla ütülüşüm sırasında kumarhanede yemek olup olmadığını soruyorum. Masanın başında yüksekte oturup oyunu dikizleyen görevli çocuk, kumarhaneyi istila eden İsraillilerin bütün yemekleri yediğini, yiyecek bir şey kalmadığını belirtiyor, özür diliyor, sandviç yaptırabileceğini açıklıyor. Yeniden para çıkarıyorum cebimden.

-Dabıl onli van kart!

-Sipilit!

-Tüventi van, çok çok özür dilerim...

gibi kısa ve özlü bir muhabbet içinde, daha sandviç gelemeden, Gülçimen yüreği kan ağlıyarak, çok çok özür dileyerek son paramı alıyor. Kalkıyorum masadan, Gülçimen'le vedalaşmak üzere elimi uzatıyorum. Gülçimen üzülerek, el sıkışmalarının yasak olduğunu belirtiyor. Gülçimen'

in elini bile tutamadan, hızla çıkıyorum kumarhaneden.

Uyandığım öğlen saatlerinde kahvaltı istiyorum. Kahvaltı tepsisinde, kahve istemiş olmama rağmen çay geliyor. Hiç sevmem otel çayını. Otellerde çay yapmayı bilmiyorlar. Telefon edip durumu bildiriyorum. Özür dileyerek kahve getiriyorlar. Duş alınıyor, banyodaki sel suları kısmen yerdeki havlu tarafından emilmiş, yer yer de gölet halinde zeminde duruyor. Bu kez sımsıkı kapatıyorum banyo perdesini, duştan çıktığımda sel felaketinin yinelendiğini ve banyo küvetinin alttan zemine su sızdırdığını keşfediyorum. Otel yetkililerine bundan ötürü ayrıca özür dileme şansı vermemek için, bu konuyu sır olarak saklıyorum.

Kreon isimli pankreas ilacım bitti, bitiyor. Ondan bulmak üzere otelden çıkıyor, kimi eczaneler dolaşıp bulamayarak, sıcaktan bezmiş bir halde otele geri dönüyorum. Resepsiyona ilacın ismini vererek bana buldurmalarını rica ediyorum. Odaya çıkıyorum. Gazeteleri oku-

yorum. Televizyon kurcalıyorum. Resepsiyon arıyor. Özür diliyor, ilacım Marmaris'te hiç bir eczanede bulunamıyormuş, bütün eczaneleri dolaşan taksicinin parasını ödeyip hesabınıza yazalım mı, diye soruyorlar.

-Evet öyle yapın. Bunu çok iyi düşünmüşsünüz. Ben de n'olucak o eczane gezme seven taksicinin parası diye dellenip duruyordum...

Özür dileyerek kapatıyor telefonu resepsiyon. Pek bir şey yapmıyarak geçiyor ikindi. Oyundan önce yemek yemek gerek. Saat 18.30'da otelin lokantasına inmek üzere asansörün önüne yazılıyorum. Parmağımı asansör çağıran düğmede beş dakika kadar tutuyorum. 18.35'de geliyor, gelişi uzun asansör, beni alıp aşağıya indiriyor, inişi gelişinden uzun. Asansör çıkışında rastladığım bir yetkiliye, asansör şikayetimi belirtiyorum. O da asansörlerde böyle bir sorun olduğunu ve bir türlü çözümlenemediğini belirterek, otelin geleneksel özür tavrını takınıyor.

Lokantada bir açık büfe telaşı gözleniyor. Kapıdaki duyuru ve fotoğraflardan, kimi bıyıklı heriflerin polkalar çalarak açık büfeye eşlik edeceği anlaşılıyor. Ahçıbaşı ve garsonlar, açık büfeyi hazırlıyorlar. Yemek yemek istediğimi belirtiyorum. Açık büfenin şimdilik kapalı olduğu özürünü sunuyorlar. Açık büfe istemediğimi, alakart bir şeyler yiyip yiyemeyeceğimi soruyorum. Garsonlar bakışıyorlar. Aralarında şefleri olduğu belirgin olan, bana bahçedeki masaları göstererek, o tarafa buyurursam bir şeyler verilebileceğini açıklıyor. Gösterdiği masalardan birine oturuyorum. On dakika boyunca benimle hiç ilgilenen olmuyor. Garsonlar da kaybolarak bir yerlere gidiyorlar. Kendimi aldatılmış ve terkedilmiş hissederek kalkıyorum masadan. Otelden çıkıp, kapının önünde konuşlanmış bulunan, otelin amblemini taşıyan Grand Özür taksiye biniyorum. Balık yemek istediğimi, beni kent merkezindeki balıkçılardan birine götürmesini rica ediyorum. Bir süre duraladıktan sonra, gaza basıyor, birinci kilo-

metre tamamlanmadan da dayanamıyarak konuya giriyor:

-Özür dilerim ağbi, bu saatte balık yoktur onlarda, balık halinde vardır.

-Balık ihalesine girmeyi düşünmüyorum, bir adet yemek istiyorum, lokantalarda balık yok mudur?

-Restorantlarda vardır.

-O zaman restorantlara götür beni.

-Hangisine ağbi?

-Hepsine...Ya da hangisinde balık varsa!

-Hepsinde vardır balık.

-Tamam, devam et kardeşim. Çok iyi, anlaşamıyoruz. Ben nerede ineceğimi biliyorum.

-Özür dilerim ağbi.

-Dile tabii!

Balıkçı lokantalarına gelince iniyorum taksiden. Kararlı bir biçimde, sanki orada belirlenmiş bir buluşmam varmış gibi, her gün girdiğim bir mekana girercesine dalıyorum MEHMEDİM BOAT-YÜKSEL RESTAURANT'a.

Buyur olunuyorum. Bir masaya alınıyorum. Şefle balık ve yanına arkadaş olacak teferruat konusunda çabuk anlaşıyoruz. Lokantada benden başka, yan masada iki kişi oturuyor. Toplam üç kişiyiz. Öbür masadaki iki kişi, iki birayı sıvazlıyorlar. İlgilenilecek tek masa, biricik ciddi müşteri benim. Ve gereken ilgiyi görüyorum. Afişlerimle donanmış bir tanıtım aracı geçiyor, tepesinde hoparlör. Hoparlörden yayılan onsekiz yaşındaki pervasız kız sesi şöyle sesleniyor:

-Fer'an Şansoy'un FELEK BİR GÜN SALAKKEN... Gülme krizine yol açacak bu komedi kaçırılmaz! Bu akşam anfitiyatroda!

Oyunun gülme krizine yol açacak bir bölümü olup olmadığını düşünüyorum bir an... Kim buluyor bu cümleleri? Turne düzenleyiciler, bir kağıda yazıp bu kızın eline veriyorlar, kız pervasızca oradan mı okuyor? Yoksa pervasız ve bir DJ sorumsuzluğu içindeki kız, bu cümleleri kendi kendine mi yumurtluyor? Aslında ne dediğinin çok önemi yok, çünkü sağlı sollu kaldı-

rımlarda şaşkınlık içinde durarak, afişlerimle donanmış tanıtım aracına bakan, alman, ingiliz, italyan, fransız ve danimarkalı kalabalık türkçe bilmiyor. Birbirlerine bakıp, yürümeyi sürdürüyorlar. Bu tanıtım kampanyasından bu palmiyeli caddede etkilenebilecek tek kişi, bana servis yapan şef ve fakat o da beni tanımıyor. Ancak biraz sonra masaya gelen şefin şefi elimi sıkıyor, hoşgeldiğimi bildiriyor:

-Akşama program var galiba!

-Evet efendim, öyle bir program yaptık bu akşam için kendimize, bugün Marmaris'te feleğin salak olduğunu göz önünde varsayarak...

Şefin şefiyle görüşmemizi dikkatle inceleyen şef, sonunda, arkamdaki palmiye ağacına yapıştırılmış afişteki herifle benim aramdaki akılalmaz surat benzerliğini sezinliyor ve kül tablası değiştirmek gibi sıradan bir garson numarasıyla masaya yazılıp;

-Sizin konser var değil mi ağbi bu akşam?

cümlesiyle benim gerçekten o herif olup olmadığımı ön elemeden geçiriyor.

-Evet. Konser de denilebilir. Bir tür resital!

-Hoşgeldiniz ağbi!

-Hoşbulduk, bir soda daha rica edebilir miyim?

garsonsavar cümlesiyle uzaklaştırıyorum onu masadan.

Sodadan kısa bir süre sonra sayın balık geliyor. Ben balığımı bitirdiğimde lokantaya plastik terlikli, şortlu, birbirine pek benzemeyen bir finlandiyalı kalabalık saldırısı oluyor. Rehberleri olduğu anlaşılan, sarışın, kısa saçlı gözlüklü adam sürekli konuşuyor, hepsine birer fiş dağıtıyor, fiks mönü yiyecekleri anlaşılıyor. Sayın hesabı ödeyip çıkıyorum lokantadan.

Oyundan sonra otele geliyorum. Duş almayı düşünüyorum, fakat banyoyu sel alması tatsız olacak, sabah duş alır, öyle bırakır giderim bu banyoyu, banyonun onarımıyla da benden sonra bu odada kalacak keriz ilgilensin, diye

düşünüyorum. Uyumayı deniyorum. Başarılı olamıyorum. Bir iki saat kestirdikten sonra, kalkıp çantalarımı topluyorum, o duşu alıyorum ve Marmaris'in altyapısına inmemekte kesin kararlı suların oluşturduğu, göller yöresi banyodan hızla çıkıyor, ayni hızla terkediyorum Hotel Grand Özür'ü. Saat sabahın yedisi, basıyorum gaza, ver elini Bodrum.

PARİS'TE FELEK HER GÜN SALAKKEN

Londra'yı üç saatte Paris'e bağlayan, Manş denizi altından geçen o ünlü Eurostar trenindeyiz. Derya'yla Londra'dan Paris'e gidiyoruz, "FELEK BİR GÜN SALAKKEN" 127. oyunu oynamaya. Ocağın yirmialtısı, cuma. Saat 11.50. Henüz tren kalkmadı. Saatte 300 km. hızla gidiyormuş, bir tür yer uçağı. Birinci sınıf ve sigara içilebilen bir vagondayız, yedi dakika sonra hareket edeceğiz. Pencere kenarında karşılıklı iki koltukta oturuyoruz. Katlanabilir bir masa var aramızda, masamızı açtık. Tren fransız, görevliler fransızca konuşuyor, Londra'da birden Fransa'ya geçmiş gibi oluyorsun. Vagon-restoranı sordum, buraya istediğiniz servis yapılacak, denildi.

Tam 11.57'de kalktı tren. Nerde o alıştığımız *"ranga da rıngıdı tangıdı tıs"* tren sesi, yağ üstünde kayar gibi gidiyor Eurostar. Derhal

şampanya servisi başladı, mersi mösyö!

Lapa lapa kar yağıyor, kocaman penceremizde görüntü karlı bir filim gibi. Bulunduğumuz vagon 34 kişilik pulman koltuk düzeni, toplam sekiz kişiyiz. Dört japon, bir cep telefonlu alzaslı, bir de benim arkamda oturan yaşlı ingiliz sör var. Yemek servisi tekerlekli servis arabasıyla masamıza yapıldı. Çok güzel, 1994 Sauvignon beyaz şarabı içiyoruz, penceremizde takvim yapraklarında gördüğümüz karlı ve hızla değişen manzaralar var. Dünyanın en güzel yolculuklarından birini yapıyoruz. Bunu birbirimize itiraf ediyoruz karımla. Derken Manş denizi altındaki tünele girdik, bir saat ileri aldık saatlerimizi, fransız saatine yatay geçiş yapmış bulunuyoruz. Güvenliğimiz için bir süre durmamız gerektiği anons edildi. Derya ürktü. Ben onu sakinleştirmek adına, sanki bir bok biliyormuşum gibi:

-Bir an durduk, merak edilecek bir şey yok!

dedim. Manş denizi altı uzmanıyım ya! Derya

boş vagonda iki kişilik bir yere uzandı. Tren yeniden hareket etti, Manş denizi altındaki karanlık tüp tünelde ilerliyoruz. Sonunda da zart diye, yeryüzünün Fransa'sına çıkıyoruz, kar yağışı burada da sürüyor. Tünelden çıktıktan sonra acayip hızlandı tren, saatte 300 km. hızına ulaştı ve Gare du Nord'dan haşırt diye girdi Paris'e, saat 16.16. Kaptan-pilot-vatman-şef onbir dakikalık gecikme için özür diledi. Bavulları nasıl n'eylesek, diye dellenirken, kırmızı giysili bir afriki hamal mösyö türedi burnumuzun dibinde:

-Y'a personne qui a besoin d'un porteur?

biçiminde, hamal lazım mı ağbi, duygusunu söze vurarak bizim bavul ve çantalara gözünü dikti. Bize onu manitunun gönderdiğinden emin olarak, bavul ve çantaların sahibi olduğumuzu belirtip, onu bavul ve çantalarımızı taşımaya davet ettim. Hemen yüklendi hepsini, indirdi trenden, tekerlekli bavul gezdirme aygıtına yükledi, yazıldı yanımıza, çok paralel yürümelere geçtik. Deli gibi çıkışa yöneldi. Trende bilet kontrolü,

gümrük memuru gibi ayrıntılar yoktu. Zart diye geçtik avrupalı olarak İngiltere'den Fransa'ya. Pasaportumuza herhangi bir giriş damgası vurulmadı. Bu güzel bir şey ve fakat beş gün sonra Fransa'dan çıkarken, havalimanında, Fransa'ya hiç girmeden oradan çıkamayacağımızı sert bir biçimde bildirir bize aristo mantıklı fransız polisi. Ben onları çok iyi tanırım, adamı kendilerinin de çözemeyeceği üç ya da dört bilinmeyenli denklemlere sürüklerler.

-Madem girmediniz, çıkamazsınız Fransa'dan!

-Oui monsieur, ve fakat devamlı da Fransa'da duramayız, burda oturma iznimiz yok, zaten öyle uzun boylu oturasımız da yok. Bir biçimde çıkmamız gerek bizim bu Fransa'dan.

-Evet haklısınız, fakat Fransa'dan çıkabilmeniz için Fransa'ya girmeniz gerek.

-Tamam da monsieur l'agent de police'ciğim, girebilmemiz için bir fırt çıkmamız gerekmiyor mu?

-Çıkmanız için girmeniz gerekiyor.

-Çıkmak arzusunda ve konumunda olduğumuza göre, girmişiz zaten, değil mi canım l'agent de police monsieur'cüğüm.

-Nerden belli girdiğiniz? Pasaportunuzda giriş damgası yok.

-Oui monsieur, basılması ihmal edilmiş, biz pasaportumuzu ve değişik organlarımızı sallıyarak, Gare du Nord'dan giriş yaptık Paris'e.

-Siz benimle dalga mı geçiyorsunuz kovboy şapkalı, hiç de türke benzemeyen, türk pasaportlu monsieur? Siz önce bu pasaportun size ait olduğunu kanıtlayın, daha sonra da Fransa'ya hangi kaçak yolla giriş yaptığınızı açıklayın mahkemede!

biçiminde gelişen İonesco usulü bir diyalog sonucu, sizi bir Kafka kahramanı gibi hapise kadar çok hızlı bir biçimde sürükler, bu ve benzeri işlerden çok hoşlanan sapık fransız polisi.

Aslında polislerin hangi milletten oldukları önemli değil, hepsi birbirine benzerler. Bir örnek giyinme eğilimi göstermeleri de bunun en açık kanıtı.

İonesco'nun uyumsuz tiyatrosunu geliştirmesinde, romen dünyasından çok, fransızların kendini çok akıllı sanan salaklığı önemli bir katkı maddesi, hatta oktan yükseltici olmuştur. Türk polisi örneğin, bütün katılığı içinde, sizi insan olarak kısa bir an da olsa, gözünüzün içine bakarak dinler, söylediğinizin kaç kilo doğru olduğunu kendince tartmak üzere anlık bir duraksamayı yaşar. Fransız polisinde böyle alaturkalıklar yoktur, asla gözünüze bakmaz, pasaport, kimlik, oturma izni, sağlık karnesi gibi üstünüzde taşımak zorunda olduğunuz kırtasiye önlem paketiyle ve onların üstündeki kimi net, kimi pastel damgalarla ilgilenir. Onun bu önüne geçilemez damga merakı sonucu, sigarayı bulup ateşi bulamadan, Strasbourg Merkez Karakolu nezarethanesinde bulursunuz kendinizi. Ordan çıkabilmeniz için,

Devlet Tiyatrosu genel müdürünün bizzat karakola gelmesi gerekir. Fransız polisini ve Strasbourg Merkez Karakolu nezarethanesini çok iyi bilirim.

İş bu yüzden afriki hamal mösyönün hızla çıkış kapısına yönelmesine engel oldum. Londra'dan gelmemize karşın ingiliz olmadığımızı, bayan başbakanımızın avrupalı olduğumuz konusunda çok iddialı olmasına rağmen henüz avrupalıdan sayılmadığımızı ve Frengistan'a girebilmekten çok çıkabilmek için bir giriş damgası gereksinimimiz olduğunu belirttim kendisine. Derisinin koyu rengi dolayısıyla fransız polisini çok iyi tanıyan afriki hamal mösyö, afriki zekasının da etkisiyle, sürüklediği bavul ve çantaların cebine bahşiş biçiminde girecek paraya dönüşmesinin, bu giriş damgasından önce olamayacağını şıp diye anlayarak, hemen fren yapıp sağa çark etti, biz de peşinden. Polis bürosuna ulaştık, en doğal hakkımız olan Fransa'ya giriş damgası basıldı pasaportlarımıza.

Paris turnesinin düzenleyicisi Ayşe

hanım, eşi Erdoğan ve tiyatrocu olduğunu ileri süren N'idüğü Fluğ Seval, bizi karşılamaya gelmişler. Öpüşmeler oldu. Onların arabasına bindik. Önce pazar günü oyunu oynayacağımız Theatre Dejazet'ye gittik. Ondokuzuncu yüzyılın ilk yarısından kalma bir tiyatro, oldukça güzel ve sıcak. Sahne geniş. Sahnede, onlara faksladığımız bir listeye göre tamamladıkları oyunun dekor parçaları, iki pano, portmanto, saz, aynalı masa, döner sandalye duruyor. Yerlerini bilmedikleri için gelişigüzel koymuşlar, böyle de fena durmuyor, aslında bu biçim de olabilirmiş dekor, diye düşünüyorum. Eksikleri belirliyoruz ve otele gelmek üzere çıkıyoruz tiyatrodan. Gene o arabaya biniyoruz.

Paris karlı ve soğuk. N'idüğü Fluğ Seval durmaksızın, soluk almaksızın konuşuyor. Bir kaç yıl olmuş Fransa'ya geleli, sokakta öğrenmiş fransızcayı, sanki fransızmış gibi konuşma çabası içinde. Onu fransız sansalar çok mutlu olacak. Ve fakat bizimle konuşurken de cümlenin ortasında fransızcaya yatay geçiş

yapıyor, kendi ana dilinden. Bunu niye yapıyor o anlaşılamıyor, bizim onu fransız sanma durumumuz yok. Bir yandan da Arc de Triomphe'u göstererek bize onun Arc de Triomphe olduğunu belirtiyor, Arc de Tromphe'un adını ve neyin nesi olduğunu hepimizden sonra öğrenmiş olan Seval.

Champs-Elysees'ye çıkan Magellan sokağında, Hotel François Premier'nin önünde duruyor araba, pazar günü tiyatroda görüşmek üzere ayrılıyoruz onlardan ve kapısında bir ortaçağ savaşçısı zırhı ve dört yıldızı bulunan otelden içeri sızıyoruz, İstanbul'dan telefonla yaptırdığımız rezervasyona dayanarak, dayanıyoruz resepsiyona. Madam dö la Resepsiyon, ince ruj sürmeyi sevdiği anlaşılır bir gülümsemeyle karşılıyor bizi:

-Ben size sigara içilmez bir oda ayırmıştım, fakat görüyorum ki sigara içiyorsunuz, derhal odanızı değiştireyim mösyö!

diyerek ince çerçeveli gözlüklerini takıyor.

-Bak, bu da fransızın ingilizden farkı!

diyorum Derya'ya. Bu Avrupa yolculuğunda gözümlediğimiz bir konu da, otellerde odalarda sigara içilmeme modası. Giderek yaygınlaşıyor dünyada sigara içmeme sevdası. Bir daha geldiğimizde sanırım;

-Otelimiz sigara içilmez bir mahallede bulunuyor, isterseniz siz Pigalle'de bir otel bakın!

diyecekler. Dünyanın boku çıktı. 2000'li yıllarda sigara içme karneye bağlanacak herhalde. Tamamen yasaklandığında da, esrar gibi giderek yaygınlaşacak demek ki.

Sigara içilebilir odamıza kavuşuyoruz. Hiç de iç açıcı bir oda değil. İngiltere'deki otelden farkı, mini-barı olması ve badana, yatak örtüsü, perde, mobilya renklerinin biraz daha huzur verici pembeye, kavuniçiye dönük olması. Havlular tek kişilik, yastıklar mendil kadar, en acayibi odanın banyo kapısına yakın bir noktası ıslak ve fakat bir şey dökülüp de ıslanmış değil, halının altında bir su kaynağı

var, alttan alttan su geliyor odaya. Ancak bir sel alma durumu yok, damla damla ürün veren bir kaynak olmalı bu. Zaman zaman unutuyorsun, oraya basınca "foşş" ediyor ayağın, giderek o noktayı öğreniyor ayak ve oraya basmayarak devinmeyi refleks ediniyor. Çok da devinilecek bir durum yok zaten sıkıntılı odanın içinde.

Artık Paris'te de bir hukuk bürosu bulunan, Galatasaray'dan sınıf arkadaşım Ethem Postacıoğlu telefon ediyor, şeytanın avukatı olarak. Geceyarısına doğru, otelimize çok yakın olan Avenue Georges V üzerinde Bar Fly'da buluşmaya karar veriyoruz.

Odayı ve oteli hızla terkedip sokağa atıyoruz kendimizi. Magellan sokağından, Christophe-Colomb sokağına sapılıyor, o sokak fırt diye çıkarıyor seni Avenue Georges V'e, o zaten Champs-Elysees ile öpüşüyor. Amerika'yı bulmuş Christophe-Colomb, Champs Elysees'yi mi bulamayacak?

Bistro Romain'e girdik. Yemek yedik. Has fransız şaraplarına kavuşmamızı kutladık

karımla. Ordan çıktık, biraz serseri mayın dolaştık. Fazla da dolaşılamıyor, kar yağıyor Paris'te ve hava keskin soğuk. Bir kafede oturduk, ekspressolar içildi. Onbire doğru Bar Fly'a gidildi. Kapısından belli, havalı bir yer. Kapı önünde iki badigard var, sanki badigard değilmiş gibi duruyorlar, firma ön temsilcisi mösyöler. Artık bunlara "fizyonomist" deniliyormuş Paris'te. Fizyonomine bakıp seni içeri alıp almamaya karar veriyorlar. Tipine göre bir değerlendirmede bulunuyor "tipolojist" de diyebileceğimiz faça uzmanı. Uzmanlar bizi beğenerek buyur ettiler. Girdik içeri, hiç görmediğim kadar güzel kıçlı bir zenci kadınla karşılaştık. Ben ona baktım, o bana baktı. Sırıtıştık. Ne kadar hoş bir zenci olduğunu karıma da belirtmeden duramadım.

-İman o!

dedi karım. İman isimli çok ünlü bir mankenmiş. Çevremize bakınınca birbirinden güzel kızlarla kuşatılmış olduğumuzu farkettik, İman'ını sevdiğimin Paris'inin Bar Fly'ında. Üst-

düzey sosyete bir yerde bulunuyoruz. Duvarda Charles Bukowski'nin ağzı izmaritli, pis bakışlı, kocaman bir siyah beyaz fotoğrafı var. Otobüs gibi bir bar burası. İtiş kakış, ayakta, elde içki, öbür elde sigara, hangi elle n'apılacak belli değil, sesi sonuna kadar açılmış müzikli diskomsu bir muhabbet. Birden iki genç yanaşıp *"merhaba"* dediler. Dünyada ne kadar çok türk var manitu! Şeytanın avukatı Ethem, eşi ve bağlantılı türk grubu da gelince, iktidara oynayan bir ezici azınlığa dönüştük. Bukowski'nin fotoğrafı dibinde biraz lafladık. Müzikten birbirimizi duymaya olanak yok. El işaretleriyle vedalaştık, otelimize geldik.

Continental kahvaltı, denilen dandiklik kahve, ekmek ve reçelden ibaret. Programa ilaveten tereyağ da var ve fakat kullanmıyoruz. Üstelik kahve gayet ılık. Telefonlar geliyor, telefonun yanında not alınması gereken kağıtlars ve o notu alacak olan cici kalem yoklar, dört yıldızına ayrı ayrı ve fransızca sıçtığımın otelinde. Şu ana kadar kaldığımız en pahalı otel bu. Bu

kadar pahalısında kalmamak gerekiyor demek ki. Telefon aracılığıyla hem oda servis, hem resepsiyon, hem kat temizliğine ayrı ayrı ve özgün fırçalar çekiyorum, bilişime çok şaşırdıkları en acayip fransız küfürleriyle. Derhal sıcak kahve geliyor. Kat temizleyicisi afriki madam not kağıdı ve kalem getiriyor. Düzenleyici Ayşe hanım telefon ediyor, oyunun aksesuarlarından buz kabını bulamamış. Derya:

-Tamam, ben şurdan bir yerden alırım! diyor, sanki Beyoğlu'ndaymışız gibi.

Çıkıyoruz otelden, bir eczaneden kimi ilaçlar alıyoruz, babamın ilacı rocaltrol'ü bulamıyoruz, pazartesi almak üzere ısmarlıyoruz, kızlarımıza kıvır zıvır şeyler alıyoruz. Fouquet's'de öğlen yemeği yiyoruz. Derya, bir ara sokakta, Kanguru isimli bir büyük dükkanda aranan buzluğu ve maşasını eliyle koymuş gibi buluyor, otele geri dönüyoruz.

Akşamüstü, artık Saint-Germaine'de bir evi olan Tilda Tezman'a gidiyoruz. Türkiye, Erbakan, Mesut Yılmaz, Onno'nun ölümü ve

cenazesi gibi şeylerden konuşuyor, hoş peynirler ve mezelerle şarap içiyoruz ve üçümüz birlikte sinemaya gidiyoruz. Antonioni'nin son filmi "BULUTLARIN ÖTESİNDE"yi izliyoruz yumuşak güzel koltuklara yumularak. Film çok güzel ve destansı. İyi çekilmiş, iyi oynanmış. Sophie Marceau, Fanny Ardant gibi ünlü oyuncular var. Jeanne Moreau ve Marcello Mastroanni de küçük birer rol oynuyorlar. Filmin belirgin bir kahramanı yok. Değişik çiftlerin birbirini izleyen kısa öyküleriyle kadın erkek ilişkisi anlatılıyor, rastlantılara bir liman gibi sığınılarak. Keyifle çıkıyoruz sinemadan, Cafe de Flore'da oturup kahve içiyoruz, filmden konuşuyoruz.

Pazar sabah erken kalkıyoruz, oyun 15.30'da. Nesi continental belli değil kahvaltıdan sonra tıraş oluyorum, toparlanıp gidiyoruz bir taksiyle Theatre Dejazet'ye. Kapısı 13.00'den önce açılmıyormuş. Bitişikteki cafede oturup kahve içiyoruz, Ayşe ve bir kaç türk arkadaşla. Kar yağışı durdu, hava pırıl güneşli ve

fakat soğuk. Tam saatinde açılıyor tiyatronun kapısı, girip kulise yerleşiyoruz. Derya kostümlerimi ütülüyor. Işıkçı Hubert'le tanışıyoruz. Telefon sesi olarak çok kuvvetli çalan yangın alarmını kullanmaya karar veriyoruz. Sesi azalsın diye süngerle kaplıyor alarmı Hubert. Bir tahta yatak geliyor, N'idüğü Fluğ Seval geliyor. Bir telaş hazırlıyoruz uyduruk dekoru, sonra da beğeniyoruz. Oynanacak hale geliyor sahne. Derya ikinci balkonun dibindeki ışık masasına çıkıyor, Hubert'in yanına, kısa bir prova yapıyoruz, her şey tamam.

Oyunun başlamasına yarım saat kala doluyor tiyatro. Theatre Dejazet'yi epeydir böyle dolu görmediğini itiraf eden Hubert çok şaşkın. Davetliler arasında Anca Visdei ve çok eski dostlarım Isabelle de Montety, kocası Emanuel, kızları Berenice var. Oyun fena geçmiyor, Londra'daki gibi değilse de epey reaksiyon alıyorum, sonuna doğru açılıyorlar. Oyun bitimine Ethem Postacıoğlu ve eşi Nuray geliyorlar. Oyundan sonra yandaki cafe'ye geçiyoruz küçük

ve neşeli bir grupla. Biz orada pastis içerken Strasbourg'dan sabah biraz geç çıkabilen Mesut Gül ve Laurence geliyorlar. Oyuna değilse de pastise yetişiyorlar. Laurence hamile. İkinci kez baba olacak Mesut, çok mesut. Başına gelecek-lerden habersiz Mesut Yılmaz gibi otuziki diş gülüyor, Laurence'ın karnında altıncı ayını dolduran kızı Marie-Nil Gül'ü sıvazlıyor. Oradan küçük bir türk grubuyla Ege isimli greko-türk lokantaya gidiliyor. Ne lokanta ne de oradaki muhabbet bizi sarmıyor. Derya, Laurence, Mesut, Marie-Nil Gül ve ben, Mesut'un arabasıyla Champs-Elysees'ye geliyoruz. Drugstore'da kocaman dondurmalar yiyoruz, Fouquet's de kahveler içiyoruz. Bizi Hotel François Premier'ye bırakıp, kalacakları otele gidiyorlar.

Pazartesi sabah kahvaltıyı edip fırlıyoruz sokağa. Cumadan eczaneye ısmarladığımız babamın ilacı rocaltrol'ü alıyoruz. St.Germaine'e gidiyoruz. Derya'nın almak istediği bir bot var. Ethem'in karısının ayağında görmüş,

işte aradığım bot bu, demiş, dükkanın ismini almış, sokak ismi bilinmiyor. Uzun süre o dükkanı arıyoruz St.Germaine bulvarında. Bulvarda böyle bir dükkan olmadığı anlaşılıyor. Bir lokantada yemek yiyoruz. Yemekten sonra o dükkan araştırmalarımızı ara sokaklara yöneltiyoruz. Derya bir polise sormam konusunda ısrar ediyor. Soruyoruz. Polis dudak büküyor:

-Ben sokak isimlerini zor biliyorum. Dükkan ismi hiç bilmem.

Biz ısrarlı bir şekilde araştırmalarımızı sürdürüyor ve o semtte girilmedik sokak bırakmıyarak buluyoruz dükkanı. Derya o çok istediği botu ayağına giyince beğenmiyor. Ayağı rahat etmiyor o botun içinde. Başka bir botta karar kılıyor. Fikrimi soruyor:

-Çok güzel!

diyorum. O bir başka bot ayağında olarak çıkıyoruz dükkandan. Bir süre yürüdükten sonra, o hunhar bir başka bot, ayağını sıkıyor, bir yerinden vuruyor ve salak botu beğenen ben olduğum için hakettiğim fırçamı yiyorum. Bir taksi-

ye dar atıyoruz kendimizi, Derya derhal o hunhar bir başka botu çıkarıp eski ayakkabılarını giyiyor, İsabelle de Montety'lere bir içkiye gidiyoruz, Sebastien Mercier sokağına. Onbir yıldır görmemişim onları. Ortak arkadaşımız Yavuzer Çetinkaya'nın ölümünden, Emanuel'in kardeşinin karısı olan Kemal Bilbaşar'ın kızı Esin'den, Kemal Bilbaşar'dan, mimariden, Ses-1885'ten, bizim çocuklarımızdan, Türkiye'nin son halinden konuşuyoruz şarap içerek.

Kısa kesiyoruz ziyareti, dünden mimlediğimiz bir oyun var. Theatre Dejazet'de genç bir ekip, Karl Valentin'in "CAZBANT" oyununu "ORKESTRA" ismiyle oynuyor. Bir gün önce oynadığım tiyatroda Karl Valentin izleyeceğiz. Anca Visdei ile orada buluşuyoruz. Salon bomboş, 50 ya da 60 kişi izleyici var. Bunun bir bölümü de bizim gibi davetli. Oyuncular pek yetenekli değil, reji kötü. Oyunun içine, Karl Valentin'in başka skeçlerini bölük pörçük kurgulamışlar. Kurgu da pek başarılı denilemez. Valentin'in uyumsuz komiğini yakalayamamışlar, komiği baş-

ka yerde arıyorlar. Kimi soytarı makyajlı, kimisi neredeyse makyajsız, kostümler çok uyduruk, bir bütünlük yok, dekor dandik. Oldukça sıkılıyoruz. Ara vermiyorlar. Verseler çıkacağız. Onlar da biliyorlar ilk fırsatta salonun boşalacağını. Bir buçuk saat sonunda bitiyor, bu kötü tiyatro örneği. Hemen oracıkta bir alzas lokantasında yemek yiyoruz Anca'yla. Provalarını sürdürdüğümüz "APTALLARA GÜZEL GELEN TELEVİZYON DİZİLERİ" ni ve prömiyer tarihini konuşuyoruz. Yemekten sonra o bir taksiyle evine, biz bir başka taksiyle otele geliyoruz.

Sabah geç kalkıyoruz. Derya aşağıda şıpın işi bir kahvaltı edip alış-verişe çıkıyor, ben daha geç ve odada alıyorum kahvaltımı. 13.30'da Vanina'yla, bir süredir çalıştığı Salabert Yayınları'nda buluşacağım, birlikte yemek yiyeceğiz. Bir taksiyle oraya gidiyorum.

Vanina, her zamanki gibi telaş içinde. Arabası ya çalınmış ya da parkettiği yerden polisce çekilmiş. Oraya, buraya telefon ederek arabasını arıyor. Sonunda Les Halles'de bir yere çe-

kilmiş olduğunu öğreniyor. Çıkıyoruz Salabert Yayınları'ndan, oralarda Richelieu-Druot metrosu yakınlarında bir küçük lokantada yemek yiyoruz. Sevgilisi eski oyun yazarı Marc Perrier'den ayrılmış. Kız kardeşi Dominique bir süre önce kan kanserinden ölmüş. Benim sorduğum:

-Dominique nasıl?

sorusuyla konu gündeme geliyor. Ağlamalı bir yemek oluyor. Onu işyerine bırakıp, metroyla Opera'ya geliyorum. Marivaux sokağında, Librairie Theatrale'de alıyorum soluğu. Orada Anca Visdei ile rastlaşıyoruz. Bagaj fazlamızı gözönünde bulundurarak, az kitap almaya özen gösteriyorum, gene de yirmi tane kitap oluşuyor naylon torbamda. Otele dönüyorum, Derya benden önce gelmiş. Chaillot Tiyatrosu'na, Jerome Savary'nin sahneye koyduğu Oscar Wilde'ın "SABIRLI OLMANIN ÖNEMİ" oyununu izlemeye gidiyoruz.

Bir düş kırıklığı. Niye Savary bu oyunu sahneye koymuş? Haydi koymuş, niçin beklediğimiz dahiyane çılgınlıklarını ortaya

koymamış? Paris'te bir bulvar tiyatrosunda mıyız, gibi sorularımıza yanıt bulamadan bir buçuk saat süren birinci perdenin sonunda, sabırlı olmaktan vazgeçerek, kendimizi dar attık Trocadero meydanına.

-Bütün çılgınlıklarını ikinci perdeye saklamış olamaz ya!

diye söylenerek bir bistroya girdik, yemek yedik. Yemekten sonra, bir taksiyle Sacre-Coeur'e çıktık. Monmartre'da her yer kapanmış, son bir cafe kalmış, iki adam gitar çalıyor, bir üçüncü adam dinliyor. Oraya girdik, birer kahve içtik, bir taksiyle otele döndük. Derya bavulları tıkıştırdı, küçücük yastıklarımıza gömdük başımızı.

Eyvallah Paris!

Soma'ya geldiler Bergama'lı çiçekler. Pet şişede direndiler, ölmediler. "FELEK BİR GÜN SALAKKEN" turnesi sürüyor. Dekorum olan otel odasının vazosuna, yol kıyısından dağ çiçekleri topluyorum hergün, bir pet şişe suyun içine yerleştiriyorum onları güzelce, pet şişeyi arabamın sağ ön koltuğuyla kapı arasına sıkıştırıyorum, o geceki oyunda arkadaş oluyorlar bana. Kimisi uğurlu geliyor, kimisi uğursuz, bu adını bilmediğim dağ çiçeklerinin.

Soma'nın merkezinde dolanarak Linyit Otel'i aranıyorum. Bir binanın üstünde yukardan aşşağı kocaman beyaz harflerle "OTEL" yazıyor. Eskiden otelin ismi de yazıyormuş, fakat otelin ismi olan altı harfin, altısı da düşmüş, yerleri kalmış. Bulmaca çözer gibi, kafadan yerleştiriyorum harfleri L, İ, N, Y, İ, T... Linyit Otel olabilir, uyuyor. Ama tabii kesin

değil... Altı harften bir tanesi düşmemiş olsa, işim daha kolay olacak, fakat ortada hiç bir ipucu harf bulunmadığından, bu otelin ismi pekala KERVAN OTEL de olabilir, TASLAK OTEL de... Hepsi uyuyor. Sağa yanaşıp, camı açıp birisine sordum, Linyit Otel'i, o birisi benim gördüğüm "OTEL" yazısını gösterdi. Güzel, demek ki teşhis doğru, gel dikiz ki üstünde "OTEL" yazılı binanın önünde giriş kapısı yok. Ortada bir han kapısı var, değişik katlarda da değişik iş yeri tabelaları gözümleniyor. Gene de arabamı oraya parkederek, inip binanın çevresini dolanıyorum, yan sokakta, üç basamakla çıkılan dar bir kapının üstünde küçücük bir "Linyit Otel" yazısı keşfediyorum. Giriyorum içeri, yaşlıca bir amca gözünde gözlük resepsiyonda derin bir çalışmaya dalmış. Gelişimi belirleyici, öksürükle geniz temizleme arası bir ses çıkarıyorum. Bana mısın demiyor. Kime misin demek istiyor acaba?

-İyi günler!

deyince, derin bir uykudan silkiniyor. Soma'da

temmuz başı, hava sıcak, vakit siesta zamanı. Eşyalarımı alacak birisi olup olmadığını soruyorum. Arabamı bu kapının önüne parkedebileceğim anlaşılıyor. Amcacık ısrarla, rezervasyonum olup olmadığını soruyor.

-Otel dolu mu?

-Yoo!

-E n'apıcan benim rezervasyonumu? Devlet İstatistik Enstitüsü açısından mı soruyorsun? Çantaları kim alıcak?

-Alırız alırız!

diyor Amcacık. Çıkıp arabaya geri dönüyorum, gelip Amcacık'ın gösterdiği yere parkediyorum. Bir süre bekliyorum, gelen giden yok. Arabadan inip, Amcacık'a geldiğimi, uygun yere parkettiğimi, artık çantalarımın alınarak, otele sızma eğiliminde olduğumu hissettiriyorum. Amcacık hiç oralı değil, bir yerlere gidiyor, geliyor. Bir yere telefon ediyor.

-Çantalarımı kim alıcak efendim?

O hala rezervasyon derdinde. Adımı söylüyorum. Bir kaç kere yineleyince anlıyor.

Önündeki kağıtları karıştırıp, rezervasyonum olduğunu, bana bir süit oda ayrıldığını buluyor. Ben çantaların alınması telaşındayım, Amcacık resmi olarak otele girişimin yapılabilmesi için, doldurulması gereken form ve ön soruşturma girişiminde bulunuyor. Daha yüksek tondan ve sinirle:

-Çantaları kim alıcak?

deyince, Amcacık ürkerek:

-Alalım!

diyor. Demek ki otelde komi momi bulunmuyor. Amcacık bu işe de bakıyor. O, o işe bakarken resepsiyona kimse bakamıyor. Giriş işlemlerinin daha sonra bana bu odayı ayırtanlar tarafından yapılacağını bildiriyorum, önde Amcacık, arkasında ben, fonda mobilet gürültüleri süit odama ulaşıyoruz. Oda koridorumsu bir oturma bölümü ve yatak odasından oluşuyor, giriş kapısının arkasına saklanmış bir tuvalet-duş da odanın parasız eki. Tam girişte, takunyayı çok hatırlatan iki çift plastik terlik göze batıyor. Tuvalet-duşun toplam büyüklüğü bir metrekare. İçerde

manevra şansı yok, burundan girerseniz, kıçın kıçın çıkabiliyorsunuz. Burundan çıkmak istiyorsanız, kıçın kıçın yanaşacaksınız, arabalı vapur gibi. En doğrusu yan girip, yan çıkmak. Aylardır tozu alınmadığı belli olan telefonu temizliyorum, sonra oda servis, santral, resepsiyon gibi yerleri arıyorum. Ayrı ayrı numaraları var, ama hangisini çevirseniz karşınıza Amcacık çıkıyor. Anlaşılıyor ki adam otelin tek personeli. Belki de sahibi. Süit odada bir tek kültablası var, oradan oraya dolaştırıyorum onu. Oda, arabamı parkettiğim çok gürültülü sokağa bakıyor.

Çantalarımı açmadan, eve telefon etmeyi başarıp, oynayacağım Belediye Düğün Salonu'na gidiyorum. Hiç de tiyatroya uygun bir yer değil. Salonda çok az yeri işgal eden 270 izleyiciye oynuyorum 55. oyunu. Oyundan sonra, liseden ben doğmadan mezun olmuş bir Galatasaraylı ağbimizin, Mehmet Balcı'nın daveti üstünde Linyit Otel'in terasında hazırlanmış bir masada, oniki kişilik bir grupla yemek yiyoruz, rakı içiyoruz, sabaha karşı gelip sızıyorum süit

odamda.

Sokağın gürültüsüyle epey erken uyanıyorum. Öğlen suları ilişkiyi kesiyorum Linyit Otel'le, basıyorum gaza, 56. oyun Çanakkale'de.

Daha Bergama'ya ulaşamadan, radyo kurcalarken öğreniyorum Aziz Nesin'in ölümünü.

-Çalıştığımız yeter artık Aziz ağbicim! demiş onurlu yüreği. Onu çok özleyeceğiz ve giderek daha çok seveceğiz, bundan gurur duyacağız.

Yollardan Aziz Nesin çiçekleri toplayarak, geze geze geldim Altınoluk'a. Bir yerde sağa çekip denize girdim, tanıştım böylece bu yılın deniziyle. Arabadan Geriş'e kızlarıma telefon ettim, bu yaz nihayet ben de denize girdim, diye. Daha sonra kavak ağaçları dibinde, deniz kıyısında bir lokantada mola verdim. Balık ve bir kadeh rakı söyledim Aziz Usta'nın anısına. Dalmış, denize bakarak, Aziz Nesin'i düşünerek yudumlarken rakımı, yan masadan [illegible]

geldi. Servis yapan, lokantanın şefi görünümlü adam, beni 70'li yıllardan Cafe Bulvar'dan tanıdığını belirtti. O zaman orada çalışıyormuş. O günlerden, Evşan'dan, Bülent Kayabaş'tan, Özcan Özgür'den, Erdinç Üstün'den konuştuk.

-Aziz Nesin ölmüş, duydun mu?

dedim.

-Yapma ya!

dedi, bir süre öyle kalakaldı adam.

-Onun ölmemesi lazımdı!

diye geveledi. Ağlayacak oldu. Benim önümde ağlamamak için, hızla mutfağa gitti.

Daha sonra oranın allahı olduğunu hissettiren, şef Karabiber Mehmet'le tanıştık. Ağzında kimi dişleri kırık, biri gümüş kaplama, mor atlet, mor şortla dolaşan esmer otuz yaşlarında bir adam. Dikildi masamın başına, ismimi anımsamaya uğraşıyor:

-Söyleme ağbi! Ben bulucam!

diyor, suratıma bakarak sırıtıyor.

-Televizyon, diyor... Dizi, diyor.... Komedi, diyor...

Bir türlü ismimi bulamıyor.

-Söyleme, ben söyliyicem!

diye patıranarak bana kendimi tanıtma şansı vermiyor. Bulamıyor. Boş bakıyor. Sonunda, dayanamayıp ona ipucu olarak:

-Varsayalım İsmail!

demek zorunda kalıyorum.

-Hah! Bravo!

diyor bana Karabiber Mehmet. Kendimin kim olduğunu bildiğim için, kutluyor beni.

-Sağol Mehmet, ben genelde kim olduğumu bilirim.

Dalyarakça masama oturuyor. Allahtan o sırada benim barbunlar geliyor, Karabiber Mehmet yüz bulamıyarak kalkıyor masamdan, giderayak kimliğini hatırlatıyor:

-Ben Karabiber Mehmet! Hani "Karabiberim" şarkısı var ya!

Sanki o şarkı kendisi için yazılmış gibi, bu ismi yeni takındığı ve herkese kabul ettirmek telaşı içinde olduğu gözleniyor. Zaten söz konusu şarkı, yeni türeyenlerden. Mehmet'in bu yaz sezo-

nu için kendine uygun bulduğu isim bu demek ki. Ya da Mehmet'in çok daha boktan bir lakabı vardı, örneğin "Dişlek Mehmet" gibi... O bu ismi, "Karabiberim" şarkısının geçici modasından yararlanarak Karabiber Mehmet'e çevirmek istiyor. Gelecek yıl da başka bir isim bulacak, çünkü "Karabiberim" şarkısı Bethoven'in "Für Elise" si kadar kalıcı olmayacak.

Balığımı yiyip çıkıyorum yola. Çanakkale'de Akol Otel'e geliyorum. Linyit Otel'den sonra büyük bir huzur. Odam 200 metrekare, Çanakkale Boğazı'na bakıyor. Duş alıp tiyatroya gidiyorum. Bu yıl yapılan ve "FELEK BİR GÜN SALAKKEN" 56. oyunla ilk tiyatro gösterisine sahne olan açık hava tiyatrosunda, keyifli bir izleyiciyle, güzel bir oyun oynuyorum. Sonunda selamımı verip, şöyle diyorum izleyiciye:

-Bütün dünyanın önünde saygıyla eğildiği, yalnız kimi türklerin kendisine saygıda kusur ettiği, dünyanın en önemli mizahcılarından Aziz Nesin, bugün aramızdan ayrılarak ölümsüz-

lüğe kavuştu. Aziz ağbinin sevgili anısına ve onurlu kavgasına bir dakika saygı duralım mı?

Bir kadın izleyicinin candan sesi duyuluyor:

-Evet!

Zart diye ayağa kalkıyor 650 Çanakkaleli. Bir dakika susuyoruz. Alkışlıyorum Çanakkalelileri. Yüreğim buruk Akol Otel'e sığınıyorum. Püfür püfür esiyor Çanakkale, temmuzun altısının yedisiyle öpüştüğü gece. Bu yıl gene erken başladılar işe ağustos böcekleri, cır cır ötüyorlar, Aziz Nesin'siz bir dünyada, köktendincilikten habersiz.

Uçak bir saat on dakikada geldi İzmir'den Kıbrıs'a. Ercan havalimanı'nda beni 1. Uluslararası Mağusa Kültür ve Sanat Festivali yetkilileri karşıladılar. Eski Bebek dolmuşlarını andıran üç sıra koltuklu, geniş ferah bir mersedes taksiye bindik. İçi hiç de Bebek dolmuşuna benzemiyor, klimalı bir huzura biniyorsun, Lefkoşe'nin nemli kadife ağustos sıcağından. Taksi şoförü, deli midir nedir, ısrarla sol şeritten gidiyor. Onun namı yürümüş bir deli şoför olduğu Kıbrıs'ta diğer şoförlerce biliniyor olmalı ki, karşıdan gelenler onu görünce ters şeride geçiyorlar. Hepsi deli bunların! Yetkili arkadaşlar şenlikle ilgili bilgiler veriyorlar, oyunuma büyük bir ilgi olduğunu anlatıyorlar, yarım kulak dinliyorum, gözüm karşıdan gelen araba farlarında... Şimdi çarpışacağız, oh bunu da atlattık, eyvah çarpışıyoruz, duygularını birbirine düğümlemekteyim, sigarayı sigaradan ya-

karak. Üç kişiden oluşan yetkililer grubunda böyle bir endişe yok. Dayanamıyarak, sanki pek ürkmüyormuşum gibi:

-Şoför ağbimiz trafiğin babası mı?

diye sordum. Yetkililer birbirlerine baktılar. Espriyi anlayamamış olmanın sıkıntısı içinde dönüp bana baktılar, devam ettim:

-Trafiğin anasının ırzına geçiyor da!

Sözsel olarak güldüler ama konuya eremediler.

-Sürekli sol şeritten gidiyor!

-Sağ şeritten gitmek yasak.

-Dalga mı geçiyorsunuz?

-Yoo! Burada trafik soldan!

-Öyle mi? Öyle ya! İngilizcil Singapur durumu...Memnun oldum trafik! Fakat direksiyon solda!

-Evet!

İyi ki arabamla gelmemişim. Sanki Londra'daymışız gibi, İngilizlerden kalma ters trafik akışı uygulanıyor Kıbrıs'ta. Bir gözüm yolda, yarım kulağım onlarda, bana çok uzun gelen bir

gece yolculuğundan sonra ulaştık Magosa'da Palm Beach Hotel'e.

Resepsiyonu işgal eden, anlama ve anlatma katsayıları deniz düzeyinin oldukça altında bulunan herif, uzun tartışmalardan sonra anahtarımı uzattı. Yetkili üçlüyle vedalaşıp odama çıktım. Bavulum falan yok, omuza da asılabilen bir el çantasından ibaret yüküm. Bavul niteliğindeki çantam dekor kamyonuyla, bu gecenin ilerleyen saatlerinde Taşucu'ndan feribota binecek, yarın sabah Girne'ye ulaşacak, öğleden sonra Magosa'da olacak. El çantamda, yedek don, bir tişort, diş fırçası, diş macunu, deodoran, defterim, sigara, kalemler ve bankaya yetiştirilememiş türkçe paralar, ayrıca yüklüce alman markı bulunuyor. Perşembe gecesi İzmir turnesi bitti, düzenleyicilerle hesaplaştım, bankaya yetişemeden Çeşme'ye geldim. Beş ağustos cumartesi sabahı Çeşme hasılatı da çantaya tıkıştırılarak, İzmir havalimanından Kıbrıs'a gelindi. Çantanın değeri, defter hariç milyarın üstünde. Yedek don, diş macunu, diş fırçası ve bizzat

çantanın kendisini de hesaba katınca bir buçuk milyara yaklaşıyor. Ancak defterim bunlardan çok daha değerli. Para kaybolsa bana ne? Defter kaybolursa ne bok yerim?

Oda süit değil, neyse yatak frençbed. Ancak ne olduğunu tam çözemediğim bir hanzoluk gözümleniyor. Oda çok sıcak, klima yok mu? Var! Düğmesine basılmamış. Basıyorum. Odada durulamayacak kadar müthiş bir gürültüyle çalışıyor soğuk hava üfleyici. En düşük ayarına alarak sesi biraz azaltıyorum. Odanın küçük bir balkonu ve balkona açılan büyük bir penceresi var. Denize bakıyor. Pencerenin yarısı balkon pancurlarıyla kapalı, pancurlar, pencere camının kapı olmayan tarafından açılıp kapanabilen bir sürgülü sistem halinde, yani açabilmek için, camı kırmak gerekiyor, ama camın üzerinde, "PANCUR AÇMA HALİNDE CAMI KIRINIZ!" yazısı ve kenarına iliştirilmiş küçük cam kırma çekici yok. Pencerenin diğer yarısının büyük bir bölümünü de en açılmış halindeki perde neredeyse kapatıyor, ikisinin ara-

sından dikey bir çizgi olarak deniz görünüyor... Başucumda oyuncak çocuk telefonu sanılabilecek, pembe bir telefon var. Yanında telefon el kitabı. 9'a basarak hat alabileceğimiz belirlenmiş ve fakat hat yerine santralla karşılaşılıyor ve odadan kendi başımıza öyle zart zurt telefon edemeyeceğimiz, bu gibi isteklerimizi, Santral Abla'ya numara yazdırmak kaydıyla bildirerek, telefonumuzun bağlanmasını bekleme sigarası yakabileceğimiz öğreniliyor. Evin numarasını yazdırıp, söz konusu sigarayı yakıyorum. Sigara bitmeden ulaşıyorum karımın sesine, sırayla çocuklarla konuşuyorum.

Yemek yemek üzere çıkacağım odadan, milyarlık çantayı alıp almamak konusunda duraksıyorum. Hırsız gelse, parayı alır, deftere ellemez. Yükte ağır, pahada müsvette bir defteri ne bok yesin aklı başında bir hırsız? O zaman niye taşıyacakmışım ben bu çantayı? Onu öyle milyarıyla boynu bükük bırakıyorum odada. Elim cebimde çıkıyorum, kapısında üç kişilik yazmasına karşın, ancak tek kişinin rahat

sığacağı asansörle lobiye iniyorum. Lokantada açık büfe kapanmış. Hemen yanıbaşında kumarhane var. Kapısı açık. Kapının bekçisi yok. Giriş, kontrol, kartınız gibi bir muhabbet yok, öyle giriyorsun. Türk parasıyla oynanıyor kumar. Herkes türk, yalnızca krupiyeler ingilizce bağırıp duruyorlar:

-No mor beds!

-Keş aut!

-Fayf milyon çeynç!

Yemek düzeni, açık büfe gibi bir durum da yok kumarhanede.

-Size çorba getirtebiliriz!

diyorlar. Çorbamı bekliyorum. O sırada Kıbrıs'ta bulunmaktan hoşnut olmayan bir astsubayla muhabbet ediyorum.

-Buralılar bizi sevmiyorlar. *"Yerleşik"* diyorlar bize, sonradan gelip yerleşenler anlamında.

-Çok yanlış bir tanım değil, gelip yerleşmediniz mi?

Çorba geliyor. Türkler arasında renkli

türkçe oynanan bir kumarın ingilizce sesleri arasında başarısız çorbayı içiyorum, odama dönüyorum. Milyarlık çanta yerinde, defter içinde, paralar öyle duruyor. Az öncekinden çok daha müthiş bir gürültü var odamda. Klimayı tamamen kapatıyorum, motor sesi kesilmiyor.

Bir gemide çarkçı başıymışım gibi geçiriyorum geceyi. Nereden geldiğini bir türlü çakamadığım ve aralıksız çalışan, bölücü terör örgütü ruhlu bir motor sesi eşlik ediyor uykuma. Akdeniz'in ortasındayım, kıyıya vuran dalgaların sesini duymak istiyorum, ama motor sesi ön planda, delik deşik ediyor uykuyu. Sabah olurken biraz dalıyorum. Er saatlerde odamın kapısı, minibar kontrol ve benzeri ne olduğu tam anlaşılamayan taleplerle epey zorlanıyor. Odamda "LÜTFEN RAHATSIZ ETMEYİN ODAMI ŞİMDİ TEMİZLEYİN" gibi isteklerimi kapıyı kırmaya domuzlanana bildirecek çift taraflı yazılı, kapı tokmağına geçirilesi nesne yok. Kapıyı zorlayanların çoğunun ne dediği anlaşılamadı. Kıbrıslıların konuştuğu türkçeyi aşırı

dikkat etmezsen anlıyamıyorsun, melodisi farklı. Başka bir ezgiyle konuşuyorlar dilimizi. Neredeyse fransızcanın türevi kebekce gibi. Cümleyi soru haline getiren "mi", "mu", "mı" takılarını kullanmıyorlar. Cümlenin soru olduğu vurgudan ortaya çıkıyor, tıpkı batı dillerindeki gibi.

-Sen geldin?

-O gitti?

biçiminde.

Küçük balkona çıktım, uçsuz bucaksız deniz, kayalardan küçük bir adacık oluşmuş tam sahilde. Nazlı dalgalar gelip gelip öpüşüyorlar kayalarla. Kayaların üstünde balık tutan bir kaç kişi var. Hava aşırı sıcak. Artık uyanmış olduğuma, yani kahvaltı edebileceğime karar vererek, telefon el kitabından oda servisini buldum: 2408! Aradım.

-Buyrun, restoran!

-Ben oda servisini aramıştım.

-Tamam!

Nedir tamam olan? Telefon listesine

göz attım. Restoranın karşısında da 2408 yazıyor. Haa, tamam.

-Kahvaltı rica ediyorum.

-Kahvaltı?

diye kıkırdıyor, telefonun ucunda olup, kız mı kadın mı olduğu belli olmayan ses.

-Evet, kahvaltı istiyorum.

-Size öğlen yemeği gönderelim.

-Kahvaltı istiyorum. Yeni uyandım.

-E, ama saat bir!

-Size ne?

"Size ne" epey sert çıkmış olmalı ki ağzımdan, kadın ya da kız, birilerine danışmak üzere bir süre istiyor, telefonun ucunda bekliyorum. Sonunda, eğer hala kızsa kadınlaştırılması şart olan dişi kıkırdamasını koruyarak:

-Kahvaltı olarak ne gönderelim?

biçiminde dize geliyor. Benimle, saat birde ancak uyanabilmiş ya da saat kavramı olmayan bir manyak olduğumdan emin, alaycı bir tonla konuşuyor. Sanki bilinmeyen bir yerden arıyorum da ben onu telefonda işletiyormuşum gibi bir

hava var konuşmasında. Filtre kahve olup olmadığını sorduğumda;

-Poşette var!

diyor. Kadınsa bile dize gelmişken hemen becerilmesi gereken dişinin filtre kahve kavramı olmadığı anlaşılıyor.

-Tamam, dört beş poşet ve çokca sıcak su! Peynir meynir!

biçiminde anlaştığımızı umarak kapatıyorum pembe çocuk telefonunu. Duşa girip girmemekte kararsızlık geçiriyorum. Ben duştayken kahvaltı gelirse kapıyı duyamam. Günün ilk sigarasını yakmamak için direniyor, balkona çıkıyor, Akdeniz'e bakıyorum. Akdeniz de bana bakıyor, öyle donla balkonda ne yaptığıma pek anlam veremiyor. Ben de Akdeniz'in kafasını fazla karıştırmamak için içeri giriyorum. Saat 13.26, kahvaltıdan ses seda yok. Telefon çalıyor. Yetkili bir arkadaş, teknik ekibin feribotla Girne'ye ulaştığını, Magosa'ya doğru yola çıktıklarını bildiriyor. Buraya ulaşıp, otellerine yerleşince beni aramalarını söylüyorum. Tuvalete gi-

receğim, kahvaltı tam o sırada gelir mi acaba? Sanmıyorum. Herhalde şu an "kahve" bulundu, "altı" hazırlanıyor. Kaç yıldızlı acaba bu otel? Hiç bir yerde, böyle bir işaret yok. Otelin ambleminde üç palmiye var. Belki de yıldız kullanılmıyor burada. Yıldız yerine palmiye mi kullanılıyor? Odama bırakılmış meyva sepetinden kimi üzümler atıştırıp, günün ilk sigarasını yakıyor ve havaalanından aldığım, Kıbrıs gazetesiyle giriyorum tuvalete. Dün gece geldiğimde tuvalette uçuşmakla yürümek arası debelenen, daha önce hiç görmediğim, kakalakla sinek arası bir akdeniz haşaratıyla laubağli olduk, onu öldürmek zorunda kaldım. Onun leşi orda öyle duruyor. Sanırım cenazesini otel yetkilileri kaldıracak. Banyo havlularının kenarları yırtık. Ama belli ki bunlar eskiden çok güzel havlularmış. Otel sanırım eskiden rumlara ya da ingilizlere aitmiş, ganimet olarak bize geçmiş. Eski günlerini özleyerek dökülüyor Palm Beach Hotel. Kıbrıs gazetesini karıştırıyorum. Gazeteden çok dergi gibi, içinde tam sayfa ilanım

var. Bu akşam 21.00'de Salamis Antik Tiyatro'da oynadığım belirtiliyor. Gazetede "DENKTAŞ, ELEKTRİK KURUMU YETKİLİLERİYLE ELEKTRİK SORUNUNU GÖRÜŞTÜ" başlıklı bir haber var. Bundan Kıbrıs'ta bir elektrik sorunu olduğu anlaşılıyor. Denktaş bu konuda KKTC ve TC Hükümeti'ne alarm verdiğine işaret ederek, KKTC'nin yeniden karanlıklara gömülmesinin kabul edilemeyeceğini, bunun bir prestij, haysiyet ve şeref konusu olduğunu, belirtiyor. Denktaş haksız sayılmaz. Elektriği olmayan bir bağımsız cumhuriyet düşünülemez. Rum kesimi sabaha kadar ışıl ışıldı. Demek ki onların böyle bir enerji sorunu yok. Eskiden buralara da onlar veriyordu elektriği mutlaka, araya dikenli tel çekilip, duvar örülünce, onlar da bu tarafın elektriğini kestiler doğal olarak... Çok okunacak bir şey yok Kıbrıs gazetesinde, bol bol ilan var. Tuvaletten çıkarak, günün ikinci sigarasını yakıyorum. Yatağımın başucu duvarında John Stockwell-80, imzalı 50x70 cm, yağlı boya bir tablo var. Beyazımsı yeşil ağaçlar ara-

sından çok durağan akan mor mavi bir ırmak. Ön planda, ırmağın ortasında, sazcıklardan oluşmuş bir adacık sezinleniyor. Resim net değil, sanki pastel boyayla yapılmış. Herhalde Stockwell, bir buzlucam ardından bakarak çizmiş mor mavi ırmağı. Irmağın ucunda, koyu yeşil bir orman hissediliyor. Kahvaltıdan haber yok, saat 13.40.

Odada küçük bir Vestel-Comfort televizyon var, uzaktan kumandası yok. Bunları buraya Asil Nadir'in pazarladığı hemen anlaşılıyor. Power düğmesine dokunulduğunda, birinci kanalda temiz bir parazit görüntüsü elde ediliyor, ses yok. Elle kanal araştırıyorum. İkinci kanalda çok titrek ve rengi bozuk bir görüntüyle TRT-2 çıkıverdi. Üçüncü kanalda daha netce Alfa-TV isimli rum kanalı çıkıyor, klasik müzik çalıyor, güzel... Fakat keyfim kısa sürüyor, o bir ara müzikmiş, rumca pata küte bir muhabbet başladı. Öbür kanalları kurcalıyorum, BBC çıkıyor, bir alman kanalı çıkıyor, başka da bir numara yok. Sıkılarak kapatıyorum televizyonu. Aynanın

önünde bir sepet içinde duran snack crackers ile kahvaltıya başlamaya karar veriyorum. Mini-barda smirnov votkaya kadar herşey var, meyva suyu yok. Snack crackers paketini hızla yırtıp, bozuyorum orucu, saat tam 14.00.

Kahvaltı talebimin birinci saat dönümü dolayısıyla oda servis restoranı yeniden aramaya karar veriyorum. Ve derhal arıyorum. Bir saattir kahvaltı beklediğimi anımsatıyorum. Aşağıdaki kadınımsı kız:

-E oda numarası söylememişsiniz!

diyor. Çıldıracak gibi oluyorum. Bu kızın hemen kadınlaştırılması şart. Sinirimi denetleyemeyerek bağırıyorum:

-E sormadınız ki! Herhalde önünüzdeki bir sistemden arayanın kaç numara olduğu anlaşılıyor diye düşündüm. Madem oda numaramı bilmiyorsun, niçin kimin siparişini, nasıl alıyorsun?

-Ben değildim o!

diyor, kadınımsı kız. Demek ki bu kızımsı ka-

dınlardan birden fazla bulunduruyorlar, her ihtimale Larnaka! Olay sıfırdan başlıyor. Kız ve fakat tezelden kadınlaştırılması zorunlu dişi, bana kahvaltı olarak ne istediğimi soruyor.

-Ne istediğimi çok iyi biliyorum, fakat size söylemeye utanıyorum! Hemen odama gelebilir misiniz?

-Niçin?

-Kahvenin altı olarak. Gelirken kahveyi de getirsiniz artık.

-Kahve istiyorsunuz?

-Evet, neskafe ve yanında ne olabilirse ve çabuk. Hücre numaram 219.

-Hücre?

-Gayet tabii. Namık Kemal olarak bulunmuyor muyum ben bu Magosa zindanlarında?

diyerek sinirle kapatıyorum telefonu. Daha ciddi bir biçimde yöneliyorum hiç sevmediğim snack crackers'e. Ve yepyeni bir sigara yakıyorum, aynada sigara içen salak ben'e bakarak. Telefon çalıyor, gene o ırzına geçilme adayı kız.

Yani onların ikincisi. Kaç kişilik kahvaltı istediğimi soruyor. Yalnız olduğumu belirtiyorum. Telefonu kapatıp, umutsuzca Namık Kemal gibi uzanıyorum yatağıma, sigaramı içiyorum.

Namık Kemal ve Teodor Kasap'ın batılı tiyatro, geleneksel tiyatro tartışmalarını, Namık'ın burada ne gibi karılarla düşüp kalktığını düşünüyorum. Her ne kadar, Magosa mektuplarında:

"Heyhat...Off. Fena halde sıkıldım. Dur biraz ağlayayım da mektubun cevabına ondan sonra devam edeyim..." diyorsa da, bunun o anlık sıkıntısından çok, mektubun yankısıyla bir an önce buralardan aldırılması umuduna yönelik bir cümle olduğu kesin. Başka bir mektubunda da, içilen kuyu suyunu beğenmeyerek:

"Evvel ağızdaki acılığı def için rakı üzerine su içiyorduk, şimdi bilakis su üzerine rakı içiyoruz." demesinden de, önünde rakısının eksik olmadığı anlaşılıyor. Ama gene de burada 38 ay yaşadığını düşününce, Namık'ın bunalımını daha iyi çakıyorum. O sigara da bitiyor. Kapım

çalınıyor. Fırlayıp açıyorum, kahvaltı geldi sanarak. Hayır, iki pembe önlüklü temizlikçi bayan, odayı temizlemek üzere içeri dalma eğilimi gösteriyorlar. Donla açmış bulunuyorum onlara kapıyı. Akşamüstü çıkacağımı, buna rağmen girip benimle duş almak isterlerse buyurabileceklerini söylüyorum. Ayrıca niçin odamın kapısına asabileceğim, rahatsız etmeyin, odamı temizleyin ya da gelin kızlar duş alalım, gibi emirlerimi dışa vurabilecek bir kağıdım olmadığını soruyorum.

-Olması lazım, atılmış galiba sizinki!

diyorlar.

-Ondan varsa, verin!

diyorum. Benimle birlikte duş almak konusunda yorum yapmayan pembe önlüklü bayanlar, temizlik arabalarını araştırıyorlar, bulamıyorlar.

-Televizyonun uzaktan kumandası hiç mi olmadı, o da mı atılmış?

-Kumanda yok!

-Güzel!

diyerek kapatıyorum kapıyı. Telefon çalıyor. O

kadınlığa çeyreği kalmış kız, bu saatte kahvaltının ekstra olduğunu, kahvaltı fişlerinin geçmediğini, adisyon açmak zorunda olduğunu belirtiyor.

-Adisyon aç. Aç getir, ödeyeceğim.

diye inliyorum, kırmak üzere vuruyorum telefon ahizesini, kırılmıyor pembe çocuk telefonu. Hızla duşa giriyorum, çabucak sabunlanıp, durulanıp çıkıyorum. Banyoda önemli bir sorun yok. Havlularda kahve rengi lekeler var. Bir sigara yakıp yakmama duraksamasındayken, tam 14.45' de, söz konusu kahvaltı kapıyı tıklatıyor. Ben kadınlaştırılması gecikmiş kızı beklerken, erkekimsi esmer bir erkek sunuyor kahvaltıyı ve üçyüzdoksanbin lira değerindeki fişi. Beşyüzbin lira veriyorum. Otelin kaç yıldızlı olduğunu soruyorum.

-Beş!

diyor.

-Oh! Demek ki bir palmiye 1,66 yıldız ediyor. Bravo palmiye!

diyorum. Ezile büzüle çıkıyor odadan garson.

Anaörnek peynir, altı zeytin, kimi domates dilimleri, bağımsız hıyar ve ambalajlı reçel ve bal dizaynlı tabak ve neskafeli kahvaltı çabucak ediliyor. Edilecek pek bir şey yok yani. Sigara yakılıyor. Ekip bir telefonla Magosa'da Portofino Otel'e ulaştığını ve bana bağlılığını bildiriyor. Saat 16.00'da buluşmaya karar veriyoruz.

Kahvaltısı da edilmiş 219 nolu odadan sıkılarak, çıktım dışarı, tek kişilik asansörle lobiye indim. Gazete almak isteğimi belirttim resepsiyona.Otelin içinde gazete satıldığını müjdeleyerek satılan yeri tarif ettiler. Tanımladıkları yerde kuaför var. Ona sordum gazete noktasını.

-Merdivenin ayaklarında!

dedi. İndim merdivenin dibine kadar, ortada ayak görünmüyor, ama turiste şirin görünebilecek anısal kıvır zıvır arasında, gazete satışı da var. Ve fakat satışla ilgili herif, tavla partisinde. Açık büfe duygusuyla gazetelerimi kendim alıyorum, parayı tavlaya doğru uzatıyorum.

Tavlacı satıcı parayı alıyor, üstünü veriyor.

Tavlasını yarım bıraktırdığım satıcıdan otelin Asil Nadir'e ait olduğu öğrenildi. Haaaa! Zaten otelin adresi Nadir sokak. Demek sokak da ona ait. Ya da babasına... Buralar onlardan soruluyor... Eskiden, Schaffer isimli bir almana aitmiş, o zamanlar çok iyi bir otelmiş. Gece duyduğum motor gürültüsünün de jeneratör sesi olduğu, sürekli ceryan kesildiği bilgileri alındı.

Akdenizin ortasında, jeneratör hırıltısı, Elektriksiz Kuzey Kıbrıs, şantiye bir durum. Sıcak bildiğimiz bir sıcak değil. Ağustosun beşi, cumartesi, çaktırmadan Afrika'dayız. Tipler zaten fellah esmer, bir tursil reklamı gibi dolanıyorum ortalarında, beyazın da beyazı olarak.

Saat 16.00'da dünkü üç yetkilinin ikisi, kendi özel arabalarıyla gelip beni otelden aldılar. Ekibin kaldığı Portofino otele uğradık, önde biz, arkada onlar, geldik Salamis harabelerine. Güzel bir antik tiyatro. Akustik oldukça iyi. Ön sıralar mermer, arkalar taş. Tabii

ki o zaman da soylular ve halk vardı. Halk taşta oturuyordu. Halka köpek muamelesi, çok eskiden kalma bir şey yani. En ön sırayla sahne arasında, sahne boyu yarım ay bir derin yalak var. Meğer oraya da su koyuluyormuş, halk sahneye saldırmasın diye...

Oyun 2800 izleyiciyle gayet keyifli geçti. Oyundan sonra Belediye başkanı ve yetkililer grubuyla yemeğe gidildi. Sıfırüç suları bıraktılar Namık Kemal'i Palm Beach zindanlarına. Zindanda banyodaki havlu sayısı ikiden bire inmiş. Gene mi cezalandırılıyor Namık? Jeneratör sesi pervasızca ırzına geçiyor gecenin suskunluğunun. Bu gürültüye alıştırılmış bir adam olarak, yatıp uyuyor Namık.

"OTELLER KİTABI" nın yazılmasına yol açan, Kuşadası'ndaki kuş yuvası otele yazdığım mektuptan bir ay sonra, bir sabah Geriş'te evde otururken bir bay, bir bayan, o otele yeni atanan genel müdür ve eşi beni ziyarete geldiler. Mektubumu aldıklarını, olaylara çok üzüldüklerini belirttiler. O oteldeki kimi aksaklıkları gidermek üzere kendisinin genel müdür olarak getirtildiğini belirten kibar beyefendi, bir dahaki sefere beni otellerinde misafir etmek istediklerini belirtti. İlgilerine ve Geriş'e kadar gelmek inceliği göstermelerine teşekkür ettim. Gittiler.

O sonbahar gerçekleşen "FERHANGİ ŞEYLER" turnesinde, 1020. ve 1021. oyunlar Söke'ye rastgeldi. Çok yakın olduğu için, o gece oyundan sonra Kuşadası'na giderek, o otelde kalmayı uygun buldum. Günler önce telefonla re-

zervasyon yaptırdım. Hatta;

-Sakın Ferhan Bey'den hesap almayın, onun hesabını İzmir Devlet Tiyatrosu'ndan Hasan Bey ödeyecek!

diye de talimat bıraktım.

28 Ekim 1994 cuma gecesi oyundan sonra, Söke'den bastım gaza, soluğu Kuşadası'nda aldım. Otele geleceğim bilinerek nöbete geçilmiş, bir iki belboy kapıda beni bekliyorlar. Arabamı parkederetmez de saldırıya geçtiler. Çantaları kaptılar. Buyur ettiler. Anahtarımı biri kaptı, palas pandıras gene 622 nolu, aynı kocaman süit odaya çıkardılar beni.

Odada meyvalar, soğutulmuş buz içinde beyaz şarap, hoşgeldiniz kartları ve masanın üstünde bir dosya halinde, benim yazdığım, *"Sayın İlgili"* diye başlayan mektubum, ayrıca otelin antetli zarfı içinde adıma yazılmış bir mektup. Merakla açtım zarfı.

"Sayın Ferhan Şensoy,

Çok kısa süre önce yönetimini üstlenmiş olduğum, bu otelde sizi ağırlama şansını elde

ettiğimizden dolayı sevincimi çalışma arka-daşlarıma ifade ederken; yalnızca bir kaç saat önce; bundan önceki konaklamanızla ilgili bizler tarafından yaratılmış bazı sorunlar olduğunu ve bunun devamında sizin tarafınızdan yazılmış bir öneri ve uyarı mektubunun varlığını öğrendim. Bu mektubu bulabilmek için benden önce yönetimde bulunan arkadaşımızı aradım ve kendisinden bu mektubu geriye aldım. Ve yıllar önce Galatasaray Lisesi Şamata gecelerinde sizi izleme zevk ve onuruna erişmiş bir Galatasaraylı kardeşiniz olarak, mektubu okurken, yıllardır sizi izlerken aldığım eşsiz duyguyu tekrar tatma imkanını buldum. Yazınızda belirttiğiniz üzere çerçeveletip odaya asma zamanım olmadığı için bir dosya şeklinde odaya koyma imkanı buldum.

Daha sonra çerçeveletip asmak için gerekli talimatları verdim. Bu arada şayet onayınız olursa, şu anda kalmakta olduğunuz odaya adınızı vermek düşüncesindeyim.

Bu seferki konaklamanızda sizi daha

az üzmek umudu ile saygılar sunarım.

Turhan Kesim

Genel Müdür "

Gene değişmiş genel müdür. Bu mektubu yazan, Geriş'e ziyarete gelen değil. Acayip duygulandım. Bir keyifle içtim o şarabı. Bir güzel uyudum o gece, ilerde adımı taşıyacak odada.

Sabahleyin oteli terkederken tanıştık Turhan Kesim'le. Canayakın, esprili bir Galatasaray'lı kardeşim. Hesap ödememe engel oldu.

-Sonra mektup yazıp Akbank Kuşadası şubesine havale et, demeyin, bu sefer etmem valla Turhan!

dedim. Turhan da gülerek:

-Sizin hesabı İzmir Devlet Tiyatrosu'ndan Sarı Sabolu Hasan Bey ödedi zaten ağbi!

dedi. Teşekkür edip, öpüşüp ayrıldım Galatasaraylı kardeşimden. Tam altıbuçuk ay sonra, "FELEK BİR GÜN SALAKKEN" 61. oyunu oynamak üzere, temmuz sıcağında gene geliyo-

rum Kuşadaşı'na. Otele iniyorum. Gene kapılarda karşılanıyorum. Odama çıkarılıyorum. Artık 622 yazmıyor odamın kapısında, bir plaket var:

" O.FERHAN ŞENSOY DAİRESİ "

Göbek adım da göz önünde bulundurulmuş. Güzel! Odaya giriyorum, gene meyvalar, şaraplar, gene mektup dosya halinde masanın üstünde. Çerçeveletip duvara asmamışlar. Hep mi orda duruyor o dosya, ben gelince mi koyuyorlar? Açıp telefonu teşekkür ediyorum, genel müdür Turhan kardeşime. Onu, bir otel odasında geçen oyunuma davet ediyorum.

Odadaki önemli bir gelişme, minibar. İçecek her şey var. Bir de resepsiyon kaç numara, oda servis kim, kaça basınca telefon infilak ediyor, bu kez belirlenmiş, telefonun yanına arkadaş edilmiş bir dosya kağıdı marifetiyle. Lavaboya gittim, ellerimi yıkadım, musluğun tıkacı kapalı, su akıp gidemiyor, leğen gibi birikiyor lavaboda. Tıkacı açması gereken kol, tıkaca karşı iktidarsız, açamıyor. Bu tatsız

bir durum. Bir kaç el yıkama sonunda dolacak leğen-vabo.

-Ne lan bu?

diyecek durumum yok, kendi dairemdeyim, musluğu söküp halletmem gerek. Bu tamamen benim kişisel bir sorunum, fakat üstümde ingiliz anahtarı yok. Odadan çıkarken söylerim, bakarlar, bunun için olay çıkarmıyayım şimdi, diye düşündüm. Jakuzili banyoya attım kendimi, gevşedim.

Oyuna daha beş saat var. Banyodan çıkınca yemek söylemek için oda servisi aradım. Onlarda yalnız sandviç bulunduğu, yemeğin ancak havuz başında yenilebileceği öğrenildi. İyi tamam, peki. Huysuzluk etmemeye uğraşıyorum. Giyinip aşşağıya indim. Odamın lavabosal durumunu bildirdim. Havuz başına ulaşmak için bin basamak kadar iniliyor, daha da inme seviyorsanız, denize kadar ulaşmanız mümkün. Asansör (-)2'ye kadar inebiliyor, havuz (-)5'te, deniz (-)sonsuz. Asansörde peruklu Erol Büyükburç ve peruksuz Berkant'ın bizleri dansa

davet eden nostalji geceleri ilanları var. Havuz başındakilerden otel müşterilerinin, otelin kumarhanesine kumara gelmiş İsrail vatandaşları olduğu tesbit edildi. Ayrıca Erol Büyükburç ve peruğu, havuz başında tavla oynuyorlar. Peruk sürekli mars ediyor Erol'u.

Soğuğu bulunamayan sıcak bira, aşırı yağlı bir spagetti ve gereksizce kömür haline getirilmiş bir domuz pirzolası tadıldı, hiç biri bitirilmedi. Odaya geri döndüm, lavabo konusu çözümlenmiş, musluktan akan su, delikten gidiyor. Güzel. Biraz meyva atıştırıp çıkıyorum dairemden, yazlık sinemaya gidiyorum.

Oyun keyifli geçiyor, bin kişilik sinema dolu. Ayrıca, sinema dediğimiz avluyu çevreleyen apartmanların ve sahneyi tam karşıdan gören otelin balkonları dolu. Balkonlarda çilingir sofraları kurulmuş, gevrek kahkahalarla tokuşturulan rakı kadehleri, antik yunandaki dionizos şenliklerini anımsatıyor. Oyundan sonra Kuşadası'nı işgal etmiş Çarşambalı hemşehrilerim beni esir alıyor, o bar senin, bu bar benim

dolaştırıyorlar, yedirip içiriyorlar, sabaha karşı geliyorum daireme. Çok kocaman yatağımın başucunda asılı, ressamı bilinmeyen yağlı boya tablodaki çıplak kadına, iyi geceler dileyip sızıyorum.

Sabah kahvaltıdan sonra, bütün kitaplarımdan birer tane imzalayıp, hasır televizyon sehpasının alt bölümünde, kitaplık olması gereken boşluğa bırakıyorum. Dairemde kitaplarım bulunsun, gelen giden okusun, fakat ilk gelen araklamasın diye de, ilk sayfalarına not düşüyorum kitapların:

"Dur yolcu, bilmeden araklamaya kalktığın bu kitap, bu odanın demirbaşıdır. "

Bu kitap yayınlanır yayınlanmaz, önce o kitaplığa götürülecek. Umarım ki gittiğimde, otel yerinde, dairem hala ismimi taşıyor ve kitaplarım bıraktığım gibi duruyor olacak.

2 Temmuz 1996, Tarabya.

İÇİNDEKİLER

BİR MEKTUP.....3
PARİS'İN SİRKECİ'SİNDE.....15
DEDEMİN ROSKOF SAATİ.....24
YANLIŞ KERVANSARAY.....35
HOTEL LILY.....47
ÇOK YILDIZLI MOTEL.....107
BOMBALANMAMIŞ DUBROVNİK.....113
ÜLSER HANIM.....134
YAT OTEL.....142
SAÇMA SAÇMA KONUŞMA CHOPİN.....148
HİLTON HUZURU.....166
SICAK BANYO İKİ LİRA.....175
MÜKERRER İBİS.....187
HİÇ YILDIZSIZ OTEL.....199
ÖZCAN ÖZGÜR'LÜ İZMİR.....206
LONDRA'DA FELEK BİR GÜN
SALAKKEN.....232
MERSİNLİ ÖRÜMCEK.....258
BİRİ TIRNAKLARINI UNUTMUŞ.....263

PARİS'TE FERHANGİ ŞEYLER.....270
RAHMETLİ ÜÇ SİNEK BROTHERS.....286
ARİSTOFANES BAYİİLER
TOPLANTISINDA.....293
MICK JAGGER'IN MANYAKLIĞI.....304
ÇOK AYNALI NATAŞA ODASI.....314
HOTEL BALZAC.....319
BİR YAZ GECESİ KABUSU.....336
SİVAS'TA O OTEL.....342
HOTEL GRAND ÖZÜR.....353
PARİS'TE FELEK HER GÜN
SALAKKEN.....372
AZİZ NESİN ÇİÇEKLERİ.....394
PALM BEACH ZİNDANLARINDA.....404
SEBEB-İ NAZM-I KİTAP.....425

1. **ŞAHLARI DA VURURLAR**
   FERHAN ŞENSOY
2. **AFİTAP'IN KOCASI İSTANBUL**
   FERHAN ŞENSOY
3. **GÜNDESTE**
   FERHAN ŞENSOY
4. **KAZANCI YOKUŞU**
   FERHAN ŞENSOY
5. **AYNA MERDİVEN**
   FERHAN ŞENSOY
6. **DÜŞBÜKÜ**
   FERHAN ŞENSOY
7. **KAHRAMAN BAKKAL SÜPERMARKETE KARŞI**
   FERHAN ŞENSOY
8. **GÜLE GÜLE GODOT**
   FERHAN ŞENSOY
9. **DENEMEMELER**
   FERHAN ŞENSOY
10. **OTELLER KİTABI**
    FERHAN ŞENSOY

İNGİLİZCE BİLMEDEN HEPİNİZİ I LOVE YOU
FERHAN ŞENSOY
(Bilgi Yayınevi)

Oteller Kitabı,
bir kente ulaştığınızda,
hangi otelde kalmamak
gerektiği konusunda
size bilgi vermekle birlikte,
yalnız o telleri anlatmaz,
başka tellerden de çalar.

OTELLER KITABI